

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

στο σχέδιο νόμου «Ανάθεση και εκτέλεση δημοσίων συμβάσεων εκπόνησης μελετών και παροχής συναφών υπηρεσιών και άλλες διατάξεις»

Προς τη Βουλή των Ελλήνων

A. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

α) Οι μελέτες στο σύστημα παραγωγής των Έργων

Η διαδικασία παραγωγής Δημοσίων Έργων οφείλει να εκπληρώνει μια θεμελιώδη αποστολή: Να διαχειρίζεται με σύνεση και διαφάνεια το δημόσιο χρήμα μελετώντας και αναθέτοντας μετά από υγιή ανταγωνισμό και στη συνέχεια κατασκευάζοντας το καλύτερο δυνατό έργο, στη μικρότερη δυνατή τιμή, σε συγκεκριμένο χρόνο, χωρίς εκπτώσεις στην προδιαγεγραμμένη ποιότητα αλλά και χωρίς αλλαγή του δημοπρατηθέντος φυσικού αντικειμένου. Η θεσμοθέτηση της διαδικασίας από το Κράτος ευθύνεται επομένως κατά σημαντικό ποσοστό για τις λίγες καλές και τις περισσότερες κακές περιόδους του όλου συστήματος παραγωγής των Έργων.

Το οποιοδήποτε σύστημα παραγωγής έργων στηρίζεται σε τρεις βασικούς πυλώνες: Τις μελέτες, οι οποίες απεικονίζουν το αντικείμενο και τη μέθοδο παραγωγής κατά τη βούληση του κυρίου του έργου, τα μέσα της παραγωγής, τα οποία θα χρησιμοποιήσει ο Ανάδοχος της κατασκευής για να υλοποιήσει το έργο σύμφωνα με τη μελέτη και τέλος τη βούληση του Κυρίου του Έργου και του Αναδόχου να εφαρμόσουν, τον τύπο και την ουσία της μελέτης και τη μεταξύ τους συμφωνία, κατά την κατασκευή του έργου.

Κατά συνέπεια η παραγωγή των δημοσίων έργων περιλαμβάνει τρία βασικά στοιχεία:

- Τα δύο βασικά θεσμικά πλαίσια για την ανάθεση και εκπόνηση των μελετών και την κατασκευή των έργων που πρέπει να διασφαλίζουν άρτιες από ποιοτική άποψη μελέτες και έργα, σε εύλογο χρόνο και με την καλύτερη τιμή για τον κύριο του έργου.

- Ενιαία τιμολόγια για χρήση σε όλα τα έργα, με τα οποία καθίσταται αποτελεσματική και διαφανής τόσο η διαδικασία ανάθεσης μελετών και έργων όσο και η διαδικασία κατασκευής των έργων.

Μέχρι σήμερα και στον ελάχιστο δυνατό χρόνο έχουν εκπληρωθεί οι δύο τελευταίες προϋποθέσεις με τη θεσπιση του ν. 3263/2004 για την ανάθεση και κατασκευή των έργων και την έκδοση των νέων ενιαίων τιμολογίων, που έχουν καθολική ισχύ. Με το προτεινόμενο σήμερα νομοσχέδιο για τον εκσυγχρονισμό του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου για την ανάθεση και εκπόνηση των μελετών, ολοκληρώνεται το σύνολο του θεσμικού πλαισίου για την παραγωγή των δημοσίων έργων. Το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων δεσμεύεται για την προώθηση και της κωδικοποίησης των διάσπαρτων διατάξεων περί ανάθεσης και εκπόνησης των δημοσίων έργων, ώστε να αποτελέσουν ένα εύχρηστο και λειτουργικό σύνολο.

Η βελτιστοποίηση της ποιότητας της μελέτης ενός έργου, δηλαδή η επιλογή της βέλτιστης από τεχνικοοικονομική και περιβαλλοντική άποψη, λύσης για την κατασκευή του έργου μεταξύ πολλών δυνατών λύσεων, αποτελεί επομένως τη λύδια λίθο για την πληρέστερη δυνατή εκπλήρωση της επιθυμίας του κυρίου του έργου, δηλαδή του κοινωνικού συνόλου εν προκειμένω, για όλα τα

Δημόσια έργα. Κατά συνέπεια, η θεσμική κατοχύρωση της διαδικασίας που βελτιστοποιεί την ποιότητα των μελετών Δημοσίων έργων αποτελεί τον κεντρικό στόχο του παρόντος νομοσχεδίου αλλά και την ειδοποιό διαφορά του από το προϊσχύον νομικό πλαίσιο. Πράγματι, για όλες τις σημαντικές μελέτες ακολουθείται η διαδικασία ενός αυστηρά καθορισμένου διαγωνισμού ιδεών και συνακόλουθων λύσεων για την επιλογή της βέλτιστης, κατά την πρώτη κρίσιμη φάση μιας μελέτης.

Με απόλυτη διαφάνεια, σαφείς όρους συμμετοχής και εκπόνησης και πλήρη διαχωρισμό μεταξύ των κριτηρίων καταλληλότητας των μελετητών και επιλογής των τριών έως πέντε που θα αμειφθούν για τη σύνθεση της βέλτιστης λύσης, ο κύριος του έργου αποκτά την καλύτερη δυνατή προκαταρκτική μελέτη και βάσει αυτής μπορεί να προχωρήσει με σταθερά και γρήγορα βήματα στα επόμενα στάδια της προμελέτης και της οριστικής μελέτης.

β) Το νομικό πλαίσιο του ν. 716/1977

Είναι δεδομένο ότι το τελικό τεχνικό αντικείμενο προσεγγίζεται, από την αρχική του σύλληψη μέχρι και την τελική του περιγραφή, κατά στάδια, που είναι γνωστά ως προκαταρκτική ή αναγνωριστική μελέτη, προμελέτη και οριστική μελέτη.

Για τις μελέτες που αναθέτουν οι δημόσιοι φορείς ισχύει μέχρι σήμερα το νομικό πλαίσιο του ν. 716/1977 και των δέκα προεδρικών διαταγμάτων, που εκδόθηκαν σε εκτέλεσή του (π.δ. 194/1979, 412/1978, 799/1978, 840/1978, 862/1978, 917/1978, 923/1978, 541/1978, 33/1978 και 798/1978), με το οποίο αφ' ενός οργανώνονται τα μητρώα μελετητών και γραφείων μελετών, που πιστοποιούν την τεχνική ικανότητα των μελετητών και των εταιρειών μελετών να αναλαμβάνουν και να εκπονούν μελέτες του δημόσιου τομέα και αφ' ετέρου ρυθμίζονται οι διαδικασίες ανάθεσης και εκπόνησης των μελετητών. Η αμοιβή των μελετητών συνδέεται μέχρι σήμερα με τον προϋφιστάμενο κώδικα αμοιβών των μηχανικών, δηλαδή το π.δ. 696/1974 και εξαρτάται από το κόστος του τελικού έργου, όπως το υπολογίζει ο ίδιος ο μελετητής.

Με το νομικό πλαίσιο του ν. 716/1977 θεσπίζονται δύο κυρίως διαδικασίες ανάθεσης εκ των οποίων η πρώτη περιγράφεται στην παράγραφο 5 και η δεύτερη στην παράγραφο 7 του άρθρου 11 του ν. 716/1977. Η πρώτη, με την οποία το έργο μελετάται κατ' αρχήν σε επίπεδο προκαταρκτικής μελέτης και στη συνέχεια ανατίθενται τα επόμενα στάδια επί τη βάσει της προκριθείσας λύσης, αποτελεί τον κανόνα και η δεύτερη, με την οποία όλα τα στάδια ανατίθενται εξ αρχής στον ίδιο μελετητή αποτελεί την εξαίρεση. Η εξαιρετική διαδικασία, η οποία χρησιμοποιεί δύο κυρίως κριτήρια (την εμπειρία σε παρόμοιες μελέτες και το φόρτο εργασίας του υποψηφίου από ανατεθειμένες μελέτες) επικράτησε στο τέλος γιατί είναι απλή και σύντομη, ενώ η άλλη, η οποία ενδείκνυται περισσότερο για την παραγωγή καλύτερων ποιοτικά μελετών τέθηκε σε αχρησία.

Με τη διαδικασία του ν. 716/1977 η αμοιβή του μελετητή για το σύνολο της μελέτης προεκτιμάται μεν, αλλά δεν αντιστοιχεί στην τελική καταβαλλόμενη αμοιβή, αφού υπολογίζεται στο δεύτερο (χρονικά) στάδιο της μελέτης –την προμελέτη δηλαδή– και αποτελεί συνάρτηση του προϋπολογισμού, του έργου. Περαιτέρω η υπολογισθείσα με τον τρόπο αυτό αμοιβή μπορεί να αυξηθεί στο στάδιο της οριστικής μελέτης, επί τη βάσει του τελικού προϋπολογισμού, όπως προκύπτει κατά το στάδιο

αυτό, μέχρι 40% επιπλέον της αμοιβής του σταδίου της προμελέτης.

γ) *Το κοινοτικό δίκαιο για τις δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών*

Η εφαρμογή του ν. 716/1977 δεν συνάντησε ιδιαίτερα προβλήματα μέχρι το έτος 1992, οπότε τέθηκε σε ισχύ η Κοινοτική Οδηγία 92/50/EOK για τις δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών (οι μελέτες εμπίπτουν, όπως είναι γνωστό, στην ευρύτερη έννοια των υπηρεσιών κατά την Κοινοτική Οδηγία). Με εγκύλιο του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων η Οδηγία εφαρμόστηκε ευθύς εξ αρχής, παράλληλα με το νομικό πλαίσιο του ν. 716/1977, παρότι η τυπική της ενσωμάτωση στο εθνικό δίκαιο έγινε το έτος 1998 (με το π.δ. 346/1998), ήταν όμως φανερό ότι το νομικό πλαίσιο που έθετε η Οδηγία δεν ήταν συμβατό με το πλαίσιο του ν. 716/1977 κυρίως για δύο λόγους: Αφ' ενός τα κριτήρια ανάθεσης του ν. 716/1977 δεν μπορούσαν να θεωρηθούν συμβατά με τα κριτήρια ανάθεσης της Οδηγίας και αφ' ετέρου η σύνδεση της αμοιβής του μελετητή με το κόστος του μελετώμενου έργου καθιστούσε αδύνατο τον εξ αρχής προσδιορισμό της συμβατικής δαπάνης της μελέτης, πράγμα που η κοινοτική έννομη τάξη δεν μπορεί να ανεχθεί, αφού απαιτεί να είναι γνωστή η δαπάνη μιας σύμβασης ήδη κατά την ανάθεση.

Ειδικότερα κατά την Οδηγία, η οποία εφαρμόζεται σε όλες τις συμβάσεις μελετών και υπηρεσιών που αναθέτουν δημόσιοι φορείς και ο προϋπολογισμός τους υπερβαίνει το ποσό των 160.000 (περίπου) ευρώ (όταν αναθέτουσα Αρχή είναι το κράτος και κάποιοι άλλοι κεντρικοί φορείς που περιλαμβάνονται στο παράρτημα I του π.δ. 370/1996) ή 250.000 (περίπου) ευρώ (όταν αναθέτουσες αρχές είναι φορείς που δεν περιλαμβάνονται στο ως άνω παράρτημα), η προϋπολογιζόμενη δαπάνη μιας σύμβασης πρέπει να είναι γνωστή ήδη κατά την ανάθεση της και να μην παραμένει σε εκκρεμότητα, εξαρτώμενη από παράγοντες άγνωστους κατά το χρόνο της ανάθεσης, όπως είναι ο προϋπολογισμός του μέλλοντος να κατασκευαστεί έργου. Αν συμβαίνει αυτό δημιουργούνται δύο ειδών προβλήματα: αφ' ενός οι σχετικές δαπάνες δεν είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση από την Κοινότητα και αφ' ετέρου δεν μπορεί το ποσοστό της σύμβασης να αυξάνεται πέραν του 50% του ποσού της αρχικής σύμβασης. Μάλιστα η υπέρβαση του αρχικού ποσού της σύμβασης (της προεκτιμώμενης αμοιβής δηλαδή), με την υπογραφή συμπληρωματικών συμβάσεων, επιτρέπεται μόνο αν παρουσιαστούν περιστάσεις που δεν μπορούσαν να προβλεφθούν κατά την υπογραφή της αρχικής σύμβασης. Είναι λοιπόν απολύτως κατανοητό ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν επιτρέπει σε καμιά περίπτωση να αυξάνεται απεριόριστα η προεκτιμώμενη αμοιβή μιας μελέτης, με τον υπολογισμό παραγόντων άγνωστων κατά την υπογραφή της σύμβασης, όπως το προσδιοριζόμενο κατά τη φάση της οριστικής μελέτης κόστος του έργου.

Επιπλέον, κατά το κοινοτικό δίκαιο, δύο κριτήρια μπορούν να χρησιμοποιούνται από τα κράτη - μέλη προκειμένου να ανατεθούν συμβάσεις υπηρεσιών: το πρώτο είναι η χαμηλότερη τιμή (η ανάθεση στο μειοδότη δηλαδή) και το δεύτερο η πλέον συμφέρουσα προσφορά, που προκύπτει με συνδυασμό και βαθμολόγηση διαφόρων κριτηρίων που αναφέρει ενδεικτικά η Οδηγία, όπως η προσφερόμενη τιμή, η τεχνική αξία του προϊόντος (δηλαδή της μελέτης), το κόστος συντήρησης, η προθεσμία παράδοσης κ.λπ.. Δεν μπορούν σε καμιά περίπτωση να

χρησιμοποιηθούν κριτήρια που πιστοποιούν την καταληλότητα των υποψηφίων (όπως η εμπειρία), γιατί τα κριτήρια αυτά χρησιμοποιούνται ήδη στην πρώτη φάση του διαγωνισμού, όταν κρίνονται οι κατάλληλοι υποψήφιοι για τη συμμετοχή στη φάση της ανάθεσης. Υπό τις απαιτήσεις της Οδηγίας και τα δύο κριτήρια του ν. 716/1977 (εμπειρία και φόρτος εργασίας), θεωρούνται κριτήρια επιλογής και όχι ανάθεσης και δεν μπορούν να συνεχίσουν να χρησιμοποιούνται γιατί παραβιάζεται το Κοινοτικό Δίκαιο. Τέλος, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, τα κριτήρια ανάθεσης που τίθενται σε μια προκήρυξη δημόσιας σύμβασης υπηρεσιών πρέπει να είναι σαφή, μετρήσιμα και αντικειμενικά, να μην επιδέχονται δηλαδή πολλαπλές, υποκειμενικές ερμηνείες και να μπορούν να βαθμολογηθούν, χωρίς στη βαθμολόγηση να υπεισέρχονται υποκειμενικές ερμηνείες και υπόνοιες μεροληφίας υπέρ κάποιου εκ των διαγωνιζομένων.

δ) *Το νομοθετικό πλαίσιο του ν. 3164/03*

Στις 2.7.2003 δημοσιεύθηκε ο ν. 3164/2003 για τα «Μητρώα των Μελετητών, ανάθεση και εκπόνηση μελετών και συναφών υπηρεσιών και άλλες διατάξεις» με έναρξη ισχύος την 3.3.2004. Ο νόμος αυτός είχε ανάγκη έκδοσης κανονιστικών πράξεων (προεδρικών διαταγμάτων και υπουργικών αποφάσεων) για την εφαρμογή του, οι οποίες μέχρι την προγραμματισμένη έναρξη ισχύος του δεν είχαν εκδοθεί. Μάλιστα, το (απολύτως) αναγκαίο για την εκτέλεση του νόμου προεδρικό διάταγμα δεν εστάλη καν προς επεξεργασία στο Συμβούλιο της Επικρατείας, με συνέπεια να πιθανολογείται βάσιμα ότι δεν υφίσταται περίπτωση, ακόμα κι αν δεν αναστελλόταν η εφαρμογή του ν. 3164/2003 με το ν. 3242/2004, εφαρμογής του πριν το μήνα Σεπτέμβριο του 2004. Εάν μάλιστα επιστρέφοταν (πράγμα πολύ πιθανό λόγω του μεγάλου όγκου του σχεδίου του προεδρικού διατάγματος που αρθριζόταν πάνω από 50 άρθρα) για συμπληρώσεις, τροποποιήσεις κ.λπ. δεν θα ήταν πιθανό να τεθεί σε ισχύ πριν την 1.1.2005.

Με τόνο αυτόν επιχειρήθηκε κατά κύριο λόγο: α) η απεξάρτηση της αμοιβής του μελετητή από τον προϋπολογισμό του έργου που πρόκειται να μελετήσει και η εισαγωγή της οικονομικής προσφοράς των υποψηφίων ως κριτηρίου ανάθεσης, β) η ευθυγράμμιση του εθνικού δικαίου των μελετών με το Κοινοτικό Δίκαιο των υπηρεσιών με παραπομές για τη ρύθμιση πολλών ζητημάτων στο π.δ. 346/1998, γ) η δημιουργία ενός ενιαίου πλαισίου για τις υπηρεσίες που σχετίζονται με την παραγωγή των έργων και των μελετών, οι οποίες μέχρι το νόμο αυτόν ρυθμίζονταν περιορισμένα από τις διατάξεις των παραγράφων 5 και 8 του άρθρου 6 του ν. 1418/1984.

Παρά το ότι δεν πρόλαβε να ισχύσει και συνεπώς να δοκιμαστεί στην πράξη, είναι αναμφισβήτητο ότι ο ν. 3164/2003 έχει πολλές αδυναμίες, οι κυριότερες εκ των οποίων είναι:

α. Η ασυμβατότητα αρκετών από τις ρυθμίσεις του με την Κοινοτική Οδηγία για τις υπηρεσίες. Η ασυμβατότητα αυτή έχει διαπιστωθεί από τις ίδιες τις υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και διατυπώνεται σε έγγραφο που αποστέλλεται στη Μόνιμη Εθνική Αντιπροσωπεία (Μ.Ε.Α.) στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή (με αριθμό πρωτοκόλλου 10393/13.5.2004). Σημαντικές αποκλίσεις από το Κοινοτικό Δίκαιο κυρίως αποτελούν κατά το παραπάνω έγγραφο: αα) το κριτήριο εντοπιότητας του άρθρου 12 παρ. 7, που εισάγει την άνιση μεταχείριση των εκτός του

νομού μελετητών (Ελλήνων και αλλοδαπών), ββ) το κριτήριο ανάθεσης της παρ. 1 του άρθρου 12 (η εμπειρία της επιστημονικής ομάδας και του συντονιστή της για την παροχή των ζητούμενων υπηρεσιών σε υπηρεσίες παρόμοιας φύσης). Μάλιστα, με το έγγραφο αυτό εκφράζεται η ικανοποίηση της Επιτροπής επειδή και η Ελληνική Πολιτεία (υπό την παλιά πολιτική ηγεσία) συμφωνούσε ότι οι ρυθμίσεις αυτές θα τροποποιηθούν πριν την έναρξη ισχύος του νέου νόμου και κατά δεύτερο λόγο επειδή δεσμεύθηκε η νέα πολιτική ηγεσία ότι θα ψηφισθεί ένας νέος νόμος περί μελετών, θεωρώντας, όπως χαρακτηριστικά αναφέρει το έγγραφο, θετική την απόφαση της νέας Κυβέρνησης να μην ισχύσει μια νέα νομοθεσία, η οποία παρουσιάζει προβλήματα εναρμόνισης με το Κοινοτικό Δίκαιο.

β. Η ασάφεια των κριτηρίων ανάθεσης που δεν επιτρέπουν την αντικειμενική κρίση και βαθμολόγηση των υποψηφίων.

γ. Η θέσπιση ως κριτηρίου επιλογής σε κάθε σύμβαση (όσο απλής κι αν είναι) της εμπειρίας σε παρόμοιες μελέτες, κριτήριο, που δεν επιτρέπει σε νέους και μη έμπειρους μελετητές να λάβουν μέρος σε διαγωνισμούς ακόμα και των απλούστερων μελετών.

δ. Η θέσπιση διαδικασιών γενικών και όχι εξειδικευμένων, οι οποίες δεν υποχρεώνουν τις αναθέτουσες αρχές να λάβουν υπόψη τις ιδιαιτερότητες της κάθε μελέτης και να τηρήσουν την ενδεικνυόμενη διαδικασία, με αποτέλεσμα να επαφίεται στην καλή προαίρεση της αναθέτουσας Αρχής η επιλογή διαδικασίας που οδηγεί στην εκπόνηση της κατά το δυνατόν πληρέστερης και αρτιότερης μελέτης.

ε. Η μακρά διαδικασία ανάθεσης, που επιδέχεται ενστάσεις σε τέσσερις φάσεις, που οδηγούν τους διαγωνισμούς σε αδικαιολόγητη χρονοτριβή. Η πρώτη μάλιστα φάση, του ελέγχου της καταλληλότητας των υποψηφίων, έχει τον κίνδυνο εμπλοκής σε μακρές δικαστικές διενέξεις, αφού το κριτήριο της εμπειρίας σε παρόμοιες μελέτες είναι κρίσιμο για τη συμμετοχή στην επόμενη φάση και θα γεννούσε οπωδήποτε πολλές αντιδικίες.

στ. Η αναγκαιότητα θέσπισης πολλών και εκτεταμένων κατά περιεχόμενο κανονιστικών πράξεων (προεδρικών διαταγμάτων και υπουργικών αποφάσεων) που κατακερματίζουν και καθιστούν δύσχρηστο ένα ενιαίο εκ φύσεως νομικό πλαίσιο, το οποίο καλούνται να εφαρμόσουν κατά κύριο λόγο μηχανικοί και δημόσιοι υπάλληλοι και όχι μόνο νομικοί.

ζ. Η μη ενσωμάτωση των διατάξεων του Κοινοτικού Δικαίου, στις οποίες απλώς παραπέμπει (σε δεκατέσσερις περιπτώσεις). Ενδεικτικά τέτοιες παραπομπές υπάρχουν στο άρθρο 1 (παρ. 1 και 6), στο άρθρο 4 (παρ. 2 – δύο παραπομπές), στο άρθρο 5 (παρ. 5α), στο άρθρο 7 (παρ. 3 και 4) κ.λπ.. Μάλιστα το πρόβλημα επιτείνεται γιατί η παραπομπή γίνεται στις διατάξεις του π.δ. 346/1998, που ενσωμάτωσε την Οδηγία 92/50/EOK. Όμως, ήδη από το Μάρτιο του έτους 2004, τέθηκαν σε ισχύ οι νέες κοινές Οδηγίες 2004/18/EK (για έργα, προμήθειες και υπηρεσίες του εν γένει δημόσιου τομέα) και 2004/17/EK (για τα έργα, τις υπηρεσίες και τις προμήθειες των λεγόμενων «εξαιρούμενων φορέων», των φορέων δηλαδή που δραστηριοποιούνται στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών), η οποία έχει προθεσμία ενσωμάτωσης μέχρι τις 31.1.2006. Συνεπώς, μετά τη θέση σε ισχύ ενός νέου προεδρικού διατάγματος, για την ενσωμάτωση της νέας

Οδηγίας, θα προέκυπτε οπωδήποτε πρόβλημα ερμηνευτικό, σχετικά με τις διατάξεις στις οποίες παραπέμπει ο ν. 3164/2003. Το πρόβλημα της παράλληλης εφαρμογής δύο νομικών πλαισίων στο μεγάλο πλήθος των συμβάσεων μελετών (αφού το όριο εφαρμογής του Κοινοτικού Δικαίου είναι πολύ χαμηλό, όπως προαναφέρθηκε), με τις αλλεπάλληλες παραπομπές είναι λοιπόν μεγάλο και επιτείνεται από το αναμφίβολο γεγονός ότι η κατανόηση των νομοθετικών κειμένων της Ε.Ε. είναι δύσκολη λόγω της διαφορετικής ορολογίας τους και της ύπαρξης εννοιών και όρων που δεν συναντώνται στο εθνικό δίκαιο.

η. Η ανάθεση της περιοδικής (ανά τέσσερις (4) ή έξι (6) μήνες) έκδοσης της ενημερότητας πτυχίου στη Διεύθυνση Μητρώων και Τεχνικών Επαγγελμάτων της Γ.Γ.Δ.Ε. του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και συγκεκριμένα στο τμήμα του Μητρώου Μελετητών. Αν ληφθεί υπόψη πως οι απασχολούμενοι στο χώρο των μελετών (μελετητές και γραφεία μελετών) στην Ελλάδα ανέρχονται σε περίπου 15.000 και καθένας από αυτούς θα έπρεπε να υποβάλλει πλήθος δικαιολογητικών (άνω των δέκα) κάθε τέσσερις (4) ή έξι (6) μήνες και η υπηρεσία να τα ελέγχει και να εκδίδει ενημερότητα πτυχίου για τον καθένα προκύπτει πως πρόκειται για εργασία πραγματικά ακατόρθωτη και πρόβλεψη του νόμου ανεφάρμοστη και ανεδαφική.

B. ΕΠΙ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ

a) Κατευθύνσεις του νέου νομικού πλαισίου

Η εκπόνηση ενός νέου νόμου για όλες τις συμβάσεις μελετών δημοσίων έργων πρέπει συνεπώς να υπακούει στις εξής τουλάχιστον βασικές αναγκαιότητες: Να εξασφαλίζει με αδιάβλητη διαδικασία την αναβάθμιση της ποιότητας των μελετών, να είναι αποτελεσματικός, αντικειμενικός αλλά και συμβατός με το Κοινοτικό Δίκαιο, με προσδιορισμένη (και μη τροποποιήσιμη εκ των υστέρων) την αμοιβή του αναδόχου κατά την υπογραφή της σύμβασης, με θέσπιση κριτηρίων ανάθεσης, συμφώνων προς το Κοινοτικό Δίκαιο και επιπλέον ικανών να αναδείξουν τον ανάδοχο με τον πλέον αδιάβλητο τρόπο.

Η ανάθεση της μελέτης στον προσφέροντα τη χαμηλότερη τιμή απαλλάσσει βεβαίως από την προσπάθεια αναζήτησης κριτηρίων ανάθεσης, όπως αυτά που προαναφέρθηκαν, αλλά δεν τίθεται υπό συζήτηση γιατί θα προκαλούσε πόλεμο επί των τιμών χωρίς έλεος, με επικράτηση των κακών μελετητών εις βάρος των ποιοτικών και θα είχε καταστρεπτικές συνέπειες στην ποιότητα των μελετών. Αναγκαστική επιλογή συνεπώς είναι η ανάθεση στην πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά. Τα κριτήρια ανάθεσης πρέπει να αποσκοπούν κυρίως στην εξασφάλιση του ποιοτικού αποτελέσματος (της μελέτης δηλαδή), η ποιότητα όμως δεν είναι εύκολο να προεξοφληθεί, διότι όταν συνάπτεται η σύμβαση δεν υφίσταται κανένα στοιχείο σχετικό με την ποιότητα καθ' εαυτής της μελέτης. Ετσι τα κριτήρια πρέπει να αποβλέπουν στην εκπόνηση της μελέτης με όρους που θα εγγυώνται την ποιότητά της. Επιπλέον των κριτηρίων που αναφέρονται στην ποιότητα της μελέτης ή της υπηρεσίας, ως κριτήριο πρέπει να χρησιμοποιηθεί οπωδήποτε και η οικονομική προσφορά των υποψηφίων, έστω με μικρότερο συντελεστή βαρύτητας από τα κριτήρια που αναφέρονται στην τεχνική ποιότητα της μελέτης, διότι αφ' ενός δεν νοείται ανταγωνισμός χωρίς το οικονομικό στοιχείο (είναι γνωστό ότι μεταξύ των θεμελιωδών αρχών της Οδηγίας για τις δημόσιες

συμβάσεις υπηρεσιών περιλαμβάνεται και η αρχή του ελεύθερου και πραγματικού ανταγωνισμού) και αφ' ετέρου είναι η μοναδική μέθοδος για να προσδιορισθεί η συμβατική αμοιβή κατά το χρόνο σύναψης της σύμβασης, με δέσμευση τόσο του κυρίου του έργου όσο και του αναδόχου ως προς το ύψος της και ο προσδιορισμός αυτός της αμοιβής επιτρέπει την ένταξη των μελετών σε προγράμματα χρηματοδότησης της Ε.Ε..

Οι παραπάνω διαπιστώσεις οδηγούν στο συμπέρασμα ότι ο νόμος που διέπει την ανάθεση και εκτέλεση συμβάσεων μελετών πρέπει να υπηρετεί δύο βασικές αρχές: α) να εξασφαλίζει άρτιες και επιστημονικά αποδεκτές μελέτες, οι οποίες θα οδηγούν σε έργα καλότεχνα και λειτουργικά και β) να σέβεται το δίκαιο του ανταγωνισμού, αφού η Κοινοτική Οδηγία περί υπηρεσιών αποβλέπει κυρίως στη διασφάλιση του ελεύθερου ανταγωνισμού. Παράλληλα, όπως όλα τα νομοθετικά κείμενα, ο νόμος πρέπει ασφαλώς να διαθέτει την υψηλότερη δυνατή ποιότητα, δηλαδή όχι μόνο να περιέχει τις κατάλληλες ουσιαστικές ρυθμίσεις, αλλά επίσης να είναι διατυπωμένος κατά τρόπο εύληπτο, κατανοητό και λειτουργικό, ένα πραγματικά χρήσιμο και αποτελεσματικό εργαλείο στη διάθεση όσων υπάγονται στις ρυθμίσεις του ή όσων ασχολούνται επαγγελματικά με την εφαρμογή του (νομικούς, μελετητές, υπαλλήλους υπηρεσιών κ.λπ.). Η ποιότητα της νομοθεσίας ασφαλώς δεν εξυπηρετείται από την πολυδιάσπαση της νομοθεσίας, τις πολλαπλές εξαιρέσεις από τον κανόνα χωρίς πειστική αιτιολογία, την παραπομπή σε νομοθετικά κείμενα εκτός του νόμου και την άνευ αποχρώντος λόγου εξουσιοδότηση διοικητικών οργάνων για εξειδίκευση των ρυθμίσεών του. Ιδιαίτερη μέριμνα, στα πλαίσια της προσπάθειας για επίτευξη ενός άρτιου ποιοτικά νόμου, πρέπει να λαμβάνεται για την ενσωμάτωση, όταν τούτο απαιτείται, των κοινοτικών κανόνων και ρυθμίσεων στο εθνικό δίκαιο. Ενσωμάτωση δεν είναι βεβαίως η πιστή μετάφραση των κοινοτικών οδηγιών, αφού οι οδηγίες θέτουν στόχους και επιζητούν συγκεκριμένα αποτελέσματα, ενώ αφήνουν την επιλογή των μέσων επίτευξης του στόχου στο εθνικό δίκαιο. Είναι συνεπώς απαραίτητο, οι εθνικές νομοθετούσες αρχές να καθιστούν εφαρμόσιμες τις διατάξεις των οδηγιών που από τη φύση τους θέτουν ένα ευρύτερο πλαίσιο δυνατοτήτων, μεταξύ των οποίων πρέπει να επιλέξει ο εθνικός νομοθέτης.

β) Κύρια χαρακτηριστικά

Μετά τις ανωτέρω διαπιστώσεις, για τα δυσεπίλυτα προβλήματα που θα δημιουργούσε η εφαρμογή του ν. 3164/2003, κρίνεται σκόπιμη η πρόταση ενός νέου σχεδίου νόμου, το οποίο δεν θα έχει τα μειονεκτήματα του νόμου αυτού και θα μπορέσει να εφαρμοσθεί σχεδόν κατά τον ίδιο χρόνο που πιθανολογείται ότι θα εφαρμοζόταν και αυτός. Δηλαδή, χωρίς να παραταθεί η εφαρμογή ενός αναχρονιστικού νομικού πλαισίου (του ν. 716/1977), συντάχθηκε ένα απολύτως νέο σχέδιο νόμου που προτείνει σε γενικές γραμμές τα ακόλουθα:

Α. Την πλήρη προσαρμογή του ελληνικού στο κοινοτικό νομικό πλαισίο. Προς το σκοπό αυτό λαμβάνεται μέριμνα ώστε να συμμορφώνονται οι επιλεγέσεις διαδικασίες ανάθεσης στις διαδικασίες του Κοινοτικού Δικαίου, πάντα μέσα στα πλαίσια που το δίκαιο θέτει. Επιπλέον λαμβάνονται υπόψη οι νέες κοινές οδηγίες 2004/18/EK και 2004/17/EK, οι οποίες, όπως προαναφέρθηκε, έχουν προθεσμία ενσωμάτωσης στα δίκαια των κρατών - μελών μέχρι τις 31.1.2006 και υιοθετούνται θεσμοί χρήσιμοι και

άμεσα εφαρμόσιμοι, όπως οι συμφωνίες - πλαίσιο. Τέλος οι απαραίτητες για την εφαρμογή του παρόντος διατάξεις της οδηγίας ενσωματώνονται πραγματικά και προσαρμόζονται στα ελληνικά δεδομένα, έτσι ώστε να καθίστανται απολύτως κατανοητές.

Β. Την υποχρεωτική προετοιμασία του κυρίου του έργου για την ανάθεση των συμβάσεων, καθώς θεσπίζεται η υποχρέωσή του για σύνταξη και έγκριση φακέλου του έργου και υπολογισμό της προεκτιμώμενης αμοιβής με τρόπο αναλυτικό και επαληθεύσιμο, αφού το φυσικό αντικείμενο του έργου θα αναλύεται σε μονάδες, οι οποίες τιμολογούνται με τις τιμές που προκύπτουν από τον (επίσης θεσπιζόμενο) κανονισμό ενιαίων τιμών αμοιβών. Ο (κατά το δυνατόν) ακριβής προσδιορισμός της προεκτιμώμενης αμοιβής μειώνει κατά το μεγαλύτερο μέρος του τον κίνδυνο που αναλαμβάνουν οι συμμετέχοντες στη διαδικασία ανάθεσης υποψήφιοι, διότι συνθέτουν την προσφορά τους με βάση τις ποσότητες μονάδων φυσικού αντικειμένου που προϋπολογίζει η αναθέτουσα αρχή.

Γ. Την καθοδήγηση των αναθετουσών αρχών ως προς την ενδεικνυόμενη διαδικασία ανάθεσης, ανάλογη προς την ιδιαιτερότητα της κάθε μελέτης, με τη θέσπιση υποχρεωτικών εναλλακτικών δυνατοτήτων και κανόνων. Η καθοδήγηση αυτή προβλέπεται να οδηγήσει σε ανώτερες ποιοτικά μελέτες, διότι υποχρεώνει τις υπηρεσίες, να αναθέτουν (επ' αμοιβή βεβαίως) την προκαταρκτική μελέτη ή τα αντίστοιχα αρχικά στάδια των μελετών, σε 3-5 αναδόχους, οι οποίοι με τις μελέτες τους δίνουν την ευχέρεια στην αναθέτουσα Αρχή να εκτιμήσει ορθότερα τις διαθέσιμες τεχνικές λύσεις και να επιλέξει την καλύτερη και οικονομικότερη.

Δ. Την θέσπιση κριτηρίων ποιοτικής επιλογής απόλυτα σύμφωνων προς την κοινοτική νομοθεσία και κριτηρίων ανάθεσης σαφών, επαρκών και αξιολογήσιμων. Ως μέθοδος (κριτήριο) επιλέγεται η ανάθεση στην πλέον συμφέρουσα προσφορά, με την αξιολόγηση κριτηρίων που έχουν σχέση με την ποιότητα της μελέτης και την οικονομική προσφορά των υποψήφιων, η οποία έχει μικρότερη βαρύτητα, έναντι των κριτηρίων που σχετίζονται με την ποιότητα της μελέτης. Η ανάθεση στο πρώτο στάδιο (της προκαταρκτικής μελέτης) δεν περιλαμβάνει οικονομική προσφορά, επειδή στη φάση αυτή οι υποψήφιοι δεν μπορούν να κοστολογήσουν τη μελέτη τους, εν όψει της ασάφειας που υπάρχει σχετικά με την τεχνική λύση που θα επιλεγεί. Η οικονομική προσφορά, η οποία δεν αποτελεί πλέον ευθεία συνάρτηση του προϋπολογισμού για την κατασκευή του έργου, κατατίθεται μόνο στα επόμενα στάδια, στα οποία το τεχνικό αντικείμενο είναι επαρκώς προσδιορισμένο και οι υποψήφιοι μπορούν με ασφάλεια να δεσμευθούν ως προς το τίμημα με το οποίο θα εκπονήσουν τη μελέτη ή θα παράσχουν την υπηρεσία.

Ε. Την απαλλαγή της συμμετοχής στη διαδικασία ανάθεσης εκ μέρους των υποψηφίων από την αποπνικτική γραφειοκρατία της εξασφάλισης δεκάδων δικαιολογητικών και στοιχείων και τη συμμετοχή των υποψηφίων με υπεύθυνη δήλωση περί εκπλήρωσης των προϋποθέσεων ποιοτικής επιλογής (πιστοποιητικά μη πτώχευσης, ποινικά μητρώα, ασφαλιστική και φορολογική ενημερότητα κ.λπ.). Αν τελικώς τους ανατεθεί η σύμβαση υποχρεώνται να τα προσκομίσουν για τη σύναψή της. Με τον τρόπο αυτό απαλλάσσονται οι ίδιοι, οι υπηρεσίες που διεξάγουν τους διαγωνισμούς, αλλά και η υπηρεσία του μητρώου, από ένα αχρείαστο έργο.

ΣΤ. Τη συμπερίληψη ολόκληρου του θεσμικού πλαισίου ανάθεσης των μελετών και συναφών υπηρεσιών σε ένα νομοθέτημα, το οποίο δεν χρειάζεται οτιδήποτε άλλο για την εφαρμογή του, αφού είναι αύταρκες. Παραπομπές σε άλλα νομοθετήματα δεν γίνονται γιατί δεν χρειάζονται. Ελάχιστες υπουργικές αποφάσεις πρόκειται να εκδοθούν, αλλά η μη έκδοσή τους ή μη έγκαιρη έκδοσή τους δεν επηρεάζει την εφαρμοσμότητα του νόμου. Το μόνο προεδρικό διάταγμα που απαιτείται είναι για την οργάνωση των μητρώων, αλλά μέχρι την έκδοσή του μπορεί να εφαρμόζεται πολύ αποτελεσματικά το ισχύον σήμερα δίκαιο.

Ζ. Τη διενέργεια πολλών παρεμβάσεων μικρότερης μεν εμβέλειας, αλλά πολύ χρήσιμων για την πλήρη και διεξοδική ρύθμιση του όλου νομικού πλαισίου: Λόγου χάριν, προσδιορίζονται τα αδικήματα που σχετίζονται με την επαγγελματική διαγωγή των υποψηφίων, τα οποία μέχρι σήμερα δεν ήταν προσδιορισμένα και επαφίετο στην κρίση της αναθέτουσας Αρχής η απόφαση περί του αν κάποιο συγκεκριμένο αδίκημα σχετίζεται ή όχι με την επαγγελματική διαγωγή του υποψηφίου. Ακόμα προβλέπεται η ανάθεση υπηρεσιών από φορείς που δεν έχουν επαρκή τεχνική στελέχωση σε άλλους φορείς και ορίζονται ως αρμόδια τα εποπτεύοντα υπουργεία ή οι Περιφέρειες για την παροχή των υπηρεσιών αυτών, μόνο δε αν αυτοί δικαιολογημένα αρνηθούν μπορεί να συνάπτεται σύμβαση. Επίσης ρυθμίζεται ολοκληρωμένα η συμφωνία – πλαίσιο, δηλαδή μια κατ' αρχήν σύμβαση περί της τιμής επαναλαμβανόμενων και ομοίων κατ' αντικείμενο υπηρεσιών, ώστε όταν προκύψει ανάγκη εκτέλεσης των υπηρεσιών αυτών να αποφεύγεται νέος διαγνωσμός.

Η. Την επεξεργασία των διατάξεων για την εκπόνηση των μελετών, οι οποίες είναι λεπτομερείς και άμεσα εφαρμόσιμες (δεν απαιτούν δηλαδή την έκδοση προεδρικού διατάγματος για την εκτέλεσή τους) και με τις οποίες εξισορροπούνται κατά το δυνατόν τα αντιτιθέμενα συμφέροντα εργοδότη και αναδόχου, με συμπλήρωση των διατάξεων του προϊσχύσαντος δικαίου, όπου διαπιστώθηκαν κενά στα χρόνια εφαρμογής του, με αφομοίωση των διδαγμάτων της νομολογίας και των γνωμοδοτήσεων του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, με διευκρίνιση των εκατέρωθεν υποχρεώσεων και δικαιωμάτων και ενσωμάτωση διατάξεων για τη διοικητική και δικαστική επίλυση των διαφορών, ούτως ώστε το δίκαιο των μελετών να αυτονομηθεί από το δίκαιο των έργων (οι διατάξεις τόσο του ν. 716/1977 όσο και του ν. 3164/2003 παρέπεμπαν απλώς στο αντίστοιχο δίκαιο των έργων). Ενδεικτικά οι κυριότερες βελτιώσεις στο δίκαιο εκτέλεσης των συμβάσεων είναι οι ακόλουθες:

α) Ρυθμίζεται διεξοδικά το ζήτημα του χρόνου εκπόνησης της μελέτης, με διάκριση του χρονικού διαστήματος που αναλώνεται σε ενέργειες της υπηρεσίας (εγκρίσεις κ.λπ.) και του καθαρού χρόνου εκτέλεσης που αποτελεί τη συμβατική δέσμευση του αναδόχου και λαμβάνεται υπόψη για την παραβίαση των προθεσμιών της μελέτης και τις κυρώσεις που συνεπάγεται.

β) Ρυθμίζεται η διαδικασία υπογραφής της σύμβασης (άρθρο 23), για πρώτη φορά, αφού ούτε στο ν. 716/1977 ούτε στο ν. 3164/2003 υφίστανται παρόμοιες διατάξεις.

γ) Τίθενται διατάξεις διεξοδικές σχετικά με τα καθήκοντα, τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα του επιβλέποντα (άρθρο 25) και μάλιστα με επισήμανση των πειθαρχικών ευθυνών των οργάνων που εμπλέκονται στην εκπόνηση των μελετών. Οι διατάξεις αυτές είναι νέες δηλαδή δεν

υπάρχουν στο ισχύον δίκαιο. Ο ν. 716/1977 περιείχε εξουσιοδότηση για την έκδοση σχετικών με τα ζητήματα αυτά διατάξεων, που δεν εκτελέστηκε ποτέ (το π.δ. 194/1979 παρέλειψε να ρυθμίσει το ζήτημα), ενώ και ο ν. 3164/2003 αρκέστηκε σε εξουσιοδότηση.

δ) Ρυθμίζεται διεξοδικά η διαδικασία της πληρωμής γενικά του αναδόχου, όσο και των τμηματικών πληρωμών (άρθρο 32) ενώ η μέχρι τώρα ρύθμιση παρέπεμπε αφ' ενός στις διατάξεις του π.δ. 696/1974 για τις τμηματικές πληρωμές και αφ' ετέρου στο δίκαιο των δημόσιων έργων για τις διαδικασίες υποβολής λογαριασμών και εξόφλησής τους. Επίσης καταργείται η αναποτελεσματική, ασαφής και άδικη για τους αναδόχους των μελετών ρύθμιση της παρ. 7 του άρθρου 6 ν. 1418/1984, κατά την οποία παρακρατούνταν για δύο (2) χρόνια από την έγκριση της μελέτης ποσοστό της αμοιβής του μελετητή ως εγγύηση ότι δεν θα δυστροπήσει στην επανόρθωση ελειγίσεων και σφαλμάτων της μελέτης.

ε) Ρυθμίζονται με αυστηρό τρόπο, ανάλογα με τα ισχύοντα πλέον στα δημόσια έργα, τόσο οι προϋποθέσεις έκπτωσης όσο και η διαδικασία έκπτωσης του αναδόχου.

στ) Αντικαθίσταται η διάταξη της παρ. 10 του άρθρου 4 του ν. 1418/1984 περί τροποποίησης της εγκεκριμένης μελέτης, με διαδικασία διαφανέστερη και αντικειμενικότερη, επειδή όσο κι αν είναι χρήσιμη η δυνατότητα τροποποίησης της μελέτης, πάντως έχει χρησιμοποιηθεί κατά κόρον και πολλές φορές καταχρηστικά για την εξυπρέτηση σκοπών άλλων και όχι για την παραγωγή ενός λειτουργικά και τεχνικά άρτιου έργου.

ζ) Ρυθμίζεται για πρώτη φορά η διαδικασία υπολογισμού και έγκρισης της αποζημίωσης του αναδόχου για λόγους που οφείλονται στην υπερημερία του εργοδότη (άρθρο 32).

η) Τίθενται για πρώτη φορά γενικές διατάξεις σχετικά με τη διαδικασία έγκρισης των μελετών, εντός ορισμένης προθεσμίας (άρθρο 37 παρ. 1) και τέλος,

θ) Ρυθμίζονται οι διαδικασίες διοικητικής και δικαστικής επίλυσης των διαφορών εκ της συμβάσεως, με ενσωμάτωση της σχετικής νομολογίας των δικαστηρίων και αποσαφήνιση των διαδικασιών (άρθρα 41 και 42).

Γ. ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΝ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ

Άρθρο 1 Έννοιες - Ορισμοί

Με το άρθρο 1 δίνονται οι ορισμοί των εννοιών που συναντώνται στο νόμο. Το δίκαιο των μελετών είναι ιδιαίτερα τεχνικό και για το λόγο αυτόν έχει ανάγκη επεξήγησης των εννοιών του. Ιδιαίτερη μέριμνα λαμβάνεται για την απόδοση των ορισμών της Κοινοτικής Οδηγίας περί υπηρεσιών.

Άρθρο 2 Πεδίο εφαρμογής - Κατηγορίες μελετών

Στο άρθρο αυτό ορίζεται το πεδίο εφαρμογής του νόμου και οι κατηγορίες των μελετών, ενώ εξουσιοδοτείται ο Υπουργός Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων ή οι συναρμόδιοι Υπουργοί να τροποποιεί τις κατηγορίες των μελετών.

Το πεδίο εφαρμογής του νόμου εκτείνεται σε τμήμα των δημοσίων συμβάσεων υπηρεσιών των σχετικών παραρτημάτων ΙΙΑ της Οδηγίας 2004/18/EK και XVIIΑ της

Οδηγίας 2004/17/EK, οι οποίες υπηρεσίες σχετίζονται με τις μελέτες και παροχή λοιπών υπηρεσιών μηχανικού και τις λοιπές κατηγορίες μελετών που αναφέρονται στο άρθρο 2 παρ. 2 και κατά το τμήμα τούτο ο νόμος προσαρμόζει την ελληνική νομοθεσία στις προαναφερθείσες οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Εφόσον ο κύριος του έργου εκπονεί τις μελέτες και παρέχει τις υπηρεσίες μέσω του προσωπικού του, ο νόμος δεν έχει εφαρμογή, αφού στην περίπτωση αυτή δεν υφίσταται σύμβαση. Επισημαίνεται δηλαδή, με τρόπο αντίστοιχο του ν. 716/1977 (άρθρο 1) ότι ο κύριος του έργου μπορεί να εκπονήσει τις μελέτες που χρειάζεται με τις δικές του υπηρεσίες, δυνατότητα που δεν παρείχε ο ν. 3164/2003.

Οι διατάξεις των παραγράφων 3 και 4 είναι εξουσιοδοτικές: η μεν παρ. 3 αναφέρεται στην έκδοση υπουργικής απόφασης για τη διάσπαση ή ενοποίηση των υφιστάμενων κατηγοριών μελετών, η δε παρ. 4 αναφέρεται στη δια προεδρικού διατάγματος επέκταση του αντικειμένου του νόμου αυτού, σε λοιπές κατηγορίες υπηρεσιών των Οδηγιών 2004/18/EK και 2004/17/EK, καθώς και την πρόσθεση νέων κατηγοριών μελετών στις δήδιες υφιστάμενες.

Άρθρο 3 Προγραμματική σύμβαση

Στο άρθρο 3 προβλέπεται η δυνατότητα του κυρίου του έργου, αν δεν έχει ο ίδιος επαρκή στελέχωση για το σχεδιασμό (δηλαδή για τις ενέργειες πριν την ανάθεση), την ανάθεση (δηλαδή τη διαδικασία της δημοπράτησης) και τη διοίκηση της μελέτης ή έργου (κατά το στάδιο της εκτέλεσης της σύμβασης) να ζητά την άσκηση των αρμοδιοτήτων αυτών από την αρχή (Υπουργείο, Ο.Τ.Α. κ.λπ.) στην οποία υπάγεται ή από την οποία εποπτεύεται. Αν η αρχή αυτή δεν έχει επαρκή τεχνική υπηρεσία την άσκηση των αρμοδιοτήτων αυτών μπορεί να ζητήσει από την Περιφέρεια στην οποία εδρεύει. Οι αρχές αυτές είναι υποχρεωμένες να ανταποκριθούν, εκτός αν, αιτιολογημένα, δεν έχουν τη δυνατότητα. Στην περίπτωση αυτή, ο κύριος του έργου, μπορεί είτε να προσφύγει στη διαδικασία των παρ. 2 και 3 του άρθρου (να συνάψει δηλαδή προγραμματική σύμβαση) είτε να αναθέσει σύμβαση υπηρεσιών κατά τις διατάξεις του νόμου.

Οι διατάξεις αυτές δεν καταργούν τις ισχύουσες ειδικές διατάξεις για τις προγραμματικές συμβάσεις διαφόρων φορέων οι οποίες διατηρούνται ρητά σε ισχύ (άρθρο 44 παρ. 2γ).

Άρθρο 4 Προετοιμασία του κυρίου του έργου για την ανάθεση των συμβάσεων

Στο άρθρο αυτό ορίζονται οι αναγκαίες για την προπαρασκευή της ανάθεσης σύμβασης του νόμου αυτού ενέργειες του κυρίου του έργου. Η σχεδίαση και η προετοιμασία του κυρίου του έργου θεωρούνται απαραίτητες γιατί στηρίζουν την επιτυχημένη διαδικασία ανάθεσης.

Ιδιαίτερη σημασία δίνεται στο φάκελο του έργου (παρ. 1) που περιέχει συγκεκριμένα στοιχεία, συντάσσεται με μέριμνα της υπηρεσίας που έχει την ευθύνη διεξαγωγής του διαγωνισμού και εγκρίνεται από το όργανο που έχει κατά περίπτωση την αρμοδιότητα ανάθεσης της σύμβασης (συνήθως Προϊσταμένη Αρχή). Ο φάκελος του έργου επικαιροποιείται συνεχώς σε όλη τη διαδικασία εκπόνησης της μελέτης και εκτέλεσης του έργου. Κατά τη

μεταβατική διάταξη της παρ. 8 του άρθρου 44, η πλήρης εφαρμογή των διατάξεων αυτής της παραγράφου θα αρχίσει από 1.1.2006. Μέχρι τότε οι φορείς αναθέτουν τις συμβάσεις με τα διαθέσιμα στοιχεία τους, που πρέπει πάντως να επιτρέπουν την εφαρμογή του νόμου.

Επίσης σημαντικές είναι οι νέες διατάξεις για τη σύνταξη της προεκτιμώμενης αμοιβής από την υπηρεσία, με βάση την οποία γίνεται η ανάθεση των συμβάσεων του νόμου αυτού. Για την προεκτιμώμενη αμοιβή λαμβάνονται υπόψη ο σχεδιασμός του έργου (που προκύπτει από το φάκελο του έργου), οι προϋπολογιζόμενες ποσότητες σε μονάδες του φυσικού αντικειμένου και οι τιμές ανά μονάδα, όπως καθορίζονται με τον κανονισμό αμοιβών που εγκρίνεται με υπουργική απόφαση κατά την παράγραφο 7. Ο κανονισμός αυτός των τιμών, ισχύει υποχρεωτικά κατά τον καθορισμό της προεκτιμώμενης αμοιβής, ενώ μπορούν να λαμβάνονται υπόψη και άλλα επιπλέον στοιχεία που μπορούν να επηρεάσουν τη δαπάνη της σύμβασης.

Τέλος με την παρ. 8 του άρθρου 4 παρέχεται εξουσιοδότηση στον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων να καθορίζει τα ελάχιστα και μέγιστα όρια των τιμών ανά μονάδα φυσικού αντικειμένου (η οποία ορίζεται στους ορισμούς του άρθρου 1), μέσα στα οποία πρέπει να προσδιορίζεται η οικονομική προσφορά των υποψηφίων για να θεωρείται παραδεκτή. Με αποφάσεις του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και του συναρμόδιου τυχόν Υπουργού καθορίζονται οι λεπτομέρειες για την προετοιμασία και τα τεύχη που χρησιμοποιούνται στη διαδικασία ανάθεσης (παρ. 4).

Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων επίσης ορίζονται οι λεπτομέρειες τήρησης αρχείων σχετικών με τις ανατιθέμενες συμβάσεις (παρ. 5).

Άρθρο 5 Διαδικασίες ανάθεσης μελετών

Στο άρθρο 5 καθορίζονται οι διαδικασίες που είναι υποχρεωμένος να τηρήσει ο κύριος του έργου για την ανάθεση μιας σύμβασης και η κάθε διαδικασία τελεί υπό προϋποθέσεις που σχετίζονται με το επίπεδο ωριμότητας ή βεβαιότητας των στοιχείων που διαθέτει (ή δεν διαθέτει) η αναθέτουσα Αρχή. Όλες οι διαδικασίες είναι ανοικτές (κατά την έννοια του κοινοτικού δικαίου) απευθύνονται δηλαδή σε όλους όσους έχουν τα νόμιμα πρόσωντα. Ο καθορισμός των διαδικασιών αυτών μια εκ των οποίων πρέπει να επιλέξει η αναθέτουσα αρχή αποσκοπεί στη διασφάλιση της καλύτερης δυνατής ποιότητας των μελετών. Η κρίση περί της συνδρομής των προϋποθέσεων για την εφαρμογή της μίας ή της άλλης διαδικασίας επαφίεται στην αναθέτουσα Αρχή, τίθενται πάντως περιορισμοί (γνώμη τεχνικού συμβουλίου) όταν πρόκειται να τηρηθούν οι απλούστερες εξ αυτών.

Οι παράγραφοι 1 και 2 ενδείκνυνται για μελέτες στις οποίες η αβεβαιότητα ως προς τις πιθανές εναλλακτικές τεχνικές λύσεις είναι μεγάλη και δεν υπάρχουν αρκετά στοιχεία για να την περιορίσουν. Η παρ. 1 χρησιμοποιείται για περίπτωσεις με μικρότερη αβεβαιότητα, όπου η προεκτιμώμενη αμοιβή για το στάδιο της προμελέτης μπορεί να υπολογισθεί με αρκετή προσέγγιση. Στην περίπτωση αυτή ανατίθεται πρώτα η εκπόνηση προκαταρκτικής μελέτης από 3-5 (κατά την κρίση της υπηρεσίας)

αναδόχους, με προκαθορισμένη στην προκήρυξη αμοιβή και στη συνέχεια κρίνονται οι προκαταρκτικές μελέτες σε συνδυασμό με την ζητούμενη (από τον καθένα ανάδοχο) αμοιβή και ανατίθεται η προμελέτη σε αυτόν που συγκέντρωσε την ανώτερη βαθμολογία. Η οριστική μελέτη ανατίθεται με νέο διαγωνισμό.

Στην παρ. 2 προβλέπεται η περίπτωση ανάθεσης μόνο της προκαταρκτικής μελέτης. Στην περίπτωση αυτή προσαρμόζεται ανάλογα η διαδικασία του άρθρου 6, έτσι ώστε η προκαταρκτική μελέτη να μην χρησιμοποιείται ως μέρος της τεχνικής προσφοράς των υποψηφίων για την ανάθεση της προμελέτης. Συγκεκριμένα, στην περίπτωση αυτή ανατίθεται σε 3-5 αναδόχους η προκαταρκτική μελέτη επ' αμοιβή, χωρίς να προβλέπεται ανάθεση και του σταδίου της προμελέτης. Ο υποψήφιος που καταθέτει την πρώτη κατά σειρά βαθμολογίας προκαταρκτική μελέτη λαμβάνει την προβλεπόμενη στην προκήρυξη αμοιβή επαυξημένη κατά 50%. Εφόσον ο κύριος επιθυμεί στη συνέχεια να αναθέσει τα υπόλοιπα στάδια, αναθέτει προμελέτη και οριστική μελέτη μαζί, με τις διατάξεις περί ανάθεσης της οριστικής μελέτης, κατά τη διάταξη της παρ. 5β'.

Οι διαδικασίες αυτές ενδείκνυνται για ορισμένες κατηγορίες μελετών που αναγράφονται ρητά στο τέλος της παρ. 2.

Με την παρ. 3 του άρθρου, λαμβάνεται υπόψη η ιδιαιτέρωτη κάποιων κατηγοριών μελετών και ανατίθενται, μετά την ανάθεση και εκπόνηση της προκαταρκτικής μελέτης, τα επόμενα στάδια μαζί, με ανάλογη εφαρμογή της διαδικασίας του άρθρου 6.

Με την παρ. 4, ο κύριος του έργου προκηρύσσει την προκαταρκτική μελέτη και την οριστική μελέτη μαζί, παραλείποντας το ενδιάμεσο στάδιο της προμελέτης και συμπληρώνοντας τα στοιχεία και τις παραδοχές της προκαταρκτικής μελέτης με στοιχεία ερευνών και υποστρικτικών μελετών που πορίζεται με άλλο τρόπο (π.χ. με συμφωνίες - πλαίσιο). Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζεται ανάλογη η διαδικασία του άρθρου 6, ως προμελέτη δε νοείται η οριστική μελέτη.

Η παρ. 5 προβλέπει την ανάθεση όλων των σταδίων της μελέτης, χωρίς την προκήρυξη 3-5 προκαταρκτικών μελετών, στις περιπτώσεις που δεν χρειάζεται διερεύνηση του αντικειμένου της μελέτης είτε γιατί εκ της φύσεως των μελετών δεν απαιτούνται τέτοια στοιχεία είτε γιατί υφίστανται εκπονημένες μελέτες προηγούμενων σταδίων είτε γιατί το έργο που πρόκειται να μελετηθεί είναι απλό (δηλαδή εκ της φύσεώς του μονοσήμαντα προσδιορισμένο) ή μικρό κατ' αντικείμενο ή εν πάσῃ περιπτώσει έργο που δεν παρουσιάζει αβεβαιότητες ως προς την τεχνική λύση και γι' αυτό παρέλκει η εφαρμογή των συνήθων διαδικασιών. Επίσης η ίδια διαδικασία προσήκει στις περιπτώσεις των μελετών που προβλέπεται στις προδιαγραφές τους η εκπόνηση σε ένα μόνο στάδιο.

Η παρ. 6 προβλέπει την ιδιαίτερη περίπτωση των διαγωνισμών μελετών (ή αρχιτεκτονικών διαγωνισμών, όπως είναι γνωστοί στο Ελληνικό Δίκαιο) και θέτει τους βασικούς κανόνες των διαγωνισμών αυτών, με προσαρμογή της νομοθεσίας στις ανάλογες ρυθμίσεις της Κοινοτικής Οδηγίας περί υπηρεσιών. Κατά τα λοιπά προβλέπεται να εκδοθεί απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, που θα ορίζει ειδικότερα τις περιπτώσεις εφαρμογής της διαδικασίας

αυτής και τις λεπτομέρειες της προκήρυξης και της όλης διαδικασίας των διαγωνισμών.

Άρθρο 6 Ανάθεση προκαταρκτικών μελετών και προμελέτης με την ίδια προκήρυξη

Στο άρθρο αυτό περιγράφεται λεπτομερώς η διαδικασία ανάθεσης των τριών έως πέντε (κατά την κρίση της Προϊσταμένης Αρχής και αφού ληφθεί υπόψη η ιδιαιτέρωτη και πολυπλοκότητα της προς ανάθεση μελέτης) προκαταρκτικών μελετών (όπου ως «προκαταρκτικές μελέτες» νοούνται και οι μελέτες που κατά τις οικείες προδιαγραφές κάθε κατηγορίας αντιστοιχούν σε ένα πρώτο διερευνητικό στάδιο, ανεξάρτητα από την ιδιαίτερη ονομασία τους), σε συνδυασμό με την ανάθεση της προμελέτης.

Οι δικαιούμενοι να λάβουν μέρος στο διαγωνισμό αυτόν (αλλά και γενικότερα στους διαγωνισμούς του παρόντος νόμου) αναφέρονται στο άρθρο 14 του νόμου και για τη διαπίστωση της επαγγελματικής τους καταλληλότητας και τη διαδικασία της ποιοτικής επιλογής έχουν εφαρμογή οι διατάξεις των άρθρων 15, 16 και 17. Η διαδικασία του διαγωνισμού αρχίζει με την έγκριση της προκήρυξης, που δημοσιεύεται κατά τις διατάξεις του άρθρου 12 και περιέχει τουλάχιστον τα στοιχεία της παραγράφου 2 (συνεπώς μπορεί η προκήρυξη να περιέχει και άλλα στοιχεία, υπό την προϋπόθεση ότι δεν έρχονται τα στοιχεία αυτά σε αντίθεση με τις διατάξεις του νόμου). Η προκήρυξη αφορά τη διαδικασία ανάθεσης τόσο της προκαταρκτικής μελέτης, όσο και της προμελέτης. Οι προκαταρκτικές μελέτες ανατίθενται με κριτήρια ανάθεσης που αποβλέπουν στην ποιότητα της μελέτης (παρ. 3 και 4), χωρίς οι υποψήφιοι να υποβάλλουν οικονομική προσφορά, σε τρεις έως πέντε αναδόχους, με προκαθορισμένη από την υπηρεσία αμοιβή (ή οποία δεν υπολογίζεται αυθαίρετα αλλά επί τη βάσει των κανόνων που αναλύονται στις παραγράφους 7 και 8 του άρθρου 4). Η διαδικασία διαπίστωσης της επαγγελματικής καταλληλότητας, της εκπλήρωσης των κριτήριών ποιοτικής επιλογής και της ανάθεσης περιγράφεται στην παρ. 5. Η διαδικασία οργανώνεται σε δύο στάδια, δηλαδή προηγείται το πρώτο στάδιο της επιλογής και ακολουθεί το στάδιο της ανάθεσης. Ιδιαίτερο πρακτικό για το στάδιο της επιλογής δεν συντάσσεται και οι ενδιαφερόμενοι πρέπει να αναμένουν την περαιώση και του σταδίου ανάθεσης, ώστε να ασκήσουν τις ενστάσεις τους κατά του σταδίου της επιλογής. Η εκδίκαση και απόφαση επί των ενστάσεων από την Προϊσταμένη Αρχή ρυθμίζεται λεπτομερειακά στην παρ. 6.

Στην παράγραφο 7 ρυθμίζεται η σύναψη των συμβάσεων με τους αναδειχθέντες αναδόχους των προκαταρκτικών μελετών, αφού πρώτα διαπιστωθεί, με την προσκόμιση των δικαιολογητικών και στοιχείων που αποδεικνύουν την επαγγελματική καταλληλότητα (έναντι των οποίων προσκομίσθηκε στην πρώτη φάση του διαγωνισμού υπεύθυνη δήλωση) ότι δεν υφίστανται λόγοι αποκλεισμού τους.

Η εκπόνηση των προκαταρκτικών μελετών και η υποβολή τους κατά την προκαθορισμένη ημέρα για τη διεξαγωγή της διαδικασίας ανάθεσης της προμελέτης είναι καινοτομία του διαγωνισμού, όπως περιγράφεται στο άρθρο 6. Μαζί με την προκαταρκτική μελέτη κατατίθεται

σε σφραγισμένο φάκελο η τεχνική προσφορά των αναδόχων της προκαταρκτικής μελέτης και υποψηφίων της προμελέτης, ενώ σε άλλο φάκελο (με προδιαγραφές απαραβίαστου) κατατίθεται η οικονομική προσφορά των υποψηφίων για την εκπόνηση της προμελέτης (παρ. 8). Οι ανάδοχοι της προκαταρκτικής μελέτης υποχρεούνται κατά την ανάληψη της εκπόνησης της μελέτης να καταθέσουν εγγύηση συμμετοχής στη διαδικασία (η οποία έχει το χαρακτήρα τόσο της εγγύησης συμμετοχής που εξασφαλίζει τη συμμετοχή τους στο διαγωνισμό, όσο και της εγγύησης καλής εκτέλεσης της προκαταρκτικής μελέτης) κατά την παρ. 7, με συγκεκριμένο χρόνο ισχύος. Η εγγύηση αυτή εξασφαλίζει την προσέλευση για την ανάληψη της προμελέτης.

Τα κριτήρια ανάθεσης της προμελέτης αναφέρονται και αναλύονται στην παράγραφο 9. Η βαρύτητα της τεχνικής προσφοράς ανέρχεται σε 75% και της οικονομικής σε 25%. Η οικονομική προσφορά αναλύεται σε μονάδες φυσικού αντικειμένου και τιμή επ' αυτών. Η τιμή αυτή, για να είναι παραδεκτή η προσφορά, δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει κατά ποσοστό το 30% ούτε να υπολείπεται πλέον του 20%, τις τιμές φυσικού αντικειμένου που προκύπτουν από τον κανονισμό που προβλέπεται να εκδοθεί κατά την παρ. 7 του άρθρου 4.

Η διαδικασία ελέγχου και βαθμολογίας των τεχνικών προσφορών περιγράφεται στην παράγραφο 10 και των οικονομικών προσφορών στην παράγραφο 11. Μεσολαβεί στάδιο ενστάσεων κατά της κρίσης της επιτροπής διαγωνισμού επί των τεχνικών προσφορών, ενώ ακολουθεί επίσης στάδιο ενστάσεων κατά της κρίσης και βαθμολόγησης επί των οικονομικών προσφορών.

Στην παρ. 12 περιγράφονται οι λοιπές (πέραν της κατακυρώσεως του διαγωνισμού) αρμοδιότητες της Προϊσταμένης Αρχής. Η Προϊσταμένη Αρχή στους διαγωνισμούς για την ανάθεση δημόσιων συμβάσεων έχει γενικά αρμοδιότητες αυτεπάγγελτης εκτίμησης της νομιμότητας και σκοπιμότητας της ανάθεσης. Πρέπει βεβαίως, στα πλαίσια των συνταγματικών προβλέψεων αφ' ενός να παρέχει το δικαίωμα ακρόασης πριν τη λήψη δυσμενών για τους διοικουμένους αποφάσεων και αφ' ετέρου να αιτιολογεί τις αποφάσεις της αυτές.

Στην παρ. 13 ρυθμίζονται οι περιπτώσεις κατά τις οποίες, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, η έγκριση της προκαταρκτικής μελέτης υπόκειται σε εγκρίσεις και αδειοδοτήσεις άλλων αρχών (όπως η αρχή που ελέγχει τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις του σχεδιαζόμενου έργου). Η αδειοδότηση αυτή είναι πιθανόν να γίνει με την προϋπόθεση τροποποίησης της προκαταρκτικής μελέτης που υπέβαλε ο ανάδοχος της προμελέτης. Στην περίπτωση αυτή είναι πιθανόν να απαιτηθούν προσαρμογές της οικονομικής του προσφοράς για τη συνέχιση της διαδικασίας εκπόνησης της προμελέτης. Για την προσαρμογή αυτή χρησιμοποιείται ανάλογα η διαδικασία του άρθρου 29 για την υπογραφή συμπληρωματικών συμβάσεων.

Οι προκαταρκτικές μελέτες που εκπονήθηκαν από τους αναδόχους αμειβονται κατά την προκήρυξη (αν κριθούν παραδεκτές από ποιοτική άποψη) και καθίστανται κτήμα της αναθέτουσας αρχής (παρ. 14).

Άρθρο 7

Ανάθεση οριστικής μελέτης ή άλλων σταδίων χωρίς αξιολόγηση προκαταρκτικών μελετών

Στο άρθρο 7 ρυθμίζεται η ανάθεση της οριστικής μελέ-

της, το περιεχόμενο της προκήρυξης, η διαδικασία του διαγωνισμού, το περιεχόμενο της τεχνικής προσφοράς και τα κριτήρια ανάθεσης, κατά τα λοιπά δε γίνεται παραπομπή στις διατάξεις του άρθρου 6 για τις αρμοδιότητες της Π.Α.. Η ανάδειξη του αναδόχου της οριστικής μελέτης γίνεται με εφαρμογή κριτηρίων που αφορούν την τεχνική ποιότητα της μελέτης και την οικονομική προσφορά του αναδόχου. Ορίζεται επιπλέον ότι στις διαδικασίες για την ανάθεση μελετών με προεκτιμώμενη αμοιβή κάτω των 120.000 ευρώ λαμβάνεται ειδικώς υπόψη ως κριτήριο ανάθεσης η γνώση των τοπικών συνθηκών. Αν δεν καταστεί δυνατή η ανάθεση στον πρώτο κατά σειρά βαθμολογίας, για λόγους που αφορούν τον ίδιο μπορεί να γίνει ανάθεση στο δεύτερο κατά σειρά κατάταξης ή και τον τρίτο (παρ. 11).

Άρθρο 8 Συμφωνίες - πλαίσιο

Με το άρθρο 8 εισάγεται ο θεσμός των συμφωνιών-πλαίσιο, που εντάχθηκε ήδη στη νέα Οδηγία 2004/18/EK και διευκολύνει τις αναθέτουσες Αρχές να αποφεύγουν τους αλλεπάλληλους διαγωνισμούς για τη λήψη υπηρεσιών ομοίων κατ' αντικείμενο που δεν είναι εκ των προτέρων γνωστές οι ποσότητες ή ο χρόνος που θα καταστούν αναγκαίες. Για τη σύναψη της συμφωνίας-πλαίσιο απαιτείται γνώμη του αρμόδιου τεχνικού συμβουλίου (παρ. 1).

Ο διαγωνισμός διεξάγεται για τη σύναψη της συμφωνίας-πλαίσιο, συμφωνούνται οι τιμές για τις υπηρεσίες που θα παρασχεθούν εντός ορισμένου χρονικού διαστήματος (όχι μεγαλύτερου των τριών (3) χρόνων), ανακηρύσσεται ο ανάδοχος και όταν η αναθέτουσα αρχή χρειαστεί τις υπηρεσίες του, τον καλεί για σύναψη επί μέρους σύμβασης με τις ήδη συμφωνημένες τιμές.

Ιδιαίτερη μέριμνα λαμβάνεται για τον καθορισμό των δικαιουμένων να λάβουν μέρος σε διαγωνισμούς για τη σύναψη συμφωνιών- πλαισίων, τίθενται δε περιορισμοί στη σύναψη τους, έτσι ώστε να μην γίνεται κατάχρηση ενός απαραίτητου κατ' αρχήν εργαλείου (παρ. 3).

Για τη σύναψη των συμφωνιών - πλαισίων εφαρμόζεται αναλογικά η διαδικασία για την ανάθεση της οριστικής μελέτης, με ιδιαίτερες προσαρμογές στα κριτήρια ανάθεσης και στο περιεχόμενο της προκήρυξης. Το κριτήριο ανάθεσης είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά και λαμβάνονται υπόψη τόσο η ποιότητα της προσφοράς του υποψηφίου, όσο και η οικονομική του προσφορά (παρ. 6).

Περαιτέρω ιδιαίτερη διαδικασία θεσπίζεται για την ανάθεση των επί μέρους συμβάσεων, ώστε να καταστεί λειτουργική η διαδικασία (παρ. 7).

Άρθρο 9 Διαδικασία ανάθεσης σύμβασης υπηρεσιών

Στο άρθρο 9 ρυθμίζεται η διαδικασία ανάθεσης των υπηρεσιών που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του νόμου και δεν είναι μελέτες.

Η παρ. 1 αναφέρει τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες μπορεί ο κύριος του έργου να προχωρήσει στην προκήρυξη ανάθεσης υπηρεσιών (οι προϋποθέσεις είναι αυτές της διάταξης του άρθρου 6 παρ. 5 του ν. 1418/1984, η οποία και καταργείται). Έτσι οι υπηρεσίες δεν προκηρύσσονται κατά την ελεύθερη βούληση του κυρίου του έρ-

γου, αλλά μόνο αν ισχύουν οι τιθέμενες προϋποθέσεις (ιδιαιτερότητα έργου ή ανεπάρκεια τεχνικής υπηρεσίας του κυρίου του έργου – γνωμοδότηση τεχνικού συμβουλίου και μάλιστα όχι του ίδιου του κυρίου του έργου αλλά του Υπουργείου που τον εποπτεύει ή επικουρικά της Γ.Γ.Δ.Ε. του Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων).

Το ελάχιστο περιεχόμενο της προκήρυξης αναφέρεται στην παρ. 2, το περιεχόμενο του φακέλου της τεχνικής προσφοράς στην παρ. 4, ο τρόπος σύνταξης της οικονομικής προσφοράς στην παρ. 5, τα κριτήρια ανάθεσης στην παρ. 6.

Η ανάθεση γίνεται και στην περίπτωση αυτή στην πλέον συμφέρουσα προσφορά, που προκύπτει από τη στάθμιση τεχνικής και οικονομικής προσφοράς.

Άρθρο 10

Διαδικασία ανάθεσης με διαπραγματεύσεις

Στο άρθρο 10 ρυθμίζεται η εξαιρετική περίπτωση της ανάθεσης με διαπραγμάτευση, με απόλυτο σεβασμό των διατάξεων των Κοινοτικών Οδηγιών 2004/18/EK και 2004/17/EK. Σύμφωνα με την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων η διαδικασία με διαπραγμάτευση είναι εξαιρετική, συνεπώς πρέπει οι σχετικές δυνατότητες του νόμου να ερμηνεύονται στενά. Ιδιαίτερη προσπάθεια καταβλήθηκε στην απλοποίηση της ορολογίας και των ρυθμίσεων της Κοινοτικής Οδηγίας, περιορίσθηκαν δε οι περιπτώσεις διαπραγμάτευσης στις απολύτως απαραίτητες και απαλείφθηκαν περιπτώσεις δυσερμήνευτες (όπως οι μη κατάλληλες προσφορές) που η παρουσία τους δεν εξυπρετεί την ανάγκη διαφάνειας των διαγωνισμών. Τίθενται συνεπώς κάποιες από τις περιπτώσεις που προβλέπει η Κοινοτική Οδηγία και επιπλέον η περ. στ' της παρ. 3, που αφορά ανάθεση μελέτης με προεκτιμώμενη αμοιβή κάτω των 15.000 ευρώ (χωρίς Φ.Π.Α.) και μόνο εφόσον συντρέχει επείγουσα περίπτωση που διαπιστώνεται με γνωμοδότηση του αρμόδιου τεχνικού συμβουλίου. Η παραβίαση των όρων της περίπτωσης αυτής συνεπάγεται ακυρότητα της διαδικασίας.

Στις παραγράφους 3, 4 και 5 τίθεται ένα ελάχιστο πλαίσιο ρυθμίσεων που πρέπει να τηρείται στις διαδικασίες με διαπραγμάτευση.

Άρθρο 11

Τεχνικές προδιαγραφές

Οι μελέτες εκπονούνται σήμερα με τις υφιστάμενες τεχνικές προδιαγραφές, που περιέχονται κατά κύριο λόγο στο π.δ. 696/1974. Στην παρ. 1 του άρθρου αυτού ορίζεται ότι ο ανάδοχος της σύμβασης μελέτης ή των λοιπών υπηρεσιών του νόμου αυτού εκπληρώνει την παροχή του κατά τις προδιαγραφές που ισχύουν όταν συνάπτεται η σύμβαση, λαμβάνοντας υπόψη τους περιορισμούς που θέτουν οι διατάξεις των Οδηγιών 2004/18/EK και 2004/17/EK, ενώ οι μεταγενέστερες της σύναψης μεταβολές των προδιαγραφών που θέτουν ζήτημα προσαρμογής της παροχής του αναδόχου σε νέες προδιαγραφές θέτουν αυτονότα και ζήτημα αναπροσαρμογής της συμβατικής σχέσης, κατά τις ισχύουσες διατάξεις.

Για τις μελέτες και τις λοιπές υπηρεσίες του νόμου αυτού που δεν υφίστανται προδιαγραφές, παρέχεται εξουσιοδότηση για την έκδοση προεδρικού διατάγματος, που

θα τις καθορίζει, ενώ ήσσονες λεπτομέρειες μπορούν να ρυθμίζονται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, με εξουσιοδότηση του προεδρικού διατάγματος (παρ. 2).

Ο προϋπολογισμός του έργου που συντάσσεται από τον μελετητή λαμβάνει για την τιμολόγηση των εργασιών υπόψη τα ενιαία τιμολόγια του ν. 3263/2004 (παρ. 3).

Τέλος παρέχεται εξουσιοδότηση στον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων για την έγκριση προτύπων τευχών προκήρυξης και λοιπών υποχρεωτικών μετά την έγκρισή τους - στοιχείων και εντύπων διαγωνισμών, διατηρουμένης της δυνατότητας των αναθετουσών Αρχών να προσθέτουν επιπλέον όρους που δεν έρχονται σε αντίθεση με τις ισχύουσες διατάξεις (παρ. 4).

Άρθρο 12

Δημοσιεύσεις των προκηρύξεων

Στο άρθρο αυτό ορίζονται οι αναγκαίες δημοσιεύσεις των προκηρύξεων, στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, στις Ελληνικές Εφημερίδες, στο Ενημερωτικό Δελτίο και στην ιστοσελίδα του Τ.Ε.Ε.. Οι ρυθμίσεις του άρθρου σέβονται τις αυστηρές διατάξεις της Οδηγίας 2004/18/EK, σχετικά με την αποφυγή διακρίσεων μεταξύ ημεδαπών και αλλοδαπών υποψηφίων, διακρίσεις που μπορεί να δημιουργηθούν είτε από τη δημοσίευση διαφορετικών πληροφοριών ή τη δημοσίευση στα ελληνικά έντυπα της προκήρυξης νωρίτερα από την Επίσημη Εφημερίδα των Ε.Κ..

Επίσης ορίζεται ότι αν δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα των Ε.Κ. προκαταρκτική προκήρυξη, αντίστοιχη πρέπει να δημοσιευθεί και στα ελληνικά έντυπα, ώστε να αποφεύγεται η δυσμενής διάκριση εις βάρος των ημεδαπών υποψηφίων.

Άρθρο 13

Παραλαβή αίτησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος - προσφοράς

Στο άρθρο αυτό ορίζονται τα χρονικά διαστήματα που ορίζονται κατά περίπτωση από την αποστολή προς δημοσίευση μέχρι την ημέρα υποβολής των προσφορών, χρονικό διάστημα κρίσιμο επειδή χρησιμεύει για την προπαρασκευή των υποψηφίων. Αντίστοιχα με τις προβλέψεις της Κοινοτικής Οδηγίας ορίζεται ως γενική αρχή ότι το διάστημα αυτό πρέπει να είναι επαρκές για την προπαρασκευή των υποψηφίων, δηλαδή ανάλογο της ιδιαιτερότητας και πολυπλοκότητας της κάθε σύμβασης, εν πάσῃ δε περιπτώσει όχι μικρότερο των ελαχίστων οριζομένων προθεσμιών. Η αποστολή προς δημοσίευση είναι σε κάθε περίπτωση το εναρκτήριο γεγονός της προθεσμίας, ώστε να μην εξαρτάται εγκυρότητα της διαδικασίας από εξωγενείς παράγοντες, δηλαδή την έγκαιρη ή μη δημοσίευση στα έντυπα (εφημερίδες και Ενημερωτικό Δελτίο του Τ.Ε.Ε.).

Η ημέρα αποστολής της προκήρυξης για δημοσίευση και η ημέρα υποβολής των προσφορών δεν περιλαμβάνονται στην προθεσμία, άρα οι προθεσμίες πρέπει να είναι καθαρές.

Στην παράγραφο 4 ορίζεται η δυνατότητα υποβολής ένστασης κατά της προκήρυξης από τους έχοντες το δικαίωμα συμμετοχής στο διαγωνισμό. Η προθεσμία υποβολής της είναι το αργότερο εππά (7) ημέρες πριν την ημέρα διεξαγωγής του διαγωνισμού και επ' αυτής απο-

φασίζει το όργανο που είναι αρμόδιο για την έγκριση του αποτελέσματος του διαγωνισμού το αργότερο δύο (2) ημέρες πριν τη διεξαγωγή του.

Άρθρο 14 Δικαίωμα συμμετοχής σε διαγωνισμούς

Στο άρθρο 14 ρυθμίζεται το δικαίωμα συμμετοχής διαφόρων κατηγοριών υποψηφίων (ημεδαπών μελετητών, ημεδαπών παρόχων υπηρεσιών, αλλοδαπών από χώρες της Ε.Ε. ή του Ε.Ο.Χ., αλλοδαπών από άλλες χώρες).

Η παρ. 1 επαναλαμβάνει τις θεμελιώδεις αρχές των Κοινοτικών Οδηγιών που διαποτίζουν το δίκαιο των δημοσίων συμβάσεων. Οι αρχές αυτές είναι: η αρχή της ίσης μεταχείρισης των ενδιαφερομένων από τις αναθέτουσες αρχές, η αρχή της αποφυγής των διακρίσεων και η αρχή της διαφάνειας. Το περιεχόμενο των αρχών αυτών έχει γίνει αντικείμενο ενδελεχούς επεξεργασίας από το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (Δ.Ε.Κ.) και η σχετική νομολογία είναι πλούσια και διαφωτιστική.

Η παρ. 2 αναφέρεται στο δικαίωμα των ημεδαπών για τη συμμετοχή σε διαγωνισμούς μελετών και επίβλεψης μελετών (η σχετική ιδιαίτερη αναφορά του νόμου στους ημεδαπούς δεν έχει σκοπό τη θέσπιση διακρίσεων σε σχέση με τους αλλοδαπούς υποψηφίους, αλλά για την αντιμετώπιση της ιδιαιτερότητας των πτυχίων που εκδίδει το Μητρώο Μελετητών και εταιρειών/γραφείων μελετών κατά το άρθρο 39). Οι ημεδαποί συμμετέχουν στις διαδικασίες για την ανάθεση μελετών και υπηρεσιών επίβλεψης μελετών με προσκόμιση του πτυχίου τους, που πρέπει να αντιστοιχεί στις καλούμενες τάξεις και κατηγορίες και κατ' αρχήν αποτελεί επαρκή πιστοποίηση περί της τεχνικοοικονομικής καταλληλότητας του μελετητή (βλέπετε σχετικά και παρ. 2 του άρθρου 15). Η εγγραφή στο μητρώο πρέπει να διατηρηθεί καθ' όλη τη διάρκεια του διαγωνισμού μέχρι την ανάθεση της σύμβασης. Αν μετά τη διεξαγωγή του διαγωνισμού ένας υποψήφιος ανέλθει τάξη κατόπιν αναθεώρησης του πτυχίου του, δεν αποκλείεται του διαγωνισμού. Αντίθετα αν υποβιβασθεί και δεν καλύπτει πλέον την καλούμενη τάξη αποκλείεται του διαγωνισμού.

Στην παρ. 3 ορίζεται ότι στους διαγωνισμούς για την ανάθεση υπηρεσιών επίβλεψης της εκτέλεσης δημοσίων έργων συμμετέχουν ομοίως μελετητές κάτοχοι πτυχίου του άρθρου 39, αλλά με επιπλέον εμπειρία στην επίβλεψη έργων. Το επίπεδο της σχετικής εμπειρίας εκφράζεται σε έτη και τίθεται στην προκήρυξη. Για την κάλυψη της εμπειρίας αυτής μπορεί να συμμετέχει στο σχήμα του αναδόχου στέλεχος με σχετική εμπειρία, στο πρόσωπο του οποίου δεν συντρέχουν τα ασυμβίβαστα των περ. γ' και ε' της παρ. 2 του άρθρου 39.

Στην παρ. 4 ορίζεται ότι για την ανάθεση υπηρεσιών πλην των ανωτέρω, για τις οποίες δεν τηρούνται μητρώα στην Ελλάδα, το δικαίωμα συμμετοχής ορίζεται στην προκήρυξη, εν πάσῃ όμως περιπτώσει αποκλείονται των διαγωνισμών αυτών οι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων.

Στην παρ. 5 ορίζεται, κατά τρόπο που ενσωματώνει τις σχετικές διατάξεις των Κοινοτικών Οδηγιών 2004/18/EK και 2004/17/EK, το δικαίωμα συμμετοχής των προσώπων, φυσικών ή νομικών που προέρχονται από τα κράτη μέλη της Ε.Ε. και του Ε.Ο.Χ.. Ιδιαίτερη μνεία γίνεται για το είδος του δεσμού των προσώπων αυτών με τις χώρες καταγωγής (υπηκοότητα, εγκατάσταση).

Στην παρ. 6 ορίζεται ότι ζητείται από τους ενδιαφερόμενους με εγκατάσταση εκτός Ελλάδας να προσκομίζουν αποδείξεις περί εγγραφής τους σε μητρώα (επαγγελματικά ή εμπορικά) της χώρας καταγωγής τους, ή ότι διαθέτουν ειδική έγκριση από οργανισμό της χώρας τους για την παροχή τέτοιων υπηρεσιών, αν κατά το δίκαιο της χώρας τους η έγκριση αυτή είναι απαραίτητη.

Στην παρ. 7 ορίζεται το δικαίωμα συμμετοχής στους αλλοδαπούς που προέρχονται από χώρες εκτός Ε.Ε. και Ε.Ο.Χ..

Άρθρο 15 Έλεγχος της καταλληλότητας των υποψηφίων

Στο άρθρο 15 ρυθμίζεται η διαδικασία και οι λεπτομέρειες του ελέγχου της προσωπικής κατάστασης των ενδιαφερομένων και περαιτέρω της ποιοτικής επιλογής, όπως οι όροι αυτοί είναι γνωστοί από τις Κοινοτικές Οδηγίες για τις δημόσιες συμβάσεις.

Κατ' αρχήν στους διαγωνισμούς δεν υποβάλλονται δικαιολογητικά εκ των αναφερομένων στο άρθρο 16 του νόμου, που αποδεικνύουν την προσωπική κατάσταση των υποψηφίων, αλλά υπεύθυνη δήλωση του υποψηφίου που βεβαιώνει ότι δεν συντρέχει στο πρόσωπό του λόγος αποκλεισμού. Ακόμα για τη διενέργεια της ποιοτικής επιλογής (επαγγελματική και τεχνική ικανότητα) προσκομίζονται όσα δικαιολογητικά ζητούνται από την προκήρυξη, εφόσον η αναθέτουσα αρχή δεν αρκείται στη γενική εμπειρία που καλύπτεται από την εγγραφή στα μητρώα. Ο έλεγχος των κατ' ιδίαν δικαιολογητικών του άρθρου 16 περιορίζεται στον ανάδοχο της σύμβασης, ο οποίος πριν τη σύναψη της σύμβασης (δηλαδή την κοινοποίηση της κατακυρωτικής αποφάσεως του διαγωνισμού στον ίδιο) καλείται να προσκομίσει προς έλεγχο όλα τα κατ' ιδίαν δικαιολογητικά, μέσα σε είκοσι (20) μέρες από τη σχετική πρόσκληση (παρ. 1).

Τα ελάχιστα επίπεδα της απαιτούμενης για την εκτέλεση της σύμβασης τεχνικής καταλληλότητας τίθενται στην προκήρυξη και για την απόδειξη τους τηρούνται οι διατάξεις του άρθρου 17. Για τους ημεδαπούς μελετητές τους εφοδιασμένους με πτυχίο του Μητρώου Μελετητών και εταιρειών/γραφείων μελετών αρκεί η εγγραφή στο μητρώο, για την απόδειξη της γενικής τους εμπειρίας που αντιστοιχεί στην τάξη και στην κατηγορία εγγραφής (παρ. 2). Η αναθέτουσα Αρχή μπορεί με την προκήρυξη, αναλόγως της πολυπλοκότητας και ειδικής εμπειρίας που απαιτεί μια συγκεκριμένη σύμβαση να θέτει επιπλέον απαιτήσεις για την κατοχή ειδικής εμπειρίας, δηλαδή εμπειρίας σε παρεμφερείς μελέτες και υπηρεσίες, που αποκτήθηκε το τελευταίο πριν τη διεξαγωγή του διαγωνισμού διάστημα (τουλάχιστον τριετία ή όσο μεγαλύτερο κρίνει η αναθέτουσα Αρχή, αρκεί το διάστημα αυτό να τελεί σε αναλογία με τις απαιτήσεις της προς ανάθεση σύμβασης).

Επιπλέον κατά την παρ. 3 η αναθέτουσα Αρχή διαθέτει τη δυνατότητα, μετά από γνώμη του τεχνικού συμβουλίου, να καλέσει στο διαγωνισμό μελέτης πτυχία μεγαλύτερα κατά την τάξη σε σχέση με τα αναλογούντα στην προεκτιμώμενη αμοιβή της σύμβασης, αν κρίνει ότι η σύμβαση απαιτεί αυξημένη εμπειρία.

Στην παρ. 4 τονίζεται και ρυθμίζεται το ζήτημα των απαιτήσεων τεχνικής καταλληλότητας των αλλοδαπών υποψηφίων, που προέρχονται από τα κράτη - μέλη της Ε.Ε., του Ε.Ο.Χ. και των χωρών που έχουν υπογράψει τη

διεθνή συμφωνία περί δημοσίων συμβάσεων, που έχει συναφθεί στο πλαίσιο του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου και των πολυμερών διαπραγματεύσεων του Γύρου της Ουρουγουάης. Οι απαιτήσεις αυτές πρέπει να τηρούν την αρχή της ίσης μεταχείρισης, μεταξύ των ημεδαπών και των αλλοδαπών υποψηφίων. Αν οι αλλοδαποί επικαλούνται την εγγραφή τους σε επίσημο κατάλογο αναγνωρισμένων παρεχόντων υπηρεσίες, η αναθέτουσα Αρχή υποχρεούται να θεωρήσει ως αποδεδειγμένες τις πληροφορίες αυτές.

Οι απαιτήσεις που αφορούν την τεχνική ικανότητα αλλοδαπών υποψηφίων, πληγη των προερχόμενων από τις χώρες της Ε.Ε. και του Ε.Ο.Χ. αναφέρονται στην προκήρυξη (παρ. 5).

Οι αναθέτουσες αρχές υποχρεούνται σε κάθε περίπτωση να τηρούν την αρχή της ίσης μεταχείρισης και να μην θέτουν τους αλλοδαπούς υποψηφίους (από τα κράτη - μέλη της Ε.Ε. και του Ε.Ο.Χ.) σε δυσμενέστερη θέση από τους ημεδαπούς. Έτσι δεν μπορούν να τους υποχρέωνται να αποδειξουν την εγγραφή σε κατάλογο, αν τα κράτη καταγωγής δεν τηρούν τέτοιους καταλόγους, ούτε να ζητούν περισσότερες πληροφορίες από όσες ζητούν από τους ημεδαπούς (παρ. 6).

Άρθρο 16 Προσωπική κατάσταση του υποψηφίου ή του προσφέροντα

Στο άρθρο 16 ορίζονται οι προϋποθέσεις αποκλεισμού των υποψηφίων για λόγους που αφορούν την προσωπική τους κατάσταση και τα έγγραφα δικαιολογητικά με τα οποία μπορεί να αποδειχθεί η κατάσταση αυτή.

Η παρ. 1 αφορά αδικήματα που τέθηκαν το πρώτον με την Οδηγία 2004/18/EK και οδηγούν υποχρεωτικά στον αποκλεισμό του υποψηφίου.

Η παρ. 2 αφορά καταστάσεις οι οποίες οδηγούν επίσης στον αποκλεισμό (κήρυξη σε πτώχευση κ.λπ., κίνηση της σχετικής διαδικασίας, καταδίκη σε αδίκημα σχετικό με την επαγγελματική διαγωγή, διάπραξη σοβαρού επαγγελματικού -πειθαρχικού- παραπτώματος, μη εκπλήρωση ασφαλιστικών και φορολογικών υποχρεώσεων, υποβολή ψευδών στοιχείων στους διαγωνισμούς).

Η παρ. 3 αναφέρει τα δικαιολογητικά με τα οποία αποδεικνύεται η μη συνδρομή λόγων αποκλεισμού.

Στην παρ. 4 ορίζονται, για πρώτη φορά στην ελληνική έννομη τάξη τα αδικήματα που αναφέρονται στην επαγγελματική διαγωγή των υποψηφίων και εξουσιοδοτείται ο Υπουργός Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων να ορίσει το χρονικό διάστημα για το οποίο θα ισχύει ο αποκλεισμός από τους διαγωνισμούς.

Άρθρο 17 Έλεγχος τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας

Ο έλεγχος της τεχνικής και επαγγελματικής καταλληλότητας διεξάγεται κατά τις διατάξεις του άρθρου 17. Η αναθέτουσα Αρχή μπορεί να ζητεί όλα ή κάποια από τα δικαιολογητικά που αναφέρονται στην παρ. 1, δεν μπορεί όμως να θέτει άλλες προϋποθέσεις και να ζητεί άλλα δικαιολογητικά.

Επίσης ορίζεται ότι μπορεί ο υποψήφιος να επικαλείται την ικανότητα άλλων προσώπων, εφόσον αποδεικνύει ότι θα τεθεί στη διάθεσή του αν αναλάβει τη σύμβαση (παρ. 3). Η τελευταία αυτή δυνατότητα υιοθετήθηκε από

τις Κοινές Οδηγίες 2004/17/EK και 2004/18/EK, μετά από σχετική νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Άρθρο 18 Υποκατάσταση ή αλλαγή μέλους εταιρείας, σύμπραξης ή κοινοπραξίας κατά τη διαδικασία ανάθεσης

Στο άρθρο 18 ορίζεται ότι αποκλείονται οι υποψήφιοι σε διαδικασία του νόμου αυτού οι οποίοι αποβίωσαν, πτώχευσαν ή απώλεσαν την ιδιότητα του μελετητή μεσούντος του διαγωνισμού. Εάν πάντως οι ως άνω καταστάσεις επέλθουν στο πρόσωπο στελέχους εταιρείας μελετών ή υπηρεσιών και μάλιστα πριν το τέλος της διαδικασίας επιλογής και δεν επιφέρουν αλλαγές στην τάξη και τις κατηγορίες του πτυχίου της εταιρείας, η εταιρεία δεν αποκλείεται αλλά το πτυχίο του στελέχους αυτού δεν συνυπολογίζεται κατά τη διενέργεια της επιλογής (παρ. 1).

Σε περίπτωση που τα ως άνω κρίσιμα γεγονότα επέλθουν σε φυσικό πρόσωπο ή εταιρεία-μέλος υποψηφίου σύμπραξης ή κοινοπραξίας, πριν την οριστικοποίηση της επιλογής, μπορεί να αντικατασταθεί από τα λοιπά, με την έγκριση της αναθέτουσας Αρχής, ενώ μπορεί ακόμα και να μην αναπληρωθεί αν δεν είναι απαραίτητο για τη συμμετοχή της σύμπραξης ή κοινοπραξίας (παρ. 2).

Οι ως άνω μεταβολές έχουν ως συνέπεια τον αποκλεισμό της εταιρείας ή σύμπραξης ή κοινοπραξίας αν επέλθουν μετά την περαίωση του σταδίου της επιλογής (παρ. 3).

Άρθρο 19 Μελέτες εργολαβικών συμβάσεων

Στο άρθρο αυτό ορίζεται ότι η υποβαλλόμενη κατά την εκτέλεση δημοσίου έργου μελέτη (κατ' εφαρμογή του συστήματος προσφοράς που περιλαμβάνει μελέτη και κατασκευή, ή σε περίπτωση τροποποίησης της υφιστάμενης μελέτης) πρέπει να έχει συνταχθεί από μελετητή με τα αντίστοιχα προσόντα, τον οποίο ο κατασκευαστής του έργου έχει γνωστοποιήσει πριν την έναρξη της εκπόνησης στην αναθέτουσα Αρχή ή στον εργοδότη και έχει γίνει αποδεκτός, ρητά ή σιωπηρά (παρ. 1). Η αντικατάσταση του γνωστοποιηθέντος κατά τα ανωτέρω μελετητή υπόκειται στην έγκριση της αναθέτουσας Αρχής ή του εργοδότη (παρ. 2). Η αμοιβή του μελετητή υπολογίζεται κατά τις παρ. 7 και 8 του άρθρου 4 του νόμου (παρ. 3) και καταβάλλεται με τον τρόπο που θα ορισθεί με υπουργική απόφαση, η οποία και θα ρυθμίσει τις σχετικές λεπτομέρειες (παρ. 4).

Άρθρο 20 Κοινοπραξίες – Σύμπραξεις

Στο άρθρο αυτό ρυθμίζεται λεπτομερώς η συμμετοχή στις διαδικασίες των διαγωνισμών των κοινοπραξιών και των σύμπραξεων. Ως κοινοπραξία νοείται η ήδη συνεστημένη κατά την υποβολή της προσφοράς, ενώ η σύμπραξη είναι μια ιδιότυπη χαλαρή σχέση συνεργασίας, που απαντάται ιστορικά στο χώρο των συμβάσεων εκπόνησης μελετών. Οι κοινοπραξίες και οι σύμπραξεις ρυθμίζονται σχεδόν με ενιαίο τρόπο από τις διατάξεις του νόμου αυτού, με σκοπό τη λειτουργικότητα των σχετικών ρυθμίσεων.

Η παρ. 1 ορίζει τον τρόπο με τον οποίο εκδηλώνεται η

βιούληση σύμπραξης, τους περιορισμούς που τίθενται, τον ορισμό συντονιστή που ταυτίζεται με το πρόσωπο του εκπροσώπου της σύμπραξης και τις εξουσίες και υποχρεώσεις του έναντι της αναθέτουσας Αρχής.

Η παρ. 2 ορίζει τα της υποβολής και υπογραφής της προσφοράς από την κοινοπραξία ή τη σύμπραξη και την υποβολή πίνακα κατανομής της αμοιβής μεταξύ των συμπραττόντων.

Η παρ. 3 ορίζει ότι η διαπίστωση έλλειψης των λόγων αποκλεισμού του άρθρου 16 αφορά όλα τα μέλη της σύμπραξης ή της κοινοπραξίας, ενώ την τεχνική καταληλότητα στα επίπεδα που τίθενται με την προκήρυξη οφείλει να εκπληρώνει ένας τουλάχιστον εκ των συμπραττόντων ή κοινοπρακτούντων στην ίδια κατηγορία μελέτης.

Η παρ. 4 αντιμετωπίζει την περίπτωση κατά την οποία σε κάποιες (συνήθως τις ανώτατες) τάξεις ορισμένων κατηγοριών μελετών υφίστανται ελάχιστοι εγγεγραμμένοι. Στην περίπτωση αυτή, ύστερα από γνώμη του τεχνικού συμβουλίου και για την αποφυγή μειωμένου συναγωνισμού μπορεί με την προκήρυξη να προβλέπεται ότι καλούνται στο διαγωνισμό εγγεγραμμένοι στην αμέσως κατώτερη ή και στην ανώτερη της καλούμενης τάξη.

Η ευθύνη των συμπραττόντων και των κοινοπρακτούντων είναι σε κάθε περίπτωση εις ολόκληρο. Οι ενστάσεις και προσφυγές υπογράφονται είτε από όλα τα μέλη σύμπραξης ή κοινοπραξίας είτε από τον κοινό εκπρόσωπο.

Άρθρο 21 Επιτροπή Διαγωνισμού

Στο άρθρο αυτό ορίζεται η συγκρότηση των Επιτροπών Διαγωνισμού είτε από τρία μέλη, υπαλλήλους κατόχους τίτλου σπουδών του πανεπιστημιακού τομέα είτε, εξαιρετικά, από πέντε μέλη με τα ίδια προσόντα. Και στις δύο περιπτώσεις το ένα μέλος της επιτροπής υποδεικνύεται από το Τ.Ε.Ε.. Οι επιτροπές είναι αμειβόμενες, η αμοιβή τους προέρχεται από τις πιστώσεις της σύμβασης και ορίζεται ενιαία, με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων.

Άρθρο 22 Ενημέρωση των υποψηφίων

Στο άρθρο αυτό ρυθμίζεται το ζήτημα της ενημέρωσης των υποψηφίων από την Αρχή που διεξάγει το διαγωνισμό. Κατ' αρχήν η Επιτροπή Διαγωνισμού τηρεί πρακτικά για τις ενέργειές της. Τα πρακτικά γνωστοποιούνται στους ενδιαφερόμενους υποψηφίους με τοιχοκόλλησή τους στον επί τούτω χώρο της υπηρεσίας που διεξάγει το διαγωνισμό και κοινοποίηση (με επιστολή, FAX ή e-mail) σχετικής ανακοίνωσης, ενώ οι αποφάσεις της Προϊσταμένης Αρχής κοινοποιούνται στους διαγωνιζόμενους επίσης με επιστολή, FAX ή e-mail. Ο τρόπος κοινοποίησης (ανάμεσα στις τρεις προβλεπόμενες από το νόμο δυνατότητες) ορίζεται με την προκήρυξη. Στην παρ. 4 ορίζεται ότι οι προσφορές, οι αιτήσεις εκδήλωσης ενδιαφέροντος και τα διευκρινιστικά στοιχεία επί των προσφορών υποβάλλονται σε πρωτότυπο, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στην προκήρυξη και όταν δεν είναι συνταγμένα στην ελληνική γλώσσα συνοδεύονται από επίσημη μετάφρασή τους στην ελληνική. Γλώσσα συνεννόησης μεταξύ της αναθέτουσας Αρχής και των υποψηφίων είναι η ελληνική.

Άρθρο 23 Σύναψη της σύμβασης

Οι διατάξεις του άρθρου 23 είναι νέες για το δίκαιο των μελετών, αφού ούτε ο ν. 716/1977, ούτε και ο ν. 3164/2003 ρύθμιζαν τα σχετικά θέματα.

Κατ' αρχήν, για να μην υπάρχει οποιαδήποτε αμφιβολία, ορίζεται ότι ως σύμβαση νοείται το σύνολο των όρων που προσδιορίζουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μελών και οι οποίοι περιλαμβάνονται στα τεύχη του διαγωνισμού, στην απόφαση έγκρισης του αιποτελέσματος και στο ιδιωτικό συμφωνητικό που υπογράφεται (παρ. 1).

Η σύμβαση συνάπτεται με την κοινοποίηση της κατακυρωτικής απόφασης στον ανάδοχο, όταν προηγείται διαγωνισμός. Όταν συνάπτεται σύμβαση με διαπραγμάτευση, τότε κρίσιμη πράξη είναι η υπογραφή της σύμβασης (παρ. 1).

Στις παρ. 3 και 4 ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες της υπογραφής, η κατάθεση της εγγύησης καλής εκτέλεσης σε αντικατάσταση της εγγύησης συμμετοχής και η έκπτωση του αναδόχου αν δεν προσέλθει για την υπογραφή. Η έκπτωση του άρθρου αυτού είναι ιδιόρρυθμη, αφού δεν έχει προϋποθέσεις, διαδικασία και συνέπειες ανάλογες της κοινής έκπτωσης του άρθρου 33.

Στις παρ. 5 και 6 ορίζονται οι λεπτομέρειες που αφορούν τη δήλωση της έδρας του αναδόχου και το διορισμό αντικλήτου του, για την παραλαβή των εγγράφων που απευθύνονται σε αυτόν.

Άρθρο 24 Εγγυήσεις

Η εγγύηση καλής εκτέλεσης της σύμβασης ρυθμίζεται στο άρθρο αυτό και συγκεκριμένα το ποσοστό της και η κάλυψη που παρέχεται στον κύριο του έργου (παρ. 1), οι παρέχοντες τις εγγυήσεις (παρ. 2), η κατάθεση συμπληρωματικής εγγύησης σε περίπτωση υπογραφής συμπληρωματικής σύμβασης (παρ. 3), το περιεχόμενο των εγγυητικών επιστολών προκειμένου αυτές να γίνουν αποδεκτές (παρ. 4), η απόδοσή τους, μετά την παραλαβή του αντικειμένου της σύμβασης (παρ. 5) και η κατάπτωσή τους όταν συντρέχει περίπτωση (παρ. 6).

Άρθρο 25 Διοίκηση σύμβασης μελέτης - παροχής υπηρεσιών

Στο άρθρο αυτό ορίζονται οι αρμοδιότητες της Διευθύνουσας Υπηρεσίας (παρ. 1), η διαδικασία ορισμού των επιβλεπόντων και τα προσόντα τους (παρ. 2), τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητές τους (παρ. 3), πέραν των όσων ειδικώς ορίζονται στις κατ' ιδίαν διατάξεις του νόμου, η άσκηση της επίβλεψης (παρ. 6) και η υποχρέωση ενημέρωσης της Προϊσταμένης Αρχής από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία σε τακτά χρονικά διαστήματα, για την πρόοδο των εργασιών της σύμβασης.

Στην παρ. 7 ορίζονται συγκεκριμένα οι περιπτώσεις πειθαρχικής ευθύνης των οργάνων του κυρίου του έργου, που λαμβάνουν μέρος στη διοίκηση και εποπτεία της σύμβασης, δηλαδή των επιβλεπόντων μηχανικών, του Προϊσταμένου της Δ.Υ. και του Προϊσταμένου και των οργάνων της Προϊσταμένης Αρχής.

Άρθρο 26 Υποκατάσταση του αναδόχου

Η υποκατάσταση του αναδόχου αλλά και η αλλαγή της σύνθεσης της εταιρείας ή της ομάδας που εκπονεί τη μελέτη, όπως και η αλλαγή της σύνθεσης της αναδόχου σύμπραξης ή της κοινοπραξίας ρυθμίζονται στο άρθρο 26.

Κατ' αρχήν κανόνας είναι ότι η υποκατάσταση δεν επιτρέπεται (παρ. 1). Εξαιρέσεις τίθενται χάριν ολοκλήρωσης της συμβάσεως, όταν συντρέχουν εξαιρετικές περιστάσεις και συγκεκριμένα θάνατος του μελετητή ή διαγραφή του από τα μητρώα ή άλλη αντικειμενική αιτία που τον καθιστά ανίκανο στην εκπλήρωση της παροχής του. Η περ. α΄ της παρ. 1 καλύπτει τις περιπτώσεις που ανάδοχος είναι ένας μελετητής – φυσικό πρόσωπο ή εταιρεία που συνιστάται από ένα μόνο μελετητή ή πάροχο υπηρεσιών.

Η περ. β΄ της παρ. 2 καλύπτει την περίπτωση που ανάδοχος είναι εταιρεία μελετών ή παρόχων υπηρεσιών και οι παραπάνω αιτίες συντρέχουν στο πρόσωπο ενός εκ των μελετητών ή παρόχων της εταιρείας και η περ. γ΄ της ίδιας παραγράφου την περίπτωση που το πρόβλημα συντρέχει σε ένα φυσικό πρόσωπο ή εταιρεία - μέλος σύμπραξης ή κοινοπραξίας.

Σε κάθε περίπτωση αν το φυσικό πρόσωπο ή η εταιρεία ανάδοχος πτωχεύει, η σύμβαση διαλύεται αυτοδικαίως (παρ. 3).

Άρθρο 27 Προθεσμίες - Χρονοδιάγραμμα

Το άρθρο αυτό ρυθμίζει λεπτομερειακά τα σχετικά με τις προθεσμίες εκτέλεσης της σύμβασης ζητήματα, λαμβάνοντας υπόψη την ιδιορρυθμία των συμβάσεων των μελετών (κυρίως), στις οποίες παρεμβάλλονται χρονικά διαστήματα που η μελετητική δράση δεν μπορεί να συνεχισθεί, για λόγους που αφορούν τον κύριο του έργου (αδειοδοτήσεις, εγκρίσεις σταδίων, κ.λπ.).

Συνεπώς και δεδομένου ότι η παραβίαση των προθεσμιών της σύμβασης συνεπάγεται πολλές και δυσμενείς εις βάρος των αναδόχων συνέπειες, λαμβάνεται μέριμνα της αντικειμενικοποίησης των σχετικών διαδικασιών, έτσι ώστε να λείψουν κατά το δυνατόν οι υποκειμενικές κρίσεις και οι προστριβές σχετικά με τις καθυστερήσεις στην εκτέλεση των εργασιών της σύμβασης και τον καθορισμό του υπαίτιου γι' αυτές.

Συγκεκριμένα διακρίνεται σαφώς ο καθαρός χρόνος της μελετητικής δράσης, που εξαρτάται από τον ανάδοχο και τον βαρύνει, από τον επιπρόσθετο χρόνο που περιλαμβάνει καθυστερήσεις μη οφειλόμενες στον ανάδοχο (παρ. 1).

Η συνολική προθεσμία εκτέλεσης της σύμβασης διαχωρίζεται ήδη από την προκήρυξη της μελέτης, σε καθαρό και επιπρόσθετο χρόνο, διαχωρισμό που ο ανάδοχος λαμβάνει υπόψη για τη σύνταξη του χρονοδιαγράμματός του (παρ. 2) που αποτελεί και τη δέσμευσή του όσον αφορά τους χρόνους εκτέλεσης.

Παράταση των προθεσμιών χορηγείται αν η καθυστέρηση δεν οφείλεται σε αποκλειστική υπαιτιότητα του αναδόχου (παρ. 3). Η οριακή προθεσμία ορίζεται επίσης στην ίδια παράγραφο, ως ποσοστό (1/3) της συνολικής προθεσμίας, μέσα στην οποία η υπηρεσία μπορεί να χορηγεί παρατάσεις των προθεσμιών, χωρίς να τις ζητεί ο

ανάδοχος (τονίζεται ότι η οριακή προθεσμία δεν σημαίνει αυτοδίκαιη, δηλαδή χωρίς απόφαση της Προϊσταμένης Αρχής, παράταση των προθεσμιών της σύμβασης). Η συνολική προθεσμία της σύμβασης, που λαμβάνεται υπόψη για τον καθορισμό της οριακής προθεσμίας επεκτείνεται, αν κατά τη διάρκεια της αρχικής προθεσμίας ο ανάδοχος ζητήσει (και του δοθεί) παράταση για καθυστερήσεις που δεν οφείλονται σε υπαιτιότητά του. Στην περίπτωση αυτή νέα συνολική προθεσμία είναι η αρχική μαζί με την παράτασή της.

Εξάλλου οι διατάξεις του άρθρου αυτού εφαρμόζονται αναλογικά και στις συμπληρωματικές συμβάσεις που συνάπτονται στα πλαίσια της αρχικής σύμβασης (παρ. 4)

Άρθρο 28 Ποινικές ρήτρες

Στο άρθρο αυτό ρυθμίζεται το θέμα των ποινικών ρητρών για παραβίαση των καθαρών χρόνων της σύμβασης με υπαιτιότητα του αναδόχου, οι οποίες επιβάλλονται με απόφαση της Δ.Υ.. Αν η υπέρβαση του συμβατικού καθαρού χρόνου υπερβεί σε ποσοστό το 1/3 της συνολικής προθεσμίας, ο ανάδοχος κηρύσσεται υποχρεωτικά έκπτωτος (παρ. 2).

Η σύναψη συμπληρωματικής σύμβασης συνοδεύεται από ιδιαίτερη προθεσμία (παρ. 4).

Στην παρ. 5 ορίζονται οι συνέπειες υπέρβασης των τμηματικών προθεσμιών της σύμβασης και στην παρ. 6 οι λεπτομέρειες επιβολής και είσπραξής τους.

Άρθρο 29 Συμπληρωματικές μελέτες ή υπηρεσίες

Στο άρθρο αυτό καθορίζονται οι προϋποθέσεις και η διαδικασία σύναψης συμπληρωματικών συμβάσεων.

Προϋποθέσεις για την έγκυρη σύναψη συμπληρωματικής σύμβασης είναι οι αναφερόμενες στις κοινοτικές Οδηγίες 2004/18/EK και 2004/17/EK (οι οποίες θεωρούν τις συμπληρωματικές συμβάσεις που συνάπτονται με τον ανάδοχο ως διαδικασία ανάθεσης με διατραγμάτευση, που είναι εκ της φύσεώς της εξαιρετική και για το λόγο αυτό οι σχετικές διατάξεις πρέπει να ερμηνεύονται στενά). Το σχετικό κείμενο των Οδηγιών ενσωματώνεται στην παρ. 1 του άρθρου.

Η παρ. 2 ρυθμίζει την περίπτωση κατά την οποία ο ανάδοχος της αρχικής σύμβασης δεν καλύπτει τις ανατιθέμενες με τη συμπληρωματική σύμβαση κατηγορίες μελετών, οπότε στην περίπτωση αυτή συμπράττει υποχρεωτικά με μελετητές που δεν μετέχουν στο αρχικό σχήμα του αναδόχου.

Η παρ. 3 ρυθμίζει τον κανονισμό τιμής για εργασίες που υπερβαίνουν τις συμβατικές μόνο κατά το μέγεθος (τις ποσότητες δηλαδή). Στην περίπτωση αυτή (εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παρ. 1) η αμοιβή του αναδόχου καθορίζεται αντίστοιχα προς την τιμή της οικονομικής του προσφοράς.

Η παρ. 4 ορίζει τον τρόπο κανονισμού των τιμών στην περίπτωση κατά την οποία η οικονομική προσφορά του αναδόχου για τη σύναψη της σύμβασης δεν περιλαμβάνει τιμές για τις προς εκπόνηση μελέτες ή τις προς εκτέλεση υπηρεσίες. Στην περίπτωση αυτή η τιμή κανονίζεται με βάση το λόγο που προκύπτει από τη σταθμισμένη μέση τιμή της οικονομικής προσφοράς του αναδόχου για ομοειδείς κατ' αντικείμενο εργασίες, σε σχέση με την

αντίστοιχη μέση σταθμισμένη τιμή για τις ίδιες εργασίες, που ορίζεται με τον κανονισμό της παρ. 7 του άρθρου 4. Αν τέτοιες τιμές δεν υπάρχουν στον κανονισμό, η τιμή ορίζεται με διαπραγμάτευση.

Στην παρ. 5 ορίζεται η σύνταξη Συγκριτικού Πίνακα είτε για την υπογραφή συμπληρωματικής σύμβασης είτε και σε κάθε άλλη περίπτωση που επέρχεται μεταβολή της συμβατικής αμοιβής (χωρίς στην περίπτωση αυτή να προσαπαιτείται η σύναψη συμπληρωματικής σύμβασης).

Οι παρ. 6–9 ορίζουν τη διαδικασία σύνταξης Συγκριτικού Πίνακα και Πρωτοκόλλου Κανονισμού Τιμών Μονάδος Νέων Εργασιών, της έγκρισής τους από την Προϊσταμένη Αρχή και της υπογραφής της Συμπληρωματικής Σύμβασης. Ιδιαίτερα σημαντική είναι η διάταξη της παραγράφου 7 κατά την οποία η Προϊσταμένη Αρχή πρέπει να εγκρίνει τον Σ.Π. εντός δύο μηνών από την υποβολή του. Σε περίπτωση που δεν εγκρίθει και ο ανάδοχος απευθύνει γραπτή όχληση, ο Σ.Π. εγκρίνεται αυτοδικαίως αν παρέλθει ένας μήνας από της οχλήσεως και δεν εγκρίθει ρητά.

Άρθρο 30 Καταβολή της αμοιβής του αναδόχου

Στο άρθρο αυτό ρυθμίζονται με λεπτομέρειες τα ζητήματα της αναθεώρησης της συμβατικής αμοιβής (παρ. 1), η τμηματική καταβολή της αμοιβής των σταδίων της μελέτης (προκαταβολή, καταβολή κατά την υποβολή του σταδίου, την έγκριση και την παραλαβή του) – παρ. 2, η τμηματική καταβολή στις συμβάσεις παροχής υπηρεσιών (παρ. 3) και η διαδικασία της υποβολής λογαριασμού, του ελέγχου και της εγκρίσεώς του και οι συνέπειες της καθυστέρησης πληρωμής του προϊόντος του λογαριασμού (παρ. 4-6). Ιδιαίτερη σημασία έχει η εφαρμογή των διατάξεων του π.δ. 166/2003, που αποτελεί ενσωμάτωση κοινοτικής οδηγίας για την καταπολέμηση των καθυστέρησεων των πληρωμών στις συναλλαγές.

Επιπλέον, κατά την παρ. 7, η αμοιβή του αναδόχου είναι αικατάσχετη μέχρι την παραλαβή του αντικειμένου της σύμβασης.

Ιδιαίτερη σημασία για τις διαδικασίες πληρωμής του αναδόχου έχει η ρητή κατάργηση της παρ. 7 του άρθρου 6 του ν. 1418/1984 (άρθρο 44 παρ. 2β) με την οποία παρακρατούνταν από τους λογαριασμούς πληρωμής των αναδόχων μελετών ποσοστό 20% ως εγγύηση ότι ο μελέτης θα επανορθώσει σφάλματα και ελείψεις της μελέτης που θα παρουσιαστούν στα επόμενα δύο (2) χρόνια μετά την έγκριση της μελέτης. Η διάταξη αυτή ήταν ασαφής και δυσερμήνευτη και επέρριψε βάρος στους αναδόχους των μελετών, χωρίς αντίστοιχη αφέλεια για τον κύριο του έργου, αφού αποδείχθηκε στην πράξη σχεδόν άχρηστη για τον εργοδότη της μελέτης, υπό την έννοια ότι σε ελάχιστες περιπτώσεις η εγκεκριμένη μελέτη εφαρμόζεται μέσα σε διάστημα δύο (2) ετών από την έγκρισή της, ώστε να αποκαλυφθούν τα σφάλματα και οι ατέλειες της (το χρονικό αυτό διάστημα δαπανάται κατά κανόνα σε διαδικασίες προετοιμασίας του έργου, δηλαδή απαλλοτριώσεις, εξασφάλιση πιστώσεων, διαδικασίες διαγωνισμών).

Άρθρο 31 Υποχρεώσεις του αναδόχου

Στο άρθρο αυτό ρυθμίζονται οι υποχρεώσεις του ανα-

δόχου, η αποκατάσταση των ελαττωμάτων του αντικειμένου της σύμβασης και η τροποποίηση της μελέτης, κατά την κατασκευή του έργου.

Οι παρ. 1 και 2 δίνουν το γενικό πλαίσιο των υποχρεώσεων του αναδόχου, περί εκτέλεσης της σύμβασης κατά τις αρχές της επιστήμης και της τέχνης και ελέγχου της πληρότητας και χρησιμότητας των στοιχείων που παραδίδει στον μελετητή ο κύριος του έργου.

Η παρ. 3 ρυθμίζει τη βασική υποχρέωση του αναδόχου να χρησιμοποιεί κατά την εκτέλεση της σύμβασης την ομάδα που δήλωσε στη διαδικασία του διαγωνισμού και αποτέλεσε κριτήριο βαθμολόγησης της τεχνικής του προσφοράς. Η τυχόν αποχώρηση μέλους της ομάδας ελέγχεται από την υπηρεσία, ώστε να αναπληρωθεί από στέλεχος με αντίστοιχα προσόντα.

Η παρ. 4 ρυθμίζει λεπτομερώς τη διαδικασία διαπίστωσης ελαττωμάτων και ελλείψεων στο αντικειμένο της σύμβασης και αποκατάστασή τους.

Η παρ. 5 ρυθμίζει το ζήτημα της τροποποίησης της εγκεκριμένης μελέτης, κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του έργου και αντικαθιστά τη διάταξη του άρθρου 4 παρ. 10 του ν. 1418/1984. Σημαντικές τροποποιήσεις σε σχέση με την ισχύουσα διάταξη είναι η ενεργός εμπλοκή του αρχικού μελετητή, ο οποίος καλείται να αναλάβει τη διόρθωση εσφαλμένης μελέτης, εφόσον η τροποποίηση διενεργείται πριν την παραγραφή των απαιτήσεων του εργοδότη. Άλλως (εφόσον δεν συμφωνεί ή έχει λήξει η περίοδος ευθύνης του) η μελέτη τροποποιείται από άλλο μελετητή με τα αντίστοιχα προσόντα. Για την τροποποίηση της μελέτης αποφαίνεται η Προϊσταμένη Αρχή μετά την εκπόνηση της τροποποιητικής μελέτης. Περαιτέρω ρυθμίζονται οι συνέπειες σε βάρος του μελετητή ή των οργάνων που ενέκριναν την τροποποιηθείσα μελέτη, αν η ανάγκη τροποποίησή της αποδίδεται σε σφάλματα ή παραλείψεις της.

Με την παρ. 6 ορίζεται ότι η σύνταξη των σχεδίων και φακέλων ασφάλειας και υγείας του έργου (ΣΑΥ και ΦΑΥ) είναι ευθύνη πλέον του αναδόχου του έργου.

Κατά την παρ. 7 οι διατάξεις του Αστικού Κώδικα χρησιμοποιούνται συμπληρωματικά, εφόσον δεν υφίστανται ειδικές διατάξεις στο νόμο αυτόν.

Άρθρο 32 Αποζημίωση του αναδόχου λόγω υπερημερίας του εργοδότη

Στο άρθρο αυτό ορίζεται η διαδικασία αναγνώρισης της ζημίας του αναδόχου αν ο κύριος του έργου περιέλθει σε υπερημερία περί την εκπλήρωση των νόμιμων ή συμβατικών του υποχρεώσεων και η καταβολή σχετικής αποζημίωσης, με λεπτομερή αναφορά των ενεργειών τόσο του αναδόχου όσο και του κυρίου του έργου, ώστε να διαφυλάσσεται το συμφέρον και των δύο πλευρών.

Άρθρο 33 Εκπτωση του αναδόχου

Στο άρθρο αυτό ρυθμίζονται οι προϋποθέσεις (παρ. 1 και 2), η διαδικασία (παρ. 3-6) και η εκκαθάριση της εργολαβίας, σε περίπτωση έκπτωσης του αναδόχου.

Οι προϋποθέσεις της υποχρεωτικής έκπτωσης του αναδόχου τίθενται συγκεκριμένα και ρητά (παρ. 2), η διαδικασία της έκπτωσης είναι ταχεία και αποτελεσματική αλλά με μέριμνα για τα νόμιμα δικαιώματα του αναδόχου

και ιδίως το δικαίωμά του να τύχει ενδελεχούς εξέτασης η ένστασή του κατά της αποφάσεως περί κηρύξεως της εκπτώσεως. Για το λόγο αυτόν η απόφαση της Προϊσταμένης Αρχής επί της ενστάσεως του αναδόχου εκδίδεται οπωδήποτε και δεν δημιουργείται τεκμήριο από την παρέλευση της προθεσμίας ούτε υπέρ της απορρίψεως ούτε και υπέρ της αποδοχής της ενοτάσεως (παρ. 6).

Άρθρο 34 Διάλυση της σύμβασης

Στο άρθρο αυτό ρυθμίζονται οι περιπτώσεις διάλυσης της σύμβασης είτε με πρωτοβουλία του κυρίου του έργου (παρ. 1) είτε και με πρωτοβουλία του αναδόχου, όταν υφίσταται υπαιτιότητα του κυρίου του έργου (παρ. 2), με τήρηση των λεπτομερών διαδικασιών που τίθενται στην παρ. 3.

Στην παρ. 6 ορίζεται ότι σύμβαση εκπόνησης μελέτης δεν λύεται με την πάροδο των προθεσμιών της σύμβασης, αλλά μόνον εφόσον παραληφθεί το αντικείμενό της ή συντρέξει νόμιμη περίπτωση πρόωρης λύσης της (με έκπτωση του αναδόχου ή με διάλυση της σύμβασης). Οι συμβάσεις παροχής υπηρεσιών λύονται επιπλέον και με τη λήξη του χρόνου της σύμβασης και των νόμιμων παρατάσεών του.

Άρθρο 35 Ματαίωση της διάλυσης

Στο άρθρο αυτό ρυθμίζεται η περίπτωση ματαίωσης της διάλυσης της σύμβασης, με τη βούληση του αναδόχου και με την αναγνώριση εκ μέρους του κυρίου του έργου των απαιτήσεων του αναδόχου για καταβολή αποζημίωσης.

Άρθρο 36 Αποζημίωση αναδόχου σε περίπτωση διάλυσης της σύμβασης

Στο άρθρο αυτό ρυθμίζεται η αποζημίωση που οφείλεται στον ανάδοχο σε περίπτωση διάλυσης της σύμβασης με πρωτοβουλία του κυρίου του έργου. Η αποζημίωση αυτή διαφέρει αν αφορά στάδια που προβλέπεται μεν από τη σύμβαση η εκπόνησή τους, αλλά δεν άρχισαν ακόμα να εκπονούνται (παρ. 1) ή αν άρχισε και διακόπηκε η εκπόνησή τους (παρ. 2) ή αν αφορά σύμβαση παροχής υπηρεσιών (παρ. 3). Η διαδικασία αναγνώρισης της αποζημίωσης ορίζεται στην παρ. 4.

Άρθρο 37 Έγκριση της μελέτης - Παραλαβή του αντικειμένου της σύμβασης

Στο άρθρο αυτό τίθεται αφ' ενός γενική διαδικασία έγκρισης των μελετών, εφόσον στις ειδικές διατάξεις για κάθε κατηγορία δεν υφίστανται διατάξεις περί έγκρισεως, η οποία απαιτεί συνεργασία του επιβλέποντα, της Διευθύνουσας Υπηρεσίας και του αρμόδιου κατά νόμον οργάνου έγκρισης της μελέτης. Η έγκριση βεβαιώνει την τήρηση των προδιαγραφών, των κανονισμών και των τεχνικών οδηγιών που ισχύουν κατά το χρόνο σύνταξης της μελέτης και βεβαιώνει για την ποσοτική και ποιοτική της επάρκεια.

Οι εγκρίσεις ή γνώμες άλλων υπηρεσιών, οργάνων ή

φορέων, που τυχόν απαιτούνται κατά το νόμο για την έγκριση της μελέτης, πρέπει να περιέρχονται στην υπηρεσία που έχει την ευθύνη έγκρισης της μελέτης μέσα σε δύο (2) μήνες από την ημερομηνία αποστολής της, αλλιώς τεκμαίρονται ως θετικές, εκτός κι αν υφίστανται ειδικές νομοθετικές ρυθμίσεις που θέτουν άλλες προθεσμίες (παρ. 1).

Η απόφαση έγκρισης της μελέτης πρέπει να εκδίδεται μέσα σε δύο (2) μήνες, εκτός αν έχει ελλείψεις και ζητηθεί νομίμως η συμπλήρωσή τους (παρ. 2).

Οι παρ. 3-7 ρυθμίζουν την παραλαβή του αντικειμένου της σύμβασης, μετά την κατά νόμο έγκριση των μελετών και την έκδοση βεβαίωσης της Διευθύνουσας Υπηρεσίας περί του ότι περαιώθηκαν οι εργασίες της. Αν η παραλαβή δεν γίνει πραγματικά, μπορεί να γίνει πλασματικά, αν παρέλθουν οι προθεσμίες που τίθενται στην παρ. 5.

Άρθρο 38 Εμπειρογνώμονες

Στο άρθρο αυτό ρυθμίζεται η, κατ' εξαίρεση των διατάξεων ανάθεσης υπηρεσιών, πρόσληψη εμπειρογνωμόνων, ήτοι προσώπων υψηλού κύρους και αυξημένων προσόντων είτε για προσωρινή στήριξη των υπηρεσιών του φορέα κατασκευής (παρ. 1) είτε για μονιμότερη υποστήριξη των υπηρεσιών του εργοδότη, με σύμβαση που ανατίθεται απευθείας (παρ. 2-4).

Άρθρο 39 Εγγραφή στα Μητρώα. Κατηγορίες - Πιστοποιητικά Αρμόδια Υπηρεσία

Στο άρθρο αυτό ρυθμίζεται η οργάνωση των Μητρώων Μελετητών και Εταιρειών Μελετών.

Στο Μητρώο Μελετητών εγγράφονται φυσικά πρόσωπα, προκειμένου είτε να ασκήσουν επιχείρηση εκπόνησης μελετών είτε να στελεχώσουν εταιρείες μελετών. Τα πρόσωπα αυτά πρέπει κατ' αρχήν να είναι κάτοχοι τίτλου σπουδών ανώτατου εκπαιδευτικού ιδρύματος πανεπιστημιακού τομέα της Ελλάδας ή ισότιμου της αλλοδαπής, να έχουν συμπληρώσει τουλάχιστον τέσσερα χρόνια από τη λήψη της άδειας ασκήσεως επαγγέλματος και να έχουν την εγκατάστασή τους εντός Ελλάδας. Επιπλέον αυτών δεν πρέπει να εμπίπτουν στις απαγορεύσεις της παραγράφου 2, οι οποίες αφορούν αφ' ενός σχέσεις με εργοληπτικές επιχειρήσεις και αφ' ετέρου κωλύματα συμμετοχής στους διαγωνισμούς, όπως αυτά αναφέρονται στο άρθρο 16 (παρ. 1).

Με προεδρικό διάταγμα καθορίζονται οι όροι και προϋποθέσεις εγγραφής στο Μητρώο Μελετητών των πτυχιούχων των ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, εφόσον από τις διατάξεις που ορίζουν τα επαγγελματικά τους δικαιώματα προκύπτει η δυνατότητα εκπόνησης μελετών, που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του νόμου αυτού. Η ελληνική πολιτεία αποτελεί αυτονόητα ένα ενιαίο σύνολο και δεν επιτρέπεται να αμφισβητούνται και να μην εφαρμόζονται νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις που προσδίδουν συγκεκριμένα δικαιώματα στους πολίτες.

Στην παρ. 3 ορίζονται οι προϋποθέσεις εγγραφής και τα ασυμβίβαστα των εταιρειών μελετών στο οικείο μητρώο. Επιπλέον κατοχυρώνεται ότι οι μετοχές των μελετητικών εταιρειών είναι οπωδήποτε ονομαστικές.

Στην παρ. 4 ρυθμίζεται η κατάταξη των μελετητών και

των εταιρειών στο οικείο μητρώο. Η κατάταξη αυτή απορρέει από την εμπειρία που αποκτά ο μελετητής ή η εταιρεία και ορίζεται με συγκεκριμένο (και αντίστοιχο προς τα μέχρι τούδε ισχύοντα) η εξέλιξη των μελετητών επί τη βάσει του χρόνου από της λήψεως του διπλώματος και της ανάλογης εμπειρίας. Η κατάταξη μελετητή σε συγκεκριμένη τάξη προσδίδει στο μελετητή συγκεκριμένο δυναμικό σε μονάδες ανάλογες με την τάξη. Το άθροισμα των δυναμικών των φυσικών προσώπων μελετητών καθορίζει την κατάταξη των εταιρειών μελετών. Επιπλέον καθορίζεται ότι κάθε μελετητής μπορεί να δεσμεύσει το πτυχίο του σε μια μόνο εταιρεία μελετών και δεν μπορεί να ασκεί παράλληλα το επάγγελμα του μελετητή ως φυσικό πρόσωπο.

Στην παρ. 5 ορίζεται ότι για την εγγραφή στο μητρώο εκδίδεται πτυχίο που παρακολουθεί τις μεταβολές της κατάταξης.

Η παρ. 6 ορίζει την κατάταξη των πτυχίων των Εταιρειών/Γραφείων Μελετών σε πέντε τάξεις, αναλόγως με το δυναμικό τους. Στις τρεις πρώτες τάξεις (Α', Β' και Γ') κατατάσσονται μελετητές-φυσικά πρόσωπα και στις ανώτερες δύο (Δ' και Ε') εταιρείες/γραφεία μελετών.

Η παρ. 7 εξουσιοδοτεί για την έκδοση προεδρικού διατάγματος που θα ρυθμίζει τις λεπτομέρειες οργάνωσης των μητρώων, τις προϋποθέσεις εγγραφής, κατάταξης, αναθεώρησης του πτυχίου και διαγραφής των εγγεγραμμένων, το δικαίωμα συμμετοχής σε συγκεκριμένους διαγωνισμούς ανάλογα με την κατηγορία και τάξη εγγραφής και την οργάνωση της Γνωμοδοτικής Επιτροπής Μητρώου, επιτροπής που λειτουργεί στα πλαίσια Διεύθυνσης της Γ.Γ.Δ.Ε. του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, με αρμοδιότητες σχετικές με τη λειτουργία των μητρώων.

Η παρ. 8 αναφέρεται ειδικότερα στη Γνωμοδοτική Επιτροπή Μητρώου (Γ.Ε.Μ.), τη συγκρότηση και οργάνωσή της και τις αρμοδιότητές της.

Η παρ. 9 εξουσιοδοτεί για την έκδοση προεδρικού διατάγματος που θα οργανώνει τη Γνωμοδοτική Επιτροπή Μελετών, η οποία, μετά τη σύστασή της θα γνωμοδοτεί προς την Προϊσταμένη Αρχή των φορέων που αναθέτουν συμβάσεις του νόμου αυτού, επί των ενστάσεων που υποβάλλουν οι συμμετέχοντες στους διαγωνισμούς.

Άρθρο 40

Πειθαρχικός έλεγχος των μελετητών και των εταιρειών μελετών

Στο άρθρο αυτό ρυθμίζεται και οργανώνεται σε γενικές γραμμές ο πειθαρχικός έλεγχος των μελετητών και εταιρειών μελετών, για κακή χρήση του πτυχίου τους και αθέτηση των υποχρεώσεών τους από συμβάσεις του νόμου αυτού. Ο πειθαρχικός έλεγχος ασκείται από τις υπηρεσίες της Γ.Γ.Δ.Ε. του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων.

Στην παρ. 2 ορίζονται συγκεκριμένα τα πειθαρχικά παραπτώματα και αντιστοιχούνται με τις πειθαρχικές ποινές της παρ. 3.

Η επιβολή πειθαρχικών ποινών συνοδεύεται από παρεπόμενες χρηματικές ποινές από 10.000 έως 50.000 ευρώ (παρ. 4).

Με την παρ. 5 χορηγείται εξουσιοδότηση στον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων για τη ρύθμιση των λεπτομερειών του πειθαρχικού ελέγχου.

Άρθρο 41 Διοικητική επίλυση διαφορών

Στο άρθρο αυτό ρυθμίζεται λεπτομερέστατα η διαδικασία διοικητικής επίλυσης των διαφορών που προκύπτουν κατά την εκτέλεση των συμβάσεων.

Τα ενδικοφανή μέσα, με τα οποία ελέγχεται από την ίδια τη διοίκηση η νομιμότητα των πράξεών της είναι (όπως και μέχρι τώρα) δύο: η ένσταση και η αίτηση θεραπείας. Σκοπός των μέσων αυτών είναι η προσπάθεια αποφυγής της προσφυγής στη δικαιοσύνη, η οποία επιφυλάσσεται ως έσχατο μέσο διεκδίκησης του αναδόχου. Για το παραδεκτό της άσκησης της προσφυγής ενώπιον των δικαστηρίων πρέπει να προηγηθεί υποχρεωτικά η τήρηση της προδικασίας. Τα πορίσματα της νομολογίας κατά τα έτη που προηγήθηκαν είναι πλούσια και ενσωματώθηκαν στο κείμενο των διατάξεων του άρθρου αυτού, με σκοπό να προσεγγισθεί το ζήτημα στην ουσία του και να αποτραπούν τυπικά απαράδεκτα που πλήττουν την έννοια του κράτους δικαίου. Ιδιαίτερη προσπάθεια καταβάλλεται στις διατάξεις του άρθρου αυτού, ώστε να απλοποιηθούν κατά το δυνατόν οι σχετικές διαδικασίες διευκολύνοντας την επί της ουσίας εκδίκαση των διαφορών.

Ετσι ενδεικτικά ορίζεται ποιες δεν θεωρούνται εκτελεστές πράξεις της διοίκησης, ώστε να μην ασκούνται απαράδεκτες ενστάσεις και προσφυγές, που έχουν ως αποτέλεσμα την χωρίς λόγο ταλαιπωρία τόσο των διοικητικών όσο και των δικαστικών οργάνων. Επίσης ορίζεται η υποχρέωση ενημέρωσης των αναδόχων ως προς την προθεσμία ένστασης και αίτησης θεραπείας και των οργάνων στα οποία απευθύνονται οι ενδικοφανείς αυτές προσφυγές (παρ. 2).

Στην παρ. 3 διευκρινίζεται απόλυτα ο τρόπος άσκησης της ένστασης (ακόμα και με ταχυδρομική αποστολή ή με FAX) με σκοπό την απλοποίηση των διαδικασιών.

Στις παραγράφους 4-11 ορίζονται οι διαδικασίες εκδίκασης της αίτησης θεραπείας, ύστερα από την έκδοση γνωμοδότησης του αρμόδιου τεχνικού συμβουλίου. Για την έκδοση της γνωμοδότησης ορίζεται ιδιαίτερα λεπτομερής διαδικασία με μέριμνα για το δικαίωμα αικρόασης του αναδόχου.

Στην παρ. 12 ρυθμίζεται το ζήτημα της προθεσμίας για την έκδοση αποφάσεως επί της αίτησης θεραπείας, η οποία διπλασιάζεται (από τρίμηνο γίνεται εξάμηνο) και παράλληλα αφαιρείται η δυνατότητα έκδοσης απόφασης μετά το χρόνο αυτόν. Η μέχρι τώρα ρύθμιση (τρίμηνο για την έκδοση αποφάσεως, που η παρέλευσή του θεωρείται απόρριψη της αίτησης θεραπείας, δυνατότητα λήψης απόφασης για ένα ακόμα έτος μετά την παρέλευση του τριμήνου, εκτελεστότητα της απόφασης μόνο επί αποδοχής του αναδόχου και παραίτησης από την εν τω μεταξύ ασκηθείσα προσφυγή) χρησιμοποιήθηκε από τα όργανα που έχουν την αρμοδιότητα απόφασης επί των αιτήσεων θεραπείας για σκοπούς ξένους προς την καλώς νοούμενη διοίκηση. Συγκεκριμένα από την μέχρι τώρα εφαρμογή της διάταξης προκύπτει ότι στις περισσότερες των πειθαρχικών το όργανο που έχει την αρμοδιότητα της έκδοσης απόφασης επί της αιτήσεως θεραπείας αποφεύγει να αποφασίσει εντός του τριμήνου και αναμένει την παρέλευση της προθεσμίας προσφυγής, αποφασίζει δε μόνο αν ο ανάδοχος ασκήσει την προσφυγή εμπρόθεσμα, άλλως αποφεύγει την έκδοση από-

φασης. Συνεπώς για την αποφυγή τέτοιων μεθοδεύσεων η προθεσμία έκδοσης απόφασης γίνεται εξάμηνη, δηλαδή αρκετή για την άνετη διεκπεραίωση των διαδικασιών και η παρέλευση της θεωρείται οριστικά ως απόρριψη της αίτησης θεραπείας.

Άρθρο 42 Άλλες διατάξεις

Στο άρθρο αυτό περιέχονται «άλλες διατάξεις», δηλαδή διατάξεις που δεν συνδέονται άμεσα με το κυρίως αντικείμενο του νόμου.

Η πρώτη παράγραφος αφορά τη νομική κάλυψη των τεχνικών υπαλλήλων, δηλαδή την παροχή υπηρεσιών δικηγόρου, σε περίπτωση ποινικής διώξης που θα ασκηθεί εναντίον τους για πράξεις ή παραλείψεις κατά τη διάρκεια άσκησης των καθηκόντων τους. Είναι γνωστό ότι οι τεχνικοί υπάλληλοι των φορέων του δημόσιου τομέα υφίστανται συχνά διώξεις είτε λόγω πράξεων ή παραλείψεων τους κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ανάθεσης ή εκτέλεσης έργου (ως επιβλέποντες ή υπάλληλοι της Διευθύνουσας Υπηρεσίας και της Προϊσταμένης Αρχής, ή τέλος ως μέλη των τεχνικών συμβουλίων), είτε, ακόμα πιο συχνά, ένεκα παραλείψεών τους στη συντήρηση των οδών ή άλλων τεχνικών έργων (αντιπλημμυρικών, δικτύων ομβρίων υδάτων κ.λπ.). Είναι άδικο στις περιπτώσεις αυτές να επιβαρύνονται με τα δικαστικά έξοδα και την αμοιβή του δικηγόρου υπεράσπισή τους, ίδιως μάλιστα στις περιπτώσεις που τελικώς απαλλάσσονται. Για το λόγο αυτόν θεσπίζεται η υποχρέωση του Δημοσίου ή των λοιπών νομικών προσώπων που ανήκουν στο δημόσιο τομέα, να καλύπτουν τα ελάχιστα έξοδα, αυτά δηλαδή που προκύπτουν σύμφωνα με τις ελάχιστες αμοιβές του Κώδικα περί Δικηγόρων, των υπαλλήλων τους που διώκονται, εφόσον εν τέλει δεν καταδικασθούν. Η επιλογή του δικηγόρου ανήκει στους διωκόμενους, επειδή η σχέση τους με το συνήγορό τους είναι από τη φύση της σχέσης εμπιστοσύνης. Οι λεπτομέρειες των διαδικασιών αναγνώρισης των εξόδων και αμοιβών και καταβολής τους θα ρυθμίσθει με αποφάσεις των Υπουργών που εποπτεύουν τους διάφορους φορείς.

Η παράγραφος 2 ορίζει ότι οι υπάλληλοι που προσλήφθηκαν στο Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, δυνάμει της παρ. 2 του άρθρου 20 του ν. 3212/2003, κατανέμονται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων στις διάφορες υπηρεσίες του Υπουργείου, σύμφωνα με τις ανάγκες τους. Η διάταξη αυτή δίνει στον Υπουργό την απαραίτητη άνεση να στελεχώνει όλες τις υπηρεσίες του Υπουργείου, καθότι με το ν. 3212/2003 ορίζεται ότι το προσωπικό αυτό καλύπτει (μόνο) τις υπηρεσίες αντισεισμικής προστασίας και αποκατάστασης των ζημιώθεντων από θεομηνίες, εκτέλεσης ειδικών έργων και τις ασχολούμενες με ειδικά περιβαλλοντικά ζητήματα.

Με την παρ. 3 δίνεται η δυνατότητα στο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων να διαθέτει σε τρίτους (σε ενδιαφερόμενες για την εμπορική τους εκμετάλλευση ιδιωτικές επιχειρήσεις κατά κύριο λόγο), έναντι αμοιβής, στοιχεία του κυκλοφοριακού φόρτου (συγκεκριμένα τις μετρήσεις κυκλοφοριακών φόρτων και μέσων ταχυτήτων, την κυκλοφοριακή κατάσταση και το ποσοστό κατάληψης των αρτηριών των βασικών οδών) του Λεκανοπεδίου Αθηνών, τα οποία συλλέγονται από το σύστημα ανίχνευσης της κυκλοφορίας που έχει εγκα-

ταστήσει το Υπουργείο. Το τίμημα και οι λοιπές λεπτομέρειες των διαδικασιών καταβολής του ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων.

Με την παράγραφο 4 αντικαθίσταται η διάταξη της παραγράφου 27 του άρθρου 16 του ν. 1418/1984, όπως αντικαταστάθηκε εξ ολοκλήρου και ισχύει μετά το ν. 2940/2001. Η αντικαθιστώμενη διάταξη ορίζει ότι η μη τήρηση των δεικτών βιωσιμότητας, όπως ορίζονται στις παραγράφους 23 και 26 του ίδιου άρθρου (ως δείκτες βιωσιμότητας νοούνται αφ' ενός ο λόγος Σύνολο των Ιδίων Κεφαλαίων προς Σύνολο των Υποχρεώσεων και αφ' ετέρου ο λόγος Κυκλοφορούν Ενεργητικό προς τις Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις της επιχειρησης, λόγοι που κατά νόμο πρέπει να είναι μεγαλύτεροι της μονάδας) επιφέρει τη διαγραφή των επιχειρήσεων από το μητρώο. Η διάταξη αυτή είναι άδικη, επειδή μπορούν προσωρινά και για πολλούς λόγους, άσχετους με την πραγματική υγεία των επιχειρήσεων, οι δείκτες να εμφανιστούν αρνητικοί, με συν αναπότρεπτη τη διαγραφή της επιχειρησης. Π.χ. όταν ο ανάδοχος δανείζεται από τράπεζες, τελείως εύλογα, για να ανταποκριθεί στην εκτέλεση έργου με το σύστημα της παραχώρησης, οι δείκτες εμφανίζονται αρνητικοί, δεδομένου ότι τα δάνεια καταχωρείται στο παθητικό του, χωρίς παράλληλα το εργολαβικό αντάλλαγμα, που θα καταβληθεί με την εκμετάλλευση του έργου, να εμφανίζεται στο ενεργητικό του.

Με τη διάταξη που προτείνεται, η κατάσταση των δεικτών (ενδεχομένως αρνητική) δεν αποτελεί δυσμενές στοιχείο για την κίνηση της διαδικασίας έκτακτης αναθεώρησης (της παραγράφου 10 του ίδιου άρθρου), αλλά θα κριθεί κατά την τακτική αναθεώρηση (η οποία τοποθετείται στα τρία χρόνια – ήτοι το 2005 - για τις επιχειρήσεις που κατατάχθηκαν το 2002 ως μεμονωμένες και στα έξι χρόνια – ήτοι το 2008 - γι' αυτές που προήλθαν από συγχωνεύσεις). Βεβαίως εφόσον άλλα δυσμενή στοιχεία, πλην των δεικτών βιωσιμότητας, περιέλθουν σε γνώση της υπηρεσίας τήρησης του Μ.Ε.Ε.Π., δεν κωλύεται η κίνηση της διαδικασίας έκτακτης αναθεώρησης.

Με την πέμπτη παράγραφο ορίζεται η εισφορά που καταβάλλεται κατά την παρ. 14 του άρθρου 17 του ν. 1418/1984 από τους ενδιαφερόμενους, εν είδει ανταποδοτικού τέλους, για την εγγραφή, κατάταξη και αναθεώρηση εγγραφής στα μητρώα που τηρούνται στη Διεύθυνση Μητρώων και Τεχνικών Επαγγελμάτων (δηλαδή τα μητρώα εργοληπτικών επιχειρήσεων, εμπειρίας κατασκευαστών, μελετητών και γραφείων μελετών) επεκτείνεται και στις λοιπές διαδικασίες ενώπιον της Διεύθυνσης αυτής (λ.χ. στην έκδοση της ενημερότητας πτυχίου). Δικαιολογητική βάση της εισφοράς είναι ότι η υπηρεσία, με τις διαδικασίες αυτές, τηρεί τα μητρώα που πιστοποιούν την τεχνικοοικονομική ικανότητα των εγγεγραμμένων σε αυτά και τους απαλλάσσει από την υποχρέωση να αποδεικνύουν, σε κάθε διαγνωσιμό, την ικανότητά τους με επί μέρους στοιχεία και δικαιολογητικά. Συνεπώς προσφέρει υπηρεσίες στους εγγεγραμμένους στα μητρώα, έναντι των οποίων δίκαιο είναι να καταβάλλεται η οριζόμενη στο νόμο εισφορά.

Με την παρ. 6 ορίζεται ότι ο εκπρόσωπος των εργοληπτικών οργανώσεων, που συμμετέχει στις διαδικασίες των διαγνωσιμών ανάθεσης δημόσιων έργων με προϋπολογισμό μικρότερο της 2ης τάξης του Μ.Ε.Ε.Π. (κατά το εδ.6 της παρ. 2 του άρθρου 3 του ν. 3263/2004), οριζόμενος με την ίδια την απόφαση που συγκροτεί την Επιτρο-

πή Διαγωνισμού, μπορεί να υποδεικνύεται από τις οργανώσεις αυτές και να συμμετέχει, χωρίς να περιλαμβάνεται στην απόφαση συγκρότησης της Επιτροπής Διαγωνισμού (αλλά εμφανιζόμενος λ.χ. με εξουσιοδότηση την ημέρα της διαδικασίας). Ο λόγος της προτεινόμενης ρύθμισης είναι ότι σε πολλές περιπτώσεις οι επιτροπές διαγωνισμών ορίζονται με ετήσια θητεία και διεξάγουν όλους τους διαγωνισμούς του συγκεκριμένου φορέα.

Στην περίπτωση αυτή οι οριζόμενοι ως εκπρόσωποι των εργοληπτικών οργανώσεων αντιμετωπίζουν προβλήματα συμμετοχής σε διαγωνισμούς που τους ενδιαφέρουν, δεδομένου ότι στους διαγωνισμούς κάτω του ορίου εφαρμογής της σχετικής κοινοτικής οδηγίας, η υποβολή των προσφορών γίνεται με αυτοπρόσωπη εμφάνιση των ατομικών εργοληπτών, των ομόρρυθμων εταίρων της Ο.Ε. και Ε.Ε., κ.ο.κ. (άρθρο 16 παρ. 44 του ν. 1418/1984).

Η παράγραφος 7 τροποποιεί τη διάταξη του 2ου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 8 του ν. 3263/2004, προσθέτοντας ότι προϋπόθεση για να συμπεριληφθούν παραδεκτά επιπλέον όροι στις διακηρύξεις διαγωνισμών για τους οποίους έχουν εκδοθεί πρότυπα τεύχη διακήρυξης, είναι η έκδοση απόφασης (ειδικής σε κάθε περίπτωση) του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, που εκδίδεται ύστερα από γνώμη του τεχνικού συμβουλίου κατασκευών του Υπουργείου. Λόγος για την προτεινόμενη ρύθμιση είναι η αποφυγή φωτογραφικών διατάξεων που τίθενται επιπλέον σε διακηρύξεις διαγωνισμών, χωρίς να υφίστανται αποχρώντες λόγοι, παρά μόνο η προσπάθεια εύνοιας συγκεκριμένων υποψηφίων.

Με την παρ. 8 δίνεται η δυνατότητα στο Τεχνικό Επιμελητήριο της Ελλάδος να συστήνει τεχνική υπηρεσία για τη διοίκηση συμβάσεων του παρόντος νόμου, ώστε να συμμετέχει ως εντολοδόχος αρχή στη σύναψη προγραμματικών συμβάσεων.

Άρθρο 43 Γενικές - Μεταβατικές διατάξεις

Με το άρθρο αυτό ρυθμίζονται τα μεταβατικά ζητήματα εφαρμογής του νέου νόμου, ο οποίος θα εφαρμοσθεί στις διαδικασίες ανάθεσης και εκτέλεσης των συμβάσεων που η προκήρυξή της θα δημοσιευθεί μετά την έναρξη ισχύος του. Ως δημοσίευση νοείται η πρώτη αποστολή της δημοσίευσης είτε στην Επίσημη Εφημερίδα των Ε.Κ. είτε σε ελληνικό έντυπο. Στις περιπτώσεις της ανάθεσης με τη διαδικασία των διαπραγμάτευσεων (του άρθρου 10) κρίσιμη θεωρείται η ημερομηνία αποστολής της σχετικής πρόσκλησης στους καλούμενους να συμμετάσχουν στη διαπραγμάτευση (παρ. 1). Εξαιρετικά, οι διατάξεις του κεφαλαίου περί διοικητικής και δικαστικής διαδικασίας επίλυσης των διαφορών εφαρμόζονται στις διαφορές που ανακύπτουν από έκδοση βλαπτικής πράξης, που θα εκδοθεί μετά την έναρξη εφαρμογής του νόμου.

Στην παρ. 2 ρυθμίζεται το ζήτημα των αποφαινομένων και γνωμοδοτούμενων οργάνων των φορέων που αναθέτουν και εκτελούν συμβάσεις του νόμου αυτού. Τα όργα-

να αυτά, εφόσον δεν προκύπτουν από τις οργανωτικές διατάξεις του κάθε φορέα μπορούν να καθορίζονται με κοινές αποφάσεις του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού. Μεταβατικά και μέχρι να εκδοθούν οι σχετικές αποφάσεις, τα αποφαινόμενα και γνωμοδοτούμενα οργανα καθορίζονται με αποφάσεις των οργάνων διοίκησης των φορέων.

Στην παρ. 3 αντιμετωπίζονται οι περιπτώσεις όπου με διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας γίνεται παραπομπή στις διατάξεις του καταργούμενου ν. 716/1977.

Στις παρ. 4 και 5 αντιμετωπίζεται το ζήτημα των πτυχίων των μελετητών, τα οποία εξακολουθούν και μετά την έναρξη ισχύος του νόμου να χρησιμοποιούνται κανονικά στους διαγωνισμούς, μέχρι την έκδοση νέων πτυχίων, μετά την εφαρμογή του προεδρικού διατάγματος που θα εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 6 του άρθρου 39. Αιτήσεις για εγγραφή, ανανέωση εγγραφής κ.λπ. στα μητρώα κρίνονται κατά το δίκαιο που θα ισχύει την ημέρα υποβολής της αίτησης.

Η παρ. 6 ρυθμίζει το ζήτημα σχετικά με τον υπολογισμό της προεκτιμώμενης αμοιβής των συμβάσεων που θα προκηρυχθούν πριν την έκδοση των αποφάσεων των άρθρων 7 και 8 του άρθρου 4.

Η παρ. 7 ορίζει ότι η αμοιβή των συμβάσεων που έχουν ανατεθεί πριν την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού υπολογίζεται κατά τα μέχρι τούδε ισχύοντα. Υφίσταται πάντως υποχρέωση των αναδόχων των συμβάσεων αυτών να υποβάλλουν προϋπολογισμό του έργου με βάση τα ενιαία τιμολόγια του άρθρου 8 του ν. 3263/2004.

Άρθρο 44 Διατηρούμενες και καταργούμενες διατάξεις

Στο άρθρο 44 ορίζονται οι διατηρούμενες και καταργούμενες διατάξεις, ενώ τίθεται γενική διάταξη περί κατάργησης των εξαιρέσεων φορέων του δημόσιου τομέα από την εφαρμογή της κοινής νομοθεσίας περί μελετών και κατάργησης των κανονισμών της. Επίσης καταργούνται γενικές ή ειδικές διατάξεις που αντιτίθενται στο νόμο αυτόν, εκτός των περιπτώσεων που διατηρούνται ρητά.

Άρθρο 45 Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από την ημέρα δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 22 Δεκεμβρίου 2004

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ	ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ, ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

Γ. Αλογοσκούφης

Γ. Σουφλιάς

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

Ανάθεση και εκτέλεση δημοσίων συμβάσεων εκπόνησης μελετών και παροχής συναφών υπηρεσιών και άλλες διατάξεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1 Έννοιες - Ορισμοί

Για την εφαρμογή του νόμου αυτού, οι παρακάτω όροι έχουν τις αντίστοιχες έννοιες:

1. α) «Δημόσια σύμβαση» είναι η έγγραφη σύμβαση εξ επαχθούς αιτίας, η οποία συνάπτεται μεταξύ αναθέτουσας Αρχής της παραγράφου 9 και αναδόχου της παραγράφου 19 και έχει ως αντικείμενο την εκπόνηση μελέτης ή την παροχή λοιπών υπηρεσιών μηχανικού, όπως αυτή ορίζεται στις κείμενες διατάξεις, καθώς και την παροχή υπηρεσιών άλλων ελευθέριων επαγγελμάτων κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 2. Οι δημόσιες συμβάσεις του νόμου αυτού διακρίνονται σε συμβάσεις εκπόνησης μελετών και παροχής υπηρεσιών.

2. α) «Μελέτη» είναι το αποτέλεσμα συστηματικής και αναλυτικής επιστημονικής και τεχνικής εργασίας και έρευνας σε συγκεκριμένο απλό ή σύνθετο γνωστικό αντικείμενο, που αποβλέπει ιδίως στην παραγωγή τεχνικού έργου ή στην επέμβαση σε τεχνικό έργο ή αφορά στο σχεδιασμό και την απεικόνιση τεχνικού έργου ή παραγωγικής διαδικασίας ή σε μεθόδους ανάπτυξης και σχεδίασμού του ευρύτερου χώρου. Η μελέτη έχει την έκταση και το βάθος που απαιτείται με τη σύμβαση, απεικονίζεται δε και παραδίδεται στην αναθέτουσα Αρχή με συγκεκριμένη συμφωνημένη μορφή.

β) «Σύμβαση παροχής υπηρεσιών» είναι η σύμβαση στην οποία η παροχή του αναδόχου συνίσταται στην προσφορά γνώσεων και ικανοτήτων, με τη διάθεση κυρίως συγκεκριμένου επιστημονικού προσωπικού και άλλων μέσων επί ορισμένου χρόνου, που προσδιορίζεται είτε ημερολογιακά είτε σε συνάρτηση με ορισμένο γεγονός της διαδικασίας παραγωγής έργου.

Ως συμβάσεις παροχής υπηρεσιών νοούνται ιδίως οι συμβάσεις:

αα) Για τη σύνταξη των τευχών δημόσιου διαγωνισμού ανάθεσης μελέτης ή υπηρεσίας.

ββ) Για τον έλεγχο και την επίβλεψη προσδιορίζεται στην παράγραφο 3 του άρθρου 25.

γγ) Για την υποστήριξη της υπηρεσίας στη διεξαγωγή ανάθεσης σύμβασης μελέτης, έργου ή υπηρεσίας, στην επίβλεψη ή έλεγχο μελέτης και στη διοίκηση ή επίβλεψη ή έλεγχο έργου.

3. «Σύνθετη σύμβαση» είναι η σύμβαση που περιλαμβάνει εκπόνηση μελέτης και παροχή υπηρεσιών, εφόσον αφορούν στο ίδιο έργο και δεν κωλύεται, λόγω σύγκρουσης καθηκόντων ή παραβίασης των αρχών του υγιούς ανταγωνισμού, η ανάθεσή τους στον αυτό ανάδοχο.

4. «Συμφωνία-πλαίσιο» είναι η συμφωνία ορισμένης διάρκειας, που συνάπτεται μεταξύ αναθέτουσας Αρχής και αναδόχου, με αντικείμενο την εκπόνηση μελετών ή παροχή υπηρεσιών, όταν δεν μπορούν να προσδιοριστούν επακριβώς εκ των προτέρων στοιχεία τους, όπως οι χρό-

νοι έναρξης και λήξης των επί μέρους μελετών ή υπηρεσιών, οι ακριβείς χώροι εκτέλεσης και ο ακριβής προσδιορισμός του αντικειμένου της σύμβασης. Με τη συμφωνία - πλαίσιο καθορίζονται επί μέρους όροι των συμβάσεων που πρόκειται να συναφθούν κατά τη διάρκεια ισχύος της, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 8.

5. «Ανοικτή διαδικασία» είναι η διαδικασία ανάθεσης μελέτης ή υπηρεσίας στην οποία μπορεί να υποβάλει προσφορά κάθε ενδιαφερόμενος.

6. «Κλειστή διαδικασία» είναι η διαδικασία ανάθεσης μελέτης ή υπηρεσίας στην οποία μπορεί να υποβάλει αίτηση εκδήλωσης ενδιαφέροντος κάθε ενδιαφερόμενος, αλλά προσφορά υποβάλλουν μόνον οι υποψήφιοι που προεπιλέγονται από την αναθέτουσα Αρχή.

7. «Διαδικασία με διαπραγμάτευση» είναι η διαδικασία ανάθεσης μελέτης ή υπηρεσίας στην οποία οι αναθέτουσες Αρχές προσκαλούν τους ενδιαφερόμενους που επιλέγουν και διαπραγματεύονται τους όρους της σύμβασης με έναν ή περισσότερους από αυτούς.

8. «Διαγωνισμός μελετών» είναι η διαδικασία με την οποία η αναθέτουσα Αρχή επιδιώκει την εξασφάλιση μελετών ή σχεδίων, κυρίως στους τομείς της χωροταξίας, της πολεοδομίας, της αρχιτεκτονικής και των έργων πολιτικού μηχανικού, που επιλέγονται από κριτική επιτροπή μετά από σύγκριση και με ή χωρίς την απονομή χρηματικών βραβείων.

9. «Αναθέτουσες Αρχές» είναι το Δημόσιο, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) όλων των βαθμών, οι δημοτικές, νομαρχιακές και δημόσιες επιχειρήσεις κάθε νομικής μορφής, οι οργανισμοί δημοσίου δικαίου και οι ενώσεις κάθε νομικής μορφής που συγκροτούνται από τα ανωτέρω νομικά πρόσωπα.

«Οργανισμός δημόσιου δικαίου» είναι κάθε νομικό πρόσωπο το οποίο:

α) Έχει συσταθεί με συγκεκριμένο σκοπό την κάλυψη αναγκών γενικού συμφέροντος που δεν εμπίπτουν στο βιομηχανικό ή εμπορικό τομέα.

β) Η δραστηριότητά του χρηματοδοτείται κατά το μεγαλύτερο μέρος από το ελληνικό δημόσιο ή από οργανισμό τοπικής αυτοδιοίκησης ή από άλλο οργανισμό δημοσίου δικαίου ή η διαχείρισή του υπόκειται σε έλεγχο ασκούμενο από τους οργανισμούς αυτούς ή περισσότερα από τα μισά των μελών του διοικητικού, του διευθυντικού ή του εποπτικού του συμβουλίου διορίζονται από το ελληνικό δημόσιο ή οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης ή άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου.

10. «Κύριος του έργου» είναι το Δημόσιο ή ένα από τα νομικά πρόσωπα που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο, στο οποίο ανήκει το έργο για το οποίο παρέχονται οι υπηρεσίες των συμβάσεων των παραγράφων 1 έως 4.

11. «Εργοδότης» είναι η αναθέτουσα Αρχή που καταρτίζει σύμβαση μελέτης ή παροχής υπηρεσιών με τον ανάδοχο είτε για λογαριασμό της είτε για λογαριασμό του κυρίου του έργου.

12. «Προϊσταμένη Αρχή» είναι η αρχή ή η υπηρεσία ή το όργανο: α) της αναθέτουσας Αρχής, που διενεργεί τη διαδικασία ανάθεσης των συμβάσεων των παραγράφων 1 έως 4 και β) του εργοδότη, που εποπτεύει την εκτέλεση της συναφθείσας σύμβασης, ασκώντας για λογαριασμό του αποφασιστικές αρμοδιότητες, ιδίως σε θέματα τροποποίησης των όρων της σύμβασης.

13. «Διευθύνουσα Υπηρεσία» είναι η τεχνική υπηρεσία που έχει την αρμοδιότητα διοίκησης της συναφθείσας σύμβασης, υπό την εποπτεία της Προϊσταμένης Αρχής.

14. «Τεχνικό συμβούλιο» είναι το συλλογικό όργανο που έχει την αρμοδιότητα να γνωμοδοτεί στον εργοδότη για την έκδοση αποφάσεων, όταν προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία ή ζητείται από την Προϊσταμένη Αρχή.

15. «Μελετήτης ή πάροχος υπηρεσιών» είναι το φυσικό πρόσωπο που έχει την απαιτούμενη επιστημονική γνώση και το αναγνωρισμένο από το δίκαιο της επαγγελματικής του έδρας δικαίωμα να εκπονεί μελέτες ή αντίστοιχα να παρέχει υπηρεσίες των παραγράφων 1 έως 4.

16. «Εταιρεία» ή «γραφείο μελετών» και «εταιρεία» ή «γραφείο παρόχων υπηρεσιών» είναι η επαγγελματική μονάδα που έχει νομική προσωπικότητα με εταιρική μορφή, διαθέτει κατάλληλη επιστημονική και λοιπή στελέχωση και έχει το αναγνωρισμένο από το δίκαιο της έδρας της δικαίωμα να εκπονεί μελέτες ή αντίστοιχα να παρέχει υπηρεσίες των παραγράφων 1 έως 4.

17. «Σύμβουλος» της υπηρεσίας είναι το φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο, δυνάμει συμβάσεως παροχής υπηρεσιών, υποστηρίζει την υπηρεσία στη διεξαγωγή της διαδικασίας ανάθεσης μελέτης, έργου ή υπηρεσίας και στη διοίκηση επιβλεψη ή έλεγχο μελέτης ή έργου.

18. «Σύνθετη μελέτη» είναι η μελέτη που περιλαμβάνει περισσότερες από μία κατηγορίες μελετών.

19. «Ανάδοχος» είναι το φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή κοινοπράξια ή σύμπραξη, που συνάπτει με τον εργοδότη σύμβαση των παραγράφων 1 έως 4.

20. «Σύμπραξη» είναι η ομάδα φυσικών ή νομικών προσώπων που δεν έχει νομική προσωπικότητα και συμμετέχει στη διαδικασία ανάθεσης και εκτέλεσης των συμβάσεων των παραγράφων 1 έως 4.

21. «Έκπρόσωπος της σύμπραξης» είναι το φυσικό πρόσωπο που ορίζεται με κοινή δήλωση των μελών της και έχει την ευθύνη της εκπροσώπησης και του διοικητικού και τεχνικού συντονισμού των μελών για την παραγωγή σύνθετης μελέτης ή υπηρεσίας.

22. «Προεκτιμώμενη αμοιβή» είναι το προεκτιμώμενο από την αναθέτουσα Αρχή χρηματικό ποσό για την ολοκλήρωση των προκτυρουσόμενων μελετών ή υπηρεσιών, που καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 4 και αναφέρεται στην προκήρυξη της διαδικασίας ανάθεσης των συμβάσεων των παραγράφων 1 έως 4.

23. «Συμβατική αμοιβή» είναι το καθοριζόμενο με την προκήρυξη κατ' αποκοπή τίμημα εκάστης των προκαταρκτικών μελετών και η οικονομική προσφορά του αναδόχου στα λοιπά στάδια των μελετών και στη σύμβαση παροχής υπηρεσιών.

24. «Τελική αμοιβή» είναι το συνολικό ποσό που καταβάλλεται στον ανάδοχο ως αμοιβή για το εκτελεσθένταν αντικείμενο της σύμβασης.

25. «Φυσικό αντικείμενο» της σύμβασης είναι το έργο ή η υπηρεσία, που προσδιορίζεται από αυτήν, ως το ζητούμενο αποτέλεσμα της σύμβασης.

26. «Μονάδες φυσικού αντικειμένου» είναι οι χαρακτηριστικές για κάθε έργο μοναδιαίες διαστάσεις του, πολλαπλάσια των οποίων το συνθέτουν και ορίζουν το μέγεθός του κατά κύριο λόγο, όπως χλιόμετρα οδού, τετραγωνικά μέτρα κτιρίων, αποτυπώσεων κ.λπ..

27. «Υποστηρικτικές μελέτες και έρευνες» είναι οι επί μέρους μελέτες και έρευνες που είναι απαραίτητες για το σχεδιασμό έργου ή την παροχή υπηρεσίας, δεν

έχουν, όμως, ως αντικείμενο τον ίδιο το σχεδιασμό του έργου ή την παροχή της υπηρεσίας.

Άρθρο 2

Πεδίο εφαρμογής - Κατηγορίες μελετών

1. Ο νόμος αυτός ρυθμίζει τη σύναψη και εκτέλεση όλων των δημόσιων συμβάσεων, ανεξαρτήτως αξίας, για την εκπόνηση μελετών και παροχή λοιπών υπηρεσιών μηχανικού και των άλλων ελευθερίων επαγγελμάτων των κατηγοριών μελετών της παραγράφου 2, που εμπίπτουν καθ' ύλην στο «Παράρτημα II Α» της Οδηγίας 2004/18/EK και στο «Παράρτημα XVIIA» της Οδηγίας 2004/17/EK, όπως εκάστοτε ισχύουν, όταν οι μελέτες δεν εκπονούνται και οι υπηρεσίες δεν παρέχονται από το προσωπικό της αναθέτουσας Αρχής. Για τις ανωτέρω συμβάσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των ανωτέρω Οδηγιών, ο παρών νόμος εναρμονίζει το εθνικό δίκαιο προς αυτές.

2. Οι μελέτες ή και υπηρεσίες επίβλεψης μελετών και έργων, ανάλογα με το αντικείμενο τους, διακρίνονται στις ακόλουθες κατηγορίες:

- (1) Χωροταξικές και ρυθμιστικές μελέτες.
- (2) Πολεοδομικές και ρυμοτομικές μελέτες.
- (3) Οικονομικές μελέτες.
- (4) Κοινωνικές μελέτες.
- (5) Μελέτες οργάνωσης και επιχειρησιακής έρευνας.
- (6) Αρχιτεκτονικές μελέτες κτιριακών έργων.

(7) Ειδικές αρχιτεκτονικές μελέτες (διαμόρφωσης εσωτερικών και εξωτερικών χώρων, αποκατάστασης μνημείων, διατήρησης παραδοσιακών κτιρίων, οικισμών και τοπίου).

(8) Στατικές μελέτες (μελέτες φερουσών κατασκευών κτιρίων και μεγάλων ή ειδικών τεχνικών έργων).

(9) Μηχανολογικές, ηλεκτρολογικές και ηλεκτρονικές μελέτες.

(10) Μελέτες συγκοινωνιακών έργων (οδών, σιδηροδρομικών γραμμών, μικρών τεχνικών έργων, έργων υποδομής αερολιμένων) και κυκλοφοριακές μελέτες.

(11) Μελέτες λιμενικών έργων.

(12) Μελέτες μεταφορικών μέσων (χερσαίων, πλωτών, εναέριων).

(13) Μελέτες υδραυλικών έργων (εγγειοβελτιωτικών έργων, φραγμάτων, υδρεύσεων, αποχετεύσεων) και διαχείρισης υδατικών πόρων.

(14) Ενεργειακές μελέτες (θερμοηλεκτρικές, υδροηλεκτρικές, πυρηνικές, ήπιων μορφών ενέργειας).

(15) Βιομηχανικές μελέτες (προγραμματισμού, σχεδιασμού και λειτουργίας).

(16) Μελέτες τοπογραφίας (γεωδαιτικές, φωτογραμμετρικές, χαρτογραφικές, κτηματογραφικές και τοπογραφικές).

(17) Χημικές μελέτες και έρευνες.

(18) Μελέτες χημικής Μηχανικής και Χημικών Εγκαταστάσεων.

(19) Μεταλλευτικές μελέτες και έρευνες.

(20) Γεωλογικές, υδρογεωλογικές και γεωφυσικές μελέτες και έρευνες.

(21) Γεωτεχνικές μελέτες και έρευνες.

(22) Εδαφολογικές μελέτες και έρευνες.

(23) Γεωργικές μελέτες (γεωργοοικονομικές, γεωργοτεχνικές εγγείων βελτιώσεων, γεωργοκτηνοτροφικού προγραμματισμού, γεωργοκτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων).

(24) Δασικές μελέτες (διαχείρισης δασών και ορεινών βοσκοτόπιων, δασοτεχνικής διευθέτησης ορεινών λεκανών χειμάρρων, αναδασώσεων, δασικών οδών και δασικών μεταφορικών εγκαταστάσεων).

(25) Μελέτες φυtotεχνικής διαμόρφωσης περιβάλλοντος χώρου και έργων πρασίνου.

(26) Αλιευτικές μελέτες.

(27) Περιβαλλοντικές μελέτες.

(28) Μελέτες συστημάτων πληροφορικής και δικτύων.

3. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων ή κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, προσδιορίζεται το αντικείμενο κάθε κατηγορίας και η αντιστοιχία του με το γνωστικό αντικείμενο των μελετών που δικαιούνται να εγγραφούν ανά κατηγορία στο μητρώο του άρθρου 39. Με την ίδια απόφαση μπορούν να διαιρούνται ή ενοποιούνται εν γένει οι παραπάνω κατηγορίες, μετά από γνώμη της Γνωμοδοτικής Επιτροπής Μητρώου (Γ.Ε.Μ.) και του αρμόδιου τεχνικού συμβουλίου του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων. Με την ίδια απόφαση ρυθμίζονται τα ζητήματα που προκαλούν οι τροποποιήσεις των κατηγοριών, ιδίως στα Μητρώα του άρθρου 39, στα ισχύοντα ππυχία, στις εκκρεμείς διαδικασίες σύναψης συμβάσεων και στις εκκρεμείς συμβάσεις.

4. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού, μπορεί να επεκτείνεται εν όλω ή εν μέρει το πεδίο εφαρμογής του νόμου αυτού και σε δημόσιες συμβάσεις παροχής άλλων υπηρεσιών του Παραρτήματος II της Οδηγίας 2004/18/EK και του Παραρτήματος XVII της Οδηγίας 2004/17/EK. Με όμοιο διάταγμα μπορούν να προστίθενται κατηγορίες μελετών ή υπηρεσιών στις κατηγορίες της παραγράφου 2 και ρυθμίζονται τα ζητήματα που προκαλεί η σχετική προσθήκη, ιδίως στα Μητρώα του άρθρου 39, στα ισχύοντα ππυχία, στις εκκρεμείς διαδικασίες σύναψης συμβάσεων και στις εκκρεμείς συμβάσεις.

Άρθρο 3 Προγραμματική σύμβαση

1. Εφόσον ο κύριος του έργου δεν διαθέτει επαρκή τεχνική στελέχωση για την προετοιμασία, τη διεξαγωγή της διαδικασίας ανάθεσης και τη διοίκηση μελέτης ή έργου, κυρίως δε για τον καθορισμό των γενικών και των τεχνικών όρων με τους οποίους θα εκτελεσθεί η σύμβαση, τη διεξαγωγή των διαδικασιών ανάθεσης έργου, μελέτης ή υπηρεσίας, την εποπτεία της διοίκησης ή και τη διοίκηση των συμβάσεων, την έγκριση των μελετών και την παραλαβή του αντικειμένου της σύμβασης, ζητά από την Αρχή στην οποία υπάγεται ή από την οποία εποπτεύεται, την άσκηση των ως άνω αρμοδιοτήτων, αν δεν ορίζεται αλλιώς από ειδικές διατάξεις. Εφόσον η Αρχή αυτή δεν διαθέτει επαρκή τεχνική υπηρεσία, τις σχετικές αρμοδιότητες ασκεί η Περιφέρεια της έδρας του. Οι σχετικές αρμοδιότητες ασκούνται από τα καθ' ύλην αρμόδια όργανα ή υπηρεσίες των Αρχών της παραγράφου αυτής.

2. Αν οι Αρχές της προηγούμενης παραγράφου αδυνατούν να ασκήσουν τις πιο πάνω αρμοδιότητες, ο κύριος του έργου μπορεί να αναθέτει με προγραμματική σύμβαση σε άλλη αναθέτουσα Αρχή (εντολοδόχο) μέρος ή το

σύνολο αυτών. Στη σύμβαση ορίζονται τουλάχιστον:

α) Το αντικείμενο της σύμβασης, το πρόγραμμα εκτέλεσης της μελέτης ή υπηρεσίας και η προεκτιμώμενη συνολική δαπάνη.

β) Τα καθήκοντα της εντολοδόχου.

γ) Ο τρόπος κάλυψης των αναγκαίων για την εκπλήρωση της σύμβασης δαπανών της εντολοδόχου και οι λεπτομέρειες της καταβολής της.

δ) Οι ποινικές ρήτρες και άλλες συνέπειες σε βάρος της εντολοδόχου σε περίπτωση υπαίτιας πλημμελούς εκπλήρωσης της εντολής.

ε) Οι όροι διαπίστωσης της εκπλήρωσης των καθηκόντων της εντολοδόχου και της λήξης της εντολής.

στ) Ο τρόπος και οι όροι χρηματοδότησης των συμβάσεων που θα αναθέσει η εντολοδόχος αναθέτουσα Αρχή.

ζ) Οι όροι άσκησης του τεχνικού, οικονομικού και λογιστικού ελέγχου του κυρίου του έργου κατά τις φάσεις εκπλήρωσης της εντολής.

η) Οι πράξεις και ενέργειες της εντολοδόχου πριν από τις οποίες απαιτείται η προηγούμενη έγκριση του κυρίου του έργου.

3. Η εντολοδόχος ευθύνεται έναντι του κυρίου του έργου για την καλή εκτέλεση των καθηκόντων της και έναντι των τρίτων ευθύνεται εις ολόκληρον με τον κύριο του έργου. Αν ορίζεται στη σύμβαση, εκπροσωπεί δικαστικώς και εξωδικώς τον κύριο του έργου έναντι των τρίτων κατά την ενάσκηση των καθηκόντων της έως τη λήξη της εντολής. Αποφainόμενα όργανα της συγκεκριμένης κάθησης φορά σύμβασης είναι τα αρμόδια όργανα της εντολοδόχου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΣΥΝΑΨΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Άρθρο 4 Προκαταρκτικές ενέργειες του κυρίου του έργου για την ανάθεση των συμβάσεων

1. Η διαδικασία για σύναψη σύμβασης μελέτης ή παροχής υπηρεσιών, προϋποθέτει τη δημιουργία φακέλου έργου, με μέριμνα της υπηρεσίας που έχει την ευθύνη της διεξαγωγής του διαγωνισμού και έγκριση του οργάνου που έχει την αρμοδιότητα για την ανάθεση της σύμβασης και το οποίο εντάσσει τις προς ανάθεση συμβάσεις σε πρόγραμμα χρηματοδότησης. Ο φάκελος του έργου συμπληρώνεται και επικαιροποιείται σε όλα τα στάδια έγκρισης των μελετών και ακολουθεί το έργο έως την οριστική παραλαβή του και περιλαμβάνει ιδίως:

α) Το Τεύχος Τεχνικών Δεδομένων του έργου. Το περιεχόμενο του τεύχους αποτελείται κυρίως από την τεχνική περιγραφή του προς μελέτη έργου με τα κύρια λειτουργικά του χαρακτηριστικά, αναφορά στα διαθέσιμα στοιχεία και προηγούμενες μελέτες που σχετίζονται με την υπό ανάθεση μελέτη ή υπηρεσία, αναφορά στις τοπικές συνθήκες και τις ιδιαιτερότητες του έργου και της ευρύτερης περιοχής, και ιδίως στις υφιστάμενες περιβαλλοντικές, αρχαιολογικές και άλλες δεσμεύσεις ως προς το σχεδιασμό του έργου, τις διαθέσιμες υποστηρικτικές μελέτες (γεωλογικές, γεωτεχνικές κ.λπ.) που απαιτούνται για την προώθηση της μελέτης και ποσοτικά στοιχεία φυσικού αντικειμένου του, που κατά την εκτίμηση του κυρίου του έργου απαιτούνται για την υλοποίηση

του έργου και χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό των προεκτιμώμενων αμοιβών.

β) Την τεκμηρίωση της σκοπιμότητας του έργου.

γ) Το πρόγραμμα των απαιτούμενων μελετών και υπηρεσιών.

δ) Την απαιτούμενη δαπάνη, που περιλαμβάνει τις προβλέψιμες επί μέρους προεκτιμώμενες αμοιβές των μελετών και συναφών υπηρεσιών και την προεκτίμηση της δαπάνης κατασκευής του έργου.

2. Η προεκτιμώμενη αμοιβή υπολογίζεται με βάση τις τιμές αμοιβών ανά κατηγορία έργου και μονάδα φυσικού αντικειμένου, που ορίζονται με την υπουργική απόφαση της παραγράφου 7 και τα ποσοτικά στοιχεία του προς ανάθεση έργου, όπως αυτά περιλαμβάνονται στο Τεύχος Τεχνικών Δεδομένων του έργου. Για εργασίες που δεν τιμολογούνται στην υπουργική απόφαση, η προεκτιμώμενη αμοιβή προσδιορίζεται με βάση τα ποσοτικά στοιχεία του προς ανάθεση έργου και συγκριτικά στοιχεία από αμοιβές συναφών μελετών.

3. Για τη διεξαγωγή διαγωνισμού του νόμου αυτού η αναθέτουσα Αρχή εγκρίνει τα αντίστοιχα συμβατικά τεύχη, που περιλαμβάνουν το φάκελο έργου και την Συγγραφή Υποχρεώσεων.

4. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων ή του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, καθορίζονται ειδικότερα οι ενέργειες και τα στοιχεία που απαιτούνται για την προετοιμασία του κυρίου του έργου ανά κατηγορία ή κατηγορίες μελετών και το ειδικότερο περιεχόμενο του φακέλου του έργου, των προκαταρκτικών μελετών ανά κατηγορία μελέτης των προκαταρκτικών μελετών και των τεχνικών εκθέσεων των παραγράφων 3α του άρθρου 6 και 4α του άρθρου 7.

5. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων καθορίζονται τα αρχεία που είναι υποχρεωμένες να τηρούν οι υπηρεσίες που εκτελούν μελέτες, υπηρεσίες και έργα, για την παροχή πληροφοριών κατά τον προγραμματισμό άλλων έργων και την προεκτίμηση της δαπάνης των σχετικών συμβάσεων, η πρόσβαση στα αρχεία, η αξιοποίησή τους από άλλες υπηρεσίες και αναθέτουσες Αρχές, ο συντονισμός των υπηρεσιών, η αρμόδια, για την τήρηση κεντρικού αρχείου και την παροχή οδηγιών προς τις αναθέτουσες Αρχές, υπηρεσία της Γενικής Γραμματείας Δημόσιων Έργων του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και κάθε σχετικό θέμα.

6. Ο κύριος του έργου δύναται να αναθέτει την εκτέλεση μέρους ή του συνόλου της προετοιμασίας του φακέλου του έργου με δημόσια σύμβαση του νόμου αυτού.

7. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, που εκδίδεται ύστερα από γνώμη του Τεχνικού Συμβουλίου Μελετών της Γενικής Γραμματείας Δημόσιων Έργων του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, εγκρίνεται, με βάση τις ισχύουσες εκάστοτε τεχνικές προδιαγραφές, κανονισμός προεκτιμώμενων αμοιβών μελετών και υπηρεσιών, που περιλαμβάνει: (α) ενιαίες τιμές προεκτιμώμενων αμοιβών μελετών ανά μονάδα φυσικού αντικειμένου και κατηγορία έργου, με βάση, κυρίως, τα προβλεπόμενα στάδια μελέτης και τις ποσότητες των όμοιων ή τυποποιημένων φυσικών αντικειμένων, ώστε να αποφεύγεται ο πολλαπλασιασμός της αμοιβής στην περίπτωση αυτή και (β) ενιαίες τιμές προεκτιμώμενων αμοιβών υπηρεσιών είτε ανά μονάδα φυσικού αντικειμένου και κατη-

γορία έργου, λαμβάνοντας υπόψη και τις ποσότητες των όμοιων ή τυποποιημένων φυσικών αντικειμένων ώστε να αποφεύγεται ο πολλαπλασιασμός της αμοιβής στην περίπτωση αυτή είτε ανά μονάδα χρόνου απασχόλησης των προσώπων (ανθρωπομήνες) που ασχολούνται με την παροχή της υπηρεσίας, με βάση τα προσόντα και την εμπειρία τους. Μετά την έκδοση της υπουργικής απόφασης, η εφαρμογή των τιμών του κανονισμού για τον καθορισμό της προεκτιμώμενης αξίας των συμβάσεων είναι υποχρεωτική για τις αναθέτουσες Αρχές, οι οποίες λαμβάνουν επιπρόσθετα υπόψη όλα τα στοιχεία που επηρεάζουν, κατά την κρίση τους, τη συνολική δαπάνη της σύμβασης, ανάλογα με τα χαρακτηριστικά της και τον επικαιροποιημένο φάκελο του έργου.

Οι τιμές του κανονισμού αναπροσαρμόζονται κάθε έτος, με βάση τον επίσημο δείκτη τιμών καταναλωτή του προηγούμενου έτους. Μέχρι τις 20 Ιανουαρίου κάθε έτους αποστέλλεται από την αρμόδια υπηρεσία της Γενικής Γραμματείας Δημόσιων Έργων του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων σχετικό έγγραφο προς τους φορείς που αναθέτουν μελέτες και υπηρεσίες του νόμου αυτού. Οι προκρήζεις που εγκρίνονται μετά την ημερομηνία αυτή λαμβάνουν υποχρεωτικά υπόψη την αναπροσαρμογή των τιμών, για τον προσδιορισμό της προεκτιμώμενης αμοιβής.

8. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, που εκδίδεται ύστερα από γνώμη του τεχνικού συμβουλίου μελετών της Γενικής Γραμματείας Δημόσιων Έργων καθορίζονται, σε ύψος κατώτερο και ανώτερο της προεκτιμώμενης αμοιβής, όπως προκύπτει κατά την προηγούμενη παράγραφο, τα ελάχιστα και μέγιστα αντίστοιχα όρια αμοιβών ανά μονάδα φυσικού αντικειμένου ή ανά μονάδα χρόνου απασχόλησης για μελέτες και υπηρεσίες του νόμου αυτού, εντός των οποίων πρέπει να κυμαίνεται, επί ποινή απαραδέκτου, η οικονομική προσφορά των υποψήφιων. Η εφαρμογή της απόφασης, μετά την έκδοσή της, είναι υποχρεωτική για την αναθέτουσα Αρχή.

Άρθρο 5 Διαδικασίες ανάθεσης μελετών

Η Προϊσταμένη Αρχή επιλέγει, αναλόγως των στοιχείων του φακέλου του έργου και των ιδαιτεροτήτων της προς ανάθεση μελέτης, μία εκ των διαδικασιών ανάθεσης των επόμενων παραγράφων:

1. Όταν πρόκειται περί μελέτης σύνθετου έργου που επιδέχεται εναλλακτικές λύσεις, τα προβλεπόμενα από τις κείμενες διατάξεις στάδια της μελέτης ανατίθενται κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 6.

2. Ο κύριος του έργου μπορεί να αναθέσει μεμονωμένα την προκαταρκτική μελέτη, με ανάλογη προσαρμογή της προκήρυξης της παραγράφου 2 του άρθρου 6 και εφαρμογή των διατάξεων των παραγράφων 3 έως 6 του ίδιου άρθρου. Στην περίπτωση αυτή οι αινάδοχοι υποβάλλουν τις προκαταρκτικές μελέτες και τα επιπλέον στοιχεία του φακέλου της τεχνικής προσφοράς του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 8 του άρθρου 6, χωρίς οικονομική προσφορά. Οι μελέτες αξιολογούνται και βαθμολογούνται ως προς την προτεινόμενη τεχνική λύση κατά τις διατάξεις της παραγράφου 9α, κατατάσσονται και καταβάλλεται η ορισθείσα από την προκήρυξη αμοιβή, κατά την παράγραφο 14 του άρθρου 6. Στον αινάδοχο με την ανώτερη βαθμολογία η αμοιβή καταβάλλεται προσαυξη-

μένη κατά πενήντα τοις εκατό (50%). Επί ισοβαθμίας η προσαύηση κατανέμεται μεταξύ των ισοβαθμούντων.

Η διαδικασία της παραγράφου αυτής και της προηγούμενης εφαρμόζεται για μελέτες που ανήκουν κατά κύριο λόγο σε μία από τις κατηγορίες μελετών υπ' αριθ. 6 (αρχιτεκτονικές μελέτες κτιριακών έργων), 8 (στατικές), 9 (μηχανολογικές, ηλεκτρολογικές και ηλεκτρονικές), 10 (συγκοινωνιακών έργων), 11 (λιμενικών έργων) και 13 (υδραυλικές) του άρθρου 2.

3. Όταν πρόκειται περί μελετών κτιριακών έργων και έργων διαμόρφωσης ή ανάπλασης ελευθερων κοινόχροτων χώρων, η προμελέτη και τα μετά από αυτήν στάδια της μελέτης ανατίθενται υποχρεωτικά στον ανάδοχο της προκριθείσας προκαταρκτικής μελέτης, με εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 6. Όπου στο άρθρο αυτό αναφέρεται η προμελέτη νοούνται αντίστοιχα τα υπολειπόμενα στάδια της μελέτης.

Η διαδικασία αυτή μπορεί να τύχει εφαρμογής, κατόπιν απόφασης της Προϊσταμένης Αρχής που εκδίδεται μετά από γνώμη του αρμόδιου τεχνικού συμβουλίου, στις κατηγορίες των μελετών του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 2, ιδίως αν η μελέτη κρίνεται πρωτότυπη ή παρίσταται επειγόνυσα ανάγκη διεκπεραίωσης αυτής.

4. Όταν ο κύριος του έργου εκτιμά ότι, μετά τη σύνταξη της προκαταρκτικής μελέτης, θα καταστεί δυνατός ο σαφής προσδιορισμός του τεχνικού αντικειμένου της μελέτης, με αξιολόγηση των αποτελεσμάτων βοηθητικών μελετών και ερευνών και εφόσον από τη φύση της κατηγορίας της μελέτης επιτρέπεται, μπορεί να προβεί σε ενιαία προκήρυξη της προκαταρκτικής και της οριστικής μελέτης, με παράλειψη του ενδιάμεσου σταδίου. Στην περίπτωση αυτήν εφαρμόζεται αναλόγως η διαδικασία του άρθρου 6 και ως προμελέτη νοείται αντίστοιχα η οριστική μελέτη.

5. Εφόσον συντρέχει μία από τις παρακάτω περιπτώσεις, είναι δυνατή η προκήρυξη της πλήρους μελέτης ή επί μέρους σταδίων αυτής, με ανάλογη εφαρμογή της διαδικασίας του άρθρου 7:

α) Όταν δεν απαιτούνται τεχνικά στοιχεία άλλα, πέραν των ήδη περιεχομένων στο φάκελο έργου, όπως κατά κύριο λόγο στις τοπογραφικές μελέτες ή γεωτεχνικές εργασίες.

β) Όταν περιέχονται στο φάκελο του έργου επαρκή τεχνικά στοιχεία, ιδίως μελέτες προηγούμενων σταδίων.

γ) Όταν πρόκειται περί μικρού ή απλού έργου ή έργου χωρίς αβεβαιότητες ως προς την τεχνική λύση.

δ) Όταν πρόκειται περί μελετών που, κατά τις ισχύουσες προδιαγραφές, εκπονούνται σε ένα στάδιο, όπως ιδίως των κυκλοφοριακών, οικονομικών και κοινωνικών, ή των μελετών που εκπονούνται κατ' ουσίαν σε ένα στάδιο, όπως οι χωροταξικές, ρυθμιστικές, πολεοδομικές και ρυμοτομικές.

Στις περιπτώσεις β' και γ' της παραγράφου αυτής, για την έγκριση της προκήρυξης απαιτείται προηγούμενη γνωμοδότηση του αρμόδιου τεχνικού συμβουλίου.

6. Όταν πρόκειται περί μελετών σημαντικών κτιριακών έργων του ευρύτερου δημόσιου τομέα, έργων επαναλαμβανόμενου τύπου, μνημείων ή μνημειακών έργων, διαμόρφωσης ή ανάπλασης ελευθερων κοινόχροτων χώρων με υπερτοπικό ή ιστορικό χαρακτήρα ή παρεμβάσεων πολεοδομικού επιπέδου ιδιαίτερης σημασίας ή γενικά όταν υπαγορεύεται από τη φύση του έργου, η επιλογή του αναδόχου διενεργείται με αρχιτεκτονικό δια-

γωνισμό ή διαγωνισμό μελετών, που προκηρύσσεται σύμφωνα με τις εκάστοτε κείμενες διατάξεις περί αρχιτεκτονικών διαγωνισμών. Εφόσον πρόκειται περί διεθνών αρχιτεκτονικών διαγωνισμών ισχύουν επίσης οι κανονισμοί της Διεθνούς Ένωσης Αρχιτεκτόνων (UIA).

Στους διαγωνισμούς μελετών η προκήρυξη καθορίζει τουλάχιστον τον αριθμό και το χρηματικό ποσό των προς απονομή βραβείων, τη σύνθεση της κριτικής επιτροπής, την εξαγορά ή μη λύσεων πέραν των βραβευομένων από τον κύριο του έργου, την προεκτιμώμενη αμοιβή για την εκπόνηση του συνόλου της μελέτης και των απαιτούμενων υποστηρικτικών μελετών και την πηγή χρηματοδότησης του διαγωνισμού και της μελέτης. Στους διαγωνισμούς μελετών δεν υποβάλλονται οικονομικές προσφορές.

Όταν ο διαγωνισμός εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των Οδηγιών 2004/18/EK και 2004/17/EK, εφαρμόζονται και οι σχετικές περί διαγωνισμών μελετών διατάξεις αυτής. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων προσδιορίζονται ειδικότερα οι περιπτώσεις στις οποίες είναι υποχρεωτική η διενέργεια διαγωνισμού μελετών και κάθε λεπτομέρεια που αφορά στη διαδικασία προκήρυξης και διενέργειας του διαγωνισμού.

Άρθρο 6

Ανάθεση προκαταρκτικών μελετών και προμελέτης με την ίδια προκήρυξη

1. Για την έναρξη της διαδικασίας σύναψης των συμβάσεων εκπόνησης προκαταρκτικών μελετών και προμελέτης με την ίδια προκήρυξη απαιτείται να εγκριθεί από την Προϊσταμένη Αρχή προκήρυξη, περίληψη της οποίας δημοσιεύεται κατά το άρθρο 12. Όπου στο νόμο αυτόν αναφέρεται ο όρος «προκαταρκτική μελέτη» νοείται το αντίστοιχο αρχικό στάδιο κάθε κατηγορίας μελέτης, με το οποίο προσδιορίζεται επαρκώς ο σχεδιασμός του έργου, εφόσον προβλέπεται από τις σχετικές προδιαγραφές ή την απόφαση της παραγράφου 4 του άρθρου 4.

Στο διαγωνισμό μπορούν να λάβουν μέρος όσοι έχουν νόμιμο δικαίωμα συμμετοχής σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 14, με υποβολή αίτησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος, δήλωσης κατά το άρθρο 15 παρ. 1 περί μη συνδρομής λόγων αποκλεισμού εκ του άρθρου 16 και των λοιπών στοιχείων που ζητούνται με την προκήρυξη και αποδεικνύουν την εκπλήρωση των προϋποθέσεων ποιοτικής επιλογής κατά το άρθρο 17.

2. Στην προκήρυξη ορίζονται τουλάχιστον:

α) Ο κύριος του έργου, η αναθέτουσα Αρχή και τα αρμόδια αποφαινόμενα όργανα.

β) Το αντικείμενο της μελέτης με κάθε δυνατή λεπτομέρεια, όπως προκύπτει από το φάκελο του έργου.

γ) Η κατηγορία πτυχίου, κατά την παράγραφο 2 του άρθρου 2, που απαιτείται για κάθε επί μέρους μελέτη της σύμβασης καθώς και η αντίστοιχη τάξη. Η καλούμενη τάξη κάθε πτυχίου καθορίζεται με βάση τις προεκτιμώμενες αμοιβές για το σύνολο των σταδίων κάθε κατηγορίας.

δ) Η προεκτιμώμενη από την υπηρεσία αμοιβή της προμελέτης, η οποία υπολογίζεται όπως ορίζεται στις παραγράφους 2 και 7 του άρθρου 4 ή, αν δεν περιλαμβάνονται τιμές στον κανονισμό για τη συγκεκριμένη κατηγορία μελετών, με υπολογισμό της κατά μήνα απασχόλησης των αναγκαίων προσώπων (ανθρωπομήνες) και

εφαρμογή των διατάξεων περί ενιαίων τιμών προεκτιμώμενων αμοιβών υπηρεσιών που ορίζονται με την ίδια απόφαση, άλλως η προεκτιμώμενη αμοιβή εκτιμάται από την υπηρεσία, βάσει όλων των διαθέσιμων στοιχείων.

ε) Ο αριθμός των υποψηφίων στους οποίους θα ανατεθούν οι προκαταρκτικές μελέτες, οι οποίοι δεν μπορεί να είναι λιγότεροι των τριών, ούτε περισσότεροι των πέντε, αναλόγως του μεγέθους και της πολυπλοκότητας του έργου.

στ) Η κατ' αποκοπή αμοιβή της προκαταρκτικής μελέτης, στην οποία περιλαμβάνεται η αμοιβή για τις απαιτούμενες στη φάση αυτή και μόνον υποστηρικτικές μελέτες. Η κατ' αποκοπή αμοιβή μπορεί να καθορίζεται και με εκτίμηση της σύνθεσης της απαιτούμενης ομάδας εργασίας και του χρόνου απασχόλησής της.

ζ) Ο πίνακας περιεχομένων του φακέλου του έργου.

η) Η προθεσμία και ο τρόπος υποβολής αιτήσεων εκδήλωσης ενδιαφέροντος, η διεύθυνση της υπηρεσίας στην οποία υποβάλλονται οι αιτήσεις, η ημέρα και ώρα διεξαγωγής της δημόσιας συνεδρίασης για τον έλεγχο των δικαιολογητικών συμμετοχής, καθώς και ο τρόπος κοινοποίησης των εγγράφων της διαδικασίας προς τους υποψηφίους.

θ) Τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και λοιπά στοιχεία και οι προϋποθέσεις συμμετοχής στη διαδικασία ανάθεσης της μελέτης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 16 και 17.

ι) Τα τεύχη που συνοδεύουν την προκήρυξη και τη σειρά ισχύος τους.

ια) Η προθεσμία παράδοσης της προκαταρκτικής μελέτης.

ιβ) Τα κριτήρια επιλογής στη διαδικασία ανάθεσης των προκαταρκτικών μελετών και της προμελέτης.

ιγ) Τα κριτήρια ανάθεσης των προκαταρκτικών μελετών και της προμελέτης και ο συντελεστής βαρύτητας ενός εκάστου, καθώς και τα ελάχιστα επιτρεπτά όρια βαθμολόγησης ανά κριτήριο εφόσον κρίνεται σκόπιμο.

ιδ) Η προθεσμία παράδοσης της προμελέτης, η οποία πρέπει να αναλύεται κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 1 του άρθρου 27.

ιε) Η προθεσμία και ο τρόπος πρόσβασης στο φάκελο του έργου και παραλαβής των τευχών και λοιπών στοιχείων εκδήλωσης ενδιαφέροντος και το αντίτιμο για την προμήθειά τους.

ιστ) Ο χρόνος ισχύος της οικονομικής προσφοράς για την προμελέτη και η απαιτούμενη εγγύηση συμμετοχής κατά την παράγραφο 7.

ιζ) Τα προς ανάθεση στάδια και οι προδιαγραφές της μελέτης κατά το άρθρο 11.

ιη) Τη δυνατότητα υποβολής και εναλλακτικής προσφοράς στο στάδιο της προκαταρκτικής μελέτης.

3. Η ανάθεση της προκαταρκτικής μελέτης γίνεται στον υποψήφιο που υποβάλλει την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, με τα κριτήρια της παραγράφου 4.

Για την ανάθεση υποβάλλεται τεχνική προσφορά η οποία περιλαμβάνει:

α) Τεχνική έκθεση, που περιλαμβάνει την εκτίμηση του γενικού και ειδικού αντικειμένου της μελέτης, ανάλυση των επί μέρους ζητημάτων και προτεινόμενες σε γενικές γραμμές λύσεις.

β) Το οργανόγραμμα με την ομάδα μελέτης και τον συντονιστή της, όπου παρουσιάζεται η κατανομή ευθυνών μεταξύ των μελών της και στοιχεία για την αποτελεσμα-

τικότητα της δράσης της σε εκπονηθείσες μελέτες και το βαθμό επιτυχίας της κατά τη φάση εκτέλεσης των αντίστοιχων έργων.

γ) Πρόταση μεθοδολογίας, που περιλαμβάνει το γενικό πρόγραμμα εκπόνησης της μελέτης, την κατάτμηση σε δραστηριότητες, τις εσωτερικές διαδικασίες παραγωγής της μελέτης και χρονοδιάγραμμα όπου παρουσιάζεται η χρονική κλιμάκωση των δραστηριοτήτων.

δ) Πίνακα των ανειλημμένων υποχρεώσεων του υποψηφίου, βάσει των υπογεγραμμένων συμβάσεων, με τον προβλεπόμενο φόρτο κατά το χρόνο εκπόνησης της υπό ανάθεση μελέτης, με στοιχεία για την προβλεπόμενη απασχόληση των μελών της προτεινόμενης ομάδας μελέτης.

4. Τα κριτήρια ανάθεσης προκαταρκτικής μελέτης είναι, κατά φθίνουσα σειρά βαρύτητας, τα ακόλουθα:

α) Η πληρότητα και διεξαδικότητα της εκτίμησης του γενικού και ειδικού αντικειμένου της μελέτης, όπως προκύπτει από την τεχνική έκθεση.

β) Η αποτελεσματικότητα της ομάδας εκπόνησης της μελέτης, όπως προκύπτει από τη σύνθεσή της και τα στοιχεία της ομάδας μελέτης, λαμβανομένων κυρίως υπόψη των στελεχών του υποψηφίου και των αποδεδειγμένα μόνιμων συνεργατών του.

γ) Η πληρότητα και αξιοπιστία της μεθοδολογίας, όπως προκύπτει από τη σχετική πρόταση του υποψηφίου.

δ) Η αποτελεσματικότητα και η αξιοπιστία του προταθέντος χρονοδιαγράμματος, σε συνδυασμό με τη στελέχωση της ομάδας μελέτης και την απασχόληση του υποψηφίου και της ομάδας του από εκπονούμενες μελέτες και παρεχόμενες υπηρεσίες.

Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Εργών, που εκδίδεται μετά γνώμη του αρμόδιου τεχνικού συμβουλίου, καθορίζεται ανώτερο και κατώτερο όριο στα ποσοστά βαρύτητας των κριτηρίων ανάθεσης. Μέχρι την έκδοση της απόφασης τα ποσοστά ορίζονται με την προκήρυξη.

5. Οι φάκελοι των υποψηφίων περιέχουν, επί ποινή αποκλεισμού, τα δικαιολογητικά και τα πιστοποιητικά που προβλέπονται στην προκήρυξη, για τη διενέργεια της ποιοτικής επιλογής και της ανάθεσης, και υποβάλλονται ή αποστέλλονται με οποιοδήποτε τρόπο στην Αρχή που διεξάγει το διαγωνισμό μέχρι την καθορισμένη από την προκήρυξη ημέρα και ώρα, κατά την οποία συνεδριάζει δημοσίως η Επιτροπή Διαγωνισμού. Η Επιτροπή μονογράφει κατ' αρχήν τα στοιχεία που περιέχονται στους φακέλους των υποψηφίων και αποδεικνύουν το δικαιώμα συμμετοχής τους στο διαγωνισμό κατά το άρθρο 14, την υπεύθυνη δήλωση της παραγράφου 1 του άρθρου 15 και τα υπόλοιπα οριζόμενα με την προκήρυξη δικαιολογητικά και τα καταχωρεί στο πρακτικό. Την ίδια ημέρα ή αν αυτό δεν είναι δυνατό, τις αμέσως επόμενες εργάσιμες, ελέγχεται η πληρότητα και το νομότυπο των εγγράφων και των προϋποθέσεων συμμετοχής, ολοκληρώνεται η διαδικασία της επιλογής και ανακοινώνεται από τον πρόεδρο της Επιτροπής ο πίνακας των υποψηφίων που επελέγησαν, κατά το άρθρο 22. Οι φάκελοι των τεχνικών προσφορών όσων αποκλείονται κατά τη φάση της επιλογής φυλάσσονται κλειστοί, με ευθύνη του προέδρου, μέχρι την εκδίκαση των ενστάσεων της επόμενης παραγράφου. Οι φάκελοι των τεχνικών προσφορών αποσφραγίζονται σε δημόσια συνεδρίαση της Επιτροπής Διαγωνισμού, που διεξάγεται σε ημέρα και ώρα που ανα-

κοινώνεται στους υποψήφίους πριν από πέντε (5) τουλάχιστον ημέρες, το περιεχόμενό τους καταγράφεται στο πρακτικό, τα στοιχεία τους μονογράφονται από τα μέλη της Επιτροπής και ελέγχεται η νομιμότητά τους. Σε κλειστές συνεδριάσεις της Επιτροπής οι τεχνικές προσφορές αξιολογούνται, βαθμολογούνται και οι υποψήφιοι κατατάσσονται σε πίνακα. Η διαδικασία καταχωρείται στο πρακτικό της Επιτροπής, το οποίο γνωστοποιείται στους υποψήφιους, κατά το άρθρο 22. Η Προϊσταμένη Αρχή δεν κωλύεται να αποφασίσει την ανάθεση, αν οι υποψήφιοι που πληρούν τα κριτήρια επιλογής και ανάθεσης είναι λιγότεροι του προκαθορισμένου με την προκήρυξη αριθμού των αναδόχων της προκαταρκτικής μελέτης.

6. Κατά του πρακτικού επιλογής και ανάθεσης υποβάλλονται ενστάσεις στον πρόεδρο της Επιτροπής Διαγωνισμού, μέσα σε πέντε (5) εργάσιμες ημέρες από την κοινοποίηση. Επί των ενστάσεων αποφασίζει η Προϊσταμένη Αρχή, μετά από γνώμη της Γνωμοδοτικής Επιτροπής Ενστάσεων (Γ.Ε.Ε.), σύμφωνα με την παράγραφο 6 του άρθρου 13. Αν γίνει δεκτή ένσταση που αφορά στη νομιμότητα της συμμετοχής υποψηφίου, η Προϊσταμένη Αρχή διαμορφώνει αναλόγως τη σειρά κατάταξης και εγκρίνει το αποτέλεσμα του διαγωνισμού. Αν η ένσταση ασκήθηκε από αποκλεισθέντα στη φάση της επιλογής υποψήφιο ή αφορά στον τρόπο βαθμολόγησης της τεχνικής προσφοράς, με την απόφασή της η Προϊσταμένη Αρχή αναπέμπει το πρακτικό στην Επιτροπή Διαγωνισμού με αναλυτικές παρατηρήσεις της Προϊσταμένης Αρχής, τις οποίες λαμβάνει υπόψη η Επιτροπή Διαγωνισμού, αναβαθμολογεί κατά την απόφαση και επανυποβάλλει το πρακτικό προς έγκριση. Σε περίπτωση νέας διαφωνίας, η Προϊσταμένη Αρχή με ειδικά αιτιολογημένη απόφασή της επαναβαθμολογεί και εγκρίνει την ανάθεση.

7. Μετά την έκδοση της απόφασης ανάθεσης, η Προϊσταμένη Αρχή εφαρμόζει τη διαδικασία της παραγράφου 1 του άρθρου 15. Εφόσον κάποιος από τους αναδόχους αποκλειστεί, για τους λόγους που αναφέρονται στη διάταξη αυτή, αναπληρώνεται από τους επιλαχόντες κατά τη σειρά της βαθμολογίας τους. Η σύμβαση συνάπτεται κατά το άρθρο 23 και οι ανάδοχοι καλούνται να προσέλθουν ορισμένη ημέρα για την υπογραφή της σύμβασης εκπόνησης της προκαταρκτικής μελέτης, με την οποία αναλαμβάνουν την υποχρέωση να εκπονήσουν και να καταθέσουν, την τελευταία ημέρα της καθορισμένης με την προκήρυξη προθεσμίας, τη μελέτη και τα υπόλοιπα στοιχεία που συγκροτούν την τεχνική προσφορά για την εκπόνηση της προμελέτης και την οικονομική τους προσφορά. Κατά την υπογραφή της σύμβασης οι ανάδοχοι καταθέτουν, επί ποινή αποκλεισμού από τη διαδικασία, εγγύηση συμμετοχής που ανέρχεται σε ποσοστό δύο τοις εκατό (2%) επί της κατ' αποκοπήν αμοιβής της προκαταρκτικής μελέτης, όταν ανήκουν στην Α' και Β' τάξη πτυχίου και πέντε τοις εκατό (5%) όταν ανήκουν στις υπόλοιπες. Επί συμπράξεων και κοινοπραξιών μελετητών και εταιρειών/γραφείων μελετών που είναι καταταγμένοι σε διάφορες τάξεις, κατατίθεται κοινή εγγύηση, στην οποία οι συμπράττοντες/κοινοπρακτούντες που ανήκουν στις τάξεις Α' και Β' μετέχουν με δύο τοις εκατό (2%) επί της προεκτιμώμενης αμοιβής της κατηγορίας την οποία καλύπτουν και πέντε τοις εκατό (5%) εφόσον ανήκουν στις υπόλοιπες.

Η εγγύηση παρέχεται κατά τις διατάξεις των παραγράφων 2 και 4 του άρθρου 24 και εφόσον έχει χρόνο λήξης πρέπει αυτός να υπερκαλύπτει τουλάχιστον κατά έξι (6) μήνες την προθεσμία παράδοσης της προκαταρκτικής μελέτης, καταπίπτει δε, υπέρ του κυρίου του έργου, αν δεν υποβληθεί εμπρόθεσμα η προκαταρκτική μελέτη ή αν ο ανάδοχος της προμελέτης δεν προσέλθει εμπρόθεσμα για την υπογραφή της σχετικής σύμβασης. Η εγγύηση συμμετοχής του αναδόχου της προμελέτης αντικαθίσταται κατά την υπογραφή της σύμβασης με την εγγύηση καλής εκτέλεσης του άρθρου 24, ενώ στους λοιπούς υποψηφίους επιστρέφεται μετά τη σύναψη της σύμβασης.

8. Η τεχνική προσφορά για τη διεξαγωγή της διαδικασίας ανάθεσης της προμελέτης υποβάλλεται σε σφραγισμένο φάκελο και περιλαμβάνει επί ποινή αποκλεισμού την προκαταρκτική μελέτη του έργου, η οποία συντάσσεται σύμφωνα με τις προδιαγραφές και τους ειδικούς όρους της πρόσκλησης και συνοδεύεται από επαρκώς τεκμηριωμένο προϋπολογισμό της τεχνικής λύσης που προκρίνει ο υποψήφιος και των εναλλακτικών λύσεων. Δεν αξιολογούνται στοιχεία που υποβάλλονται επιπλέον των οριζομένων στην προκήρυξη. Εφόσον το επιτρέπει η προκήρυξη, οι διαγωνιζόμενοι μπορούν να υποβάλλουν μέχρι μία εναλλακτική τεχνική και οικονομική προσφορά.

Με το φάκελο της τεχνικής του προσφοράς ο υποψήφιος υποβάλλει σφραγισμένο απαραβίαστο φάκελο που περιέχει την αναλυτική οικονομική προσφορά του που περιλαμβάνει, επί ποινή αποκλεισμού, ανάλυση των επί μέρους αμοιβών: (α) για τον προγραμματισμό, την επίβλεψη και την αξιολόγηση των αναγκαίων ερευνητικών εργασιών πάσης φύσεως, (β) την εκπόνηση υποστηρικτικών μελετών, (γ) την εκπόνηση της Προμελέτης, (δ) της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων όταν απαιτείται και (ε) κάθε άλλη αμοιβή προβλεπόμενη από τις ισχύουσες διατάξεις. Η οικονομική προσφορά δεν περιλαμβάνει αμοιβές για την εκτέλεση ερευνητικών εργασιών, οι οποίες ανατίθενται με ιδιαίτερη σύμβαση. Η οικονομική προσφορά συντίθεται, για κάθε επί μέρους κατηγορία, από τις ποσότητες του φυσικού αντικειμένου που προκύπτουν από την προτεινόμενη λύση και τις προσφερόμενες τιμές ανά φυσικό αντικείμενο.

Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων ορίζεται η διαδικασία φύλαξης των οικονομικών προσφορών που υποβάλλονται κατά τις διατάξεις του νόμου αυτού, από την υποβολή μέχρι την αποσφράγισή τους.

9. Κριτήρια ανάθεσης της προμελέτης είναι:

α) Η ποιότητα της τεχνικής προσφοράς, η οποία συνίσταται:

αα) Στην πληρότητα της διερεύνησης εναλλακτικών λύσεων.

ββ) Στα χαρακτηριστικά της προτεινόμενης με την προσφορά λύσης, η οποία βαθμολογείται, ανάλογα με τη φύση του έργου, με βάση ένα ή περισσότερα από τα παρακάτω υποκριτήρια:

(1) Τα λειτουργικά χαρακτηριστικά της λύσης.

(2) Την αισθητική αξία της λύσης.

(3) Την ευκολία κατασκευής της λύσης.

(4) Τη δαπάνη του έργου, που περιλαμβάνει τη δαπάνη κατασκευής του και, εφόσον ορίζεται στην πρόσκληση, την ετήσια δαπάνη λειτουργίας και συντήρησης κατά τη διάρκεια ζωής του έργου. Στην προκήρυξη περιλαμβάνο-

νται συγκεκριμένα οι παράμετροι υπολογισμού της δαπάνης λειτουργίας και συντήρησης του έργου.

(5) Τον προβλεπόμενο χρόνο υλοποίησης του έργου.

(6) Τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις της λύσης.

Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων καθορίζονται οι επί μέρους συντελεστές βαρύτητας των ως άνω υποκριτηρίων της τεχνικής προσφοράς, ενώ μπορεί να εξειδικεύονται ανάλογα με την κατηγορία, το μέγεθος και το είδος έργου ή να προστίθενται και άλλα.

Η βαρύτητα του κριτηρίου της ποιότητας της τεχνικής προσφοράς στην τελική βαθμολογία των υποψηφίων ορίζεται σε εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%).

β) Η οικονομική προσφορά του υποψηφίου για την εκπόνηση της προτεινόμενης από αυτόν κύριας τεχνικής λύσης και των εναλλακτικών της, εφόσον προβλέπεται η υποβολή τους, που περιλαμβάνει και τις αμοιβές για απαραίτητες υποστηρικτικές μελέτες και εργασίες. Σε περίπτωση εφαρμογής της παραγράφου 3 του άρθρου 5, η οικονομική προσφορά αναλύεται λεπτομερώς στα επί μέρους στάδια μελέτης.

Η υποβληθείσα οικονομική προσφορά απορρίπτεται εφόσον βρίσκεται, κατά κατηγορία μελέτης, εκτός των ορίων παραδεκτού όπως τα όρια αυτά προκύπτουν από τις ποσότητες μονάδων του φυσικού αντικειμένου της μελέτης, τιμολογούμενες με τα ελάχιστα και μέγιστα όρια αμοιβών της παραγράφου 8 του άρθρου 4 ή εφόσον οι ποσότητες του φυσικού αντικειμένου της προσφοράς δεν αντιστοιχούν στην προτεινόμενη τεχνική λύση.

Η οικονομική προσφορά των υποψηφίων βαθμολογείται σε εκατονταβάθμια κλίμακα με τον τρόπο που ορίζεται στην προκήρυξη και η βαρύτητα του κριτηρίου αυτού στην τελική βαθμολογία ορίζεται σε είκοσι πέντε τοις εκατό (25%). Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων καθορίζεται ενιαίος τρόπος βαθμολόγησης της οικονομικής προσφοράς.

10. Οι φάκελοι των τεχνικών προσφορών ανοίγονται την προκαθορισμένη ημέρα και ώρα σε δημόσια συνεδρίαση της Επιτροπής Διαγωνισμού, μονογράφονται τα στοιχεία τους από τα μέλη της Επιτροπής Διαγωνισμού και καταγράφεται το περιεχόμενό τους στο πρακτικό. Οι μελέτες και τα λοιπά στοιχεία των τεχνικών προσφορών ελέγχονται, αξιολογούνται και βαθμολογούνται σε εκατονταβάθμια κλίμακα και καταχωρείται η βαθμολογία στο πρακτικό της Επιτροπής. Η τεχνική προσφορά για την ανάθεση της προμελέτης βαθμολογείται με τα κριτήρια της παραγράφου 9α και θεωρείται αποδεκτή εφόσον η βαθμολογία της υπερβαίνει τις εξήντα (60) μονάδες και οι επί μέρους βαθμολογίες των κριτηρίων ανάθεσης είναι πάνω από τα αντίστοιχα ελάχιστα όρια, όπως καθορίσθηκαν με την προκήρυξη, αλλιώς απορρίπτεται, η μελέτη επιστρέφεται και ο υποψήφιος αποκλείεται της περαιτέρω διαδικασίας χωρίς να δικαιούται αμοιβή για τη μελέτη. Το πρακτικό της Επιτροπής μετά την ολοκλήρωσή του κοινοποιείται στους υποψήφιους κατά το άρθρο 22 και κατ' αυτού υποβάλλονται ενστάσεις στον πρόεδρο της Επιτροπής Διαγωνισμού, μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την κοινοποίηση. Επί των ενστάσεων αποφασίζει η Προϊσταμένη Αρχή, μετά από γνώμη της Επιτροπής Διαγωνισμού. Αν γίνει δεκτή ένσταση που αφορά στο νομότυπο της τεχνικής προσφοράς διαγωνιζομένου, η Προϊσταμένη Αρχή διαμορφώνει με την απόφασή της αναλόγως το πρακτικό, ενώ, αν αφορά τη βαθμολόγηση,

το πρακτικό αναπέμπεται στην Επιτροπή Διαγωνισμού με αναλυτικές παρατηρήσεις της Προϊσταμένης Αρχής, σχετικά με τις πλημμέλειες της βαθμολόγησης, η οποία τις λαμβάνει υπόψη και το διαμορφώνει αναλόγως. Σε περίπτωση νέας διαφωνίας η Προϊσταμένη Αρχή με ειδικά αιτιολογημένη απόφασή της, αναβαθμολογεί την τεχνική προσφορά.

11. Οι οικονομικές προσφορές αποσφραγίζονται μετά την οριστικοποίηση του πίνακα της βαθμολογίας των τεχνικών προσφορών, σε δημόσια συνεδρίαση της Επιτροπής Διαγωνισμού, η διεξαγωγή της οποίας γνωστοποιείται εγγράφως στους ενδιαφερόμενους προ πέντε (5) ημερών και καταχωρίται το περιεχόμενό τους στο πρακτικό. Η Επιτροπή εξετάζει κατ' αρχήν τις προσφορές κατά την παράγραφο 9β, βαθμολογεί τις προσφορές που κρίνει αποδεκτές, σταθμίζοντας τη βαθμολογία τους με την βαθμολογία των τεχνικών προσφορών και υποβάλλει στην Προϊσταμένη Αρχή το πρακτικό με εισήγηση για τον υποψήφιο που υπέβαλε την πλέον συμφέρουσα προσφορά. Επί ισοβαθμίας προκρίνεται ο υποψήφιος με τη μεγαλύτερη βαθμολογία στην τεχνική προσφορά. Το πρακτικό κοινοποιείται στους ενδιαφερόμενους κατά τους όρους της προκήρυξης. Ως προς τις ενστάσεις κατά του πρακτικού της Επιτροπής και την απόφαση της Προϊσταμένης Αρχής εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις της παραγράφου 6.

12. Η Προϊσταμένη Αρχή μπορεί, σε οποιαδήποτε φάση της διαδικασίας αναθέσεων του παρόντος άρθρου, με αιτιολογημένη απόφαση της:

α) Να ανακαλέσει την προκήρυξη και να ακυρώσει το αποτέλεσμα, πριν ή μετά την κατακύρωσή του, αν συντρέχει παραβίαση των κειμένων διατάξεων, η οποία επηρεάζει το αποτέλεσμα του διαγωνισμού, εφόσον δεν μπορεί η παραβίαση να επανορθωθεί με εφαρμογή της επόμενης περίπτωσης.

β) Να ακυρώσει εν μέρει και να επαναλάβει τη διαδικασία ή να αναμορφώσει το αποτέλεσμά της, αν διαπιστώσει ότι σε κάποιο στάδιο εμφιλοχώρησαν σφάλματα και παραλείψεις, που επηρεάζουν το αποτέλεσμα του διαγωνισμού.

γ) Να ακυρώσει το αποτέλεσμα αν ο συναγωνισμός δεν ήταν επαρκής ή αν υφίστανται βάσιμες ενδείξεις ότι υπήρξε συνεννόηση των διαγωνιζομένων για την αποφυγή του πραγματικού συναγωνισμού. Στην τελευταία αυτή περίπτωση οι συνεννοηθέντες αποκλείονται από την καθ' οιονδήποτε τρόπο εκπόνηση της προς ανάθεση μελέτης ή των επόμενων σταδίων της και κινείται εναντίον τους υποχρεωτικά, με πρωτοβουλία της Προϊσταμένης Αρχής, η πειθαρχική διαδικασία.

δ) Να ανακαλέσει την προκήρυξη, αν δεν επιθυμεί πλέον την εκπόνηση της μελέτης ή να μην εγκρίνει το αποτέλεσμα αν κρίθει ασύμφορο για τον κύριο του έργου ή να επαναπροκηρύξει το διαγωνισμό με τροποποίηση των αρχικών όρων. Στις περιπτώσεις του εδαφίου αυτού καταβάλλεται η κατ' αποκοπήν αμοιβή των προκαταρκτικών μελετών.

13. Με την απόφαση της Προϊσταμένης Αρχής για την ανάθεση της προμελέτης, εγκρίνεται ταυτόχρονα και η προκαταρκτική μελέτη με τις υποστηρικτικές μελέτες που τυχόν τη συνοδεύουν, μετά από γνώμη του αρμόδιου τεχνικού συμβουλίου, όταν αυτή προβλέπεται. Μετά τη σύναψη της σύμβασης, ο ανάδοχος υποβάλλει την Προμελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Π.Π.Ε.) για την εξασφάλιση θετικής γνωμοδότησης για την Προκα-

ταρκτική Περιβαλλοντική Εκτίμηση και Αξιολόγηση (Π.Π.Ε.Α.), αν απαιτείται. Αν για την έγκριση της Π.Π.Ε. ή και την προώθηση της Προμελέτης ανεξαρτήτως έγκρισης της Π.Π.Ε., προκύψουν από τις γνωμοδοτήσεις των αρμόδιων φορέων αναγκαίες μη ουσιώδεις τροποποιήσεις ή βελτιώσεις στην ανατεθείσα προμελέτη ή τροποποιήσεις που οφείλονται στις εκτελούμενες στη φάση αυτή υποστηρικτικές εργασίες, ο ανάδοχος καλείται να τις υλοποιήσει στα πλαίσια της σύμβασης, χωρίς ιδιαίτερο αντάλλαγμα. Αν οι αναγκαίες μεταβολές κρίνονται σημαντικές, εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 29, υπό την προϋπόθεση ότι οι αλλαγές δεν ανατρέπουν ουσιώδως την αρχική πρόσκληση και δεν αντιτίθενται στην αρχή της ίσης μεταχείρισης των υποψηφίων.

Αν δεν υπάρξει συμφωνία, η σύμβαση διαλύεται αζημίως για τον κύριο του έργου και η προμελέτη προκηρύσσεται εκ νέου με τις τυχόν ενδεικνυόμενες αλλαγές, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 7. Ανάλογες διαδικασίες ακολουθούνται και στις περιπτώσεις ανάθεσης του άρθρου 7, όταν προκύψουν τροποποιήσεις του συμβατικού αντικειμένου κατά τη φάση της προμελέτης.

14. Οι προκαταρκτικές μελέτες που κρίθηκαν παραδεκτές κατά την παράγραφο 10 παραλαμβάνονται από την Επιτροπή Διαγωνισμού, μετά το άνοιγμα και τη βαθμολόγησή τους, ανεξαρτήτως αν ανατεθεί η προμελέτη, περιέρχονται στην κυριότητα της αναθέτουσας Αρχής και καταβάλλεται η ορισθείσα αμοιβή.

Άρθρο 7

Ανάθεση οριστικής μελέτης ή άλλων σταδίων χωρίς αξιολόγηση προκαταρκτικών μελετών

1. Για την ανάθεση της οριστικής μελέτης χωρίς αξιολόγηση προκαταρκτικών μελετών όπως και των μελετών της παρ. 5 του άρθρου 5, ο εργοδότης συντάσσει προκήρυξη, η οποία δημοσιεύεται κατά το άρθρο 12.

Η διαδικασία ανάθεσης που ακολουθείται είναι είτε η ανοικτή είτε η κλειστή, αναλόγως της πολυπλοκότητας του μεγέθους και της εξειδικευμένης εμπειρίας που απαιτείται για την εκπόνηση της μελέτης.

2. Στην προκήρυξη ορίζονται τουλάχιστον:

α) Ο κύριος του έργου, η αναθέτουσα Αρχή και τα αρμόδια αποφαινόμενα όργανα.

β) Το αντικείμενο της μελέτης, όπως προκύπτει από τον επικαιροποιημένο φάκελο έργου, με κάθε δυνατή λεπτομέρεια και οι προδιαγραφές της μελέτης, κατά το άρθρο 11.

γ) Η κατηγορία πτυχίου, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 2, που απαιτείται για κάθε επί μέρους μελέτη της σύμβασης καθώς και η αντίστοιχη τάξη. Η καλούμενη τάξη κάθε πτυχίου καθορίζεται με βάση τις προεκτιμώμενες αμοιβές για το σύνολο των σταδίων κάθε κατηγορίας με το προεδρικό διάταγμα της παραγράφου 7 του άρθρου 39.

δ) Η προεκτιμώμενη από την υπηρεσία αμοιβή των προς ανάθεση σταδίων της μελέτης που υπολογίζεται σύμφωνα με τις παραγράφους 2 και 7 του άρθρου 4 ή, εφόσον στον κανονισμό της παραγράφου 7 του άρθρου 4 δεν περιλαμβάνονται τιμές, με ανάλυση σε ανθρωπομήνες και εφαρμογή των διατάξεων περί ενιαίων τιμών προεκτιμώμενων αμοιβών υπηρεσιών που ορίζονται με την ίδια απόφαση, άλλως εκτιμάται από την υπηρεσία βάσει όλων των διαθέσιμων στοιχείων.

Στην προεκτιμώμενη αμοιβή περιλαμβάνεται και η αμοιβή για τον προγραμματισμό, επίβλεψη και αξιολόγηση των τυχόν απαιτούμενων υποστηρικτικών εργασιών, ενώ ορίζεται ο κωδικός αριθμός της πίστωσης, από την οποία θα χρηματοδοτηθεί η εκπόνηση των προς ανάθεση σταδίων.

ε) Ο πίνακας περιεχομένων του φακέλου του έργου.

στ) Η διαδικασία ανάθεσης της σύμβασης (ανοικτή ή κλειστή), η προθεσμία και ο τρόπος υποβολής των προσφορών και η διεύθυνση, στην οποία γίνεται η υποβολή, καθώς και ο τρόπος κοινοποίησης των εγγράφων της διαδικασίας.

ζ) Οι προϋποθέσεις συμμετοχής, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και λοιπά στοιχεία σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 16 και 17, το περιεχόμενο του φακέλου της τεχνικής προσφοράς και ο τρόπος σύνταξης της οικονομικής προσφοράς.

η) Τα τεύχη που συνοδεύουν την προκήρυξη και η σειρά ισχύος τους.

θ) Η προθεσμία παράδοσης της μελέτης, κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 27.

ι) Η προθεσμία και ο τρόπος πρόσβασης στο φάκελο του έργου και παραλαβής των τευχών και λοιπών στοιχείων εκδήλωσης ενδιαφέροντος και το αντίτιμο για την προμήθειά τους.

ια) Τα κριτήρια επιλογής και τα κριτήρια ανάθεσης της μελέτης και η βαρύτητα ενός εκάστου, καθώς και τα ελάχιστα όρια βαθμολόγησης ανά κριτήριο εφόσον κρίνεται σκόπιμο.

ιβ) Ο χρόνος ισχύος της προσφοράς και η εγγύηση συμμετοχής στο διαγωνισμό. Η εγγύηση συμμετοχής έχει χρόνο ισχύος που υπερκαλύπτει τουλάχιστον κατά ένα (1) μήνα το χρόνο ισχύος της προσφοράς, πληροί τις προϋποθέσεις των παραγράφων 2 και 4 του άρθρου 24 και το ποσοστό της ορίζεται σε δύο τοις εκατό (2%) επί του ποσού της προεκτιμώμενης αμοιβής του προς ανάθεση σταδίου.

ιγ) Σε περίπτωση εφαρμογής της κλειστής διαδικασίας, τον αριθμό των υποψηφίων που προτίθεται να καλέσει για την υποβολή προσφορών, που δεν μπορεί να είναι λιγότεροι από πέντε (5) ούτε περισσότεροι από δέκα (10).

3. Στο διαγωνισμό μπορούν να λάβουν μέρος όσοι έχουν νόμιμο δικαίωμα συμμετοχής σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 14, καταθέτοντας προσφορά, που περιλαμβάνει: α) υπεύθυνη δήλωση κατά το άρθρο 15 παρ. 1 και τα υπόλοιπα απαιτούμενα κατά την προκήρυξη στοιχεία, όπως ορίζονται στα άρθρα 15, 16 και 17, β) φάκελο τεχνικής και γ) φάκελο οικονομικής προσφοράς.

Σε περίπτωση κλειστής διαδικασίας, φάκελο τεχνικής και οικονομικής προσφοράς υποβάλλουν μόνον όσοι επιλέγονται κατά το στάδιο της ποιοτικής επιλογής μετά από πρόσκληση της αναθέτουσας Αρχής και μέσα στην προθεσμία που ορίζεται στην παράγραφο 2 του άρθρου 13.

4. Η ανάθεση της σύμβασης γίνεται στον υποψήφιο που υποβάλλει την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, με εφαρμογή των κριτηρίων της παραγράφου 6. Για το σκοπό της ανάθεσης υποβάλλονται τεχνικές και οικονομικές προσφορές. Ο φάκελος της τεχνικής προσφοράς περιέχει:

α) Τεχνική έκθεση για τη συγκεκριμένη μελέτη, στηριζόμενη στα υπάρχοντα στοιχεία του επικαιροποιημένου φακέλου του έργου, με επισήμανση των τυχόν προβλη-

μάτων και εισήγηση του τρόπου επίλυσής τους.

β) Οργανόγραμμα με την ομάδα μελέτης και τον συντονιστή της, όπου παρουσιάζεται η κατανομή ευθυνών μεταξύ των μελών της και στοιχεία για την αποτελεσματικότητα της δράσης της σε εκπονηθείσες μελέτες και το βαθμό επιτυχίας της κατά τη φάση εκτέλεσης των αντίστοιχων έργων.

γ) Έκθεση με περιγραφή της μεθοδολογίας, με την οποία ο ενδιαφερόμενος θα παράσχει τις ζητούμενες υπηρεσίες που περιλαμβάνει το γενικό πρόγραμμα εκπόνησης της μελέτης με κατάτμηση σε επί μέρους δραστηριότητες, τις εσωτερικές διαδικασίες παραγωγής της μελέτης, το χρονοδιάγραμμα όπου παρουσιάζεται η χρονική κλιμάκωση των δραστηριοτήτων, τον τρόπο αξιοποίησης του εξοπλισμού και πληροφορίες για την ολοκλήρωση του συμβατικού αντικειμένου εκτελεσθεισών συμβάσεων μελετών και τον τρόπο εφαρμογής τους.

δ) Πίνακα των ανειλημμένων υποχρεώσεων του υποψηφίου, βάσει των υπογεγραμμένων συμβάσεων, με τον προβλεπόμενο φόρτο κατά το χρόνο εκπόνησης της υπό ανάθεση μελέτης, με στοιχεία για την προβλεπόμενη απασχόληση των μελών της προτεινόμενης ομάδας μελέτης.

5. Η οικονομική προσφορά συντίθεται για κάθε επί μέρους κατηγορία μελέτης σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 7 και 8 του άρθρου 4 και περιλαμβάνει τις αμοιβές για την εκπόνηση των μελετών και για τον προγραμματισμό, την επίβλεψη και την αξιολόγηση των αναγκαίων ερευνητικών εργασιών πάσης φύσεως, ενώ δεν μπορεί να περιλαμβάνει αμοιβές για την εκτέλεση ερευνητικών εργασιών, οι οποίες ανατίθενται με ιδιαίτερη σύμβαση.

6. Τα κριτήρια ανάθεσης των μελετών της παραγράφου 1 είναι τα ακόλουθα:

α) Η πληρότητα και αρτιότητα της εκτίμησης του γενικού και ειδικού αντικειμένου της μελέτης, όπως προκύπτει από την τεχνική έκθεση της παραγράφου 4α και τα λοιπά τεχνικά πλεονεκτήματα της προσφοράς.

β) Η οργανωτική αποτελεσματικότητα της ομάδας εκπόνησης της μελέτης, όπως προκύπτει από την σύνθεσή της και τα στοιχεία αυτής, λαμβανομένων κυρίως υπόψη των στελεχών και των αποδειγμένα μόνιμων συνεργατών, η διαπιστωμένη ικανότητα του συντονιστή της ομάδας στην εξεύρεση τεχνικών λύσεων και το πέραν του βασικού, όπως προβλέπεται στη διακήρυξη, διατιθέμενο για την εκτέλεση της σύμβασης πρόσθετο στελεχικό δυναμικό του, η αποτελεσματικότητα και αξιοπιστία της μεθοδολογίας του, η αποτελεσματικότητα και αξιοπιστία του προταθέντος χρονοδιαγράμματος, σε συνδυασμό με τη στελέχωση της ομάδας μελέτης και την απασχόληση του υποψηφίου και της ομάδας του από εκπονούμενες μελέτες και παρεχόμενες υπηρεσίες.

γ) Η οικονομική προσφορά.

Η βαρύτητα του ανωτέρω υπό α' κριτηρίου στο σύνολο της βαθμολογίας είναι τριάντα πέντε τοις εκατό (35%), του υπό β' κριτηρίου σαράντα τοις εκατό (40%) και του υπό γ' κριτηρίου είκοσι πέντε τοις εκατό (25%).

Στις περιπτώσεις που πρόκειται να ανατεθεί μελέτη με συνολική προεκτιμώμενη αμοιβή κατώτερη των εκατόν είκοσι χιλιάδων (120.000) ευρώ, στα κριτήρια ανάθεσης περιλαμβάνεται υποχρεωτικά και η γνώση των ιδιαίτερων συνθηκών του τόπου εκτέλεσης του προς μελέτη έργου. Η βαρύτητα του κριτηρίου αυτού στο σύνολο της βαθμολογίας είναι είκοσι τοις εκατό (20%). Στην περί-

πτωση αυτή η βαρύτητα του υπό στοιχείο β' της παραγράφου αυτής κριτηρίου μειώνεται σε είκοσι τοις εκατό (20%).

Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων καθορίζεται ενιαίος τρόπος βαθμολόγησης της οικονομικής προσφοράς.

7. Επί ανοικτής διαδικασίας οι φάκελοι των υποψηφίων περιέχουν, επί ποινή αποκλεισμού, τα δικαιολογητικά και τα πιστοποιητικά που προβλέπονται στην προκήρυξη για τη διενέργεια τόσο της ποιοτικής επιλογής όσο και της ανάθεσης. Επί κλειστής διαδικασίας υποβάλλεται φάκελος που περιέχει τα δικαιολογητικά και στοιχεία που ορίστηκαν στην προκήρυξη για τη διενέργεια της επιλογής. Οι φάκελοι υποβάλλονται στο πρωτόκολλο της Αρχής που διεξάγει το διαγωνισμό μέχρι την καθορισμένη ημέρα και ώρα του διαγωνισμού, κατά την οποία η Επιτροπή Διαγωνισμού, σε δημόσια συνεδρίαση, ελέγχει τα στοιχεία που αποδεικνύουν το δικαίωμα συμμετοχής στο διαγωνισμό κατά το άρθρο 14, την υπεύθυνη δήλωση και τα λοιπά δικαιολογητικά που τυχόν απαιτούνται από την προκήρυξη για την απόδειξη εκπλήρωσης των προϋποθέσεων ποιοτικής επιλογής, καταγράφει το περιεχόμενό τους στο πρακτικό και τα μονογράφει. Την ίδια μέρα ή, αν αυτό δεν είναι δυνατό, τις αμέσως επόμενες εργάσιμες, ελέγχεται η πληρότητα και το νομότυπο των εγγράφων και των προϋποθέσεων συμμετοχής, ολοκληρώνεται η διαδικασία της επιλογής με την οποία επιλέγονται, προκειμένου για ανοικτές διαδικασίες οι κατάλληλοι υποψήφιοι και, προκειμένου περί κλειστής διαδικασίας, οι πλέον κατάλληλοι υποψήφιοι στον αριθμό που προβλέπεται στην προκήρυξη ή μικρότερο, αν δεν υπάρχει ικανός αριθμός κατάλληλων υποψηφίων και το σχετικό πρακτικό κοινοποιείται στους υποψήφιους κατά το άρθρο 22. Κατά του πρακτικού χωρούν ενστάσεις, μέσα σε προθεσμία πέντε (5) εργάσιμων ημερών. Επί των ενστάσεων αποφασίζει η Προϊσταμένη Αρχή, ύστερα από γνώμη της Επιτροπής, μέσα σε προθεσμία δέκα (10) εργάσιμων ημερών από την υποβολή τους.

8. Στην περίπτωση που εφαρμόζεται η ανοικτή διαδικασία και ανεξάρτητα από την υποβολή ενστάσεων, η Επιτροπή Διαγωνισμού ανοίγει την ίδια μέρα, ή, αν αυτό δεν είναι δυνατό, τις αμέσως επόμενες εργάσιμες, τους φακέλους των τεχνικών προσφορών των υποψηφίων που έγιναν δεκτοί, ενώ οι φάκελοι των υποψηφίων που αποκλείσθηκαν παραμένουν σφραγισμένοι και φυλάσσονται, με μέριμνα της Επιτροπής Διαγωνισμού, έως ότου παρέλθει η σχετική προθεσμία ή οι αποκλεισθέντες υποψήφιοι δηλώσουν γραπτώς ότι παραιτούνται του δικαιώματος υποβολής ενστάσεων. Η Επιτροπή σημειώνει συνοπτικά στο πρακτικό το περιεχόμενο των φακέλων και τα μέλη της μονογράφουν κάθε φύλλο των στοιχείων της τεχνικής προσφοράς. Ο έλεγχος των τεχνικών προσφορών και η βαθμολόγησή τους, με την εφαρμογή των κριτηρίων ανάθεσης, διεξάγεται σε κλειστή συνεδρίαση της Επιτροπής. Μετά την έκδοση της απόφασης της Προϊσταμένης Αρχής επί των ενστάσεων κατά του πρακτικού επί των τυπικών δικαιολογητικών, αφού ληφθεί υπόψη η κρίση της, ολοκληρώνεται το πρακτικό με τη βαθμολογία της τεχνικής προσφοράς και τη σχετική αιτιολογία και κοινοποιείται στους υποψήφιους κατά το άρθρο 22. Οι τεχνικές προσφορές θεωρούνται αποδεκτές εφόσον η συνολική βαθμολογία τους υπερβαίνει τις εξήντα (60) μονάδες της εκατονταβάθμιας κλίμακας και οι επί μέρους βαθμολογίες των κριτηρίων ανάθεσης είναι πάνω από τα αντίστοιχα ελάχιστα όρια όπως καθορί-

ζονται με την προκήρυξη, αλλιώς απορρίπτονται και ο υποψήφιος αποκλείεται της περαιτέρω διαδικασίας.

Σε περίπτωση κλειστής διαδικασίας η αναθέτουσα Αρχή προσκαλεί εγγράφως, μετά την εκδίκαση των ενστάσεων και την οριστικοποίηση της διαδικασίας επιλογής, τους διαγωνιζόμενους που επελέγησαν να υποβάλουν εντός της προθεσμίας που αναφέρεται στην παράγραφο 2 του άρθρου 13 την τεχνική και οικονομική προσφορά τους και τα λοιπά στοιχεία που ζητούνται από την προκήρυξη για τη διενέργεια της διαδικασίας ανάθεσης. Για τη διαδικασία αινάδειξης του αναδόχου εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις της παραγράφου αυτής που ισχύουν για την ανοιχτή διαδικασία.

9. Κατά του πρακτικού ελέγχου και βαθμολόγησης των τεχνικών προσφορών υποβάλλονται ενστάσεις στον πρόεδρο της Επιτροπής Διαγωνισμού, μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την κοινοποίηση. Επί των ενστάσεων αποφασίζει η Προϊσταμένη Αρχή, μετά από γνώμη της Επιτροπής Διαγωνισμού. Αν γίνει δεκτή ένσταση για το νομότυπο της τεχνικής προσφοράς διαγωνιζόμενου, η Προϊσταμένη Αρχή διαμορφώνει αναλόγως το πρακτικό. Αν η ένσταση αφορά στη βαθμολόγηση, το πρακτικό αναπέμπεται στην Επιτροπή Διαγωνισμού με αναλυτικές παρατηρήσεις της Προϊσταμένης Αρχής σχετικά με τις πλημμέλειες της βαθμολόγησης, η οποία τις λαμβάνει υπόψη και το διαμορφώνει αναλόγως.

10. Μετά την οριστικοποίηση της βαθμολογίας των τεχνικών προσφορών, τόσο στην ανοικτή όσο και στην κλειστή διαδικασία, σε δημόσια συνεδρίαση της Επιτροπής Διαγωνισμού που γνωστοποιείται εγγράφως στους υποψήφιους προ πέντε (5) ημερών, αποσφραγίζονται οι οικονομικές προσφορές και καταχωρείται το περιεχόμενό τους στο πρακτικό.

Η υποβληθείσα οικονομική προσφορά απορρίπτεται εφόσον βρίσκεται, κατά κατηγορία μελέτης, εκτός των ορίων παραδεκτού όπως τα όρια αυτά προκύπτουν από τις ποσότητες μονάδων του φυσικού αντικειμένου της μελέτης, τιμολογούμενες με τα ελάχιστα και μέγιστα όρια αμοιβών της παραγράφου 8 του άρθρου 4, ή οι ποσότητες του φυσικού αντικειμένου της προσφοράς δεν αντιστοιχούν στην προτεινόμενη τεχνική λύση.

Η Επιτροπή Διαγωνισμού βαθμολογεί τις οικονομικές προσφορές και εισηγείται την ανάθεση της σύμβασης στον υποψήφιο που υπέβαλε την πλέον συμφέρουσα προσφορά, με στάθμιση της βαθμολογίας των τεχνικών και των οικονομικών προσφορών. Επί ισοβαθμίας προκρίνεται ο υποψήφιος με τη μεγαλύτερη βαθμολογία της τεχνικής προσφοράς. Το πρακτικό κοινοποιείται στους υποψήφιους κατά το άρθρο 22 και η προθεσμία υποβολής ενστάσεων κατ' αυτού είναι πέντε (5) εργάσιμες ημέρες. Επί των ενστάσεων διατυπώνει τη γνώμη της η Επιτροπή και τη διαβιβάζει, μαζί με το πρακτικό, στην Προϊσταμένη Αρχή, που αποφασίζει για την έγκριση ή μη του αποτελέσματος με τη σύμβαση γνώμη της Επιτροπής. Οι διατάξεις της παραγράφου 12 του άρθρου 6 εφαρμόζονται ανάλογα.

11. Αν δεν καταστεί δυνατή η ανάθεση στον πρώτο κατά σειρά βαθμολογίας υποψήφιο, επειδή δεν πληρού τις προϋποθέσεις ανάληψης της μελέτης ή δεν κατέθεσε εμπρόθεσμα την εγγύηση καλής εκτέλεσης, η Προϊσταμένη Αρχή μπορεί να κατακυρώσει το διαγωνισμό στο δεύτερο κατά σειρά βαθμολογίας υποψήφιο ή και στον τρίτο, στην περίπτωση που και ο δεύτερος δεν πληρού τις παραπάνω προϋποθέσεις.

Άρθρο 8 Συμφωνίες - πλαίσιο

1. Η διαδικασία ανάθεσης εκπόνησης μελετών ή παροχής υπηρεσιών με σύμφωνη γνώμη του αρμόδιου τεχνικού συμβουλίου, όταν πρόκειται να παραχθεί σύνολο όμοιων μελετών ή υπηρεσιών, για τις οποίες δεν είναι γνωστά εκ των προτέρων στοιχεία, όπως ιδίως ο ακριβής προσδιορισμός των επί μέρους συμβάσεων, οι χρόνοι έναρξης και λήξης εκπόνησης των επί μέρους μελετών ή παροχής υπηρεσιών, όπως και οι ακριβείς χώροι στους οποίους θα εκτελεσθούν οι συμβάσεις, μπορούν όμως να καθορισθούν οι τιμές και ενδεχομένως οι ποσότητες αυτών. Οι συμφωνίες-πλαίσιο συνάπτονται ιδίως για την εκτέλεση εργασιών υποστηρικτικών μελετών.

2. Για την ανάθεση των συμφωνιών-πλαίσιο εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του άρθρου 7, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις διατάξεις του άρθρου αυτού. Η συμφωνία-πλαίσιο συνάπτεται με έναν ανάδοχο μελέτης ή υπηρεσίας ο οποίος, ανάλογα με τις απαιτήσεις της προκήρυξης, μπορεί να καλύπτει μία κατηγορία μελέτης του άρθρου 2 ή περισσότερες, σε σύμπραξη ή κοινοπραξία και διαθέτει τα απαιτούμενα από την προκήρυξη προσόντα. Η διάρκεια της συμφωνίας-πλαίσιο προσδιορίζεται στα τεύχη του διαγωνισμού και δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τρία (3) έτη.

3. Η προεκτιμώμενη αμοιβή της συμφωνίας-πλαίσιο που ορίζεται στην προκήρυξη, είναι το μέγιστο δυνατό οικονομικό αντικείμενο όλων των επί μέρους συμβάσεων που προβλέπεται να συναφθούν μέσα στη χρονική περίοδο ισχύος της και εφόσον υπερβαίνει το όριο εφαρμογής της κοινοτικής Οδηγίας 2004/18/EK και 2004/17/EK περίληψη της προκήρυξης, που συντάσσεται κατά τα οικεία υποδείγματα των ως άνω Οδηγιών δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Στη διαδικασία καλούνται να λάβουν μέρος όλες οι τάξεις πτυχίου κάθε κατηγορίας μελετών του άρθρου 2 μεταξύ της τάξης πτυχίου που προσδιορίζεται από το μέσο μέγεθος προεκτιμώμενης αμοιβής των επί μέρους συμβάσεων που πρόκειται να ανατεθούν, όπως εκτιμάται από την αναθέτουσα Αρχή και το εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) της συνολικής προεκτιμώμενης αμοιβής της συμφωνίας - πλαισίου. Η μέγιστη αξία των συμβάσεων που συνάπτονται κατ' έτος επί τη βάσει συμφωνιών - πλαίσιο απαγορεύεται να υπερβαίνει σε ποσοστό το δεκαπέντε τοις εκατό (15%) των εγκεκριμένων ετήσιων πιστώσεων της αναθέτουσας Αρχής, για μελέτες και υπηρεσίες, με εκτίμηση τριετίας. Η προεκτιμώμενη αμοιβή κάθε συμφωνίας - πλαισίου με αναθέτουσα Αρχή οργανισμό τοπικής αυτοδιοίκησης α΄ και α΄ βαθμού, δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το ποσό των εξακοσίων χιλιάδων (600.000) ευρώ. Δεν επιτρέπεται η σύναψη επί μέρους σύμβασης αξίας μεγαλύτερης του είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) της συμβατικής αξίας της συμφωνίας - πλαίσιο, ούτε η σύναψη νέας επί μέρους σύμβασης εάν δεν έχει εκτελεσθεί τουλάχιστον το πενήντα τοις εκατό (50%) των συμβάσεων που έχουν ήδη ανατεθεί βάσει αυτής.

4. Η προκήρυξη για τη σύναψη συμφωνίας-πλαίσιο περιλαμβάνει πέραν των στοιχείων του άρθρου 7, ιδίως:

- α) Το μέγιστο αριθμό επί μέρους συμβάσεων που θα συναφθούν.
- β) Περιγραφή του συνολικού τεχνικού αντικειμένου

και, εφόσον είναι δυνατό, το αντικείμενο των επί μέρους συμβάσεων.

γ) Τη συνολική διάρκεια της συμφωνίας - πλαίσιο.

δ) Το χρονικό διάστημα, από την πρόσκληση της Διευθύνουσας Υπηρεσίας, για την υπογραφή των επί μέρους συμβάσεων.

ε) Τον καθορισμό των αμοιβών των επί μέρους συμβάσεων που προκύπτουν από τις ποσότητες του φυσικού αντικειμένου των μελετών ή των υπηρεσιών και τις προσφερθείσες από τον ανάδοχο τιμές.

5. Ο φάκελος τεχνικής προσφοράς περιέχει:

α) Οργανόγραμμα της ομάδας μελέτης ή της ομάδας παροχής των υπηρεσιών και του συντονιστή της, με κατανομή ευθυνών μεταξύ των μελών της, στοιχεία για την αποτελεσματικότητα της δράσης της σε εκπονηθείσες μελέτες ή παρασχεθείσες υπηρεσίες αντίστοιχα και τον-βαθμό επιτυχίας της κατά τη φάση εκτέλεσης των αντίστοιχων έργων.

β) Πρόταση μεθοδολογίας που περιλαμβάνει το γενικό πρόγραμμα εκπόνησης της μελέτης ή υπηρεσίας, με προσέγγιση του αντικειμένου που περιλαμβάνει η συμφωνία πλαίσιο και τις διαδικασίες παραγωγής της μελέτης.

6. Η ανάθεση των συμφωνιών - πλαίσιο γίνεται στον υποψήφιο που προσφέρει την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά. Για την ανάδειξη της προσφοράς αυτής χρησιμοποιούνται τα παρακάτω κριτήρια:

α) Η οργανωτική αποτελεσματικότητα της ομάδας εκπόνησης της μελέτης ή της ομάδας παρόχου υπηρεσίας, όπως προκύπτει από τη σύνθεσή της και τα στοιχεία αυτής, λαμβανομένων κυρίως υπόψη των στελεχών και των αποδεδειγμένα μόνιμων συνεργατών του υποψηφίου, η διαπιστωμένη ικανότητα του συντονιστή της ομάδας στην εξεύρεση τεχνικών λύσεων και το, πέραν του βασικού όπως προβλέπεται στη διακήρυξη, διατίθεμενο για την εκτέλεση της σύμβασης πρόσθετο στελεχικό δυναμικό του, καθώς και η αποτελεσματικότητα και αξιοποστία της μεθοδολογίας του.

β) Η οικονομική προσφορά.

Η υποβληθείσα προσφορά απορρίπτεται στην περίπτωση που οι τιμές αμοιβών παραβιάζουν τα, κατά την παράγραφο 8 του άρθρου 4, όρια παραδεκτού της προσφοράς.

Η βαρύτητα των δύο κριτηρίων επί της συνολικής βαθμολογίας των υποψηφίων ορίζεται σε 75% και σε 25% αντίστοιχα.

Με την υπουργική απόφαση που εκδίδεται μετά γνώμη του αρμόδιου Συμβουλίου κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 6 του άρθρου 7 ορίζεται ο τρόπος με τον οποίο βαθμολογείται η οικονομική προσφορά.

7. Η συμφωνία - πλαίσιο και οι επί μέρους συμβάσεις της συνάπτονται ως εξής:

Μετά την επιλογή και ανάθεση κατά τις διατάξεις του άρθρου 7, η Προϊσταμένη Αρχή κοινοποιεί την κατακυρωτική απόφαση στον επιλεγέντα ανάδοχο με πρόσκληση για την υπογραφή της συμφωνίας, μέσα σε προθεσμία που δεν μπορεί να είναι μικρότερη των δεκαπέντε (15) ημερών. Κατά την υπογραφή της συμφωνίας - πλαίσιο οι εγγυητικές επιστολές συμμετοχής στο διαγωνισμό επιστρέφονται και αντικαθίστανται με εγγυήσεις καλής εκτέλεσης που υπολογίζονται σε ποσοστό δύο τοις εκατό (2%) επί του συνολικού ποσού της σύμβασης συμφωνίας - πλαίσιο. Όταν, κατά τη διάρκεια ισχύος της συμφωνίας -

πλαίσιο, προκύψει ανάγκη παροχής των υπηρεσιών που αποτελούν το αντικείμενο της, καλείται, με γραπτή πρόσκληση της Διευθύνουσας Υπηρεσίας, ο ανάδοχος να υπογράψει, μέσα στην ορισμένη από την προκήρυξη προθεσμία, τη σύμβαση για την εκτέλεση του αντικειμένου της επί μέρους σύμβασης μελέτης ή υπηρεσίας με τους όρους της συμφωνίας - πλαίσιο. Αν η τεθείσα προθεσμία παρέλθει άπρακτη, καταπίπτει η εγγύηση καλής εκτέλεσης και η Διευθύνουσα Υπηρεσία κινεί τις διαδικασίες κήρυξης έκπτωτου του αναδόχου σύμφωνα με το άρθρο 33. Με την υπογραφή της σύμβασης κατατίθεται, συμψηφιζόμενη με την ήδη κατατεθειμένη, εγγύηση καλής εκτέλεσης κατά το άρθρο 24, υπολογιζόμενη επί του ποσού της συγκεκριμένης σύμβασης, αλλιώς θεωρείται ότι ο ανάδοχος αρνήθηκε τη σύναψή της.

8. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται αναλόγως οι περιεκτέλεσης των συμβάσεων διατάξεις του νόμου αυτού, όπως εξειδικεύονται στην Ειδική Συγγραφή Υποχρεώσεων της συμφωνίας - πλαίσιο.

Άρθρο 9 Διαδικασία ανάθεσης σύμβασης παροχής υπηρεσιών

1. Συμβάσεις παροχής υπηρεσιών της παραγράφου 2 του άρθρου 1 μπορούν να ανατίθενται από τον κύριο του έργου, μόνο εφόσον οι αναθέτουσες Αρχές αδυνατούν να ανταποκριθούν αποτελεσματικά στα καθήκοντα αυτά. Πριν από την έγκριση της προκήρυξης απαιτείται, επί ποινή ακυρότητας της διαδικασίας ανάθεσης, γνωμοδότηση του τεχνικού συμβουλίου του Υπουργείου που εποπτεύει τον κύριο του έργου ή της Γενικής Γραμματείας Δημόσιων Έργων του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, αν στο εποπτεύον Υπουργείο δεν υπάρχει τεχνικό συμβούλιο.

2. Για την ανάθεση σύμβασης παροχής υπηρεσιών τηρείται είτε η ανοικτή είτε η κλειστή διαδικασία. Η κλειστή διαδικασία ενδείκνυται κυρίως όταν πρόκειται να ανατεθεί σύμβαση με αντικείμενο πολύπλοκο ή μεγάλο ή εξειδικευμένο.

Για τη διεξαγωγή της διαδικασίας συντάσσεται και εγκρίνεται από την Προϊσταμένη Αρχή προκήρυξη, περίληψη της οποίας, συντασσόμενη κατά τα αντίστοιχα υποδειγμάτα των οδηγιών 2004/18/EK και 2004/17/EK, δημοσιεύεται κατά το άρθρο 12. Στη διαδικασία μπορούν να συμμετέχουν όσοι έχουν νόμιμο δικαίωμα συμμετοχής σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 14, καταθέτοντας προς τούτο προσφορά, η οποία περιλαμβάνει τα δικαιολογητικά και στοιχεία των άρθρων 15, 16 και 17, όπως εξειδικεύονται στην προκήρυξη και τους φακέλους τεχνικής και οικονομικής προσφοράς.

Στην περίπτωση της κλειστής διαδικασίας υποβάλλουν φάκελο τεχνικής και οικονομικής προσφοράς μόνο οι επιλεγέντες κατά τη φάση της επιλογής υποψήφιοι.

3. Στην προκήρυξη ορίζονται τουλάχιστον:

α) Ο κύριος του έργου, η αναθέτουσα Αρχή και τα αρμόδια αποφαινόμενα όργανα.

β) Το αντικείμενο της σύμβασης, όπως προκύπτει από τον επικαιροποιημένο φάκελο του έργου, με κάθε δυνατή λεπτομέρεια και οι προδιαγραφές των υπηρεσιών κατά το άρθρο 11.

γ) Η προεκτιμώμενη από την υπηρεσία αμοιβή των υπηρεσιών, που υπολογίζεται αναλυτικά σύμφωνα με τον κανονισμό της παρ. 7 του άρθρου 4, αλλιώς η προε-

κτιμώμενη αμοιβή εκτιμάται από την υπηρεσία βάσει όλων των διαθέσιμων στοιχείων. Ορίζεται επίσης ο κωδικός αριθμός της πίστωσης από την οποία χρηματοδοτείται η σύμβαση.

δ) Η διαδικασία ανάθεσης της σύμβασης, η προθεσμία και ο τρόπος υποβολής των προσφορών, η διεύθυνση, στην οποία γίνεται η υποβολή και ο τρόπος κοινοποίησης των εγγράφων της διαδικασίας.

ε) Τα κριτήρια επιλογής, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και λοιπά στοιχεία, μεταξύ των οποίων και τα απαιτούμενα πτυχία και οι λοιπές προϋποθέσεις συμμετοχής στη διαδικασία ανάθεσης της σύμβασης.

στ) Τα κριτήρια ανάθεσης της σύμβασης και η βαρύτητα ενός εκάστου, καθώς και τα ελάχιστα όρια βαθμολόγησης ανά κριτήριο εφόσον κρίνεται σκόπιμο.

ζ) Ο τρόπος διαμόρφωσης της οικονομικής προσφοράς των υποψηφίων.

η) Τα τεύχη που συνοδεύουν την προκήρυξη και η σειρά ισχύος τους.

θ) Η προθεσμία εκτέλεσης της σύμβασης, εφόσον απαιτείται από τη φύση των προς ανάθεση υπηρεσιών.

ι) Ο χρόνος ισχύος της προσφοράς και η υποβολή εγγύησης συμμετοχής στο διαγωνισμό, με χρόνο ισχύος που υπερκαλύπτει τουλάχιστον κατά ένα μήνα το χρόνο ισχύος της προσφοράς. Η εγγύηση συμμετοχής ορίζεται σε ποσοστό δύο τοις εκατό (2%) επί του ποσού της προεκτιμώμενης αμοιβής και εκδίδεται κατά τις διατάξεις του άρθρου 24.

ια) Η τήρηση κλειστής ή ανοικτής διαδικασίας. Εφόσον επιλεγεί η κλειστή, ορίζεται ο αριθμός των επιλεγομένων υποψηφίων οι οποίοι δεν μπορεί να είναι λιγότεροι από πέντε και περισσότεροι από δέκα.

4. Η ανάθεση της σύμβασης γίνεται στον υποψήφιο που υποβάλλει την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά. Για το σκοπό της ανάθεσης υποβάλλονται τεχνικές και οικονομικές προσφορές. Στο φάκελο της τεχνικής προσφοράς περιλαμβάνονται:

α) Τεχνική έκθεση, που περιλαμβάνει την εκτίμηση του γενικού και ειδικού αντικειμένου της προς ανάθεση υπηρεσίας, ανάλυση των επί μέρους ζητημάτων και προτεινόμενες σε γενικές γραμμές λύσεις.

β) Έκθεση με περιγραφή της μεθοδολογίας παροχής των υπηρεσιών, τις εσωτερικές διαδικασίες προσφοράς της υπηρεσίας και τον τρόπο αξιοποίησης του εξοπλισμού, οργανόγραμμα με τα μέλη της ομάδας και το συντονιστή της και στοιχεία για την αποτελεσματικότητα της δράσης της ομάδας σε παρασχεθείσες υπηρεσίες και μελέτες.

5. Η οικονομική προσφορά του υποψηφίου συντάσσεται κατά τους όρους της προκήρυξης, με βάση τις ποσότητες φυσικού αντικειμένου ή μονάδων απασχόλησης της προκήρυξης και τις αντίστοιχες προσφερόμενες τιμές, με τήρηση των διατάξεων του κανονισμού της παραγράφου 8 του άρθρου 4 και περιέχεται, επί ποινή αποκλεισμού, σε φάκελο σφραγισμένο και απαραβίαστο, κατά τις προδιαγραφές της προκήρυξης.

6. Κριτήρια ανάθεσης της σύμβασης υπηρεσιών είναι τα ακόλουθα:

α) Η πληρότητα και αρτιότητα εκτίμησης του γενικού και ειδικού αντικειμένου όπως προκύπτει από την τεχνική έκθεση της παραγράφου 4α.

β) Η ποιότητα της προσφοράς του υποψηφίου, η οποία συνίσταται στην πληρότητα, αποτελεσματικότητα και αξιοποιητικότητα της μεθοδολογίας του, την οργανωτική αποτελεσματικότητα της ομάδας που θα εκτελέσει τη σύμ-

βαση και τα προσόντα του συντονιστή της ομάδας.

γ) Η οικονομική προσφορά.

Η υποβληθείσα προσφορά απορρίπτεται αν δεν έχει συνταχθεί με τον τρόπο που ορίζεται στην παράγραφο 5.

Η βαρύτητα του ανωτέρω υπό α' κριτηρίου στο σύνολο της βαθμολογίας είναι τριάντα τοις εκατό (30%), του υπό β' κριτηρίου σαράντα πέντε τοις εκατό (45%), του υπό γ' κριτηρίου είκοσι πέντε τοις εκατό (25%).

Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων καθορίζεται ενιαίος τρόπος βαθμολόγησης της οικονομικής προσφοράς.

7. Για τη διεξαγωγή και κατακύρωση του διαγωνισμού ισχύουν οι διατάξεις των παραγράφων 7 έως 11 του άρθρου 7.

Άρθρο 10 Διαδικασία ανάθεσης με διαπραγματεύσεις

1. Οι αναθέτουσες Αρχές μπορούν να συνάπτουν συμβάσεις του νόμου αυτού με διαπραγμάτευση με περιορισμένο αριθμό υποψηφίων, ύστερα από δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, αν προηγήθηκε ανοικτός διαγωνισμός, στον οποίο κατατέθηκαν μη κανονικές ή απαράδεκτες, κατά τις διατάξεις του νόμου αυτού, προσφορές και εφόσον δεν τροποποιούνται ουσιωδώς οι αρχικοί όροι του διαγωνισμού. Ως μη κανονικές προσφορές θεωρούνται ιδίως όσες δεν συμφωνούν με τους όρους της προκήρυξης και των συμβατικών εν γένει τευχών και ως απαράδεκτες ιδίως οι εκπρόθεσμες ή όσες υποβάλλονται από υποψηφίους που δεν έχουν τα απαιτούμενα προσόντα ή η οικονομική προσφορά υπερβαίνει το ανώτερο επιτρεπτό όριο.

Οι αναθέτουσες Αρχές δεν υποχρεούνται να δημοσιεύσουν προκήρυξη, στην περίπτωση που καλούν στη διαπραγμάτευση όλους όσους υπέβαλαν προσφορά στο διαγωνισμό που προηγήθηκε ή έστω όσους εκπλήρωναν τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής και υπέβαλαν προσφορές τυπικώς αποδεκτές.

Με τη διαπραγμάτευση είναι δυνατή, κατά την κρίση της αναθέτουσας Αρχής, η προσαρμογή των προσφορών των διαγωνιζομένων στους όρους της προκήρυξης, στη συγγραφή υποχρεώσεων και στα λοιπά συμβατικά τεύχη, με σκοπό την ανάθεση σε αυτόν που υπέβαλε την καλύτερη προσφορά. Κατά τη διαπραγμάτευση οι αναθέτουσες Αρχές μεταχειρίζονται ισότιμα τους υποψηφίους, και δεν επιτρέπεται να παρέχουν επιλεκτικά πληροφορίες που ενδέχεται να ευνοούν κάποιους εκ των υποψηφίων.

2. Επιτρέπεται η χρήση της διαδικασίας με διαπραγμάτευση, χωρίς δημοσίευση σχετικής προκήρυξης μόνο στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) Αν προηγήθηκε ανοικτός διαγωνισμός, στον οποίο δεν υποβλήθηκε καμία προσφορά και με την προϋπόθεση ότι δεν τροποποιούνται ουσιωδώς οι αρχικοί όροι της σύμβασης. Στην περίπτωση αυτή διαβιβάζεται σχετική έκθεση στην Επιτροπή της Ε.Ε., εφόσον ζητηθεί.

β) Αν, για λόγους τεχνικούς, καλλιτεχνικούς ή σχετικούς με την προστασία αποκλειστικών δικαιωμάτων, η σύμβαση μπορεί να ανατεθεί μόνο σε συγκεκριμένο υπόψηφιο.

γ) Αν κρίνεται απολύτως απαραίτητο και υφίσταται κατεπείγουσα ανάγκη, που οφείλεται σε γεγονότα απρόβλεπτα για την αναθέτουσα Αρχή και δεν επιτρέπει την τήρηση των προθεσμιών δημοσίευσης της προκήρυξης,

που ορίζονται στο άρθρο 12. Η έλλειψη επαρκούς χρόνου που συνιστά την κατεπείγουσα ανάγκη δεν πρέπει να οφείλεται σε γεγονότα για τα οποία έχει ευθύνη η αναθέτουσα Αρχή.

δ) Όταν η προς ανάθεση σύμβαση αποτελεί συνέχεια ενός διαγωνισμού μελετών και πρέπει, σύμφωνα με τις διατάξεις που διέπουν το διαγωνισμό, να ανατεθεί στον βραβευθέντα ή σε έναν από τους βραβευθέντες του διαγωνισμού αυτού, οπότε, στη δεύτερη περίπτωση, πρέπει να καλούνται να συμμετάσχουν στις διαπραγματεύσεις όλοι οι βραβευθέντες.

ε) Όταν πρόκειται για νέες μελέτες ή υπηρεσίες που αποτελούν επανάληψη παρόμοιων μελετών ή υπηρεσιών και ανατίθενται από την ίδια αναθέτουσα Αρχή στον ανάδοχο της αρχικής σύμβασης η οποία έχει συναφθεί με την ανοικτή ή την κλειστή διαδικασία, υπό την προϋπόθεση ότι οι προς ανάθεση υπηρεσίες είναι σύμφωνες με μία βασική μελέτη η οποία αποτέλεσε αντικείμενο της αρχικής σύμβασης. Για να γίνει ανάθεση κατά την περίπτωση αυτή πρέπει στην προκήρυξη της αρχικής σύμβασης να επισημαίνεται η δυνατότητα ανάθεσης νέων υπηρεσιών κατά τα ανωτέρω. Επιπλέον, για να κριθεί αν υφίσταται ανάγκη δημοσίευσης της προκήρυξης στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, λαμβάνεται υπόψη το συνολικό προβλεπόμενο ποσό για τη συνέχιση των υπηρεσιών από τις αναθέτουσες Αρχές. Ανάθεση μελετών ή υπηρεσιών με επίκληση της περίπτωσης αυτής επιτρέπεται μόνο επί μια τριετία μετά τη σύναψη της αρχικής σύμβασης.

στ) Όταν συντρέχει επείγουσα περίπτωση για την ανάθεση μελέτης με προεκτιμώμενη αμοιβή μέχρι 20.000 ευρώ (χωρίς Φ.Π.Α.) και ύστερα από γνωμοδότηση του αρμόδιου Τεχνικού Συμβουλίου. Στην περίπτωση αυτή η καθορισμένη προεκτιμώμενη αμοιβή αποτελεί το ανώτατο όριο της συμβατικής αμοιβής του αναδόχου. Το συνολικό ύψος των συμβάσεων, που μπορούν να ανατεθούν κατ' έτος με τη διάταξη αυτή, δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το πέντε τοις εκατό (5%) των συνολικών ετήσιων πιστώσεων της αναθέτουσας Αρχής για την εκπόνηση μελετών. Συμβάσεις που συνάπτονται κατά παράβαση των διατάξεων της περίπτωσης αυτής είναι άκυρες και δεν παράγουν έννομα αποτελέσματα.

ζ) Στην περίπτωση των συμπληρωματικών εργασιών του άρθρου 29.

3. Όταν η αναθέτουσα Αρχή εφαρμόζει τη διαδικασία ανάθεσης με διαπραγμάτευση μετά από δημοσίευση προκήρυξης, δημοσιεύει περίληψη κατά το άρθρο 12, στην οποία καθορίζονται μεταξύ άλλων τα κριτήρια επιλογής των καλουμένων για διαπραγμάτευση, τα αντικείμενα και οι κανόνες διαπραγμάτευσης. Η προκήρυξη απευθύνεται σε όλους όσους έχουν δικαίωμα συμμετοχής και η διαπραγμάτευση διεξάγεται από την Επιτροπή Διαγωνισμού με όλους τους υποψηφίους. Ο διαγωνισμός κατακυρώνεται από το αρμόδιο όργανο της αναθέτουσας Αρχής, ύστερα από γνώμη της Επιτροπής Διαγωνισμού.

4. Σε περίπτωση εφαρμογής της διαδικασίας με διαπραγμάτευση χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, προσκαλούνται σε διαπραγμάτευση ένας ή περισσότεροι μελετητές ή πάροχοι υπηρεσιών, με τα νόμιμα για την εκτέλεση της σύμβασης προσόντα. Στην περίπτωση ε' της παραγράφου 2 προσκαλείται για διαπραγμάτευση ο ανάδοχος της πρώτης σύμβασης. Με την πρόσκληση καθορίζονται τα αντικείμενα και οι κανόνες της διαπραγμάτευ-

σης την οποία διεξάγει η Επιτροπή Διαγωνισμού. Η επιλογή του αναδόχου γίνεται από την αναθέτουσα Αρχή, ύστερα από γνώμη της Επιτροπής Διαγωνισμού, εκτός από την περίπτωση ε' της παραγράφου 2, στην οποία η ανάθεση γίνεται ύστερα από γνώμη του αρμόδιου Τεχνικού Συμβουλίου.

5. Όταν οι αναθέτουσες Αρχές προσφεύγουν στη διαδικασία της παραγράφου 2, επικαλούμενες τις περιπτώσεις α', γ' και στ', καλούν για διαπραγμάτευση τουλάχιστον τρεις υποψηφίους, εφόσον υπάρχει επαρκής αριθμός υποψηφίων με τα νόμιμα προσόντα.

Άρθρο 11 Τεχνικές προδιαγραφές

1. Η εκπόνηση μελέτης και η παροχή των λοιπών υπηρεσιών μηχανικού γίνεται με τις τεχνικές προδιαγραφές που ισχύουν κατά τη σύναψη της σύμβασης, λαμβανομένων υπόψη των δεσμεύσεων των άρθρων 23 της Οδηγίας 2004/18/EK και 34 της Οδηγίας 2004/17/EK. Σε περίπτωση μεταγενέστερων μεταβολών των άνω προδιαγραφών, προσαρμόζεται αναλόγως η συμβατική σχέση, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

2. Οι προδιαγραφές των μελετών και λοιπών υπηρεσιών μηχανικού που δεν καλύπτονται από τις ισχύουσες κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου νομοθετικές εξουσιοδοτήσεις, καθορίζονται με προεδρικά διατάγματα που εκδίδονται ύστερα από γνώμη του Τ.Ε.Ε. και πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, καθώς και του κατά περίπτωση συναρμόδιου Υπουργού, όταν κρίνεται απαραίτητο. Με τα ως άνω προεδρικά διατάγματα μπορεί να εξουσιοδοτείται ο άνω Υπουργός να ρυθμίσει θέματα ειδικής φύσεως και λεπτομερειών με κανονιστικές αποφάσεις του, που εκδίδονται ύστερα από γνώμη του Τ.Ε.Ε.. Μέχρι την έκδοση νέων προεδρικών διαταγμάτων εφαρμόζονται οι ισχύουσες διατάξεις.

Για το μη υποχρεωτικό μέρος των άνω προδιαγραφών μπορεί να προβλέπονται στη σύμβαση διαφοροποιήσεις και συμπληρώσεις. Με τη σύμβαση τίθενται οι προδιαγραφές μελετών και υπηρεσιών, στις περιπτώσεις που δεν υπάρχουν εγκεκριμένες.

3. Ο προϋπολογισμός του έργου κατά τη μελέτη συντάσσεται επί τη βάσει των ενιαίων τιμολογίων του άρθρου 8 του ν. 3263/2004 (ΦΕΚ 179 Α').

4. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων μπορεί να εγκρίνονται πρότυπα τεύχη προκήρυξης, πρότυποι πίνακες υποβαλλόμενων στοιχείων και λοιπά στοιχεία για τις διαδικασίες ανάθεσης του νόμου αυτού. Η χρήση των πρότυπων τευχών και λοιπών εγγράφων των διαγωνισμών είναι μετά την έγκρισή τους υποχρεωτική για όλες τις αρχές που υπάγονται στο νόμο αυτόν, μπορούν πάντως οι αναθέτουσες Αρχές να προσθέτουν επιπλέον όρους που δεν έρχονται σε αντίθεση με τις ισχύουσες διατάξεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' ΚΟΙΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΑΝΑΘΕΣΗΣ

Άρθρο 12 Δημοσιεύσεις των προκηρύξεων

1. Στις διαδικασίες του νόμου αυτού, πλην της περίπτωσης της παραγράφου 2 του άρθρου 10, δημοσιεύεται περίληψη της προκήρυξης στο Ενημερωτικό Δελτίο και

στην ιστοσελίδα του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος (Τ.Ε.Ε.), σε μία ημερήσια εφημερίδα της πρωτεύουσας με πανελλήνια κυκλοφορία και μία εφημερίδα της πρωτεύουσας του νομού στον οποίο πρόκειται να κατασκευασθεί το έργο το οποίο αφορά η μελέτη ή η υπηρεσία ή της έδρας της Περιφέρειας, αν στην έδρα του νομού δεν εκδίδεται ημερήσια εφημερίδα ή αν το έργο θα εκτελεστεί σε περισσότερους νομούς.

2. Όταν η προεκτιμώμενη αμοιβή όλων των προβλεπόμενων από τις σχετικές τεχνικές προδιαγραφές σταδίων της μελέτης είναι ίση ή ανώτερη του ορίου υποχρεωτικής εφαρμογής της Οδηγίας 2004/18/EK, για τους φορείς που υπάγονται σε αυτήν ή του αντίστοιχου ορίου της Οδηγίας 2004/17/EK, προκειμένου για τους φορείς που δραστηριοποιούνται στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών, αποστέλλεται για δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων περίληψη της προκήρυξης, που συντάσσεται σύμφωνα με τα αντίστοιχα υποδείγματα των Παραρτημάτων των Οδηγιών 2004/18/EK και 2004/17/EK. Η ίδια υποχρέωση υφίσταται και όταν η προεκτιμώμενη αμοιβή της σύμβασης παροχής υπηρεσιών υπερβαίνει τα ως άνω όρια. Η αναθέτουσα Αρχή πρέπει να είναι πάντοτε σε θέση να αποδείξει την ημερομηνία αποστολής.

3. Δεν επιτρέπεται να δημοσιευθεί σε ελληνικό έντυπο ή την ιστοσελίδα του Τ.Ε.Ε. περίληψη της προκήρυξης, πριν την αποστολή της στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Η περίληψη που δημοσιεύεται στα ελληνικά έντυπα αναφέρει την ημερομηνία αποστολής στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και δεν επιτρέπεται να περιέχει πληροφορίες και στοιχεία διαφορετικά από εκείνα που περιέχει η περίληψη που δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

4. Μετά την έναρξη του οικονομικού έτους οι αναθέτουσες Αρχές δημοσιεύουν γνωστοποίηση για τις συμβάσεις μελετών ή υπηρεσιών που προτίθενται να αναθέσουν κατά το έτος αυτό, με προκαταρκτική προκήρυξη που συντάσσεται κατά τα αντίστοιχα υποδείγματα που περιλαμβάνονται στα σχετικά Παραρτήματα των Οδηγιών 2004/18/EK και 2004/17/EK συμβάσεις υπηρεσιών και δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, το Ενημερωτικό Δελτίο και την ιστοσελίδα του Τεχνικού Επιμελητηρίου της Ελλάδος (Τ.Ε.Ε.).

5. Η απόφαση ανάθεσης σύμβασης του νόμου αυτού, καθώς και σύμβασης ανάθεσης έργου που περιλαμβάνει μελέτη και κατασκευή, αποστέλλεται για δημοσίευση στο Ενημερωτικό Δελτίο του Τ.Ε.Ε.. Αν η προεκτιμώμενη αμοιβή της σύμβασης υπερβαίνει τα όρια εφαρμογής των Κοινοτικών Οδηγιών 2004/18/EK και 2004/17/EK, οι αναθέτουσες Αρχές που υπάγονται στις ρυθμίσεις των Οδηγιών αποστέλλουν, μέσα σε προθεσμία σαράντα οκτώ (48) ημέρων στην πρώτη περίπτωση και δύο (2) μηνών στη δεύτερη από την ημέρα σύναψης της συμβάσεως, γνωστοποίηση με τα αποτελέσματα της διαδικασίας σύναψης στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η οποία συντάσσεται κατά τα αντίστοιχα υποδείγματα που περιέχονται στα Παραρτήματα των Οδηγιών. Για τις επί μέρους συμβάσεις που στηρίζονται σε συμφωνία - πλαίσιο δεν αποστέλλεται προς δημοσίευση περίληψη ή πρακτικό.

6. Οι αναθέτουσες Αρχές μπορούν να αποστέλλουν στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

για δημοσίευση, προκηρύξεις συμβάσεων του νόμου αυτού και όταν δεν είναι υποχρεωτική κατά την Κοινοτική Οδηγία η δημοσίευση.

Άρθρο 13 Παραλαβή αίτησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος - προσφοράς

1. Η αναθέτουσα Αρχή καθορίζει κατά την κρίση της προθεσμία παραλαβής των προσφορών και των αιτήσεων συμμετοχής ανάλογη με την πολυπλοκότητα της σύμβασης και το χρόνο που απαιτείται για την προετοιμασία των προσφορών. Εν πάσῃ περιπτώσει η προθεσμία αυτή δεν πρέπει να είναι μικρότερη των πενήντα δύο ημερών από την ημέρα αποστολής της περίληψης για δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στο Τ.Ε.Ε. και τις εφημερίδες που ορίζονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 12. Αν η αναθέτουσα Αρχή δημοσίευσε προκαταρκτική προκήρυξη κατά την παρ. 4 του άρθρου 12, η προθεσμία των πενήντα δύο (52) ημερών συντέμνεται κατά κανόνα στις τριάντα έξι (36) ημέρες. Για τον υπολογισμό των προθεσμιών δεν προσμετρούνται η ημέρα αποστολής της προκήρυξης και η ημέρα υποβολής της αίτησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος ή της προσφοράς.

2. Σε περίπτωση τήρησης της κλειστής διαδικασίας η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής για τη διεξαγωγή της διαδικασίας ποιοτικής επιλογής ανέρχεται σε τριάντα επτά (37) ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης του διαγωνισμού και η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των προσφορών (τεχνικών και οικονομικών) για τη διεξαγωγή της διαδικασίας ανάθεσης σε σαράντα (40) ημέρες, από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης προς τους επιλεγέντες υποψηφίους.

Η πρόσκληση προς τους υποψηφίους αναφέρει τον τρόπο πρόσβασης των ενδιαφερομένων στη συγγραφή υποχρεώσεων και τα λοιπά συμβατικά τεύχη του διαγωνισμού, τη διεύθυνση της υπηρεσίας που έχει στην κατοχή της τα έγγραφα αυτά, ενδεχομένως το χρόνο μέχρι του οποίου μπορούν να ζητούνται τα έγγραφα αυτά, τις λεπτομέρειες της ταχυδρομικής τους αποστολής εφόσον ζητηθεί και τις λεπτομέρειες καταβολής του σχετικού αντιτίμου. Επιπλέον η πρόσκληση για την υποβολή προσφορών παραπέμπει στη δημοσίευση προκήρυξη του διαγωνισμού, αναφέρει την ημερομηνία λήξης παραλαβής των προσφορών και τη διεύθυνση στην οποία υποβάλλονται.

3. Τα τεύχη που συνοδεύουν την προκήρυξη αποστέλλονται στους ενδιαφερόμενους μέσα σε έξι (6) ημέρες από την παραλαβή σχετικής αίτησης, έναντι της δαπάνης αναπαραγωγής τους, αν η αίτηση υποβλήθηκε εμπρόθεσμα πριν από την ημερομηνία υποβολής των προσφορών.

4. Οι συμπληρωματικές πληροφορίες σχετικά με τα τεύχη του διαγωνισμού και οι γραπτές διευκρινίσεις της αναθέτουσας Αρχής επί ερωτημάτων των ενδιαφερομένων σχετικά με τα έγγραφα και τη διαδικασία του διαγωνισμού γνωστοποιούνται σε όλους όσους έλαβαν τα τεύχη, το αργότερο έξι (6) ημέρες πριν από την εκπνοή της προθεσμίας που έχει ορισθεί για την παραλαβή των προσφορών, εφόσον έχουν ζητηθεί έγκαιρα.

5. Ενστάσεις κατά της προκήρυξης και των τευχών του

διαγωνισμού μπορούν να ασκηθούν το αργότερο επτά (7) ημέρες πριν από τη διενέργεια του διαγωνισμού.

Η ένσταση κατατίθεται στην Υπηρεσία που διενεργεί το διαγωνισμό και απευθύνεται στην αναθέτουσα Αρχή. Στην ένσταση αποφαίνεται το όργανο που είναι αρμόδιο για την έγκριση του αποτελέσματος του διαγωνισμού το αργότερο δύο (2) ημέρες πριν από την ημέρα διενέργειας του διαγωνισμού, διαφορετικά θεωρείται ότι απορρίφθηκε. Η απόφαση που δέχεται την ένσταση κοινοποιείται αυθημερόν με τηλεομοιοτυπία (FAX) στους ενδιαφερόμενους που έλαβαν τεύχη του διαγωνισμού.

Άρθρο 14

Δικαίωμα συμμετοχής στις διαδικασίες

1. Οι αναθέτουσες Αρχές αντιμετωπίζουν τους ενδιαφερόμενους ισότιμα και χωρίς διακρίσεις και ενεργούν με διαφάνεια.

2. Στις διαδικασίες για την ανάθεση σύμβασης εκπόνησης μελέτης ή σύμβασης υπηρεσιών που αφορά σε μελέτες ή επιβλέψεις μελετών και έργων δικαιούνται να συμμετέχουν εγκατεστημένα στην Ελλάδα φυσικά και νομικά πρόσωπα, εφόσον είναι εγγεγραμμένα στις κατά νόμο απαιτούμενες τάξεις και κατηγορίες του Μητρώου Μελετητών ή του Μητρώου Εταιρειών Μελετών, που τηρούνται από το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων. Η εγγραφή στα Μητρώα και η διατήρηση σε ισχύ της εγγραφής με τις νόμιμες αναθεωρήσεις της αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για την ανάληψη της εκπόνησης μελέτης, κατά τις διατάξεις του νόμου αυτού. Το δικαίωμα συμμετοχής κρίνεται τόσο κατά την υποβολή της αίτησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος ή της προσφοράς όσο και κατά την σύναψη της σύμβασης. Δεν αποτελεί λόγο αποκλεισμού από το διαγωνισμό η αναθέωρηση του πτυχίου και η κατάταξη σε μεγαλύτερη τάξη πτυχίου από την καλούμενη, εφόσον ο υποψήφιος ανήκε στην καλούμενη τάξη κατά την υποβολή αίτησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος ή προσφοράς στο διαγωνισμό. Αποτελεί λόγο αποκλεισμού ο υποβιβασμός του πτυχίου σε τάξη που δεν καλείται στο διαγωνισμό και η διαγραφή από το Μητρώο Μελετητών.

3. Για τη συμμετοχή στη διαδικασία ανάθεσης υπηρεσιών επίβλεψης δημόσιου έργου κατά τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 2, οι ενδιαφερόμενοι πρέπει να αποδεικνύουν, εκτός από την εγγραφή τους στο Μητρώο του άρθρου 39, εμπειρία από την κατασκευή ή επίβλεψη έργων της αντίστοιχης κατηγορίας. Το επίπεδο της απαιτούμενης εμπειρίας εκφραζόμενο σε έτη ορίζεται στην προκήρυξη, πρέπει να βρίσκεται σε αναλογία με τις ιδιαιτερότητες του προς επίβλεψη έργου και να καλύπτεται από την ομάδα επίβλεψης στην οποία μπορεί να συμμετέχει μηχανικός υποκείμενος στα ασυμβίβαστα των εδαφίων γ' και ε' της παραγράφου 2 του άρθρου 39, με αποδεικνύμενη εμπειρία σε κατασκευή έργων της αντίστοιχης κατηγορίας, η οποία μπορεί να προκύπτει είτε από σχετικά πιστοποιητικά και έγγραφα είτε και από την εγγραφή του στην αντίστοιχη κατηγορία έργου του Μητρώου Εμπειρίας Κατασκευαστών (Μ.Ε.Κ.), που τηρείται στη Γενική Γραμματεία Δημόσιων Έργων του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων.

4. Στις διαδικασίες για την ανάθεση σύμβασης παροχής υπηρεσιών για τις οποίες δεν τηρούνται στην Ελλάδα Μητρώα, η συμμετοχή επιτρέπεται σε ημεδαπά, φυσικά ή νομικά πρόσωπα, εγγεγραμμένα στο Μητρώο του

άρθρου 39 ή πιστοποιημένα από αναγνωρισμένο οργανισμό πιστοποίησης, όπως ειδικότερα ορίζεται στην προκήρυξη, εφόσον δεν είναι γραμμένα στο Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων (Μ.Ε.Ε.Π.) που τηρείται στη Γενική Γραμματεία Δημόσιων Έργων του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων.

5. Στις διαδικασίες ανάθεσης των συμβάσεων του νόμου αυτού γίνονται δεκτά φυσικά και νομικά πρόσωπα που δραστηριοποιούνται στην εκπόνηση μελετών και παροχή υπηρεσιών, σύμφωνα με τη νομοθεσία του κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) ή του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (Ε.Ο.Χ.) που είναι εγκατεστημένα, καθώς και φυσικά και νομικά πρόσωπα τρίτων χωρών που θεμελιώνουν το σχετικό δικαίωμα στη διεθνή συμφωνία περί δημοσίων συμβάσεων, η οποία έχει συναφθεί στο πλαίσιο του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου και των πολυμερών διαπραγματεύσεων του Γύρου της Ουρουγουάης, σύμφωνα με τα άρθρα 5 της Οδηγίας 2004/18/EK και 12 της Οδηγίας 2004/17/EK. Τα φυσικά πρόσωπα πρέπει να είναι υπήκοοι των κρατών αυτών και να είναι εγκατεστημένα στο εσωτερικό τους. Ως νομικά πρόσωπα νοούνται οι εταιρείες του αστικού ή του εμπορικού δικαίου, οι συνεταιρισμοί και άλλα νομικά πρόσωπα που έχουν συσταθεί κατά τη νομοθεσία των κρατών της παραγράφου αυτής και έχουν την καταστατική τους έδρα στο εσωτερικό τους, εφόσον η συμμετοχή τους δεν προκαλεί στρέβλωση του ανταγωνισμού έναντι των ιδιωτών υποψηφίων. Εφόσον μόνο η καταστατική τους έδρα βρίσκεται στο εσωτερικό τους, μπορούν να συμμετέχουν στο διαγωνισμό, αν η δραστηριότητά τους παρουσιάζει ουσιαστικό και συνεχή δεσμό με την οικονομία κράτους της παραγράφου αυτής. Για τη συμμετοχή αυτή δεν αποτελεί προϋπόθεση να έχουν την ιθαγένεια του κράτους οι εταίροι, οι μέτοχοι ή τα μέλη της διοίκησης, της διαχείρισης ή της εποπτείας της εταιρείας.

6. Με την προκήρυξη οι αναθέτουσες αρχές ζητούν από τους ενδιαφερόμενους που δεν έχουν εγκατάσταση στην Ελλάδα, να αποδειξουν την εγγραφή τους σε επαγγελματικό ή Εμπορικό Μητρώο του κράτους εγκατάστασής τους ή να προσκομίζουν ανάλογη ένορκη βεβαίωση ή πιστοποιητικό. Τα επαγγελματικά ή εμπορικά μητρώα στα οποία εγγράφονται οι υποψήφιοι από τα κράτη - μέλη της Ε.Ε. και του Ε.Ο.Χ. αναφέρονται στα αντίστοιχα παραρτήματα των Οδηγιών 2004/18/EK και 2004/17/EK. Οι αναθέτουσες Αρχές μπορούν να ζητούν από τους υποψήφιους να αποδείξουν ότι διαθέτουν επιπλέον ειδική έγκριση ή ότι είναι μέλη συγκεκριμένου οργανισμού της χώρας εγκατάστασής τους, αν κατά το δικαίο της χώρας αυτής η ειδική έγκριση ή η ιδιότητα του μέλους συγκεκριμένου οργανισμού είναι υποχρεωτική για να παράσχουν τις υπηρεσίες της προς ανάθεση σύμβασης.

7. Η συμμετοχή στις διαδικασίες του νόμου αυτού αλλοδαπών πλην των αναφερομένων στην παράγραφο 5 επιτρέπεται μόνο εφόσον προβλέπεται από τις διεθνείς υποχρεώσεις της χώρας ή αν προκηρύχθηκε ειδικός διεθνής διαγωνισμός που επιτρέπει τη συμμετοχή τους. Η προκήρυξη ειδικών διεθνών διαγωνισμών εγκρίνεται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και του κατά περίπτωση συναρμόδιου Υπουργού. Με την προκήρυξη ορίζονται στις περιπτώσεις αυτές οι ειδικότερες προϋποθέσεις για τον έλεγχο της ποιοτικής επιλογής των υποψηφίων της παραγράφου αυτής.

Άρθρο 15
Έλεγχος της καταλληλότητας των υποψηφίων

1. Για τη διενέργεια του ελέγχου καταλληλότητας και ποιοτικής επιλογής στις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων του νόμου αυτού, οι υποψήφιοι υποβάλλουν υπεύθυνη δήλωση περί μη συνδρομής λόγων αποκλεισμού στο πρόσωπό τους, από αυτούς που αναφέρονται στο άρθρο 16. Υποβάλλουν επίσης, για τη διενέργεια ποιοτικής επιλογής, όσα από τα στοιχεία της παραγράφου 1 του άρθρου 17 ορίζονται με την προκήρυξη, ανάλογα με τη φύση και την πολυτυποκότητα του αντικειμένου της σύμβασης. Ο υποψήφιος που ανακηρυχθήκε ανάδοχος της σύμβασης προσκομίζει για τη σύναψή της, σε προθεσμία είκοσι (20) ημερών από τη σχετική πρόσκληση της Προϊσταμένης Αρχής, τα επί μέρους δικαιολογητικά και έγγραφα έναντι των οποίων υποβλήθηκε η δήλωση του πρώτου εδαφίου, διαφορετικά αποκλείεται και η σύμβαση συνάπτεται με τον επόμενο κατά σειρά υποψήφιο υπό τις ίδιες προϋποθέσεις.

2. Με την προκήρυξη ορίζονται τα ελάχιστα επίπεδα τεχνικής καταλληλότητας γενικής εμπειρίας στις καλούμενες κατηγορίες. Η κατοχή πτυχίου κατά το άρθρο 39 αποτελεί τεκμήριο τεχνικής καταλληλότητας γενικής εμπειρίας στην καλούμενη τάξη και κατηγορία του αντίστοιχου Μητρώου.

3. Αν για την εκπόνηση της μελέτης απαιτείται αυξημένη εμπειρία, μπορεί, ύστερα από γνώμη του αρμόδιου Τεχνικού Συμβουλίου, να καλούνται με την προκήρυξη υποψήφιοι εγγεγραμμένοι σε τάξη ανώτερη από αυτήν που προκύπτει με βάση την προεκτιμώμενη αμοιβή της μελέτης.

4. Οι αλλοδαποί, που προβλέπονται στην παράγραφο 5 του άρθρου 14, συμμετέχουν στους διαγωνισμούς του νόμου αυτού με τις ίδιες προϋποθέσεις που ισχύουν για τους ημεδαπούς. Οι όροι της προκήρυξης για την κάλυψη ορισμένου επιπέδου τεχνικής ικανότητας τηρούν την αρχή της ίσης μεταχείρισης μεταξύ ημεδαπών και αλλοδαπών. Εφόσον προσκομίζεται πιστοποιητικό εγγραφής σε Επίσημους Πίνακες Παρεχόντων Υπηρεσίες της χώρας εγκατάστασης, που μνημονεύει τα δικαιολογητικά βάσει των οποίων έγινε η εγγραφή στον Πίνακα, καθώς και τη σχετική κατάταξη, η Επιτροπή Διαγωνισμού δέχεται ως αποδεδειγμένες τις πληροφορίες περί των οποίων βεβαιώνει ο Πίνακας. Σε κάθε περίπτωση πάντως μπορεί με την προκήρυξη να ζητείται πρόσθετο πιστοποιητικό περί φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας.

5. Οι προκηρύξεις των διαγωνισμών στους οποίους επιτρέπεται η συμμετοχή αλλοδαπών, εκτός των αναφερομένων στην προηγούμενη παράγραφο, ορίζουν τα δικαιολογητικά συμμετοχής τους και τον τρόπο απόδειξης της καταλληλότητάς τους για την προς ανάθεση σύμβαση.

6. Οι πληροφορίες, αποδείξεις και δηλώσεις που ζητούνται από τους υποψηφίους της παραγράφου 5 του άρθρου 14, οι οποίοι είναι γραμμένοι σε επίσημους καταλόγους, είναι ίδιες με αυτές που ζητούνται από τους ημεδαπούς υποψήφιους. Οι πληροφορίες αυτές πρέπει σε κάθε περίπτωση να είναι από τις οριζόμενες στα άρθρα 16 και 17. Δεν επιτρέπεται να θεωρείται υποχρεωτική για τη συμμετοχή στο διαγωνισμό των υποψηφίων αυτών, η εγγραφή σε επίσημους καταλόγους. Η αναθέτουσα Αρχή υποχρεούται να αναγνωρίζει τα ισοδύναμα πιστοποιητικά από οργανισμούς εγκατεστημένους σε άλλα κράτη-μέλη και επίσης να δέχεται και άλλα αποδεικτικά μέσα, νομικά ή θεσμικά ισοδύναμα.

Άρθρο 16
Προσωπική κατάσταση του υποψηφίου ή του προσφέροντα

1. Αποκλείεται από το διαγωνισμό υποψήφιος, όταν έχει εις βάρος του εκδοθεί οριστική καταδίκαση απόφαση, που περιέρχεται σε γνώση της αναθέτουσας Αρχής με οποιοδήποτε τρόπο και αφορά τα παρακάτω αδικήματα:

α) Συμμετοχή σε εγκληματική οργάνωση, κατά το άρθρο 2 παράγραφος 1 της κοινής δράσης της 98/773/ΔΕΥ του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

β) Δωροδοκία, κατά το άρθρο 3 της πράξης του Συμβουλίου της 26ης Μαΐου 1997(21) και στο άρθρο 3 παράγραφος 1 της κοινής δράσης 98/742/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου.

γ) Απάτη, κατά την έννοια του άρθρου 1 της σύμβασης για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

δ) Νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, κατά το άρθρο 1 της Οδηγίας 91/308/EOK του Συμβουλίου, για την πρόληψη χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.

Η αναθέτουσα Αρχή ζητά για τη διαπίστωση των ανωτέρω, εφόσον απαιτείται, την υποβολή των εγγράφων της παραγράφου 3, ενώ δικαιούται, αν αμφιβάλλει, να απευθύνεται άμεσα στις αρμόδιες αρχές για τη λήψη των απαραίτητων πληροφοριών σχετικά με την προσωπική κατάσταση των υποψηφίων. Όταν οι πληροφορίες αφορούν έναν υποψήφιο εγκατεστημένο σε άλλο κράτος - μέλος, η αναθέτουσα Αρχή μπορεί να ζητεί τη συνεργασία των αρμόδιων αρχών. Το αίτημα παροχής πληροφοριών μπορεί να αφορά νομικά ή / και φυσικά πρόσωπα, συμπεριλαμβανομένων, ενδεχομένων, των διευθυντών επιχείρησης ή οποιοδήποτε πρόσωπο έχει εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου του υποψηφίου, όπως ορίζει η εθνική νομοθεσία του κράτους - μέλους εγκατάστασης των υποψηφίων.

2. Κάθε υποψήφιος αποκλείεται από το διαγωνισμό ή τη διαδικασία με διαπραγμάτευση όταν:

α) Τελεί υπό πτώχευση, εκκαθάριση ή αναγκαστική διαχείριση.

β) Έχει κινηθεί εναντίον του η διαδικασία κήρυξης σε πτώχευση, εκκαθάριση ή αναγκαστική διαχείριση.

γ) Έχει καταδικασθεί, με τελεσίδικη απόφαση, σύμφωνα με τη νομοθεσία του κράτους εγκατάστασης, για αδίκημα εκ των αναφερομένων στην παράγραφο 4. Αν ο υποψήφιος είναι νομικό πρόσωπο, αποκλείεται εφόσον το αδίκημα διαπράχθηκε από τους διαχειριστές σε περίπτωση ομόρρυθμων (Ο.Ε.), ετερόρρυθμων (Ε.Ε.) και εταιρειών περιορισμένης ευθύνης (Ε.Π.Ε.), τον πρόεδρο και διευθύνοντα σύμβουλο σε περίπτωση ανώνυμης εταιρείας (Α.Ε.) και τα φυσικά πρόσωπα που ασκούν τη διοίκηση του σε κάθε άλλη περίπτωση ή από το φυσικό πρόσωπο που υπογράφει την οικονομική προσφορά για λογαριασμό του νομικού προσώπου.

δ) Έχει αποδεδειγμένα διαπράξει σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα που διαπιστώθηκε με οποιοδήποτε τρόπο από τις αναθέτουσες Αρχές.

ε) Δεν έχει εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του όσον αφορά την καταβολή των εισφορών κοινωνικής ασφαλισης σύμφωνα με τις νομοθετικές διατάξεις της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ή με τις νομοθετικές διατάξεις της χώρας της αναθέτουσας Αρχής.

στ) Δεν έχει εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του όσον αφορά την πληρωμή των φόρων και τελών σύμφωνα με τις νομοθετικές διατάξεις της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ή με τις νομοθετικές διατάξεις της χώρας της αναθέτουσας Αρχής.

ζ) Είναι ένοχος ψευδούς δήλωσης κατά την παροχή των πληροφοριών του παρόντος και των επόμενων άρθρων ή δεν έχει παράσχει τις πληροφορίες αυτές.

3. Η αναθέτουσα Αρχή δέχεται ως απόδειξη περί του ότι ο υποψήφιος δεν εμπίπτει στις περιπτώσεις των ανωτέρω παραγράφων τα ακόλουθα έγγραφα:

α) Για τις περιπτώσεις της παραγράφου 1 και τις περιπτώσεις α', β' και γ' της παραγράφου 2, πιστοποιητικά της αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής και απόσπασμα ποινικού μητρώου αντίστοιχα ή άλλου ισοδύναμου εγγράφου αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής της χώρας καταγωγής ή προέλευσης του υποψηφίου.

β) Για τις περιπτώσεις δ' ή ε' της παραγράφου 2 πιστοποιητικό της αρμόδιας αρχής του κράτους καταγωγής του υποψηφίου.

Προκειμένου να γίνουν δεκτά τα ως άνω πιστοποιητικά και έγγραφα πρέπει να είναι σε ισχύ κατά τις ειδικές περί αυτών διατάξεις ή εφόσον δεν ορίζεται άλλως, να μη φέρουν ημερομηνία έκδοσης παλαιότερη των τριών (3) μηνών από την πρόσκληση της παρ. 1 του άρθρου 15.

Αν το οικείο κράτος δεν εκδίδει έγγραφο ή πιστοποιητικό ή αν το εκδιδόμενο δεν καλύπτει όλες τις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 και στην παράγραφο 2 σημεία α', β' ή γ', μπορεί να αντικαθίσταται με ένορκη βεβαίωση του υποψηφίου ή, στα κράτη μέλη που δεν προβλέπεται η ένορκη βεβαίωση, από υπεύθυνη δήλωση ενώπιον αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, συμβολαιογράφου ή αρμόδιου επαγγελματικού οργανισμού του κράτους καταγωγής ή προέλευσης.

4. Ως αδικήματα που σχετίζονται με την επαγγελματική διαγωγή των υποψηφίων νοούνται η υπεξαίρεση, η απάτη, η εκβίαση, η πλαστογραφία, η ψευδορκία, η δωροδοκία και η δόλια χρεοκοπία. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων μπορεί να περιορίζονται ή να αποσαφηνίζονται, στα πλαίσια των Κοινοτικών Οδηγιών 2004/18/EK και 2004/17/EK, οι λόγοι αποκλεισμού της παρ. 2 και να εξειδικεύονται στα στοιχεία της παρ. 3 με τα οποία αποδεικύεται η έλλειψη των λόγων αποκλεισμού, επιπλέον δε να καθορίζεται το χρονικό διάστημα του αποκλεισμού από τους διαγωνισμούς του νόμου αυτού, για τους λόγους της παραγράφου αυτής.

Άρθρο 17

Έλεγχος τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας

1. Η τεχνική και επαγγελματική ικανότητα των υποψηφίων για την εκπόνηση της μελέτης ή την παροχή της υπηρεσίας μπορεί να αξιολογείται ίδιως βάσει της τεχνογνωσίας τους, της αποτελεσματικότητας, της εμπειρίας και της αξιοπιστίας τους. Για τον έλεγχο της ικανότητας αυτής η αναθέτουσα Αρχή μπορεί να ζητά με την προκήρυξη, όλα ή κάποια από τα παρακάτω στοιχεία, ανάλογα με τη φύση, την ποσότητα ή τη σπουδαιότητα και τη χρήση των υπηρεσιών:

α) Κατάλογο με τις κυριότερες μελέτες ή υπηρεσίες παρόμοιας φύσης που προσφέρθηκαν για χρονικό διάστημα τουλάχιστον τριετίας και το πολύ δεκαετίας πριν

την ημέρα της υποβολής των προσφορών. Το χρονικό αυτό διάστημα πρέπει να είναι ανάλογο του μεγέθους, της πολυπλοκότητας και των εξειδικευμένων απαιτήσεων της προς ανάθεση σύμβασης και καθορίζεται στην προκήρυξη. Ο κατάλογος αναφέρει το ποσό της κάθε σύμβασης, το χρονικό διάστημα παροχής των υπηρεσιών και τον εργοδότη είτε πρόκειται για δημόσιο είτε για ιδιωτικό φορέα. Η εκπόνηση των μελετών και ο βαθμός επιτυχούς υλοποίησής τους κατά τη φάση εκτέλεσης των αντίστοιχων έργων, ο οποίος κρίνεται με βάση την πληρότητα, επάρκεια, ευστοχία επιλογών, ακρίβεια εκτιμήσεων των απαιτούμενων πόρων και το κόστος υλοποίησης αποδεικνύεται με πιστοποιητικά που έχουν εκδοθεί ή θεωρηθεί από την αρμόδια αρχή του εργοδότη - δημόσιου φορέα ή με βεβαίωση του ιδιώτη εργοδότη και αν τέτοια βεβαίωση δεν μπορεί να εκδοθεί, με υπεύθυνη δήλωση του υποψηφίου. Αναλόγως αποδεικνύεται η καλότεχνη, επιτυχής και αποτελεσματική εκπλήρωση σύμβασης παροχής υπηρεσιών.

β) Τους τίτλους σπουδών και αναφορά περί των επαγγελματικών προσόντων του υποψηφίου ή / και των διευθυντικών στελεχών της επιχείρησης του υποψηφίου, ιδίως αυτών που είναι υπεύθυνοι για την εκτέλεση της σύμβασης, όπως επίσης και βιογραφικά σημειώματα της ομάδας μελέτης του υποψηφίου.

γ) Αναφορά περί του συνόλου του τεχνικού προσωπικού ή των τεχνικών υπηρεσιών που διαθέτει η επιχείρηση είτε ανήκει οργανικά στην επιχείρηση του υποψηφίου είτε όχι, ιδίως δε των υπεύθυνων για τον έλεγχο της ποιότητας των προσφερόμενων υπηρεσιών.

δ) Περιγραφή του τεχνικού εξοπλισμού των εγκαταστάσεων και των μέτρων που λαμβάνει ο μελετητής ή παρέχων υπηρεσίες για την εξασφάλιση της ποιότητας και του εξοπλισμού μελέτης και έρευνας της επιχείρησής του.

ε) Δήλωση σχετικά με το μέσο ετήσιο εργατούπαλληλικό δυναμικό του υποψηφίου και για τον αριθμό των στελεχών της επιχείρησης κατά την τελευταία τριετία.

2. Αν οι προς ανάθεση υπηρεσίες είναι σύνθετες ή, για εξαιρετικούς λόγους πρέπει να ανταποκρίνονται σε κάποιον ιδιαίτερο σκοπό, μπορεί να γίνει έλεγχος είτε από την ίδια την αναθέτουσα Αρχή ή, για λογαριασμό της, από αρμόδιο επίσημο οργανισμό της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ο υποψήφιος, εφόσον ο οργανισμός αυτός δέχεται να προβεί στον έλεγχο. Ο έλεγχος μπορεί να αφορά τις τεχνικές ικανότητες του υποψηφίου και, αν κρίνεται αναγκαίο, τα μέσα μελέτης και έρευνας που διαθέτει και τα μέτρα που λαμβάνει για τον έλεγχο της ποιότητας.

3. Στις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων με προεκτιμώμενη αμοιβή που υπερβαίνει το όριο εφαρμογής των Οδηγιών 2004/18/EK και 2004/17/EK, οι υποψήφιοι μπορούν, για συγκεκριμένη σύμβαση, να στηρίζονται στις δυνατότητες άλλων επιχειρήσεων, για να αποδειξουν την τεχνική τους καταλληλότητα, χωρίς να χρειάζεται να διατηρούν με τις επιχειρήσεις αυτές δεσμούς συγκεκριμένης νομικής φύσης. Η αναθέτουσα Αρχή ζητά αποδείξεις για τη δέσμευση της επιχείρησης που θέτει τις δυνατότητες της στη διάθεση του υποψηφίου και ιδίως την ύπαρξη απόφασης του οργάνου διοίκησης της επιχείρησης, περί του ότι θα διαθέσει τα ζητούμενα τεχνικά μέσα υπέρ του υποψηφίου, αν αυτός επιλεγεί ανάδοχος.

Άρθρο 18

Υποκατάσταση ή αλλαγή μέλους εταιρείας, σύμπραξης ή κοινοπραξίας κατά τη διαδικασία ανάθεσης

1. Σε περίπτωση πτώχευσης και απώλειας της ιδιότητας του μελετητή ή παρόχου υπηρεσιών φυσικού προσώπου, επέρχεται αυτοδίκαια ο αποκλεισμός του από τη διαδικασία ανάθεσης μελέτης ή σύμβασης υπηρεσιών. Η ίδια συνέπεια επέρχεται και σε περίπτωση πτώχευσης ή διαγραφής ή υποβιβασμού του πτυχίου σε τάξη κατώτερη των καλουμένων, εταιρείας / γραφείου μελετών ή παρόχων υπηρεσιών. Ο θάνατος ή πτώχευση ή απώλεια της ιδιότητας του μελετητή που στελεχώνει με το πτυχίο του εταιρεία/γραφείο μελετών, η οποία υπέβαλε αίτηση εκδήλωσης ενδιαφέροντος σε διαγωνισμό, δεν επιφέρει τον αποκλεισμό της από το διαγωνισμό, εφόσον επήλθε πριν το πέρας της διαδικασίας επιλογής ανοικτής ή κλειστής διαδικασίας και εφόσον δεν συνεπάγεται αλλαγές στην τάξη και στις κρίσιμες για το διαγωνισμό κατηγορίες. Στην περίπτωση αυτή η επιλογή γίνεται χωρίς να συνυπολογίζεται στο δυναμικό της εταιρείας το ελεύποντα στέλεχος.

2. Εφόσον, στις περιπτώσεις των δύο πρώτων εδαφίων της προηγούμενης παραγράφου, το φυσικό πρόσωπο ή η εταιρεία/γραφείο μελετών ή παρόχων υπηρεσιών είναι μέλος σύμπραξης ή κοινοπραξίας, μπορεί να αντικατασταθεί με πρωτοβουλία και ευθύνη των υπολοίπων μελών, μέχρι την ολοκλήρωση του πρακτικού επιλογής ανοικτής ή κλειστής διαδικασίας. Στην περίπτωση αυτή η επελθούσα μεταβολή δηλώνεται άμεσα και προσκομίζονται προς έλεγχο τα τυπικά δικαιολογητικά που αφορούν το νέο μέλος. Η αναθέτουσα Αρχή εγκρίνει τη μεταβολή, αν πεισθεί ότι συντρέχουν οι προαναφερόμενες προϋποθέσεις. Η σύμπραξη ή κοινοπραξία μπορεί να μην αναπληρώσει το ελεύποντα μέλος, αν τούτο δεν είναι απαραίτητο για τη συμμετοχή της στο διαγωνισμό.

3. Οποιαδήποτε αλλαγή στη σύνθεση σύμπραξης ή κοινοπραξίας, ή μεταβολή στη στελέχωση εταιρείας, που επέρχεται μετά την περαίωση του σταδίου επιλογής ανοικτής ή κλειστής διαδικασίας, επιφέρει τον αποκλεισμό του υποψηφίου από τη διαδικασία, με απόφαση της Προϊσταμένης Αρχής.

Άρθρο 19

Μελέτες εργολαβικών συμβάσεων

1. Σε όλες τις περιπτώσεις ανάθεσης και εκτέλεσης συμβάσεων δημόσιων έργων, στις οποίες, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, αναλαμβάνεται η υποχρέωση εκπόνησης ή τροποποίησης μελέτης από την εργοληπτική επιχείρηση που πρόκειται να εκτελέσει ή εκτελεί δημόσιο έργο, η μελέτη αυτή ή η τροποποίηση εγκρίνεται από την αναθέτουσα Αρχή ή τον εργοδότη, μόνο εφόσον έχει εκπονηθεί και υπογραφεί νόμιμα από πρόσωπα που έχουν την ιδιότητα του μελετητή για την εκπόνηση των μελετών δημόσιων έργων, σύμφωνα με τον παρόντα νόμο, τα οποία έχουν γνωστοποιηθεί στην αναθέτουσα Αρχή και έχουν γίνει αποδεκτά από αυτήν ρητώς ή σιωπηρώς. Η αντικατάσταση γνωστοποιηθέντος μελετητή γίνεται μόνο με ρητή έγκριση της αναθέτουσας Αρχής.

2. Η αμοιβή μελέτης που εκπονείται κατά την παραγράφο 1 υπολογίζεται κατά τα οριζόμενα στις διατάξεις των παραγράφων 7 και 8 του άρθρου 4.

3. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωρο-

ταξίας και Δημόσιων Έργων μπορεί να ορίζονται οι απαραίτητες διαδικασίες για την εξασφάλιση της καταβολής της ελάχιστης νόμιμης αμοιβής του μελετητή. Μέχρι την έκδοση της απόφασης αυτής η αμοιβή καταβάλλεται κατά τις ισχύουσες διατάξεις.

Άρθρο 20

Κοινοπραξίες – Συμπράξεις

1. Δικαίωμα συμμετοχής στους διαγωνισμούς έχουν συμπράξεις χωρίς ιδιαίτερη νομική μορφή και κοινοπραξίες. Η σύμπραξη είναι εκούσια, μπορεί να αφορά στην ίδια ή και σε διαφορετικές κατηγορίες μελετών ή υπηρεσιών και εκδηλώνεται με την από κοινού υποβολή αίτησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος ή με την υπογραφή συμπληρωματικής σύμβασης με τον εργοδότη. Αν η σύμπραξη εκδηλώνεται για την ίδια κατηγορία μελέτης, ο μέγιστος αριθμός συμπραττόντων είναι τρεις. Με την αίτηση εκδήλωσης ενδιαφέροντος τα μέλη της σύμπραξης υποβάλλουν δήλωση περί ορισμού του κοινού εκπροσώπου της σύμπραξης και του αναπληρωτή του. Ο εκπρόσωπος της σύμπραξης είναι υποχρεωτικά και συντονιστής των μελών της, έχει δε έναντι της αναθέτουσας Αρχής την υποχρέωση να εκπροσωπεί και να συντονίζει, κατά τη διαδικασία της ανάθεσης αλλά και της εκτέλεσης, την από κοινού δράση των μελών της σύμπραξης, όπου αυτή απαιτείται κατά την κρίση της αναθέτουσας Αρχής.

2. Η αίτηση εκδήλωσης ενδιαφέροντος και όλα τα στοιχεία της τεχνικής και οικονομικής προσφοράς, υπογράφονται είτε από όλους τους κοινοπρακτούντες ή συμπράττοντες είτε από τον από κοινού ορισθέντα κοινό εκπρόσωπο. Με την αίτηση εκδήλωσης ενδιαφέροντος υποβάλλεται, επί ποινή αποκλεισμού, πίνακας κατανομής της αμοιβής στα μέλη της σύμπραξης. Ο πίνακας μπορεί να τροποποιηθεί κατά την εκτέλεση της σύμβασης, μετά από έγκριση της Διευθύνουσας Υπηρεσίας. Στις κοινοπραξίες η κατανομή της αμοιβής γίνεται σύμφωνα με τη σύμβαση σύστασης της κοινοπραξίας.

3. Ο έλεγχος των λόγων αποκλεισμού κατά το άρθρο 16 αφορά όλα τα μέλη της σύμπραξης ή της κοινοπραξίας. Ο έλεγχος της τεχνικής καταλληλότητας και η διαπίστωση εκπλήρωσης των επιπέδων που τίθενται στην προκήρυξη τουλάχιστον ένα εκ των συμπραττόντων ή κοινοπρακτούντων στην ίδια κατηγορία μελέτης. Τα μέλη των κοινοπραξιών και συμπράξεων ευθύνονται εις ολόκληρον έναντι του εργοδότη για κάθε ζημιά του εργοδότη από την πλημμελή εκτέλεση της σύμβασης και οι εγγυήσεις κάθε μορφής εκδίδονται υπέρ όλων των μελών της σύμπραξης ή της κοινοπραξίας και αφορούν το σύνολο της σύμβασης.

4. Κάθε μελετητής ή πάροχος υπηρεσιών ή εταιρεία/γραφείο μελετών ή παρόχων υπηρεσιών μπορεί να μετέχει μόνο σε μία σύμπραξη ή κοινοπραξία κατά τη διαδικασία ανάθεσης. Αν σε κάποιες κατηγορίες μελετών υφίσταται αποδεδειγμένα μικρός αριθμός εγγεγραμμένων μελετητών ή εταιρειών μελετών της καλούμενης τάξης, επιτρέπεται, ύστερα από γνώμη του οικείου τεχνικού συμβουλίου, να συμμετέχουν μελετητές ή εταιρείες μελετών της αμέσως κατώτερης ή και ανώτερης τάξης κατά τα οριζόμενα στην προκήρυξη.

5. Οι ενστάσεις και προσφυγές που ασκούνται κατά τη διαδικασία του διαγωνισμού υπογράφονται επί ποινή απαραδέκτου είτε από τα μέλη της σύμπραξης ή κοινοπραξίας είτε από τον κοινό εκπρόσωπο.

Άρθρο 21 **Επιτροπή Διαγωνισμού**

1. Για τη διεξαγωγή των διαγωνισμών του νόμου αυτού η Προϊσταμένη Αρχή συγκροτεί με απόφασή της Επιτροπή Διαγωνισμού, που αποτελείται από τρία μέλη. Δύο από τα μέλη είναι υπάλληλοι, με τους αναπληρωτές τους, που έχουν εμπειρία και προσόντα σχετικά με το αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης και υπηρετούν είτε στην αναθέτουσα Αρχή της σύμβασης, είτε και σε άλλους φορείς του δημόσιου τομέα και μεταξύ ένας εξ αυτών ορίζεται ως πρόεδρος με τον αναπληρωτή του.

2. Κατ' εξαίρεση η Επιτροπή Διαγωνισμού μπορεί να συγκροτείται από πέντε μέλη, αν κατά την κρίση της Προϊσταμένης Αρχής η προς ανάθεση σύμβαση είναι πολύπλοκη και απαιτεί εξειδικευμένη εμπειρία. Τέσσερα από τα μέλη είναι υπάλληλοι, με τους αναπληρωτές τους και με εμπειρία και προσόντα σχετικά με το αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης, που ανήκουν είτε στην αναθέτουσα Αρχή της σύμβασης είτε και σε άλλους φορείς του δημόσιου τομέα, εκ των οποίων ένας ορίζεται ως πρόεδρος με τον αναπληρωτή του.

3. Ένα από τα μέλη της Επιτροπής Διαγωνισμού υποδεικνύεται σε κάθε περίπτωση από το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος, με τον αναπληρωτή του, μετά από σχετικό αίτημα της αναθέτουσας Αρχής. Αν το Τ.Ε.Ε. δεν ανταποκριθεί μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών, επιλέγεται από την αναθέτουσα Αρχή πρόσωπο-μέλος του Τ.Ε.Ε.. Με την απόφαση συγκρότησης μπορεί να ορίζεται γραμματέας της Επιτροπής. Για τη συγκρότηση, λειτουργία και τις αποφάσεις της Επιτροπής ισχύουν συμπληρωματικά οι διατάξεις των άρθρων 13 έως 15 του ν. 2690/1999.

4. Σε περιπτώσεις ανάθεσης συμβάσεων με ιδιαίτερα σύνθετο, πολύπλοκο και εξειδικευμένο αντικείμενο, μπορεί με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων να καθορίζονται πρόσθετα προσόντα που πρέπει να πληρούν τα μέλη της Επιτροπής Διαγωνισμού, κατά παρέκκλιση των παραγράφων 1 και 2.

5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων καθορίζονται οι αμοιβές των μελών των Επιτροπών Διαγωνισμού και του γραμματέα αυτών, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις.

Άρθρο 22 **Ενημέρωση των υποψηφίων**

1. Η Επιτροπή Διαγωνισμού τηρεί πρακτικά που περιέχουν συνοπτικά την τήρηση της διαδικασίας και τις αιτιολογημένες αποφάσεις της Επιτροπής, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις. Αν σημειώθηκε μειοψηφία καταχρείται στα πρακτικά.

2. Τα πρακτικά της Επιτροπής Διαγωνισμού γνωστοποιούνται στους υποψηφίους με τοιχοκόλλησή τους στο χώρο ανακοινώσεων της υπηρεσίας που διεξάγει το διαγωνισμό και κοινοποίηση σχετικής ανακοίνωσης με τηλεομοιοτυπία (FAX) ή με ταχυδρομική επιστολή ή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, όπως ειδικότερα ορίζεται στην προκήρυξη του διαγωνισμού. Οι αποφάσεις της Προϊσταμένης Αρχής που αφορούν το διαγωνισμό, ίδιως αυτές που εκδικάζουν τις ενστάσεις των υποψηφίων, εγκρίνουν

το αποτέλεσμα, ακυρώνουν το διαγωνισμό ή ματαιώνουν την κατακύρωσή του, κοινοποιούνται σε όλους τους μετέχοντες στο διαγωνισμό που δεν αποκλείστηκαν σε προηγούμενο στάδιο, με τον τρόπο που ορίζεται στην προκήρυξη. Με τον ίδιο τρόπο κοινοποιούνται και τα λοιπά έγγραφα της υπηρεσίας, όπως διευκρινιστικά και ενημερωτικά έγγραφα και προσκλήσεις.

3. Ως χρόνος παραλαβής των εγγράφων της παραγράφου 2 λογίζεται η σχετική σημείωση της συσκευής τηλεομοιοτυπίας (FAX) επί του διαβιβασθέντος εγγράφου, η απόδειξη της ταχυδρομικής υπηρεσίας για την παράδοση του εγγράφου ή νόμιμη απόδειξη αποστολής και λήψης του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

4. Οι αιτήσεις εκδήλωσης ενδιαφέροντος, οι προσφορές και τα δικαιολογητικά εν γένει που κατατίθενται κατά την ημέρα διεξαγωγής του διαγωνισμού υποβάλλονται σε πρωτότυπο, εκτός κι αν ορίζεται διαφορετικά στην προκήρυξη. Τα δικαιολογητικά που υποβάλλονται από τον ανάδοχο προς απόδειξη των προϋποθέσεων της ποιοτικής επιλογής, πριν από τη σύναψη της σύμβασης, υποβάλλονται σε επικυρωμένο αντίγραφο, εκτός από εκείνα που κατά το νόμο υποβάλλονται αποκλειστικά σε πρωτότυπο. Εφόσον τα έγγραφα που υποβάλλονται στο διαγωνισμό δεν είναι συνταγμένα στην ελληνική γλώσσα, συνυποβάλλεται, επί ποινή αποκλεισμού, επίσημη μετάφρασή τους. Γλώσσα συνεννόησης και αλληλογραφίας μεταξύ της αναθέτουσας Αρχής και των υποψηφίων και ενδιαφερομένων είναι η ελληνική.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ' **ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΜΕΛΕΤΩΝ – ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ** **ΣΥΝΑΦΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ**

Άρθρο 23 **Σύναψη της σύμβασης**

1. Η σύμβαση περιλαμβάνει το σύνολο των όρων που προσδιορίζουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των αντισυμβαλλομένων και περιλαμβάνονται στα τεύχη του διαγωνισμού, στην απόφαση έγκρισης του αποτελέσματος και το σχετικό ιδιωτικό συμφωνητικό.

2. Η σύμβαση συνάπτεται με την κοινοποίηση της απόφασης έγκρισης του αποτελέσματος του διαγωνισμού στον ανάδοχο. Επί συμβάσεως που καταρτίζεται ύστερα από διαδικασία με διαπραγμάτευση το έγγραφο της σύμβασης έχει συστατικό χαρακτήρα.

3. Με την κοινοποίηση της εγκριτικής απόφασης της Προϊσταμένης Αρχής καλείται ο ανάδοχος για την υπογραφή του ιδιωτικού συμφωνητικού, σε ορισμένο τόπο και μετά παρέλευση τουλάχιστον δεκαπέντε (15) ημερών, εκτός αν ο ανάδοχος δηλώσει ότι επιθυμεί να υπογράψει νωρίτερα. Μέσα στην προθεσμία και πριν την υπογραφή ο ανάδοχος υποχρεούται να καταθέσει στη Διευθύνουσα Υπηρεσία (Δ.Υ.) την εγγύηση καλής εκτέλεσης της σύμβασης. Η υπογραφή του ιδιωτικού συμφωνητικού έχει αποδεικτικό χαρακτήρα και αν δεν ορίζεται διαφορετικά στο κείμενό της, από αυτήν αρχίζουν οι προθεσμίες της σύμβασης. Με το ιδιωτικό συμφωνητικό δεν επιτρέπεται να τροποποιηθούν ή συμπληρωθούν οι όροι των τευχών του διαγωνισμού. Γλώσσα συνεννόησης μεταξύ του εργοδότη και του αναδόχου είναι η ελληνική.

4. Αν δεν προσέλθει εμπρόθεσμα ο ανάδοχος για την υπογραφή του ιδιωτικού συμφωνητικού, κηρύσσεται έκ-

πτωτος, με απόφαση του Προϊσταμένου της Διευθύνουσας Υπηρεσίας και χωρίς άλλες προϋποθέσεις, εκτός αν επικαλεστεί και αποδείξει έλλειψη υπαιτιότητας. Κατά της απόφασης χωρεί ένσταση, η οποία αναστέλλει την εκτέλεση της απόφασης. Επί της ενστάσεως αποφασίζει ρητά η Προϊσταμένη Αρχή μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών και σε κάθε περίπτωση η έκδοση της απόφασης αυτής αποτελεί προϋπόθεση για τη συνέχιση της διαδικασίας ανάθεσης. Με την απόρριψη της ένστασης, οριστικοποιείται η έκπτωση και επέρχεται, με απόφαση του Προϊσταμένου της Δ.Υ., η κατάπτωση της εγγύησης συμμετοχής του αναδόχου, υπέρ του κυρίου του έργου.

5. Κατά την υπογραφή του ιδιωτικού συμφωνητικού ο ανάδοχος δηλώνει την έδρα του και τον αντίκλητό του. Σε περίπτωση αναδόχου σύμπραξης, ως έδρα του αναδόχου θεωρείται η έδρα του εκπροσώπου του. Ο ανάδοχος υποχρεούται να δηλώνει χωρίς καθυστέρηση στη Διευθύνουσα Υπηρεσία, την αλλαγή της έδρας του. Μέχρι την υποβολή της δήλωσης θεωρούνται ισχυρές οι κοινοποίησεις των εγγράφων της Δ.Υ. στην προηγούμενη έδρα.

6. Αντίκλητος του αναδόχου ορίζεται φυσικό πρόσωπο που κατοικεί στην έδρα της Διευθύνουσας Υπηρεσίας και αποδέχεται το διορισμό του με δήλωση που περιλαμβάνεται στο κείμενο της σύμβασης ή υποβάλλεται με ιδιαίτερο έγγραφο. Αντίκλητος δεν αποκλείεται να είναι και ο εκπρόσωπος του αναδόχου, εφόσον κατοικεί στην έδρα της διευθύνουσας υπηρεσίας. Στον αντίκλητο γίνονται νόμιμα, αντί του αναδόχου, οι κοινοποίησεις των εγγράφων της υπηρεσίας. Ο ανάδοχος μπορεί να αντικαταστήσει τον αντίκλητό του, μέχρι δε την υποβολή της σχετικής δήλωσης, οι κοινοποίησεις γίνονται στον αντίκλητο. Η Διευθύνουσα Υπηρεσία δικαιούται να απαιτήσει αντικατάσταση του αντικλήτου από τον ανάδοχο, που υποχρεούται να συμμορφωθεί άμεσα, αν δεν παραλαμβάνει τα προς τον ανάδοχο απευθυνόμενα έγγραφα.

Άρθρο 24 Εγγυήσεις

1. Η εγγύηση καλής εκτέλεσης της σύμβασης καλύπτει συνολικά και χωρίς διακρίσεις την εφαρμογή όλων των όρων της σύμβασης και κάθε απαίτηση του κυρίου του έργου σχετική με την καλή και έγκαιρη εκτέλεση της σύμβασης και ανέρχεται σε ποσοστό πέντε τοις εκατό της προεκτιμώμενης αμοιβής του ανατιθέμενου σταδίου.

2. Οι εγγυήσεις του νόμου αυτού παρέχονται με εγγυητικές επιστολές του Ταμείου Συντάξεως Μηχανικών Εργοληπτών Δημόσιων Έργων (Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε.) ή τραπεζών που λειτουργούν στην Ελλάδα ή σε οποιοδήποτε κράτος - μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου ή του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου, συνοδευόμενες από επίσημη μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα. Μπορούν επίσης να παρέχονται με σύσταση παρακαταθήκης αντίστοιχου ποσού ή για χρεόγραφα αντίστοιχης αξίας στο Ταμείο Παρακαταθήκων και Δανείων, για τα οποία ο νόμος προβλέπει τη χρήση αυτή.

3. Αν αυξηθεί το συμβατικό αντικείμενο, κατατίθεται συμπληρωματική εγγύηση ποσοστού πέντε τοις εκατό υπολογιζόμενη στο ποσό της αύξησης. Η συμπληρωματική εγγύηση κατατίθεται από τον ανάδοχο, μετά την προς αυτόν κοινοποίηση της απόφασης της Προϊσταμέ-

νης Αρχής για έγκριση του Συγκριτικού Πίνακα και σε κάθε περίπτωση, πριν την έκδοση της εντολής πληρωμής για τον πρώτο λογαριασμό που συντάσσεται καθ' υπέρβαση του ποσού της σύμβασης. Αν δεν κατατεθεί, η εγγύηση παρακρατείται από τους λογαριασμούς πληρωμής που αφορούν καταβολή ποσών επιπλέον του συμβατικού αντικειμένου. Αν το συμβατικό αντικείμενο μειωθεί, επέρχεται ανάλογη μείωση της εγγύησης, με απόφαση της Διευθύνουσας Υπηρεσίας και ύστερα από αίτηση του αναδόχου.

4. Οι εγγυητικές επιστολές αναγράφουν επί ποινή απαραδέκτου το όνομα, επώνυμο και όνομα πατρός του υπέρ ου η εγγύηση ή προκειμένου περί εταιρείας την επωνυμία της, τον τίτλο της σύμβασης στην οποία αφορά η παρεχόμενη εγγύηση, τον όρο της παραίτησεως του εγγυητή από την ένσταση διζήσεως και την υπόσχεση ότι θα καταβάλει απροφασίστως, εντός τριών (3) ημερών από τη σχετική ειδοποίηση του εργοδότη, το ποσό της εγγύησης. Αν συσταθεί παρακαταθήκη με γραμμάτιο παρακατάθεσης χρεογράφων στο Ταμείο Παρακαταθήκων και Δανείων, τα τοκομερίδια ή μερίσματα που λήγουν κατά τη διάρκεια της εγγύησης επιστρέφονται μετά τη λήξη τους στον υπέρ ου η εγγύηση δικαιούχο.

5. Οι εγγυήσεις καλής εκτέλεσης αποδίδονται μετά την παραλαβή του συνόλου του αντικειμένου της σύμβασης. Με απόφαση της Διευθύνουσας Υπηρεσίας, που εκδίδεται ύστερα από αίτηση του αναδόχου, αποδεσμεύεται μέρος των εγγυήσεων ανερχόμενο σε ποσοστό ανάλογο με την αξία των εργασιών περαιωθέντος και εγκριθέντος σταδίου της σύμβασης. Αν η σύμβαση αφορά την παροχή υπηρεσίας χωρίς διακεκριμένα στάδια, μπορεί να ορίζει ότι επιστρέφεται στον ανάδοχο μέρος της εγγύησης, μετά την παρέλευση ορισμένου χρόνου ή την ολοκλήρωση τμήματος της σύμβασης.

6. Η εγγύηση καλής εκτέλεσης της σύμβασης καταπίπτει υπέρ του κυρίου του έργου, με αιτιολογημένη απόφαση του Προϊσταμένου της Διευθύνουσας Υπηρεσίας, ίδιας μετά την οριστικοποίηση της έκπτωσης του αναδόχου. Η ένσταση του αναδόχου κατά της αποφάσεως δεν αναστέλλει την είσπραξη του ποσού της εγγυήσεως.

Άρθρο 25 Διοίκηση σύμβασης μελέτης – παροχής υπηρεσιών

1. Η διοίκηση της σύμβασης, η παρακολούθηση και ο έλεγχός της ασκούνται από την αρμόδια τεχνική υπηρεσία του εργοδότη (Διευθύνουσα Υπηρεσία), αποσκοπούν δε στην πιστή εκπλήρωση των όρων της σύμβασης από τον ανάδοχο και στην εκπόνηση της μελέτης ή την παροχή υπηρεσιών, κατά τους κανόνες της τέχνης και της επιστήμης. Η επίβλεψη της εκτέλεσης της σύμβασης δεν αίρει, ούτε μειώνει τις νόμιμες και συμβατικές ευθύνες του αναδόχου.

2. Η Διευθύνουσα Υπηρεσία ορίζει ως επιβλέποντες έναν ή περισσότερους υπαλλήλους της, κατόχους τίτλου σπουδών ανώτατου εκπαιδευτικού ιδρύματος του πανεπιστημιακού τομέα, που έχουν την τεχνική δυνατότητα να επιβλέψουν τη μελέτη, λαμβάνοντας υπόψη τη στελέχωση, τις ανάγκες της και τις εν γένει δυσχέρειες της επίβλεψης. Κατ' εξαίρεση και εφόσον δεν υφίσταται επαρκές προσωπικό, καθήκοντα επιβλέποντα μπορεί να ασκήσει και ο Προϊσταμένος της Δ.Υ.. Αν ορισθεί ομάδα επιβλεπόντων για την επίβλεψη σύνθετης μελέτης, ορίζεται συντονιστής ένας εξ αυτών.

3. Καθήκοντα και αρμοδιότητες των επιβλεπόντων είναι ιδίως:

α) Η διαρκής παρακολούθηση της σύμβασης, η χορήγηση οδηγιών προς τον ανάδοχο για την έντεχνη και εμπρόθεσμη εκπλήρωση των υποχρεώσεών του και η μεριμνα για τη συμμόρφωση του αναδόχου με τις συμβατικές του υποχρεώσεις.

β) Η διαδικασία ελέγχου, έγκρισης και παραλαβής της μελέτης, ο έλεγχος και θεώρηση των λογαριασμών, η σύνταξη και ο έλεγχος των Συγκριτικών Πινάκων, η σύνταξη βεβαίωσης περαίωσης των εργασιών της μελέτης και η εισήγηση στα αιτήματα του αναδόχου για την αλλαγή συμβατικών όρων, χορήγηση παρατάσεων, καταβολή αποζημίωσης είτε λόγω υπερημερίας εργοδότη είτε για άλλη αιτία.

γ) Η τήρηση φακέλου για την πορεία της σύμβασης, στον οποίο εμπεριέχονται ιδίως το χρονοδιάγραμμα, οι παρατάσεις προθεσμιών, οι εκθέσεις προόδου, οι λογαριασμοί και η αλληλογραφία με τον ανάδοχο.

δ) Η τήρηση και επικαιροποίηση του φακέλου του έργου, μετά την έγκριση κάθε ενδιάμεσου σταδίου της μελέτης.

4. Η επίβλεψη ασκείται και στους χώρους που χρησιμοποιούνται για την εκτέλεση της σύμβασης και ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να εξασφαλίσει την απρόσκοπτη πρόσβαση των ασκούντων την επίβλεψη. Ο συντονιστής του αναδόχου υποχρεούται, ύστερα από έγκαιρη ειδοποίηση της υπηρεσίας, να συνοδεύει τους επιβλέποντες στους χώρους εκπόνησης της μελέτης ή της παροχής της υπηρεσίας.

5. Η Διευθύνουσα Υπηρεσία ενημερώνει την Προϊσταμένη Αρχή, σε τακτά χρονικά διαστήματα και κατά την κρίση της υπηρεσίας αυτής, για την πορεία εκπόνησης της μελέτης ή παροχής της υπηρεσίας και εισηγείται για την άρση των προβλημάτων.

6. Τα ανωτέρω οριζόμενα στις παραγράφους 3 και 4 ισχύουν κατ' αναλογία και για τον ανάδοχο παροχής υπηρεσιών συμβούλου της υπηρεσίας, εφόσον του ανατεθούν καθήκοντα επίβλεψης. Ο ανάδοχος της σύμβασης παροχής υπηρεσιών και σε περίπτωση που αυτός είναι νομικό πρόσωπο οι διοικούντες και υπάλληλοι του υπέχουν, κατά την εκπλήρωση των συμβατικών τους υποχρεώσεων, ποινική ευθύνη δημοσίου υπαλλήλου.

7. Η υπαίτια παράλειψη οφειλόμενης ενέργειας από όργανα του εργοδότη αποτελεί πειθαρχικό αδίκημα. Ιδίως αποτελούν πειθαρχικά αδικήματα:

α) Για τους επιβλέποντες τις συμβάσεις εκπόνησης μελέτών και παροχής υπηρεσιών, η παράλειψη ενημέρωσης, καθώς και η υπαίτια, πέραν του εύλογου χρόνου καθυστέρηση, στην ενημέρωση του προϊσταμένου της Διευθύνουσας Υπηρεσίας για την παραβίαση από τον ανάδοχο του χρονοδιαγράμματος εκτέλεσης της σύμβασης, ή την πλημμελή εκπλήρωση των υποχρεώσεών του.

β) Για τον Προϊστάμενο της Διευθύνουσας Υπηρεσίας: η παράλειψη κίνησης και διεκπεραίωσης της διαδικασίας έκπτωσης του αναδόχου παρά τη συνδρομή των αναγκαίων προϋποθέσεων, η παράλειψη έγκαιρης έγκρισης των λογαριασμών της σύμβασης και η χορήγηση εντολών για εκτέλεση εργασιών, οι οποίες δεν προβλέπονται από την αρχική ή εγκεκριμένη συμπληρωματική σύμβαση.

γ) Για τον Προϊστάμενο και τα όργανα της Προϊσταμένης Αρχής: Η παράλειψη έγκαιρης έκδοσης απόφασης επί των Συγκριτικών Πινάκων και παραλαβής των μελετών ή υπηρεσιών, η χορήγηση παράτασης προθεσμίας

χωρίς να υφίστανται οι νόμιμες προϋποθέσεις και η παράλειψη έκδοσης απόφασης σε ένσταση του αναδόχου κατά απόφασης κήρυξης έκπτωσης, εντός της διμηνής προθεσμίας του άρθρου 33 παρ. 6.

8. Για τα αδικήματα των προηγούμενων παραγράφων ο Υπουργός Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων ή το αρμόδιο όργανο των άλλων φορέων που εκτελούν συμβάσεις μελετών και παροχής υπηρεσιών, είτε επιβάλλει εις βάρος των υπαιτίων, ανάλογα με τη βαρύτητά τους, την πειθαρχική ποινή του προστίμου μέχρι ποσού αντιστοίχου του μισθού των έξι (6) μηνών, είτε τους παραπέμπει στο οικείο πειθαρχικό όργανο για την επιβολή των, κατά τις κείμενες διατάξεις, προβλεπόμενων κατά περίπτωση πειθαρχικών ποινών.

Άρθρο 26 Υποκατάσταση του αναδόχου

1. Η υποκατάσταση του αναδόχου στο σύνολο ή μέρος της σύμβασης της μελέτης ή της υπηρεσίας απαγορεύεται εκτός από τις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) Αν ο ανάδοχος – φυσικό πρόσωπο ή ο μοναδικός μελετητής ή πάροχος υπηρεσιών, εταιρείας μελετών ή παρόχων υπηρεσιών αντίστοιχα, αποβιώσει ή διαγραφεί από τα μητρώα ή καταστεί ανίκανος λόγω ασθένειας ή άλλης αντικειμενικής αιτίας για την εκπλήρωση της παροχής του, μπορεί με απόφαση της Προϊσταμένη Αρχής, που εκδίδεται μετά από γνώμη του αρμόδιου Τεχνικού Συμβουλίου, να εγκριθεί η υποκατάστασή του από άλλο μελετητή ή σύμβουλο αντίστοιχα ή εταιρεία μελετών ή συμβούλων, που διαθέτει τα νόμιμα προσόντα για την εκτέλεση της σύμβασης, αλλιώς η σύμβαση λύεται αυτοδίκαια. Για την υποκατάσταση υποβάλλεται αίτηση των κληρονόμων σε περίπτωση θανάτου ή του ίδιου του μελετητή ή συμβούλου στις λοιπές περιπτώσεις, εντός αποκλειστικής προθεσμίας δύο (2) μηνών από την επέλευση του γεγονότος που αποτελεί την αιτία της υποκατάστασης. Ο αρχικός ανάδοχος ή οι κληρονόμοι του σε περίπτωση θανάτου του ευθύνονται εις ολόκληρο για τις υποχρεώσεις εκ της συμβάσεως με τον υποκατάστατο.

β) Αν πτωχεύσει ή διαγραφεί από το Μητρώο Μελετητών ή αποβιώσει ή καταστεί κατ' άλλο τρόπο ανίκανος για την εκτέλεση ένας εκ των μελετητών αναδόχου Εταιρείας Μελετών, η εκπόνηση του σταδίου της μελέτης που άρχισε να εκπονείται συνεχίζεται από την Εταιρεία, ακόμα κι αν από το καταστατικό προβλέπεται η διάλυση της εταιρείας και υπό την προϋπόθεση ότι αυτή συνεχίζει να έχει τις απαιτούμενες από τη Σύμβαση τάξεις και κατηγορίες πτυχιών. Στην περίπτωση που η Εταιρεία δεν διαθέτει τις απαιτούμενες κατά τη σύμβαση κατηγορίες και τάξεις πτυχιών υποχρεούται, σε διάστημα δύο (2) μηνών από τη στιγμή που επήλθε η αλλαγή στο πτυχίο, να αντικαταστήσει τον εταιρό-μελετητή ή να ζητήσει υποκατάσταση ή σύμπραξη με μελετητή που διαθέτει τα τυπικά προσόντα σύμφωνα με την προκήρυξη. Η Προϊσταμένη Αρχή μπορεί, μετά από γνώμη του αρμόδιου τεχνικού συμβουλίου, να αποφασίσει την εκπόνηση και των επόμενων σταδίων της ανατεθείσας μελέτης από την εταιρεία, αν κρίνει ότι η εταιρεία διαθέτει τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα. Αν η εταιρεία είναι μέλος αναδόχου σύμπραξης ή κοινοπραξίας, ισχύουν αναλόγως τα δύο προηγούμενα εδάφια.

γ) Αν πτωχεύσει ή διαγραφεί από το Μητρώο εταιρεία - μέλος αναδόχου σύμπραξης ή κοινοπραξίας ή αν πτω-

χεύσει, διαγραφεί, αποβιώσει ή καταστεί ανίκανος για εκπόνηση της μελέτης λόγω σοβαρής ασθένειας ή άλλης αντικειμενικής αιτίας μελετητής-φυσικό πρόσωπο, μέλος αναδόχου σύμπραξης ή κοινοπραξίας, τα υπόλοιπα μέλη της συνεχίζουν την εκπόνηση του σταδίου της μελέτης που ήδη άρχισε να εκπονείται. Εφόσον ο εν λόγω μελετητής θεωρείται απαραίτητος για την περάτωση του υπό εκπόνηση σταδίου της μελέτης, αντικαθίσταται με άλλο, αντίστοιχων προσόντων, κατόπιν εντολής και έγκρισης της Διευθύνουσας Υπηρεσίας. Η Προϊσταμένη Αρχή μπορεί, μετά από γνώμη του αρμόδιου τεχνικού συμβουλίου, να εγκρίνει την εκπόνηση και των επόμενων σταδίων της ανατεθείσας μελέτης από τον ανάδοχο, αν κρίνει ότι διαθέτει τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα.

2. Οι ρυθμίσεις των περιπτώσεων β' και γ' της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται και στις συμβάσεις παροχής υπηρεσιών, εκτός αν προβλέπεται διαφορικά στη σύμβαση.

3. Η σύμβαση εκπόνησης μελέτης ή παροχής υπηρεσίας διαλύεται αυτοδικαίως αν πτωχεύσει ο ανάδοχος.

Άρθρο 27 **Προθεσμίες - Χρονοδιάγραμμα**

1. Στην προκήρυξη του διαγωνισμού για την ανάθεση μελέτης και στη σύμβαση που συνάπτεται, ορίζεται συνολική προθεσμία για την περαίωση του αντικειμένου της σύμβασης, και επιπλέον, εφόσον απαιτείται, τμηματικές προθεσμίες. Ως συνολική προθεσμία νοείται το χρονικό διάστημα από την υπογραφή της σύμβασης μέχρι την έκδοση της απόφασης έγκρισης του συνόλου των μελετών και συνίσταται στα εξής επί μέρους χρονικά διαστήματα:

α) Τον καθαρό χρόνο μέσα στον οποίο ολοκληρώνεται το σύνολο του αριγάως μελετητικού αντικειμένου της σύμβασης, στο οποίο περιλαμβάνονται κάθε είδους υποστηρικτικές μελέτες. Στον καθαρό χρόνο δεν συνυπολογίζονται οι καθυστερήσεις για τις οποίες δεν ευθύνεται ο ανάδοχος.

β) Τον επιπρόσθετο χρόνο που περιλαμβάνει τις καθυστερήσεις για τις οποίες δεν ευθύνεται ο ανάδοχος και αφορά ιδίως τις κάθε είδους ερευνητικές εργασίες και εργαστηριακούς ελέγχους που εκτελούνται από άλλο μελετητή, τις διαδικασίες ελέγχου και εγκρίσεως τμημάτων ή του συνόλου της μελέτης, μαζί με τις υποστηρικτικές μελέτες και τις απαραίτητες συναινέσεις και εγκρίσεις άλλων Υπηρεσιών.

2. Η αναθέτουσα Αρχή ορίζει στην προκήρυξη για την ανάθεση μελέτης ιδιαιτέρως τη συνολική προθεσμία και τον καθαρό χρόνο εκπόνησης της μελέτης. Αν δεν ορίζεται διαφορετικά στη σύμβαση ο ανάδοχος υποβάλλει, εντός μηνός από την υπογραφή της, χρονοδιάγραμμα εκπόνησης της μελέτης, γραμμικό κατ' ελάχιστον, αναλόγως με τις απαιτήσεις των συμβατικών τευχών. Το χρονοδιάγραμμα αποτυπώνει την πρόταση του αναδόχου για τη χρονική ανάπτυξη των σταδίων όλων των επί μέρους μελετών, τις χρονικές τους αλληλουχίες και επαλληλίες και τον προσφορότερο, κατά την κρίση του, χρονικό επιμερισμό του επιπρόσθετου χρόνου για τη διαμόρφωση της βέλτιστης δυνατής κρίσιμης διαδρομής και εγκρίνεται από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες.

Με το χρονοδιάγραμμα ο ανάδοχος δεσμεύεται όσον

αφορά: α) τους καθαρούς χρόνους σύνταξης των μελετών για κάθε στάδιο και κατηγορία μελέτης και β) τα ακριβή σημεία έναρξης κάθε μελετητικής δράσης, έτσι ώστε να τηρηθεί η συνολική προθεσμία. Αν μετατίθεται το χρονικό σημείο έναρξης της μελετητικής δράσης σταδίου ή κατηγορίας μελέτης, χωρίς ευθύνη του αναδόχου, δικαιούται αντίστοιχη παράταση προθεσμίας. Η έναρξη κάθε σταδίου ή κατηγορία μελέτης γίνεται με εντολή της Δ.Υ.. Αν ο ανάδοχος υποχρεωθεί να επανυποβάλει προς έγκριση μελέτη επειδή η υπηρεσία έκρινε ότι η υποβληθείσα χρειάζεται συμπληρώσεις και διορθώσεις, ο χρόνος καθυστέρησης δεν δικαιολογεί παράταση της προθεσμίας.

Αν η Διευθύνουσα Υπηρεσία ζητήσει την επανυποβολή μελέτης ή σταδίου αυτής λόγω αλλαγών ή διορθώσεων, που δεν είχαν προηγουμένως ζητηθεί, τότε με το ίδιο έγγραφο ορίζεται και εύλογη προθεσμία για την επανυποβολή, κατά την οποία παρατείνεται η αρχική προθεσμία. Σε περίπτωση διαφωνίας ο ανάδοχος δικαιούται να υποβάλει ένσταση κατά της εντολής της υπηρεσίας.

3. Οι προθεσμίες μπορούν να παρατείνονται με απόφαση της Π.Α., ύστερα από αίτηση του αναδόχου που υποβάλλεται πριν τη λήξη τους, ή και με πρωτοβουλία της Διευθύνουσας Υπηρεσίας, εφόσον οι καθυστερήσεις περί την εκτέλεση της σύμβασης δεν οφείλονται σε αποκλειστική υπαιτιότητα του αναδόχου. Ο ανάδοχος υποχρεούται να συνεχίσει τις εργασίες της σύμβασης μετά τη λήξη του αρχικού συμβατικού χρόνου και για όσο διαρκεί η οριακή προθεσμία της σύμβασης. Ως οριακή προθεσμία νοείται χρονικό διάστημα που ανέρχεται σε ένα τρίτο (1/3) της συνολικής προθεσμίας και πάντως όχι μικρότερο των τριών (3) μηνών, κατά τη διάρκεια του οποίου χορηγούνται παρατάσεις και χωρίς αίτηση του αναδόχου. Αν η καθυστέρηση υπερβεί την οριακή προθεσμία, παράταση μπορεί να χορηγηθεί μόνο ύστερα από αίτηση ή συναίνεση του αναδόχου και μετά από σύμφωνη γνώμη του αρμόδιου τεχνικού συμβουλίου.

Για τον υπολογισμό της οριακής προθεσμίας, στη συνολική προθεσμία, υπολογίζονται και οι παρατάσεις που χορηγήθηκαν μετά από αίτηση του αναδόχου μέσα στην αρχική συνολική προθεσμία χωρίς να οφείλονται σε αποκλειστική υπαιτιότητά του.

4. Οι διατάξεις του άρθρου εφαρμόζονται αναλόγως και στις συμπληρωματικές συμβάσεις του άρθρου 29.

Άρθρο 28 **Ποινικές ρήτρες**

1. Αν ο ανάδοχος παραβιάζει με υπαιτιότητά του τις προθεσμίες της σύμβασης, επιβάλλονται, με αιτιολογημένη απόφαση της Διευθύνουσας Υπηρεσίας, εις βάρος του και υπέρ του κυρίου του έργου ποινικές ρήτρες. Η επιβολή ποινικών ρητρών δεν στερεί από τον εργοδότη το δικαίωμα να κηρύξει τον ανάδοχο έκπτωτο.

2. Για κάθε ημέρα υπέρβασης του καθαρού χρόνου της σύμβασης και για αριθμό ημερών ίσο με το είκοσι τοις εκατό (20%) αυτής επιβάλλεται ποινική ρήτρα ανερχόμενη σε ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) επί της μέσης ημερήσιας αξίας της σύμβασης. Για τις επόμενες ημέρες και μέχρις ακόμα δέκα τοις εκατό (10%) του καθαρού χρόνου, η ποινική ρήτρα ορίζεται σε ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%) της μέσης ημερήσιας αξίας της σύμβασης. Αν η εκτέλεση του αντικειμένου της σύμβασης καθυστε-

ρεί πέραν του ενός τρίτου (1/3) του καθαρού χρόνου, κινείται η διαδικασία της έκπτωσης.

3. Η μέση ημερήσια αξία της σύμβασης προκύπτει από τη διαίρεση της συμβατικής αμοιβής με τον αριθμό των ημερών του καθαρού χρόνου, όπως ορίζεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 27.

4. Αν συναφθεί συμπληρωματική σύμβαση, η μέση ημερήσια αξία της προκύπτει από τη διαίρεση της συμβατικής αμοιβής που προβλέπεται σε αυτήν με τον αριθμό ημερών του καθαρού χρόνου της συμπληρωματικής σύμβασης. Για τον υπολογισμό των ποινικών ρητρών της συμπληρωματικής σύμβασης εφαρμόζεται η παράγραφος 2. Η συμπληρωματική σύμβαση ορίζεται αν παρατείνονται οι προθεσμίες της αρχικής σύμβασης και αν αίρονται, καθ' ολοκληρίαν ή μερικά, οι ποινικές ρήτρες που επιβλήθηκαν προηγουμένως.

5. Αν στη σύμβαση προβλέπονται τμηματικές προθεσμίες, ορίζεται αντίστοιχα ότι επιβάλλονται ποινικές ρήτρες αν ο ανάδοχος τις υπερβεί με υπαιτιότητά του. Με τη σύμβαση ορίζεται το ποσό των τμηματικών ρητρών για κάθε ημέρα υπαίτιας καθυστέρησης και ο συνολικός χρόνος επιβολής, συνολικά πάντως δεν επιτρέπεται να υπερβαίνουν το 2% του ποσού της σύμβασης. Οι ποινικές ρήτρες για υπέρβαση των τμηματικών προθεσμιών είναι ανεξάρτητες από τις επιβαλλόμενες για υπέρβαση του καθαρού χρόνου της σύμβασης και ανακαλούνται με αιτιολογημένη απόφαση της διευθύνουσας υπηρεσίας, αν η σύμβαση περατωθεί μέσα στον οριζόμενο καθαρό χρόνο της σύμβασης και τις εγκεκριμένες παρατάσεις του.

6. Το ποσό των ποινικών ρητρών εισπράττεται μέσω της πιστοποίησης, που εκδίδεται αμέσως μετά την επιβολή τους, ενώ αν κατά της αποφάσεως επιβολής τους ασκηθεί εμπρόθεσμη ένσταση, μέσω της πιστοποίησης που εκδίδεται μετά την απόρριψή της με ρητή απόφαση της Προϊσταμένης Αρχής.

Άρθρο 29 Συμπληρωματικές μελέτες ή υπηρεσίες

1. Αν κατά τη διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης προκύψει ανάγκη εκπόνησης συμπληρωματικών μελετών ή παροχής συμπληρωματικών υπηρεσιών, που κατά το είδος ή το μέγεθος (ποσότητα) δεν περιλαμβάνονται στην αρχική σύμβαση, καταρτίζεται συγκριτικός πίνακας κατά την παράγραφο 5 και συμπληρωματική σύμβαση με τον ανάδοχο της αρχικής σύμβασης, μετά από γνώμη του αρμόδιου τεχνικού συμβουλίου. Προϋποθέσεις για την έγκυρη σύναψη συμπληρωματικής σύμβασης είναι: α) να είναι αναγκαίες οι συμπληρωματικές μελέτες ή υπηρεσίες για την ολοκλήρωση της αρχικής σύμβασης, β) να συντρέχει περίσταση που δεν μπορούσε να προβλεφθεί κατά τη σύναψή της, γ) να μη μπορούν οι συμπληρωματικές υπηρεσίες, από τεχνική ή οικονομική άποψη, να διαχωρίστούν από την αρχική σύμβαση χωρίς να δημιουργηθούν μείζονα προβλήματα για τον εργοδότη, ή να κρίνονται απολύτως αναγκαίες για την ολοκλήρωσή της έστω κι αν μπορούν να διαχωρίστούν από αυτήν. Η συνολική αμοιβή των συμπληρωματικών συμβάσεων δεν μπορεί να υπερβεί αθροιστικά το πενήντα τοις εκατό (50%) της αρχικής συμβατικής αμοιβής.

2. Αν ο ανάδοχος δεν καλύπτει τις κατηγορίες των συμπληρωματικών μελετών ή υπηρεσιών υποχρεώνεται να συμπράξει με άλλον ή άλλους μελετητές ή παρόχους

υπηρεσιών που εγκρίνονται από τον εργοδότη και η συμπληρωματική σύμβαση υπογράφεται με τη σύμπραξη.

3. Για τις συμπληρωματικές μελέτες και υπηρεσίες που δεν περιλαμβάνονται στην προηγούμενη σύμβαση κατά το μέγεθος, εγκρίνεται η αμοιβή με βάση την αντίστοιχη τιμή μονάδας της οικονομικής προσφοράς του αναδόχου.

4. Για τις συμπληρωματικές μελέτες και υπηρεσίες, που δεν περιλαμβάνονται στην προηγούμενη σύμβαση κατά το είδος τους, συντάσσεται μαζί με το Συγκριτικό Πίνακα (Σ.Π.) και Πρωτόκολλο Κανονισμού Τιμών Μονάδας Νέων Εργασιών (Π.Κ.Τ.Μ.Ν.Ε.). Οι τιμές των νέων εργασιών κανονίζονται με βάση τις αντίστοιχες τιμές μονάδας του κανονισμού της παραγράφου 7 του άρθρου 4, πολλαπλασιαζόμενες με το λόγο της μέσης τιμής της οικονομικής προσφοράς της αρχικής σύμβασης για ομοειδίες εργασίες, προς τη μέση τιμή του κανονισμού για τις ίδιες εργασίες.

Εφόσον στον ανωτέρω κανονισμό δεν περιέχονται τιμές μονάδας, η αμοιβή για τις νέες εργασίες προσδιορίζεται κατόπιν συμφωνίας, κατά την παράγραφο 2.γ του άρθρου 10.

5. Για την εκτέλεση των εργασιών συμπληρωματικής σύμβασης, συντάσσεται Συγκριτικός Πίνακας, που αναφέρει αναλυτικά και κατά τρόπο συγκρίσιμο τις καταβλητέες αμοιβές πριν και μετά από αυτόν. Συγκριτικός πίνακας συντάσσεται επίσης όταν μειώνονται οι εργασίες της σύμβασης, καθώς και σε κάθε άλλη περίπτωση που επέρχεται μεταβολή της συμβατικής αμοιβής. Στις περιπτώσεις του προηγούμενου εδαφίου δεν συνάπτεται συμπληρωματική σύμβαση.

6. Για τη σύνταξη πρωτοκόλλου κανονισμού τιμών μονάδας νέων εργασιών και συγκριτικού πίνακα ο ανάδοχος υποβάλλει σχέδιο στη Διευθύνουσα Υπηρεσία και πρόταση για την προθεσμία εκτέλεσης των συμπληρωματικών εργασιών. Η Διευθύνουσα Υπηρεσία συντάσσει και υπογράφει τα στοιχεία αυτά με εισήγηση του επιβλέποντα, συνοδεύοντά τα με αιτιολογική έκθεση, στην οποία τεκμηριώνεται η κατά το νόμο σύνταξή τους. Ο Σ.Π. και το Π.Κ.Τ.Μ.Ν.Ε. που τον συνοδεύει κοινοποιούνται νομίμως στον ανάδοχο, που υπογράφει με ή χωρίς επιφύλαξη. Εφόσον ο ανάδοχος υπογράψει με επιφύλαξη δικαιούται να ασκήσει ένσταση κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 41.

7. Η Διευθύνουσα Υπηρεσία υποβάλλει το Συγκριτικό Πίνακα μαζί με το Π.Κ.Τ.Μ.Ν.Ε., την τυχόν ένσταση του αναδόχου και τις απόψεις της στην Προϊσταμένη Αρχή, η οποία εκδικάζει την ένσταση και τον εγκρίνει, όπως υπεβλήθηκε ή τροποποιήθηκε, μετά από γνώμη του τεχνικού συμβουλίου, μέσα σε προθεσμία δύο (2) μηνών. Αν η προθεσμία παρέλθει άπρακτη, ο ανάδοχος δικαιούται να υποβάλλει στην Προϊσταμένη Αρχή όχληση. Αν ο Συγκριτικός Πίνακας δεν εγκρίθει μέσα σε έναν μήνα από την υποβολή της όχλησης, θεωρείται αυτοδικαίως εγκεκριμένος, κατά τα κεφάλαια που υπογράφηκε από τον ανάδοχο χωρίς επιφύλαξη και οι υπεύθυνοι για την άπρακτη πάροδο της προθεσμίας υπόκεινται σε πειθαρχικό έλεγχο κατά την παρ. 7 του άρθρου 25. Αν ο Σ.Π. περιέχει ασάφειες, ανακρίβειες και λάθη που καθιστούν ιδιαίτερα δυσχερή τη διόρθωσή του, η Προϊσταμένη Αρχή τον επιστρέφει μέσα στην πιο πάνω προθεσμία για επανασύνταξη και σε αυτή την περίπτωση οι σχετικές προθεσμίες αρχίζουν να τρέχουν από την επανυποβολή του. Η Προϊσταμένη Αρχή διατηρεί το δικαίωμα να αρνη-

θεί μέσα στις πιο πάνω προθεσμίες την έγκριση του Πίνακα.

8. Ο εγκεκριμένος Σ.Π. κοινοποιείται στον ανάδοχο, ο οποίος υποχρεούται, όταν απαιτείται από το νόμο, να υπογράψει Συμπληρωματική Σύμβαση, σε προθεσμία που δεν μπορεί να είναι μικρότερη των δεκαπέντε (15) ημερών από την κοινοποίηση και να εκτελέσει τις συμπληρωματικές εργασίες. Αν ο ανάδοχος, παρά τη νόμιμη έγκριση του Συγκριτικού Πίνακα, αρνηθεί να υπογράψει τη Συμπληρωματική Σύμβαση και εφόσον με αιτιολογημένη απόφασή της κρίνει ότι η αρχική σύμβαση δεν μπορεί να συνεχιστεί χωρίς την εκτέλεση των εργασιών της συμπληρωματικής σύμβασης, η Προϊσταμένη Αρχή μπορεί να διαλύσει αζημίως για τον κύριο του έργου τη σύμβαση.

9. Η προθεσμία για την άσκηση αίτησης θεραπείας κατά της απόφασης έγκρισης του Σ. Π. αρχίζει με την κοινοποίησή της στον ανάδοχο και δεν επηρεάζεται από τη μεταγενέστερη υπογραφή της Συμπληρωματικής Σύμβασης.

Άρθρο 30 Καταβολή της αμοιβής του αναδόχου

1. Η συμβατική αμοιβή του αναδόχου δεν αναθεωρείται κατά τη διάρκεια της αρχικής συνολικής συμβατικής προθεσμίας, εκτός εάν η υπογραφή της σύμβασης καθυστερήσει πέραν των δύο (2) μηνών από την απόφαση ανάθεσης. Στην περίπτωση αυτή η συμβατική αμοιβή του αναδόχου αναθεωρείται κατά το χρονικό διάστημα της καθυστέρησης αφαιρουμένων των δύο πρώτων μηνών. Αν η προθεσμία αυτή παραταθεί για λόγους που δεν οφείλονται σε υπαιτιότητα του αναδόχου και για το μέρος της αμοιβής που αντιστοιχεί στις εργασίες που εκτελούνται μετά τη λήξη της, οφείλεται αναθεώρηση, με χρόνο εκκίνησης το χρόνο λήξης της αρχικής προθεσμίας και χρόνο λήξης της, το χρόνο πληρωμής των εργασιών που εκτελέστηκαν μετά τη λήξη της αρχικής προθεσμίας. Το ποσοστό και η διαδικασία της αναθεώρησης ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων.

2. Η κατ' αποκοπήν αμοιβή του σταδίου της προκαταρκτικής μελέτης καταβάλλεται στους αναδόχους του σταδίου αυτού μετά την υποβολή της μελέτης και την παραλαβή της, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 6 παρ.

14. Στις περιπτώσεις των λοιπών σταδίων η αμοιβή καταβάλλεται τμηματικά, επί τη βάσει της γενομένης με την οικονομική προσφορά του αναδόχου ανάλυσης της αμοιβής του και κατανέμεται σε προκαταβολή και πληρωμές μετά την υποβολή, την έγκριση και παραλαβή της μελέτης. Ειδικότερα:

α) Με την υπογραφή της σύμβασης, καθώς και την εντολή έναρξης κάθε επόμενου σταδίου χορηγείται στον ανάδοχο άτοκη προκαταβολή που ανέρχεται σε ποσοστό δεκαπέντε (15%) της συμβατικής αμοιβής του σταδίου, έναντι ισόποστης εγγυητικής επιστολής, εκδιδομένης κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 24 παράγραφοι 2 και 4.

β) Μετά την παρέλευση του μισού συμβατικού χρόνου εκπόνησης κάθε σταδίου και εφόσον έχει κατά την κρίση της επιβλέπουσας υπηρεσίας εκπονηθεί εργασία ποσοστού μεγαλύτερου του πενήντα τοις εκατό (50%) του υπόψη σταδίου, καταβάλλεται έναντι ισόποστης εγγυητικής επιστολής ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%) της αμοιβής που αντιστοιχεί στο υπόψη στάδιο.

γ) Μετά την υποβολή κάθε σταδίου ανά κατηγορία με-

λέτης, κατόπιν συνοπτικού ελέγχου της πληρότητας και επάρκειας αυτής, καταβάλλεται ανακεφαλαιωτικά ποσοστό εβδομήντα τοις εκατό (70%) της αμοιβής του σταδίου και επιστρέφονται οι εγγυήσεις των προηγούμενων εδαφίων.

δ) Εφόσον η μελέτη δεν έχει εγκριθεί μετά την παρέλευση διμήνου από την υποβολή της, καταβάλλεται κατόπιν συνοπτικού ελέγχου επάρκειας αυτής επιπλέον ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%).

ε) Μετά την έγκριση και προσωρινή παραλαβή κάθε ενδιάμεσου σταδίου ανά κατηγορία μελέτης καταβάλλεται επιπλέον ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%) της αμοιβής του σταδίου.

στ) Μετά την έγκριση του τελικού σταδίου της μελέτης καταβάλλεται επιπλέον ποσοστό δεκαπέντε τοις εκατό (15%) της αμοιβής του τελικού σταδίου ή είκοσι τοις εκατό (20%) με κατάθεση εγγυητικής επιστολής για το επιπλέον πέντε τοις εκατό (5%).

ζ) Μετά την τελική παραλαβή της μελέτης καταβάλλεται το υπόλοιπο της αμοιβής ή επιστρέφεται η εγγυητική επιστολή της προηγούμενης περίπτωσης.

3. Η αμοιβή για την παροχή υπηρεσιών, που προσδιορίζεται κατά τη σύμβαση βάσει τιμής ανά ημέρα ή μήνα απασχόλησης για κάθε κατηγορία επιστήμονα, καταβάλλεται με μηνιαίες πιστοποίησεις, για τις οποίες ο ανάδοχος υποβάλλει αντίστοιχους λογαριασμούς. Οι λογαριασμοί βασίζονται στον πραγματικό χρόνο απασχόλησης των επιστημόνων και στις προσφερόμενες τιμές μονάδας (ανθρωπομέρα ή ανθρωπομήνα) για κάθε κατηγορία. Αν ο χρόνος απασχόλησης είναι μικρότερος του μηνός, η αμοιβή είναι ανάλογη με το χρόνο αυτόν. Για τον υπολογισμό της αμοιβής θεωρείται ότι ο μήνας περιλαμβάνει είκοσι δύο (22) εργάσιμες ημέρες, ασχέτως του πραγματικού αριθμού εργάσιμων ημερών. Όταν η αμοιβή των συμβάσεων αυτών ορίζεται κατ' αποκοπή, ο τρόπος καταβολής των ενδιάμεσων πληρωμών ορίζεται με τη σύμβαση.

4. Για την πληρωμή της αμοιβής του ο ανάδοχος συντάσσει και υποβάλλει στη Διευθύνουσα Υπηρεσία λογαριασμούς, οι οποίοι συντάσσονται διακριτά για την κύρια και τις συμπληρωματικές συμβάσεις, πάντοτε ανακεφαλαιωτικά, δηλαδή περιλαμβάνουν την αμοιβή που συνολικά οφείλεται μέχρι τη σύνταξη και υποβολή τους, αφαιρουμένων των ποσών που καταβλήθηκαν προηγουμένως. Στους λογαριασμούς περιλαμβάνονται ποσά μόνο για εργασίες που προβλέπονται στη σύμβαση (αρχική και τυχόν συμπληρωματικές) ή σε εγκεκριμένους Συγκριτικούς Πίνακες και αποζημιώσεις λόγω υπερημερίας του εργοδότη.

5. Στους λογαριασμούς περιλαμβάνονται η ανάλυση των διαφόρων ποσών, στην οποία αναφέρονται τα στοιχεία στα οποία αυτή στηρίζεται, οι εγγυητικές επιστολές της προκαταβολής και της πρώτης τμηματικής πληρωμής, που ισχύουν κατά την υποβολή του λογαριασμού και το πληρωτέο ποσό. Μετά από έλεγχο και προσυπογραφή του επιβλέποντα, ο οποίος βεβαιώνει τη σύνταξή τους κατά τις ισχύουσες διατάξεις και τη σύμβαση, οι λογαριασμοί εγκρίνονται από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία μέσα σε έναν μήνα από την υποβολή τους και αποτελούν την πιστοποίηση για την πληρωμή του Αναδόχου. Αν οι λογαριασμοί περιέχουν ασάφειες ή σφάλματα, σε βαθμό που η διόρθωσή τους να καθίσταται ανέφικτη, επιστρέφονται στον ανάδοχο για επανασύνταξη μέσα στην προθεσμία έγκρισή τους. Αν οι ασάφειες και τα σφάλματα

αφορούν διακριτά κονδύλια των λογαριασμών, εγκρίνονται κατά το μη αμφισβήτουμενο μέρος και κατά το υπόλοιπο επιστρέφονται για επανασύνταξη. Η μηνιαία προς έγκριση προθεσμία αρχίζει από την υποβολή του επανασυνταγμένου λογαριασμού.

6. Αν η πληρωμή λογαριασμού καθυστερήσει, χωρίς υπαιτιότητα του αναδόχου, πέρα από έναν μήνα, μετά τη ρητή ή αυτοδίκαιη έγκρισή του, οφείλεται τόκος υπερημερίας που υπολογίζεται κατά το άρθρο 4 του π.δ. 166/2003 (ΦΕΚ 38 Α'). Ο ανάδοχος δικαιούται ακόμα να διακόψει τις εργασίες της σύμβασης μέχρι την καταβολή της αμοιβής του, ύστερα από κοινοποίηση ειδικής έγγραφης δήλωσης περί διακοπής των εργασιών, προς τη Διευθύνουσα Υπηρεσία. Στην περίπτωση αυτή δικαιούται ισόχρονη παράταση.

7. Η κατάσχεση της αμοιβής του αναδόχου πριν από την παραλαβή του αντικειμένου της σύμβασης δεν επιτρέπεται.

Άρθρο 31 Υποχρεώσεις του αναδόχου

1. Ο ανάδοχος εκτελεί τη σύμβαση σύμφωνα με τους όρους της, τις ισχύουσες προδιαγραφές και τους κανόνες της επιστήμης και της τέχνης και φέρει την πλήρη ευθύνη για την αρτιότητα του αντικειμένου της παροχής του. Οι αξιώσεις του εργοδότη κατά του αναδόχου λόγω πλημμελούς εκπλήρωσης της παροχής του, παραγράφονται έξι (6) έτη μετά την παραλαβή του αντικειμένου της σύμβασης ή τη λύση της με οποιονδήποτε τρόπο.

2. Ο ανάδοχος υποχρεούται να χρησιμοποιήσει τα στοιχεία που του παρέχει ο εργοδότης, αν τούτο ορίζεται στη σύμβαση. Αν τα στοιχεία είναι ανακριβή, ασαφή ή γενικώς ανεπαρκή και επηρεάζουν την αρτιότητα ή την εμπρόθεσμη εκτέλεση της σύμβασης και εφόσον ο ανάδοχος μπορεί να το διαπιστώσει, ειδοποιεί εγγράφως και χωρίς υπαίτια καθυστέρηση τον εργοδότη.

3. Ο ανάδοχος υποχρεούται να χρησιμοποιήσει για την εκτέλεση της σύμβασης την ομάδα που δήλωσε κατά τη διαδικασία του διαγωνισμού και να δηλώσει άμεσα την αποχώρηση οποιουδήποτε μέλους της ομάδας από την εκτέλεση της σύμβασης, για οποιονδήποτε λόγο. Η Διευθύνουσα Υπηρεσία ερευνά τους λόγους της αποχώρησης και μπορεί να εγκρίνει την αναπλήρωσή του με αντίστοιχο στέλεχος ίσης τουλάχιστον εμπειρίας, αν η αποχώρηση οφείλεται σε σπουδαίο λόγο.

Αν το μέλος αποχώρησε από την ομάδα χωρίς σπουδαίο λόγο, δεν επιτρέπεται να συμμετάσχει στο δυναμικό άλλης εταιρείας και δεν δικαιούται να λαμβάνει ατομικά μέρος σε διαγωνισμούς για χρονικό διάστημα έξι (6) μηνών, από την έκδοση της απόφασης της Δ.Υ. περί της αναπλήρωσής του. Αν η αποχώρηση έγινε με ευθύνη του αναδόχου και δεν κριθεί δικαιολογημένη, μπορεί αυτός να κηρυχθεί έκπτωτος.

4. Ελαττώματα ή ελλείψεις του αντικειμένου της σύμβασης που εμφανίζονται κατά τη διάρκεια εκτέλεσής της, ολλά και μετά την οριστική παραλαβή της και μέχρι την παραγραφή των αξιώσεων του εργοδότη, αποκαθίστωνται από τον ανάδοχο με δικές του δαπάνες. Αν διαπιστωθούν ελαττώματα ή ελλείψεις μέχρι την έναρξη της κατασκευής του έργου, η Διευθύνουσα Υπηρεσία καλεί τον ανάδοχο της μελέτης προκειμένου να τη διορθώσει ή και συμπληρώσει και εφόσον δεν συμμορφωθεί εκδίδει και κοινοποιεί στον ανάδοχο Πρόσκληση στην

οποία: α) αναφέρεται ότι η διαδικασία κινείται κατ' εφαρμογή του άρθρου τούτου, β) περιγράφονται τα ελαττώματα και οι ελλείψεις της μελέτης ή της υπηρεσίας, γ) χορηγείται εύλογη προθεσμία για την αποκατάσταση, δ) επισημαίνεται ότι η Πρόσκληση μπορεί να προσβληθεί με ένσταση ενώπιον της Προϊσταμένης Αρχής και μέσα στη νόμιμη προθεσμία. Η ένσταση του αναδόχου δεν αναστέλλει την υποχρέωση συμμόρφωσής του στην Πρόσκληση. Αν αποδειχθεί ότι ο ανάδοχος δεν ευθύνεται, η δαπάνη αποκατάστασης των ελλείψεων ή ελαττώμάτων βαρύνει τον κύριο του έργου.

Αν ο ανάδοχος αρνηθεί να αποκαταστήσει το ελάττωμα ή την έλλειψη μέσα στην ταχεία προθεσμία, αποκαθίσταται από τον εργοδότη σε βάρος και για λογαριασμό του, με απευθείας ανάθεση των σχετικών εργασιών σε μελετητή που έχει τα νόμιμα προσόντα.

5. Επιτρέπεται η τροποποίηση της εγκεκριμένης μελέτης, κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του έργου, για τη διόρθωση σφαλμάτων της ή τη συμπλήρωση ελλείψεών της ή για λόγους που υπαγορεύονται από απρόβλεπτες περιστάσεις. Προς τούτο υποβάλλεται πρόταση της Διευθύνουσας Υπηρεσίας του έργου προς την Προϊσταμένη Αρχή, η οποία αποφασίζει ύστερα από γνώμη του αρμόδιου τεχνικού συμβουλίου κατασκευών. Αν η τροποποίηση αποδίδεται σε σφάλματα και ελλείψεις της μελέτης και ο μελετητής αποδέχεται την ευθύνη του, τροποποιεί τη μελέτη κατά την παράγραφο 4, εφόσον δεν έχουν παραγραφεί οι αξιώσεις του εργοδότη. Σε κάθε άλλη περίπτωση την τροποποίηση αναλαμβάνει ο ανάδοχος του έργου σε συνεργασία με μελετητή που διαθέτει τα νόμιμα προσόντα. Για να εισαχθεί το θέμα στο τεχνικό συμβούλιο πρέπει η τροποποιητική μελέτη να είναι σε στάδιο αντίστοιχο με την προς τροποποίηση και να έχει τεθεί υπόψη του αρχικού μελετητή που διατυπώνει εγγράφως σε εύλογη προθεσμία τη γνώμη του.

Κατά τη συζήτηση στο συμβούλιο καλούνται προς ακρόαση ο αρχικός μελετητής, ο ανάδοχος του έργου ή εκπρόσωποί τους και εκπρόσωπος της υπηρεσίας που ενέκρινε την αρχική μελέτη, οι οποίοι υποβάλλουν γραπτό υπόμνημα. Η Προϊσταμένη Αρχή εκδίδει την απόφαση περί αποδοχής της πρότασης τροποποίησης της μελέτης μέσα σε προθεσμία τριάντα ημερών (30) από την έκδοση της γνωμοδότησης του συμβουλίου και η κοινοποίηση της απόφασης στην υπηρεσία τήρησης των μητρώων αποτελεί προϋπόθεση για την πληρωμή των εργασιών της τροποποιητικής μελέτης. Αν η ανάγκη τροποποίησης της μελέτης αποδίδεται σε σφάλματα ή ελλείψεις της και δεν έχουν παραγραφεί οι αξιώσεις του κυρίου του έργου κατά του μελετητή, εφαρμόζονται οι διατάξεις του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 4.

Ο μελετητής της αρχικής μελέτης μπορεί να ασκήσει αίτηση θεραπείας κατά της απόφασης περί τροποποίησης της μελέτης, αν αυτή αποδίδεται σε σφάλματα ή παραλείψεις της μελέτης. Η άσκηση αίτησης θεραπείας αναστέλλει τις εις βάρος του μελετητή οικονομικές συνέπειες και την έναρξη της πειθαρχικής διαδικασίας, όχι όμως και την εφαρμογή της τροποποιημένης μελέτης.

Η απόφαση κοινοποιείται στα αρμόδια για την κίνηση της πειθαρχικής διαδικασίας κατά του μελετητή και των υπαιτίων υπαλλήλων όργανα, αν η ανάγκη τροποποίησης οφείλεται σε λάθη ή παραλείψεις της μελέτης.

6. Κατά την εκπόνηση των μελετών λαμβάνονται υπόψη οι γενικές αρχές πρόληψης σε θέματα ασφάλειας και υγείας κατά τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 1 του

άρθρου 4 του προεδρικού διατάγματος 305/1996. Η σύνταξη των σχεδίων και φακέλων ασφάλειας και υγείας που προβλέπονται στο ίδιο προεδρικό διάταγμα γίνεται από τον ανάδοχο κατασκευής.

7. Ως προς τις εν γένει υποχρεώσεις του αναδόχου από τη σύμβαση εφαρμόζονται συμπληρωματικά οι διατάξεις του Αστικού Κώδικα.

Άρθρο 32

Αποζημίωση του αναδόχου λόγω υπερημερίας του εργοδότη χωρίς λύση της σύμβασης

1. Αν ο εργοδότης περιέλθει σε υπερημερία ως προς την εκπλήρωση των συμβατικών ή νόμιμων υποχρεώσεών του, ο ανάδοχος δικαιούται να ζητήσει αποζημίωση για τις θετικές ζημίες που υφίσταται και για το χρονικό διάστημα μετά την υποβολή έγγραφης όχλησης, έως την άρση της υπερημερίας. Η όχληση υποβάλλεται στη Διευθύνουσα Υπηρεσία και προσδιορίζει τις πράξεις ή παραλείψεις του εργοδότη ή των οργάνων του που συνιστούν την αιτία της υπερημερίας και την αιτία της ζημίας και στο μέτρο του δυνατού την κατά προσέγγιση εκτίμηση της ζημίας, ανά ημέρα υπερημερίας.

2. Μέσα σε προθεσμία δέκα (10) ημερών από την υποβολή της όχλησης, η Διευθύνουσα Υπηρεσία συγκροτεί τριμελή επιτροπή τεχνικών υπαλλήλων, στην οποία συμμετέχει απαραίτητα ο επιβλέπων, εκτός αν δεν είναι δυνατή η συμμετοχή του, για σοβαρή αιτία εκτιθέμενη στην απόφαση συγκρότησης. Η επιτροπή διαπιστώνει αν υφίσταται υπερημερία, τα αίτιά της και το ύψος των ζημιών του αναδόχου για κάθε ημέρα κατά προσέγγιση, συντάσσοντας πρωτόκολλο, το οποίο υποβάλλεται μέσα σε έναν μήνα από τη συγκρότησή της, στον Προϊσταμένο της Διευθύνουσας Υπηρεσίας για έγκριση. Το εγκεκριμένο πρωτόκολλο κοινοποιείται στον ανάδοχο με απόδειξη και μπορεί να προσβληθεί με ένσταση.

3. Μετά τη λήξη της υπερημερίας του εργοδότη, ο ανάδοχος υποβάλλει αίτηση για την αναγνώριση της ζημίας του προσδιορίζοντας το ποσόν αυτής. Επί της αιτήσεως αποφασίζει, μετά από εισήγηση της Διευθύνουσας Υπηρεσίας, η Προϊσταμένη Αρχή, που δεν είναι υποχρεωμένη να δεχθεί τα πορίσματα του πρωτοκόλλου.

Άρθρο 33

Έκπτωση του αναδόχου

1. Αν ο ανάδοχος δεν εκπληρώνει τις συμβατικές του υποχρεώσεις ή δεν συμμορφώνεται με τις γραπτές εντολές της υπηρεσίας, που είναι σύμφωνες με τη σύμβαση ή τις κείμενες διατάξεις κηρύσσεται έκπτωτος.

2. Η διαδικασία έκπτωσης κινείται υποχρεωτικά εφόσον ο ανάδοχος:

α) Υπερβεί υπαίτια για χρόνο πέραν του 1/3 τη σχετική συνολική προθεσμία της παραγράφου 2 του άρθρου 27, λαμβανομένων υπόψη των τυχόν παρατάσεων.

β) Καθυστερεί υπαίτια, για χρόνο περισσότερο από το μισό της αντίστοιχης τμηματικής προθεσμίας, την υποβολή σταδίου μελέτης.

γ) Οι εργασίες του παρουσιάζουν κατ' επανάληψη ελαττώματα ή ελλείψεις. Για να κηρυχθεί ο ανάδοχος έκπτωτος για το λόγο αυτόν πρέπει να έχει προηγηθεί, τουλάχιστον μια φορά, η εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 4 του άρθρου 31, για την αποκατάσταση των ελαττωμάτων ή ελλείψεων της μελέτης και να μην

έχει ασκηθεί ένσταση ή η ασκηθείσα να έχει απορριφθεί.

3. Αν υφίσταται λόγος έκπτωσης, κοινοποιείται στον ανάδοχο με απόδειξη ειδική πρόσκληση της Διευθύνουσας Υπηρεσίας, η οποία αναφέρεται απαραίτητα στις διατάξεις του άρθρου αυτού και περιλαμβάνει συγκεκριμένη περιγραφή ενεργειών ή εργασιών που πρέπει να εκτελέσει ο ανάδοχος μέσα στην τασσόμενη προθεσμία. Η τασσόμενη προθεσμία πρέπει να είναι εύλογη, ήτοι ανάλογη του χρόνου που απαιτείται κατά την κοινή αντίληψη για την εκτέλεση των εργασιών ή των ενεργειών και πάντως όχι μικρότερη των δεκαπέντε (15) ημερών.

4. Ανεξάρτητα από την κοινοποίηση της ειδικής πρόσκλησης και τις προθεσμίες που τάσσει για την εκτέλεση συγκεκριμένων εργασιών ή ενεργειών, ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να τηρεί τις εκ της συμβάσεως υποχρεώσεις του για την εμπρόθεσμη εκτέλεση της σύμβασης και υφίσταται τις νόμιμες συνέπειες από την τυχόν υπέρβαση των συμβατικών προθεσμιών.

5. Αν η προθεσμία που τέθηκε με την ειδική πρόσκληση παρήλθε χωρίς ο ανάδοχος να συμμορφωθεί με το περιεχόμενό της, κηρύσσεται έκπτωτος μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την πάροδο της προθεσμίας, με απόφαση του Προϊσταμένου της Διευθύνουσας Υπηρεσίας. Στην απόφαση προσδιορίζονται οι εργασίες και ενέργειες που τυχόν εκτέλεσε ο ανάδοχος σε συμμόρφωση προς την ειδική πρόσκληση και αιτιολογείται η έκπτωση με αναφορά στις εργασίες που δεν εκτέλεσε και ενέργειες που δεν συμμορφώθηκε.

6. Αν κατά της απόφασης έκπτωσης δεν ασκηθεί εμπρόθεσμα ένσταση ή αν απορριφθεί η ένσταση από την αρμόδια προς τούτο Προϊσταμένη Αρχή, η έκπτωση καθίσταται οριστική. Αν ασκηθεί εμπρόθεσμα ένσταση αναστέλλονται οι συνέπειες της έκπτωσης μέχρι αυτή να οριστικοποιηθεί και ο ανάδοχος υποχρεούται να συνεχίσει τις εργασίες της σύμβασης. Η απόφαση επί της ένστασης εκδίδεται, μετά γνώμη του αρμόδιου Τεχνικού Συμβουλίου, από την Προϊσταμένη Αρχή μέσα σε δύο (2) μήνες από την κατάθεσή της. Η αποδοχή ή απόρριψη της ένστασης αιτιολογείται, μεταξύ δε των λόγων αποδοχής μπορεί να περιλαμβάνεται και η καταφανής βελτίωση του ρυθμού ή της ποιότητας των εκτελούμενων εργασιών, ώστε να πιθανολογείται βάσιμα η έγκαιρη και έντεχνη εκτέλεση του έργου. Η Προϊσταμένη Αρχή υποχρεούται να εκδώσει απόφαση και μετά την πάροδο της προθεσμίας, ενώ κινείται η πειθαρχική διαδικασία κατά των υπαίτων υπαλλήλων κατά τις διατάξεις της παραγράφου 7 του άρθρου 25. Μετά την πάροδο της προθεσμίας εκδόσεως αποφάσεως, ο ανάδοχος υποχρεούται να διακόψει τις εργασίες της σύμβασης και η Διευθύνουσα Υπηρεσία διαπιστώνει τις εργασίες που εκπόνησε ο ανάδοχος. Αν η ένσταση του αναδόχου γίνει τελικά αποδεκτή, δικαιούται παράταση με αναθεώρηση, ισόχρονη με το διάστημα της διακοπής, ενώ η διακοπή των εργασιών της σύμβασης δεν αποτελεί λόγο για τη διάλυση της σύμβασης. Ουδεμία εργασία εκτελούμενη μετά την ημέρα της κατά τα άνω υποχρεωτικής διακοπής των εργασιών και μέχρι της τυχόν θετικής για τον ανάδοχο αποφάσεως πιστοποιείται για πληρωμή. Η Προϊσταμένη Αρχή υποχρεούται να ενημερώσει εγγράφως την Διεύθυνση Μητρώων και Τεχνικών Επαγγελμάτων της Γενικής Γραμματείας Δημόσιων Έργων του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων για την οριστικοποιηθείσα έκπτωση.

7. Μετά την κοινοποίηση της απόφασης, στον ανάδο-

χο και μέχρι να καθορισθεί ο τρόπος εκπόνησης των εργασιών που υπολείπονται για την ολοκλήρωση του εκπονούμενου σταδίου της μελέτης ή της σύμβασης υπηρεσιών, η Διευθύνουσα Υπηρεσία επεμβαίνει προς αποτροπή αρνητικών συνεπειών εκτελώντας τις απαραίτητες ενέργειες σε βάρος και για λογαριασμό του έκπτωτου αναδόχου.

8. Με την κοινοποίηση της απόφασης οριστικοποίησης της έκπτωσης, ο ανάδοχος διακόπτει κάθε εργασία και δεν δικαιούται αμοιβή για το εκπονούμενο στάδιο. Κατ' εξαίρεση μπορεί ο εργοδότης, αν κρίνει ότι ορισμένα στοιχεία του μελετητικού έργου του υπό εκπόνηση σταδίου είναι χρήσιμα, να ζητήσει να παραδοθούν στη Διευθύνουσα Υπηρεσία μέσα σε ορισμένη προθεσμία, συντασσομένου σχετικού πρωτοκόλλου παράδοσης. Η αμοιβή του αναδόχου για τις εργασίες του ημιτελούς σταδίου κανονίζεται με Πρωτόκολλο Κανονισμού Τιμών Μονάδος Νέων Εργασιών.

9. Μετά την οριστικοποίηση της έκπτωσης εκκαθαρίζεται η σύμβαση και καταπίπτει υπέρ του εργοδότη η εγγύηση καλής εκτέλεσης ως ειδική ποινική ρήτρα. Αν επιβλήθηκαν ποινικές ρήτρες για υπέρβαση τμηματικών προθεσμιών μέχρι την οριστικοποίηση της έκπτωσης οφείλονται από τον ανάδοχο αθροιστικά, ενώ επιβάλλεται και η ποινική ρήτρα για την υπέρβαση της συνολικής προθεσμίας, εφόσον υφίσταται αντίστοιχη περίπτωση.

10. Η απόφαση με την οποία οριστικοποιήθηκε η έκπτωση κοινοποιείται από την υπηρεσία που την εξέδωσε στην αρμόδια για την έγκριση της μελέτης υπηρεσία και στην υπηρεσία τήρησης του Μητρώου Μελετητών ή Εταιρειών Μελετών, για την επιβολή των παρεπόμενων κυρώσεων, μαζί με σύντομο ιστορικό και μνεία των λόγων που οδήγησαν στην έκπτωση. Αν ο έκπτωτος ανάδοχος είναι κοινοπραξία ή σύμπραξη μελετητών ή εταιρειών μελετών, η Διευθύνουσα Υπηρεσία προσδιορίζει τους υπεύθυνους για την έκπτωση μελετητές ή εταιρείες της σύμπραξης ή κοινοπραξίας.

Άρθρο 34 Διάλυση της σύμβασης

1. Σε περίπτωση σύμβασης μελέτης που εκπονείται κατά στάδια, ο εργοδότης δικαιούται να διακόψει τις εργασίες της μετά την ολοκλήρωση κάποιου σταδίου και να λύσει τη σύμβαση χωρίς αποζημίωση του αναδόχου, αν τούτο προβλέπεται στη σύμβαση. Δικαιούται επίσης ο εργοδότης να διακόψει την εκπόνηση σταδίου μελέτης με καταβολή αποζημίωσης στον ανάδοχο, κατά την παράγραφο 3 του άρθρου 36.

Ο εργοδότης σύμβασης παροχής υπηρεσιών δικαιούται, αν προβλέπεται στη σύμβαση, να διακόψει την παροχή των υπηρεσιών, είτε αζημίως για τον ίδιο είτε και με καταβολή αποζημίωσης, κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 3 του άρθρου 36.

2. Ο ανάδοχος δικαιούται να διαλύσει τη σύμβαση στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) Αν υπάρξει υπέρβαση της οριακής προθεσμίας της σύμβασης, χωρίς υπαιτιότητά του.

β) Αν αναστέλλει την εκπόνηση μελέτης ή την παροχή των υπηρεσιών με εντολή του εργοδότη, για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των τριών (3) μηνών από την κοινοποίηση της εντολής.

γ) Αν εξαιτίας γεγονότων που συνιστούν υπερημερία του εργοδότη αναγκαστεί είτε να μην αρχίσει την εκπό-

νηση μελέτης ή την παροχή της υπηρεσίας του κατά τον ορισμένο στη σύμβαση χρόνο είτε να διακόψει την παροχή των υπηρεσιών του μετά την έναρξη τους, για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των τριών (3) μηνών. Για την έναρξη της προθεσμίας ο ανάδοχος υποβάλλει στη Διευθύνουσα Υπηρεσία Ειδική Δήλωση κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 3.

δ) Αν παρέλθει χρόνος δύο (2) τουλάχιστον μηνών από την υποβολή Ειδικής Δήλωσης εκ μέρους του αναδόχου προς τον εργοδότη, λόγω παρέλευσης της προθεσμίας για την πληρωμή πιστοποίησης.

3. Η Ειδική Δήλωση διακοπής των εργασιών της περίπτωση γ' της παραγράφου 2 περιλαμβάνει: α) μνεία των λόγων της διάλυσης, β) στοιχεία για περαιωμένα τμήματα της μελέτης και εκτίμηση της αξίας τους, γ) περιγραφή των τμημάτων της μελέτης που υπολείπονται, δ) αίτηση περί καταβολής της νόμιμης αποζημίωσης συγκεκριμένου, κατά το δυνατόν, ύψους και ανάλυση των κονδυλίων της και ε) δήλωση περί της πρόθεσής του να αποδεχθεί συνέχιση των εργασιών κατόπιν αποζημίωσης.

Η Διευθύνουσα Υπηρεσία εκδίδει απόφαση μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες περί αποδοχής ή απόρριψης της Ειδικής Δήλωσης. Αν δεχθεί τη δήλωση ή παρέλθει άπρακτο διάστημα μεγαλύτερο των (3) τριών μηνών από την επίδοσή της, ο ανάδοχος μπορεί να υποβάλλει στη Διευθύνουσα Υπηρεσία αίτηση λύσης της σύμβασης. Επί της αιτήσεως αποφασίζει η Προϊσταμένη Αρχή μέσα σε αποκλειστική προθεσμία ενός μηνός, ύστερα από εισήγηση της Διευθύνουσας Υπηρεσίας στην οποία καταχωρείται και η γνώμη του επιβλέποντα. Η σύμβαση λύεται με την αποδοχή της αίτησης ή την άπρακτη πάροδο της προθεσμίας. Αν η αίτηση απορριφθεί εμπρόθεσμα ο ανάδοχος υποχρεούται στη συνέχιση παροχής των υπηρεσιών του, ανεξάρτητα από την άσκηση των νόμιμων δικαιωμάτων του και η Προϊσταμένη Αρχή εγκρίνει, με την ίδια απόφαση, τις αναγκαίες προσαρμογές στις προθεσμίες της σύμβασης.

4. Για τη διάλυση της σύμβασης κατά τις περιπτώσεις α' και β' της παραγράφου 2, ο ανάδοχος υποβάλλει αίτηση στη Διευθύνουσα Υπηρεσία, η οποία περιλαμβάνει τα στοιχεία της Ειδικής Δήλωσης διακοπής των εργασιών και επιπλέον αίτημα για λύση της σύμβασης. Τα τρία τελευταία εδάφια της παραγράφου 3 εφαρμόζονται και στην περίπτωση αυτή.

5. Σε περίπτωση διάλυσης της σύμβασης η οφειλόμενη αποζημίωση κανονίζεται με πρωτόκολλο κανονισμού τιμής μονάδας νέων εργασιών.

6. Οι συμβάσεις εκπόνησης μελέτης λύονται με την παραλαβή του συμβατικού αντικειμένου, εκτός αν συντρέχει περίπτωση έκπτωσης του αναδόχου ή διάλυσης της σύμβασης είτε με πρωτοβουλία του κυρίου του έργου είτε με πρωτοβουλία του αναδόχου. Μετά τη λήξη της αρχικής προθεσμίας και των εγκεκριμένων παρατάσεων της και μέχρι τη λύση της σύμβασης με οποιονδήποτε νόμιμο τρόπο δεν οφείλεται αναθεώρηση.

Οι συμβάσεις παροχής υπηρεσιών λύονται αυτοδικαίως αν παρέλθει η συμβατική προθεσμία και οι παρατάσεις της, εκτός αν συντρέχει περίπτωση έκπτωσης του αναδόχου ή διάλυσης της σύμβασης είτε με πρωτοβουλία του κυρίου του έργου είτε με πρωτοβουλία του αναδόχου. Στη σύμβαση μπορεί να ορίζεται και διαφορετικά, ιδίως σε περιπτώσεις που το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα έχει ουσιώδη σημασία για τα συμφέροντα του κυρίου του έργου.

Άρθρο 35 Ματαίωση της διάλυσης

1. Αν ο ανάδοχος άσκησε μεν το δικαίωμα διάλυσης της σύμβασης αλλά συναίνει στη ματαίωσή της, η σύμβαση νομίμως συνεχίζεται, ανεξαρτήτως των αξιώσεων του προς αποκατάσταση των θετικών ζημιών του. Προς το σκοπό αυτόν ο ανάδοχος υποβάλλει στη Διευθύνουσα Υπηρεσία αίτηση με στοιχεία υπολογισμού της αποζημίωσής του, επί της οποίας αποφασίζει η Προϊσταμένη Αρχή κατόπιν εισηγήσεως της Διευθύνουσας Υπηρεσίας. Για την εξακρίβωση των ζημιών η Π.Α. συγκροτεί, μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την υποβολή της εισηγησης, επιτροπή που ερευνά τη βασιμότητα των απαιτήσεων του αναδόχου και εκτιμά το ύψος των θετικών ζημιών του, δυνάμενη να ζητήσει από τον ανάδοχο πρόσθετα στοιχεία και πληροφορίες.

2. Η Προϊσταμένη Αρχή, με απόφασή της που εκδίδεται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία τριών (3) μηνών από την υποβολή της αίτησης εγκρίνει τη ματαίωση της διάλυσης και την αποζημίωση του αναδόχου, επιφέροντας τις αναγκαίες προσαρμογές στις προθεσμίες της μελέτης. Αν ο ανάδοχος δεν συμφωνεί στον καθορισμό της αποζημίωσης, μπορεί να ασκήσει αίτηση θεραπείας.

Άρθρο 36 Αποζημίωση αναδόχου σε περίπτωση διάλυσης της σύμβασης

1. Αν η σύμβαση εκπόνησης μελέτης ή παροχής υπηρεσιών διαλυθεί από τον εργοδότη και δεν προβλέπεται διαφορετικά στη σύμβαση, ο ανάδοχος δικαιούται αποζημίωσης η οποία ανέρχεται σε δέκα τοις εκατό (10%) επί της συμβατικής αμοιβής των υπολειπόμενων για την ολοκλήρωσή της σταδίων.

2. Αν η σύμβαση λυθεί από τον εργοδότη κατά την εκπόνηση σταδίου μελέτης, η αποζημίωση του αναδόχου ανέρχεται σε τριάντα τοις εκατό (30%) του υπολειπόμενου χρηματικού αντικειμένου του υπό εκπόνηση σταδίου. Ως προς τα επόμενα στάδια εφαρμόζεται η προηγούμενη παράγραφος.

Για την αμοιβή των ήδη εκπονηθέντων τμημάτων του σταδίου της μελέτης που διακόπτεται συντάσσεται Π.Κ.Τ.Μ.Ν.Ε..

3. Για την πληρωμή της αποζημίωσης ο ανάδοχος υποβάλλει, μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία ενός μηνός από την κοινοποίηση της απόφασης διάλυσης, στη Διευθύνουσα Υπηρεσία αίτηση, με ανάλυση της αποζημίωσης. Η αποζημίωση προσδιορίζεται με πρωτόκολλο κανονισμού τιμής μονάδας νέων εργασιών (Π.Κ.Τ.Μ.Ν.Ε.), που συντάσσεται και εγκρίνεται μέσα σε δύο (2) μήνες από την υποβολή της αίτησης.

4. Οι αποζημιώσεις των προηγούμενων παραγράφων δεν θίγουν την οφειλόμενη αμοιβή για τις εκτελεσθείσες εργασίες ή υπηρεσίες.

Άρθρο 37 Έγκριση της μελέτης - Παραλαβή του αντικειμένου της σύμβασης

1. Εφόσον στις ισχύουσες διατάξεις για επί μέρους κατηγορίες μελετών δεν ορίζεται ιδιαίτερη διαδικασία έγκρισης της μελέτης, με την εγκριτική απόφαση της μελέτης, που εκδίδεται από το αρμόδιο κατά νόμο όργανο,

πιστοποιείται η τήρηση όλων των προδιαγραφών, κανονισμών και τεχνικών οδηγιών που ισχύουν κατά το χρόνο σύνταξης αυτής και βεβαιώνεται η ποιοτική και ποσοτική της επάρκεια και η συμμόρφωση του αναδόχου προς τις συμβατικές εν γένει υποχρεώσεις του. Αν κατά το νόμο απαιτείται πριν την έγκριση της μελέτης η γνώμη άλλων υπηρεσιών και φορέων, υποχρεούνται να την υποβάλλουν μέσα σε χρονικό διάστημα δύο (2) μηνών από την αποστολή της μελέτης προς αυτούς, εκτός αν προβλέπεται διαφορετική προθεσμία από ειδικές διατάξεις. Η παρέλευση της προθεσμίας θεωρείται ως θετική γνωμοδότηση.

2. Η μελέτη εγκρίνεται κατά στάδια και στο σύνολό της. Η απόφαση έγκρισης εκδίδεται μέσα σε δύο (2) μήνες από την εμπρόθεσμη υποβολή πλήρων των στοιχείων της προηγούμενης παραγράφου, εφόσον απαιτούνται. Η προθεσμία αναστέλλεται αν το αρμόδιο για την έγκριση όργανο αιτιολογημένα ζητήσει συμπλήρωση ή διευκρίνιση επί των υποβληθέντων δικαιολογητικών. Αν η συμπλήρωση ή διευκρίνιση αφορά διακεκριμένο στάδιο ή κατηγορία μελέτης, μπορεί να γίνει τμηματική έγκριση των υπόλοιπων μελετών.

3. Η έγκριση ενδιάμεσων σταδίων μελετών αποτελεί και προσωρινή παραλαβή. Η οριστική παραλαβή των μελετών πραγματοποιείται με απόφαση της Προϊσταμένης Αρχής, μετά την έγκριση του τελευταίου, κατά τη σύμβαση, σταδίου της μελέτης και την έκδοση βεβαίωσης της Διευθύνουσας Υπηρεσίας, για την περαιώση των εργασιών της σύμβασης.

4. Η προθεσμία συντέλεσης της παραλαβής της μελέτης είναι τρεις (3) μήνες από την έγκριση πλήρων των μελετών που προβλέπονται από τη σύμβαση. Οι μελέτες της αρχικής και των συμπληρωματικών συμβάσεων παραλαμβάνονται ενιαία.

5. Αν η μελέτη δεν παραληφθεί εμπρόθεσμα, επέρχεται αυτοδίκαιη παραλαβή, αν παρέλθει άπρακτο διάστημα δύο (2) μηνών από την υποβολή σχετικής όχλησης του αναδόχου. Η όχληση υποβάλλεται επί ποινή απαραδέκτου μετά την πάροδο της προθεσμίας της παραγράφου 2.

6. Επιτρέπεται να παραληφθεί εκτός αν άλλως ορίζεται στην Σύμβαση, ύστερα από αίτηση του αναδόχου, μελέτη αυτοτελούς τμήματος έργου που εκπονήθηκε ή επι μέρους κατηγορίας ή σταδίου αυτής.

7. Η παραλαβή του αντικειμένου των συμβάσεων παροχής υπηρεσιών γίνεται όπως ορίζεται στις συμβάσεις αυτές.

Άρθρο 38 Εμπειρογνώμονες

1. Σε περιπτώσεις ειδικών ή μεγάλων έργων υποδομής ή έργων στα οποία εφαρμόζονται μη διαδεδομένες ειδικές μέθοδοι μελέτης και κατασκευής, ιδίως σε θέματα ασφάλειας ή αντιμετώπισης και αποτροπής κινδύνου, μπορεί, με απόφαση της Προϊσταμένης Αρχής, που λαμβάνεται κατόπιν σύμφωνης γνώμης του Τεχνικού Συμβουλίου του φορέα κατασκευής του έργου να ορίζεται ως ειδικός εμπειρογνώμονας για την επίλυση συγκεκριμένου τεχνικού προβλήματος και για ολιγοήμερη απασχόληση, επιστήμονας εγνωσμένου κύρους και φήμης και μεγάλης εμπειρίας σχετικής με το προς επίλυση θέμα, χωρίς να απαιτείται να είναι εγγεγραμμένος στο Μητρώο Μελετητών. Η αμοιβή του βαρύνει τις πιστώσεις του έργου ή της μελέτης και καθορίζεται με την απόφα-

ση ορισμού του, επί τη βάσει ημερήσιας αποζημίωσης που προκύπτει από πίνακα κλάσεων εμπειρογνωμόνων, ο οποίος εγκρίνεται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων.

2. Με τις προϋποθέσεις της παραγράφου 1, η αναθέτουσα Αρχή μπορεί να αναθέτει απευθείας σε έναν ή περισσότερους εμπειρογνώμονες, όπως αυτοί ορίζονται στην προηγούμενη παράγραφο, την υποστήριξη των υπηρεσιών του εργοδότη με σύμβαση παροχής υπηρεσιών. Αν η συμβατική αμοιβή ισούται ή υπερβαίνει το εκάστοτε όριο εφαρμογής της Κοινοτικής Οδηγίας για τις υπηρεσίες, απευθείας ανάθεση επιτρέπεται μόνο αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις των περιπτώσεων β' και γ' της παραγράφου 2 του άρθρου 10.

3. Η ανάθεση των καθηκόντων της παραγράφου 2 αποφασίζεται από την Προϊσταμένη Αρχή ύστερα από εισήγηση της Διευθύνουσας Υπηρεσίας και σύμφωνη γνώμη του αρμόδιου τεχνικού συμβουλίου, όταν πρόκειται ιδίως:

α) Για έργα πολύ μεγάλης κλίμακας, η πολυπλοκότητα των οποίων απαιτεί την εκτός των άλλων δυνατοτήτων της ιδιαίτερη υποστήριξη της Διευθύνουσας Υπηρεσίας.

β) Για εξειδικευμένα έργα ή για έκτακτα περιστατικά για τα οποία η διαθέσιμη εμπειρία κατά την κρίσιμη φάση της αντιμετώπισής τους είναι μικρή.

γ) Για έργα που εμφανίζουν σημαντικές αβεβαιότητες ή ιδιαίτερες κατασκευαστικές δυσχέρειες ή υψηλή επικινδυνότητα.

4. Η σύμβαση της παραγράφου 2 συνάπτεται ύστερα από απόφαση της αναθέτουσας Αρχής και μπορεί να λυθεί οποτεδήποτε μονομερώς και αζημίως για τον εργοδότη. Όταν οι υπηρεσίες Εμπειρογνώμονα ανατίθενται σε ομάδα, η απόφαση έγκρισης της ανάθεσης και περαιτέρω η σύμβαση καθορίζει λεπτομέρειες για τη διαμόρφωση και διατύπωση της γνώμης της ομάδας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε' ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΜΗΤΡΩΩΝ

Άρθρο 39

Εγγραφή στα Μητρώα. Κατηγορίες - Πιστοποιητικά Αρμόδια Υπηρεσία

1. Στο Μητρώο Μελετητών δικαιούνται να εγγραφούν φυσικά πρόσωπα, κάτοχοι τίτλου σπουδών ανώτατου εκπαιδευτικού ιδρύματος πανεπιστημιακού τομέα της Ελλάδας ή ισότιμου της αλλοδαπής, που έχουν συμπληρώσει τετραετία από την απόκτηση της άδειας ασκήσεως επαγγέλματος, έχουν την επαγγελματική τους εγκατάσταση στην Ελλάδα και δεν εμπίπτουν σε καμία από τις απαγορεύσεις της επόμενης παραγράφου.

Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, καθορίζονται οι όροι και προϋποθέσεις εγγραφής και κατάταξης στο Μητρώο Μελετητών των πτυχιούχων ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων του τεχνολογικού τομέα, εφόσον το δικαίωμα εκπόνησης μελετών δημόσιων έργων περιλαμβάνεται μεταξύ των νόμιμων επαγγελματικών τους δικαιωμάτων.

2. Δεν έχουν δικαίωμα εγγραφής στο Μητρώο Μελετητών τα πρόσωπα τα οποία:

α) Εργάζονται σε αναθέτουσα Αρχή, με σχέση εξαρτημένης εργασίας οποιασδήποτε μορφής. Το κώλυμα συνεχίζει να υφίσταται για δύο (2) χρόνια μετά τη συνταξιοδότησή τους και κατά το διάστημα αυτό δεν επιτρέπε-

ται η παροχή υπηρεσιών σε μελετητή ή εταιρεία μελετών, με σχέση μίσθωσης εργασίας ή έργου.

β) Εργάζονται σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα του ιδιωτικού τομέα με σχέση εξαρτημένης εργασίας οποιασδήποτε μορφής, με εξαίρεση τους εργαζόμενους σε εταιρείες μελετών, οι οποίοι όμως δεν μπορούν να χρησιμοποιούν το μελετητικό πτυχίο τους κατά το διάστημα ισχύος της σχέσης αυτής αυτοτελώς ή ως μέλη σύμπραξης ή κοινοπραξίας, σε διαδικασία σύναψης σύμβασης του νόμου αυτού.

γ) Έχουν ατομική εργοληπτική επιχείρηση ή είναι εταίροι προσωπικής εταιρείας ή διαχειριστές ή εταίροι εταιρείας περιορισμένης ευθύνης ή μέλη διοικητικού συμβουλίου ή νόμιμοι εκπρόσωποι ανώνυμης εταιρείας, γραμμένης στο Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων (Μ.Ε.ΕΠ.).

δ) Είναι γραμμένα στο Μητρώο Εμπειρίας Κατασκευαστών (Μ.Ε.Κ.).

ε) Παρέχουν τις υπηρεσίες τους με οποιαδήποτε σχέση σε εργοληπτικές επιχειρήσεις εγγεγραμμένες στο Μ.Ε.ΕΠ., με εξαίρεση τις περιπτώσεις παροχής τέτοιων υπηρεσιών που προβλέπονται από τη νομοθεσία εκτέλεσης δημόσιων έργων, όπως ιδίως στα πλαίσια του συστήματος προσφοράς μελέτη-κατασκευή ή τροποποίησης της μελέτης του έργου.

στ) Εμπίπτουν στις περιπτώσεις της παραγράφου 1 του άρθρου 16, καθώς και στις περιπτώσεις α' και γ' της παρ. 2 του ίδιου άρθρου.

3. Δικαίωμα εγγραφής στο Μητρώο Εταιρειών Μελετών έχουν τα νομικά πρόσωπα που έχουν κατά το καταστατικό τους ως κύριο σκοπό την εκπόνηση μελετών και είναι νομίμως εγκατεστημένα στην Ελλάδα, εφόσον: α) δεν είναι συνδεδέμενα με εργοληπτική επιχείρηση εγγεγραμμένη στο Μ.Ε.ΕΠ. ή εξαρτημένα από πρόσωπα εγγεγραμμένα στο Μ.Ε.Κ. που στελεχώνουν ή συμμετέχουν σε εργοληπτική επιχείρηση εγγεγραμμένη στο Μ.Ε.ΕΠ. και β) είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Μελετητών τουλάχιστον: αα. οι ομόρρυθμοι εταίροι, σε περίπτωση ομόρρυθμης (Ο.Ε.) ή ετερόρρυθμης (Ε.Ε.) εταιρίες, ββ. οι διαχειριστές σε περίπτωση εταιρείας περιορισμένης ευθύνης (Ε.Π.Ε.), γγ. οι πρόεδροι και διευθύνοντες σύμβουλοι και όσοι ασκούν τη γενική διαχείριση σε περίπτωση ανώνυμης εταιρείας (Α.Ε.). Στους σκοπούς των εταιρειών μελετών δεν επιτρέπεται να περιλαμβάνονται δραστηριότητες συγκρουόμενες εξ αντικειμένου με τον κύριο σκοπό τους, όπως η ανάληψη (άμεσα ή έμμεσα) δημόσιων έργων ή προμηθειών.

Οι μετοχές ανώνυμης εταιρείας μελετών είναι υποχρεωτικά ονομαστικές.

4. Η εγγραφή στο Μητρώο Μελετητών διενεργείται ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου, ο οποίος κατάτασσεται αφ' ενός σε μία ή δύο κατηγορίες μελετών, βάσει των εξειδικευμένων επιστημονικών και τεχνικών γνώσεων του, που αποδεικνύονται από τον τίτλο και τον τομέα σπουδών του, καθώς και από την πιστοποιούμενη εμπειρία του και αφ' ετέρου σε τάξεις ανά κατηγορία, με βάση το δυναμικό του. Το δυναμικό υπολογίζεται σε μονάδες, ανάλογα με τον τομέα σπουδών του, την εμπειρία στην εκπόνηση μελετών δημόσιων ή ιδιωτικών έργων, καθώς και την εμπειρία του σε επιβλέψεις μελετών, και τα έτη που παρήλθαν από την απόκτηση του αντίστοιχου τίτλου σπουδών ως εξής:

(α) Μελετητής που έχει συμπληρώσει τετραετία από την κτήση του διπλώματος: δυναμικό 1 μονάδας.

(β) Μελετητής που έχει συμπληρώσει οκταετία από την κτήση του διπλώματος και έχει αποδεδειγμένη ανάλογη εμπειρία: δυναμικό 2 μονάδων.

(γ) Μελετητής που έχει συμπληρώσει δωδεκαετία από την κτήση του διπλώματος και έχει αποδεδειγμένη ανάλογη εμπειρία: δυναμικό 3 μονάδων.

Για την κατάταξη εταιρείας στα Μητρώα Μελετών λαμβάνεται υπόψη το άθροισμα των δυναμικών των φυσικών προσώπων που έχουν καταταγεί στο Μητρώο, ανά κατηγορία και τάξη, έχουν την εταιρική ιδιότητα ή απασχολούνται μόνιμα σε αυτήν με σχέση εξαρτημένης εργασίας και έχουν δεσμεύσει στην εταιρεία το πτυχίο τους της επόμενης παραγράφου. Κάθε μελετητής ή πάροχος υπηρεσιών μπορεί να δεσμεύσει το πτυχίο του σε μία μόνο εταιρεία μελετών.

5. Για την εγγραφή και κατάταξη στα Μητρώα εκδίδεται βεβαίωση με τη μορφή πτυχίου, η οποία ακολουθεί τις μεταβολές των στοιχείων στα οποία βασίζεται η κατάταξη. Το πτυχίο εκδίδεται και ισχύει για ορισμένο χρόνο. Οι τάξεις των πτυχίων Μελετών καθορίζονται σε πέντε, ανάλογα με το ελάχιστο δυναμικό που προβλέπεται από τις διατάξεις του νόμου αυτού, κατά κατηγορία συμβάσεως και κατηγορία μελέτης ή υπηρεσίας.

6. Για την εγγραφή στα Μητρώα:

Πτυχίο Α' τάξης σε συγκεκριμένη κατηγορία χορηγείται σε μελετητή ή πάροχο υπηρεσίας ή εταιρεία μελετών ή εταιρεία παρόχων υπηρεσιών με δυναμικό μιας μονάδας στην εν λόγω κατηγορία.

Πτυχίο Β' τάξης σε συγκεκριμένη κατηγορία χορηγείται σε μελετητή ή πάροχο υπηρεσίας ή εταιρεία μελετών ή εταιρεία παρόχων υπηρεσιών με δυναμικό δύο μονάδων στην εν λόγω κατηγορία.

Πτυχίο Γ' τάξης σε συγκεκριμένη κατηγορία χορηγείται σε μελετητή ή πάροχο υπηρεσίας ή εταιρεία μελετών ή εταιρεία παρόχων υπηρεσιών με δυναμικό τουλάχιστον τριών μονάδων στην εν λόγω κατηγορία που δεν πληροί τους όρους απόκτησης πτυχίου ανώτερης τάξης.

Πτυχίο Δ' τάξης σε συγκεκριμένη κατηγορία χορηγείται σε εταιρεία μελετών ή εταιρεία παρόχων υπηρεσιών που στη συγκεκριμένη κατηγορία μελέτης ή υπηρεσιών διαθέτει δυναμικό τουλάχιστον επτά μονάδων, εφόσον σε αυτό περιλαμβάνει για τουλάχιστον έναν μελετητή ή πάροχο υπηρεσιών με πτυχίο Γ' τάξης και έναν με πτυχίο Β' τάξης, και εφόσον η εταιρεία δεν πληροί τους όρους απόκτησης πτυχίου ανώτερης τάξης.

Πτυχίο Ε' τάξης σε συγκεκριμένη κατηγορία χορηγείται σε εταιρεία μελετών ή εταιρεία παρόχων υπηρεσιών που στη συγκεκριμένη κατηγορία μελέτης ή υπηρεσιών διαθέτει δυναμικό τουλάχιστον δώδεκα μονάδων, εφόσον σε αυτό περιλαμβάνει δύο μελετητές ή παρόχους υπηρεσιών με πτυχία Γ' τάξης και ένα μελετητή ή πάροχο υπηρεσιών με πτυχίο Β' τάξης.

7. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, καθορίζονται:

α) Οι ειδικότεροι όροι και προϋποθέσεις εγγραφής και κατάταξης στα μητρώα και τα δικαιολογητικά που υποβάλλονται.

β) Οι όροι και προϋποθέσεις ελέγχου, ανανέωσης, αναθεώρησης και ακύρωσης του πτυχίου, η χρονική διάρκεια ισχύος του, η διαδικασία και τα δικαιολογητικά που υποβάλλονται και τα αρμόδια για την έκδοση των πτυχίων όργανα.

γ) Τα όρια αμοιβών μελετών που έχουν δικαίωμα εκπό-

νησης οι εγγεγραμμένοι στα μητρώα, ανάλογα με την κατηγορία και την τάξη του πτυχίου τους.

δ) Οι όροι και προϋποθέσεις άσκησης ενδικοφανούς διαδικασίας κατά των διοικητικών πράξεων εγγραφής και κατάταξης στα Μητρώα, αναθεώρησης του πτυχίου, διαγραφής από τα Μητρώα και αφαίρεσης του πτυχίου, τα αποφαινόμενα όργανα και η σχετική διαδικασία.

ε) Η αρμόδια για την τήρηση και τον έλεγχο των Μητρώων Διεύθυνση της Γενικής Γραμματείας Δημόσιων Έργων του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, ο καθορισμός και η κατανομή των σχετικών αρμοδιοτήτων στα επί μέρους τμήματα αυτής.

στ) Οι αρμοδιότητες της Γνωμοδοτικής Επιτροπής Μητρώου της παραγράφου 8, οι ιδιότητες των μελών και οι λεπτομέρειες της λειτουργίας της και της τήρησης των Μητρώων.

8. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων συγκροτείται Γνωμοδοτική Επιτροπή Μητρώου με θητεία δύο (2) ετών, που μπορεί να ανανεώνεται μία ή περισσότερες φορές. Η Επιτροπή λειτουργεί στα πλαίσια της Γενικής Γραμματείας Δημόσιων Έργων του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, αποτελείται από δεκατρία (13) μέλη, δύο εκ των οποίων υποδεικνύονται, μαζί με τους αναπληρωτές τους, από το Τεχνικό Επιμελητήριο της Ελλάδος (Τ.Ε.Ε.), και ανά ένα υποδεικνύεται μαζί με τον αναπληρωτή του από τους Συνδέσμους Ελληνικών Γραφείων Μελετών (Σ.Ε.Γ.Μ.), από το Σύλλογο Μελετητών Ελλάδος (Σ.Μ.Ε.) και από το Σύλλογο Μελετητών Δημόσιων Έργων Κεντρικής Μακεδονίας (Σ.Μ.Ε.Δ.Ε.Κ.Ε.Μ.). Στις αρμοδιότητές της περιλαμβάνονται ιδίως η έκδοση γνωμοδοτήσεων σε θέματα εγγραφής, κατάταξης και κάθε είδους μεταβολής των εγγεγραμμένων στα Μητρώα και η εισήγηση για την τροποποίηση του σχετικού με τα Μητρώα νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου.

9. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, μπορεί να συστήνεται στη Γενική Γραμματεία Δημόσιων Έργων του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων. Γνωμοδοτική Επιτροπή Ενστάσεων και να καθορίζεται η θητεία της, η σύνθεση της, η διαδικασία έκδοσης των γνωμοδοτήσεων της και οι εν γένει αρμοδιότητές της. Με το ίδιο προεδρικό διάταγμα καθορίζονται και οι τροποποιήσεις που επέρχονται στη διαδικασία των διαγωνισμών του νόμου αυτού, ως συνέπεια της σύστασης και των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής.

Άρθρο 40 Πειθαρχικός έλεγχος των μελετητών και των εταιρειών μελετών

1. Οι μελετητές, οι εταιρείες μελετών και τα στελέχη των εταιρειών υπόκεινται στον πειθαρχικό έλεγχο του κράτους. Αρμοδιότητα για την άσκηση του ελέγχου έχουν, πέραν των θεσμοθετημένων Επιμελητηρίων για τα μέλη τους και οι υπηρεσίες της Γενικής Γραμματείας Δημόσιων Έργων του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων.

2. Πειθαρχικό αδίκημα αποτελεί κάθε υπαίτια αντισυμβατική πράξη ή παράλειψη του αναδόχου για την οποία επιβάλλονται οι πειθαρχικές ποινές της παραγράφου 3. Ιδίως αποτελούν πειθαρχικά αδικήματα οι ακόλουθες πράξεις:

α) Η συνεννόηση για την αποφυγή του πραγματικού συναγωνισμού σε διαγωνισμούς του νόμου αυτού, που τιμωρείται με τις ποινές των περιπτώσεων α' ή β' ή γ' της παραγράφου 3.

β) Η δυστροπία επανόρθωσης ελλιπούς ή εσφαλμένης μελέτης, κατά τα προβλεπόμενα στις διατάξεις, η οποία τιμωρείται με τις ποινές των περιπτώσεων α' ή β' της παραγράφου 3.

γ) Η έκπτωση, που τιμωρείται με τις ποινές των περιπτώσεων α' ή β' της παραγράφου 3.

δ) Η υποβολή ψευδών δηλώσεων κατά τη διαδικασία των διαγωνισμών, που τιμωρείται με τις ποινές των περιπτώσεων α' ή β' της παραγράφου 3.

ε) Η υποκατάσταση κατά την εκπόνηση της μελέτης, χωρίς έγκριση της υπηρεσίας, που τιμωρείται με τις ποινές των περιπτώσεων α' ή β' της παραγράφου 3.

στ) Η αμετάκλητη καταδίκη σε κάπιο από τα αδικήματα της παραγράφου 4 του άρθρου 16, που τιμωρείται με την ποινή της περίπτωσης δ'.

3. Οι πειθαρχικές ποινές που επιβάλλονται είναι οι ακόλουθες, κατά αύξουσα σειρά βαρύτητας:

α) ο αποκλεισμός από τους διαγωνισμούς για χρονικό διάστημα μέχρι έξι (6) μήνες,

β) ο υποβιβασμός της τάξης του πτυχίου σε μία ή περισσότερες κατηγορίες μελετών,

γ) η προσωρινή διαγραφή από το μητρώο για χρονικό διάστημα από έξι (6) μήνες έως τρία (3) χρόνια και

δ) η οριστική διαγραφή από τα μητρώα.

4. Παράλληλα με την επιβολή των πειθαρχικών ποινών, το αρμόδιο για την επιβολή τους όργανο μπορεί να επιβάλλει παρεπόμενες χρηματικές ποινές υπέρ του Δημοσίου, που κυμαίνονται από 10.000 - 50.000 ευρώ αναλόγως με τη βαρύτητα και τις συνθήκες τέλεσης του αδικήματος. Για τις ποινές αυτές η αρμόδια για την τήρηση των μητρώων υπηρεσία της Γενικής Γραμματείας Δημόσιων Έργων του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων συντάσσει χρηματικούς καταλόγους, τους οποίους αποστέλλει στην αρμόδια Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία (Δ.Ο.Υ.) για βεβαίωση και είσπραξη σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

5. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, καθορίζονται τα όργανα του πειθαρχικού ελέγχου, η διαδικασία και οι όροι επιβολής και παραγραφής των ποινών, η σχέση της πειθαρχικής με τις λοιπές δίκες και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ' ΕΠΙΛΥΣΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΚΑΙ ΆΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 41 Διοικητική επίλυση διαφορών

1. Στις περιπτώσεις που ρητά ορίζεται στο νόμο αυτόν, καθώς και σε κάθε άλλη περίπτωση εκτελεστής πράξης ή παραλείψης της Διευθύνουσας Υπηρεσίας που βλάπτει για πρώτη φορά, άμεσα, δικαίωμα του αναδόχου, ασκείται ένσταση μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από την κοινοποίηση της πράξης. Εφόσον δεν υφίσταται δέσμια αρμοδιότητα της υπηρεσίας για την έκδοση ρητής πράξης, προϋπόθεση ώστε να θεωρηθεί επιτρεπτή η ένσταση κατά παραλείψεως είναι να έχει προηγηθεί η

υποβολή εγγράφου αιτήματος του αναδόχου με συγκεκριμένο περιεχόμενο και να παρέλθει ένας τουλάχιστον μήνας από της υποβολής του. Η προθεσμία της ένστασης στην περίπτωση αυτή διαρκεί μέχρι την έγκριση του σταδίου της μελέτης ή την παραλαβή της υπηρεσίας, εκτός αν γνωστοποιηθεί εγγράφως από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία στον ανάδοχο ότι η διοίκηση δεν πρόκειται να εκδώσει ρητή πράξη επί του αιτήματός του. Στην περίπτωση αυτή πρέπει να τον ενημερώνει κατά το δεύτερο εδάφιο της επόμενης παραγράφου.

2. Μη εκτελεστές πράξεις της Διευθύνουσας Υπηρεσίας, όπως επιβεβαιωτικές πράξεις ή παραλείψεις, ενημερωτικά έγγραφα της υπηρεσίας και γραπτές υπενθυμίσεις προς τον ανάδοχο των νόμιμων και συμβατικών του υποχρεώσεων δεν προσβάλλονται με ένσταση. Επί της βλαπτικής πράξης, ή επί του εγγράφου με το οποίο κοινοποιείται η πράξη στον ανάδοχο, σημειώνεται η προθεσμία ένστασης και η υπηρεσία στην οποία πρέπει να απευθυνθεί, διαφορετικά η προσφυγή που ασκείται στο αρμόδιο δικαστήριο θεωρείται ως παραδεκτή, παρά τη μη τήρηση ή πλημμελή τήρηση της σχετικής προδικασίας σύμφωνα με τον Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας.

3. Η ένσταση απευθύνεται στην Προϊσταμένη Αρχή και ασκείται με κατάθεση στο πρωτόκολλο της Διευθύνουσας Υπηρεσίας ή με ταχυδρομική αποστολή επί αποδείξει ή με τηλεομοιοτυπία (FAX) προς τη Διευθύνουσα Υπηρεσία. Ως ημερομηνία κατάθεσης λογίζεται αντίστοιχα η ημερομηνία πρωτοκόλλησης ή η ημερομηνία του αποδεικτικού παραλαβής ή της αποστολής της τηλεομοιοτυπίας (FAX). Μέσα στην ίδια προθεσμία αντίγραφο της αίτησης κατατίθεται στην Προϊσταμένη Αρχή, με τους τρόπους που αναφέρεται στο προηγούμενο εδάφιο.

4. Η Προϊσταμένη Αρχή αποφασίζει μέσα σε προθεσμία δύο (2) μηνών από την υποβολή της ένστασης. Αν η ένσταση απορριφθεί εν μέρει ή στο σύνολό της ή αν παρέλθει άπρακτη η δίμηνη προθεσμία, ο ανάδοχος μπορεί να ασκήσει αίτηση θεραπείας σε προθεσμία σαράντα πέντε (45) ημερών, από την κοινοποίηση της απόφασης ή από την άπρακτη πάροδο της δίμηνης προθεσμίας. Αίτηση θεραπείας ασκείται και κατά των βλαπτικών εκτελεστών πράξεων ή παραλείψεων της Προϊσταμένης Αρχής ή του κυρίου του έργου, αν δημιουργείται για πρώτη φορά διαφωνία. Οι διατάξεις των παραγράφων 1, 2 και 3 έχουν συμπληρωματική εφαρμογή στην αίτηση θεραπείας. Στις προθεσμίες της ένστασης και της αίτησης θεραπείας δεν περιλαμβάνεται η ημέρα κοινοποίησης της προσβαλλόμενης πράξης και γενικά ισχύουν οι γενικές διατάξεις περί υπολογισμού των προθεσμιών.

5. Η αίτηση θεραπείας απευθύνεται στον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων ή στον καθ' ύλην αρμόδιο Υπουργό ή στο αρμόδιο κατά το νόμο όργανο του εργοδότη και ασκείται με κατάθεση στο πρωτόκολλο του οργάνου που είναι αρμόδιο για την εκδίκασή της ή με ταχυδρομική αποστολή επί αποδείξει ή με τηλεομοιοτυπία (FAX). Ως ημερομηνία κατάθεσης λογίζεται αντίστοιχα η ημερομηνία πρωτοκόλλησης ή η ημερομηνία του αποδεικτικού παραλαβής ή της αποστολής της τηλεομοιοτυπίας (FAX). Μέσα στην ίδια προθεσμία αντίγραφο της αίτησης κατατίθεται στην Προϊσταμένη Αρχή, με τους τρόπους που αναφέρεται στο προηγούμενο εδάφιο.

6. Αίτηση θεραπείας μπορεί να ασκήσει και ο κύριος του έργου, αν δεν είναι το Δημόσιο. Αν αρμόδιος να αποφανθεί σε αιτήσεις θεραπείας του αναδόχου είναι ο κύριος του έργου ή όργανό του, στις αιτήσεις θεραπείας που ασκούνται από αυτόν αποφασίζει ο Υπουργός που

εποπτεύει τον κύριο του έργου και αν δεν υφίσταται εποπτεία, ο Υπουργός Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων.

7. Αν κύριος του έργου δεν είναι το Δημόσιο, αντίγραφο της αίτησης θεραπείας υποβάλλεται επί ποινή απαραδέκτου, μέσα στην προθεσμία της παραγράφου 4, στον αντισυμβαλλόμενο του αιτούντος. Στις περιπτώσεις αυτές με την απόφαση επί της ενστάσεως γνωστοποιείται στον ανάδοχο η διαδικαστική προϋπόθεση του προηγούμενου εδαφίου. Για την εξέταση της αίτησης θεραπείας καλείται ο αιτών να προσκομίσει το αποδεικτικό κατάθεσής της στον αντισυμβαλλόμενό του, που μπορεί να υποβάλει τις αντιρρήσεις του, μέσα σε προθεσμία ενός μηνός. Η μη υποβολή αντιρρήσεων δεν θεωρείται ως αποδοχή των ισχυρισμών του αιτούντος.

8. Η αίτηση θεραπείας προσδιορίζει την προσβαλλόμενη πράξη ή παράλειψη, περιλαμβάνει σύντομο ιστορικό της σύμβασης και της διαφωνίας, τους ουσιαστικούς λόγους στους οποίους στηρίζεται, τα αιτήματα του αιτούντος και εφόσον είναι δυνατό, το οικονομικό αντικείμενο της διαφοράς. Η αίτηση συνοδεύεται με αντίγραφο της πράξης που γέννησε τη διαφωνία, της ένστασης και της απόφασης που εκδόθηκε επ' αυτής. Η Διευθύνουσα Υπηρεσία και η Προϊσταμένη Αρχή διαβιβάζουν στο αρμόδιο για την έκδοση απόφασης όργανο, φάκελο της υπόθεσης με τα συμβατικά τεύχη του έργου, τα οποία δικαιούται να προσκομίσει και ο αιτών.

9. Η απόφαση του αρμόδιου οργάνου εκδίδεται μετά από γνώμη του αρμόδιου τεχνικού συμβουλίου. Για τη συζήτηση στο τεχνικό συμβούλιο, καλείται από την υπηρεσία που εισηγείται ή τη γραμματεία του συμβουλίου ο ανάδοχος εγγράφως, σε καθορισμένη ημέρα και ώρα που δεν απέχει λιγότερο από δέκα (10) ημέρες από την επίδοση της πρόσκλησης. Η πρόσκληση επιδίδεται με απόδειξη στον ανάδοχο ή τον αντίκλητό του, με δημόσιο όργανο ή με τηλεομοιοτυπία (FAX). Στη συζήτηση καλείται με τον ίδιο τρόπο ο κύριος του έργου που υπέβαλε την αίτηση θεραπείας ή αντιρρήσεις κατ' αυτής. Στη συνεδρίαση ο αιτών παρίσταται είτε αυτοπροσώπως είτε με πληρεξούσιο.

10. Αν κύριος του έργου δεν είναι το Δημόσιο και ασκηθούν αντίθετες αιτήσεις θεραπείας από τον ανάδοχο και τον αντισυμβαλλόμενό του / κύριο του έργου, εξετάζονται ταυτόχρονα από τον εποπτεύοντα Υπουργό ή, αν δεν υπάρχει, τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, ακόμα και αν έχει την κατά νόμο αρμοδιότητα για την εξέταση της αίτησης θεραπείας όργανο του κυρίου του έργου.

11. Η συζήτηση της αίτησης θεραπείας στο τεχνικό συμβούλιο αρχίζει με προφορική ανάπτυξη της έγγραφης εισήγησης της υπηρεσίας είτε με παρουσία του αιτούντος και του υποβάλλοντος αντιρρήσεις είτε και χωρίς αν δεν προσήλθαν παρά τη νόμιμη κλήτευσή τους. Ελέγχεται κατ' αρχήν το εμπρόθεσμό της αίτησης και της ένστασης που τυχόν προηγήθηκε, η επίδοση της αίτησης θεραπείας στον αντισυμβαλλόμενό όταν απαιτείται και οι αντιρρήσεις του αντισυμβαλλομένου αν έχουν υποβληθεί και στη συνέχεια εξετάζεται η νομιμότητα και ουσιαστική βασιμότητα των λόγων που προβάλλονται. Η εισήγηση περιλαμβάνει επίσης εκτίμηση περί του οικονομικού αντικειμένου της υπόθεσης, αν τούτο είναι εφικτό. Ακολουθεί προφορική συζήτηση υπό τη διεύθυνση του προέδρου του τεχνικού συμβουλίου για την πληρέστερη ενημέρωση των μελών. Η γνώμη του συμβουλίου

διαμορφώνεται μετά την αποχώρηση των ενδιαφερομένων, διατυπώνεται στο πρακτικό και υποβάλλεται στο αρμόδιο για την απόφαση όργανο.

12. Η απόφαση επί της αιτήσεως θεραπείας εκδίδεται μέσα σε προθεσμία τεσσάρων (4) μηνών από την άσκηση της. Αν απορριφθεί εν όλω ή εν μέρει η αίτηση ή παρέλθει άπρακτη η προθεσμία, ο ενδιαφερόμενος μπορεί να ασκήσει προσφυγή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 42. Αν η αίτηση θεραπείας γίνει δεκτή εν όλω ή εν μέρει, η διαφορά θεωρείται λυμένη κατά το μέρος αυτό και η απόφαση είναι εκτελεστή.

13. Οι προθεσμίες του παρόντος άρθρου, περιλαμβανομένων και όσων τάσσονται στα όργανα του εργοδότη και της διοίκησης, δεν τρέχουν κατά τον μήνα Αύγουστο.

Άρθρο 42 Άλλες διατάξεις

1. Αν ασκηθεί ποινική δίωξη κατά τεχνικού υπαλλήλου, εξαιτίας πράξεων ή παραλείψεών του κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του, επιτρέπεται, με απόφαση του αρμόδιου υπουργού ή του οργάνου που ασκεί τη διοίκηση του κυρίου του έργου, η οποία εκδίδεται ύστερα από αίτηση του υπαλλήλου, η ανάθεση παροχής υπηρεσιών σε δικηγόρο της επιλογής του, για την υπεράσπιση του σε όλα τα στάδια της σχετικής διαδικασίας, μέχρι την έκδοση αμετακλήτου αποφάσεως και με αμοιβή που υπολογίζεται σύμφωνα με τα ισχύοντα κατώτερα όρια αμοιβών του Κώδικα περί Δικηγόρων. Το σύνολο της αμοιβής καταβάλλεται με την προσκόμιση των αποδείξεων καταβολής του οικείου δικηγορικού συλλόγου, εφόσον ο υπάλληλος απαλλάσσεται της κατηγορίας ή αθωώνεται με αμετάκλητη απόφαση. Οι αμοιβές και λοιπές απαραίτητες για τη διεξαγωγή της διαδικασίας δαπάνες καλύπτονται από τις πιστώσεις της μελέτης ή του έργου.

Με απόφαση του Υπουργού στον οποίο υπάγεται ή από τον οποίο εποπτεύεται ο κύριος του έργου προσδιορίζονται ειδικότερα οι όροι και οι λοιπές προϋποθέσεις ανάθεσης, οι καλυπτόμενες δαπάνες και υπηρεσίες, η διαδικασία καταβολής της αμοιβής και κάθε αναγκαία για την εφαρμογή της διάταξης λεπτομέρεια.

2. Το προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου που προσλήφθηκε κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 2 του άρθρου 20 του ν. 3212/2003 (ΦΕΚ 308 Α') μπορεί να διατίθεται για τη στέλεχωση των υπηρεσιών εν γένει του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

3. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων μπορούν, έναντι ανταλλάγματος, να διατίθενται προς τρίτους τα κυκλοφοριακά στοιχεία, δηλαδή οι μετρήσεις κυκλοφοριακών φόρτων και μέσων ταχυτήτων, η κυκλοφοριακή κατάσταση και το ποσοστό κατάληψης των αρτηριών, που προέρχονται από το σύστημα ανίχνευσης της κυκλοφορίας που εγκατέστησε το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων σε βασικές οδικές αρτηρίες του Λεκανοπεδίου Αττικής. Με την απόφαση καθορίζονται όλες εν γένει οι σχετικές λεπτομέρειες για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου, όπως ιδίως η τιμή και ο τρόπος διάθεσης, καταβολής και διαχείρισης των ποσών που προκύπτουν ως αντάλλαγμα από τη διάθεση των στοιχείων.

4. Η παράγραφος 27 του άρθρου 16 του ν.1418/1984 (ΦΕΚ 23 Α'), όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή της από το άρθρο 4 του ν. 2940/2001 (ΦΕΚ 180 Α'), αντικαθίσταται από τότε που ίσχυσε ως εξής:

«27. Οι δείκτες βιωσιμότητας, όπως ορίζονται στις παραγράφους 23 και 26, λαμβάνονται υπόψη μόνο κατά την τακτική και την, με πρωτοβουλία της επιχείρησης, έκτακτη αναθεώρηση των επιχειρήσεων του Μητρώου Εργοληπτικών Επιχειρήσεων (Μ.Ε.Ε.Π.) και δεν θεωρούνται δυσμενές στοιχείο κατά την έννοια της παραγράφου 10, για τη διενέργεια έκτακτης αναθεώρησης της εγγραφής των εργοληπτικών επιχειρήσεων.»

5. Το πέμπτο εδάφιο της παρ. 14 του άρθρου 17 του ν. 1418/1984, που προστέθηκε με την παρ. 4 του δωδέκατου άρθρου του ν. 2338/1995 (ΦΕΚ 202 Α'), αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Μέχρι την ίδρυση του ανωτέρω νομικού προσώπου, μπορεί να επιβάλλεται στους ενδιαφερομένους, με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, εισφορά για την εγγραφή, κατάταξη, αναθεώρηση εγγραφής και οποιαδήποτε άλλη διαδικασία της Διεύθυνσης Μητρώων και Τεχνικών Επαγγελμάτων της Γενικής Γραμματείας Δημόσιων Έργων του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, ανάλογη με την τάξη, την κατηγορία και τη βαθμίδα του ενδιαφερομένου.»

6. Το έκτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 3 του ν. 3263/2004 (ΦΕΚ 179 Α'), αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Στην περίπτωση αυτή παρίσταται και ένας εκπρόσωπος των εργοληπτικών οργανώσεων, που υποδεικνύεται από τις πανελλήνιες εργοληπτικές οργανώσεις με τον αναπληρωτή του, χωρίς να μετέχει στις διαδικασίες του διαγωνισμού.»

7. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 8 του ν. 3263/04 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων που εκδίδεται ύστερα από γνώμη του τεχνικού συμβουλίου κατασκευών, μπορεί να προστίθενται στη διακήρυξη επιπλέον όροι, όταν τούτο ενδείκνυται από το είδος ή την πολυπλοκότητα του προς ανάθεση έργου..»

8. Στην παρ. 2 του άρθρου 4 του π.δ. 27 Νοεμ./14 Δεκ. 1926 «Περί κωδικοποίησεως των περί συστάσεως Τεχνικού Επιμελητηρίου κειμένων διατάξεων» προστίθεται εδάφιο με στοιχείο ή ως εξής:

«η. Μπορεί να συγκροτεί τεχνική υπηρεσία εποπτείας και διοίκησης δημοσίων συμβάσεων μελετών, υπηρεσιών και δημοσίων έργων και αναλαμβάνει με προγραμματικές συμβάσεις, ως εντολοδόχος, τις σχετικές αρμοδιότητες της αναθέτουσας αρχής, κατά την ανάθεση του εντολέα.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ' ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ – ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 43 Γενικές - Μεταβατικές διατάξεις

1. Ο νόμος αυτός εφαρμόζεται για την ανάθεση των μελετών και υπηρεσιών, όλων εν γένει των αναθέτουσών Αρχών, όπως προσδιορίζονται στην παράγραφο 9 του άρθρου 1 και στους διαγωνισμούς των οποίων η πρόκριψη θα δημοσιευθεί μετά την έναρξη ισχύος του, κα-

θώς και στις συμβάσεις που θα συναφθούν συνεπεία των διαγωνισμών αυτών, χωρίς να επιτρέπονται παρεκκλίσεις από τις διατάξεις του. Ως δημοσίευση νοείται η αποστολή της περίληψης προκήρυξης στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ή, στους διαγωνισμούς με προεκτιμώμενη αμοιβή κάτω του ορίου εφαρμογής της κοινοτικής οδηγίας για τις δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών, η πρώτη αποστολή προς δημοσίευση στον ελληνικό τύπο. Σε περίπτωση ανάθεσης με διαδικασία διαπραγμάτευσης οι διατάξεις του νόμου αυτού εφαρμόζονται αν η πρόσκληση προς διαπραγμάτευση αποσταλεί μετά την έναρξη ισχύος του. Οι διατάξεις του κεφαλαίου περί διοικητικής και δικαστικής επίλυσης των διαφορών εφαρμόζονται στις διαφορές που ανακύπτουν με κοινοποίηση της βλαπτικής πράξης στον ανάδοχο, μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, ανεξαρτήτως του χρόνου σύναψης της σύμβασης.

2. Τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες που προβλέπονται από το νόμο αυτόν ασκούνται από τα αρμόδια όργανα της αναθέτουσας Αρχής και του εργοδότη, σύμφωνα με τις οργανωτικές διατάξεις τους. Με κοινές αποφάσεις του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού, μπορεί να ορίζονται τα αποφαινόμενα και γνωμοδοτούντα όργανα των επί μέρους αναθέτουσών Αρχών, για τις ανάγκες εφαρμογής του νόμου αυτού.

Αποφαινόμενα όργανα που έχουν καθοριστεί με προγενέστερες διατάξεις διατηρούν τις αρμοδιότητές τους μέχρι την έκδοση νέας απόφασης.

Μέχρι την έκδοση των νέων αποφάσεων ως αποφαινόμενα και γνωμοδοτούντα για τις συμβάσεις του νόμου αυτού όργανα ορίζονται όργανα και υπηρεσίες των αναθέτουσών Αρχών με απόφαση του οργάνου διοίκησης των αρχών αυτών.

3. Όπου οι κείμενες διατάξεις παραπέμπουν σε διατάξεις του ν. 716/1977 και στα προεδρικά διατάγματα και τις υπουργικές αποφάσεις που εκδόθηκαν προς εκτέλεσή του, η παραπομπή νοείται ότι γίνεται στις αντίστοιχες διατάξεις του νόμου αυτού και στο προεδρικό διάταγμα που θα εκδοθεί κατ' εξουσιοδότησή του.

4. Οι περί μητρώων διατάξεις του ν. 716/1977 και των κανονιστικών πράξεων που εκδόθηκαν για την εφαρμογή του εξακολουθούν να ισχύουν, εφόσον δεν αντιτίθενται στις διατάξεις του νόμου αυτού, μέχρις ότου τεθεί σε ισχύ το προεδρικό διάταγμα κατ' εξουσιοδότηση της παραγράφου 7 του άρθρου 39. Οι βεβαιώσεις εγγραφής στα μητρώα (πτυχία), που έχουν εκδοθεί υπό την ισχύ του ν. 716/1977, ισχύουν για κάθε συνέπεια, μέχρις ότου εκδοθούν νέες βεβαιώσεις κατ' εφαρμογή του προεδρικού διατάγματος της παρ. 7 του άρθρου 39.

5. Οι αιτήσεις προς την υπηρεσία τήρησης των μητρώων, για την εγγραφή, κατάταξη και αναθεώρηση των πτυχίων, κρίνονται με βάση τις διατάξεις που ισχύουν κατά το χρόνο υποβολής τους, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά με το προεδρικό διάταγμα που προβλέπεται στην παραγράφου 7 του άρθρου 39.

6. Μέχρι την έκδοση των υπουργικών αποφάσεων των παραγράφων 7 και 8 του άρθρου 4, η προεκτιμώμενη αμοιβή των συμβάσεων που θα συναφθούν με τις διατάξεις του παρόντος νόμου υπολογίζεται με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία από παρόμοιες μελέτες και τις κείμενες περί αμοιβών μελετητών διατάξεις.

7. Οι αμοιβές μηχανικών για μελέτες και συναφείς υπηρεσίες που έχουν ανατεθεί πριν από την έναρξη

ισχύος του παρόντος νόμου υπολογίζονται με τους προ-
ϋπολογισμούς που εξάγονται σύμφωνα με τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις που ίσχυαν κατά το χρόνο σύναψης των σχετικών συμβάσεων. Στις συμβάσεις αυτές οι ανάδοχοι μελέτης οφείλουν να υποβάλουν χωρίς πρόσθετη αμοιβή και προϋπολογισμούς των μελετηθέντων έργων, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 11, για τις ανάγκες της δημοπράτησής τους.

8. Η προετοιμασία του φακέλου του έργου κατά την παράγραφο 11 του άρθρου 4 είναι υποχρεωτική για τις συμβάσεις του νόμου αυτού που θα προκηρυχθούν μετά την 1η Ιανουαρίου 2006. Μέχρι την ημεροχρονολογία αυτή οι αναθέτουσες αρχές προκηρύσσουν τις σχετικές διαδικασίες με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία, με τα οποία πρέπει σε κάθε περίπτωση να εξασφαλίζεται η εφαρμογή του νόμου αυτού.

Άρθρο 44 Διατηρούμενες και καταργούμενες διατάξεις

1. Διατηρούνται σε ισχύ:

α) η διάταξη της παραγράφου 8 του άρθρου 6 του ν. 1418/1984, μόνο για τις συμβάσεις με προεκτιμώμενη αμοιβή κάτω του ορίου εφαρμογής της Οδηγίας 2004/18/EK.,

β) η παρ. 10 του άρθρου 3 του ν. 272/1976, που προσέθηκε με την παρ. 6 του άρθρου 3 του ν. 2702/1999,

γ) Οι ειδικές διατάξεις περί προγραμματικών συμβάσεων,

δ) το άρθρο μόνο του ν.δ. 2726/1953, εκτός από την παράγραφο 3, η οποία αντικαθίσταται από τις προβλέψεις της τελευταίας παραγράφου του άρθρου 4,

2. Από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού καταργούνται:

α) ο ν. 3164/2003,

β) οι διατάξεις των παραγράφων 5 και 7 του άρθρου 6 του ν. 1418/1984, όπως ισχύει,

γ) η παρ. 10 του άρθρου 4 του ν. 1418/1984,

δ) ειδικές διατάξεις νόμων με τις οποίες εξαιρέθηκαν νομικά πρόσωπα του δημόσιου τομέα από την εφαρμογή των κοινών περί μελετών διατάξεων, καθώς και οι κανονισμοί που τυχόν εγκρίθηκαν κατ' εξουσιοδότησή τους,

ε) κάθε γενική ή ειδική διάταξη αντίθετη σε διατάξεις του παρόντος νόμου.

Άρθρο 45 Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευση του νόμου αυτού, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επί μέρους διατάξεις.

Αθήνα, 22 Δεκεμβρίου 2004

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Γ. Αλογοσκούφης

ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ,
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

Γ. Σουφλιάς

ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

(άρθρο 75 παρ. 3 του Συντάγματος)

στο σχέδιο νόμου «Ανάθεση και εκτέλεση δημοσίων συμβάσεων εκπόνησης μελετών και παροχής συναφών υπηρεσιών και άλλες διατάξεις»

Από τις διατάξεις του προτεινόμενου νομοσχεδίου προκαλούνται τα ακόλουθα οικονομικά αποτελέσματα:

I. Επί του Κρατικού Προϋπολογισμού

1. Ενδεχόμενη δαπάνη από την καταβολή εξόδων μετάθεσης σε υπαλλήλους του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων που υπηρετούν σε θέσεις ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου της παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 3212/2003, σε περίπτωση μετάθεσής τους από την υπηρεσία που υπηρετούν.

(άρθρο 42 παρ. 2)

Η ανωτέρω δαπάνη, εφόσον πραγματοποιείται, θα καλύπτεται από πιστώσεις του τακτικού προϋπολογισμού του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων.

2. Απώλεια εσόδων από την περιέλευση του τέλους που καταβάλλεται από τους ενδιαφερομένους μελετητές για την εγγραφή, κατάταξη και αναθεώρηση του πτυχίου τους στον ειδικό λογαριασμό της παρ. 14 του άρθρου 17 του ν. 1418/1984, όπως ισχύει. (άρθρο 42 παρ. 5)

Η ανωτέρω απώλεια εσόδων θα αναπληρώνεται από την ενδεχόμενη αύξηση εσόδων του Δημοσίου, που θα προκύψει από την εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 40 παρ. 4 και 42 παρ. 3, καθώς και από άλλες πηγές εσόδων του Κρατικού Προϋπολογισμού.

II. Επί του Κρατικού Προϋπολογισμού και επί του προϋπολογισμού Ν.Π.Δ.Δ., Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμού, δημοτικών και δημοσίων επιχειρήσεων, οργανισμών δημοσίου δικαίου και ενώσεων κάθε νομικής μορφής των φορέων αυτών

1. Δαπάνη από την:

i) κατ' έτος προσαρμογή των τιμών του Κανονισμού Προεκτιμώμενων Αμοιβών Μελετών και Υπηρεσιών και την ως εκ τούτου αναπροσαρμογή της προεκτιμώμενης αμοιβής,

(άρθρο 4 παρ. 8)

ii) ανάθεση της προκαταρκτικής μελέτης σε αναδόχους (3-5) έναντι κατ' αποκοπή αμοιβής, χωρίς την υποβολή οικονομικής προσφοράς,

(άρθρο 6 παρ. 2ε)

iii) καταβολή προσαύξησης, ίσης με το 50% της ορισθείσας με την προκήρυξη αμοιβής, στον ανάδοχο προκαταρκτικής μελέτης, ο οποίος συγκεντρώνει την ανώτερη βαθμολογία.

(άρθρο 5 παρ. 2)

iv) αποζημίωση των μελών και του γραμματέα των συγκροτούμενων Επιτροπών Διαγνωσιμού από την αρμόδια Προϊσταμένη Αρχή κατά περίπτωση, για τη διεξαγωγή των διαγνωσιμών που προβλέπονται από τον υπόψηφιση νόμο.

(άρθρο 21 παρ. 1, 2 και 5)

Η δαπάνη εκ της αιτίας αυτής εξαρτάται από την έκδοση κ.υ.α. και είναι ανάλογη με τον αριθμό των μελών (3 ή 5) των ανωτέρω Επιτροπών. Σημειώνεται, πάντως, ότι η δαπάνη αυτή αντιρροπείται από την κατάργηση των προβλεπόμενων από το άρθρο 14 του ν. 3164/2003 Επιτροπών Αξιολόγησης.

v) Την κοινοποίηση στους υποψηφίους των πρακτικών της Επιτροπής Διαγνωσιμού, των αποφάσεων της Προϊσταμένης Αρχής και των λοιπών εγγράφων της υπηρεσίας (διευκρινιστικών και ενημερωτικών εγγράφων και προσκλήσεων).

(άρθρο 22 παρ. 2)

2. Ενδεχόμενη δαπάνη από τυχόν:

i) ανάθεση της εκτέλεσης μέρους ή του συνόλου της προετοιμασίας του φακέλου του έργου με δημόσια σύμβαση, (άρθρο 4 παρ. 6)

ii) δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα των Ε.Κ. προκρυπτώντας συμβάσεων του υπό ψήφιση νόμου, των οποίων δεν είναι υποχρεωτική, κατά την κοινοτική οδηγία, η δημοσίευση, (άρθρο 12 παρ. 6)

iii) ανάθεση, σε αρμόδιους επίσημους οργανισμούς της χώρας εγκατάστασης των υποψηφίων, του ελέγχου της τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας αυτών, σε περίπτωση που οι προς ανάθεση υπηρεσίες είναι σύνθετες ή πρόπει, για εξαιρετικούς λόγους, να ανταποκρίνονται σε κάποιο ιδιαίτερο σκοπό, (άρθρα 17 παρ. 2)

iv) ανάθεση της τροποποίησης μελετών από την εργοληπτική εταιρεία που πρόκειται να εκτελέσει ή εκτελεί δημόσιο έργο, (άρθρα 19 και 31 παρ. 5)

v) αναθεώρηση της συμβατικής τιμής του αναδόχου, κατά το πέραν των δύο (2) πρώτων μηνών χρονικό διάστημα της καθυστέρησης υπογραφής της σύμβασης, (άρθρο 30 παρ. 1)

vi) καταβολή τόκου υπερημερίας, υπολογιζόμενου κατά τις διατάξεις του άρθρου 4 του π.δ. 166/2003, σε περιπτώσεις καθυστέρησης της πληρωμής λογαριασμών χωρίς υπαιτιότητα των αναδόχων πέραν του ενός (1) μήνα, (άρθρο 30 παρ. 6)

vii) αποκατάσταση ελλείψεων ή ελαττωμάτων του αντικειμένου της σύμβασης που εμφανίζονται κατά την εκτέλεση της, σε περίπτωση μη ευθύνης του αναδόχου, (άρθρο 31 παρ. 4)

viii) παράταση των εργασιών σε περίπτωση αποδοχής της ένστασης αναδόχου, κατά της απόφασης έκπτωσης αυτού και ισόχρονης αναθεώρησης της συμβατικής αμοιβής, (άρθρο 33 παρ. 6)

ix) καταβολή αμοιβής σε ειδικούς πραγματογνώμονες, που προσλαμβάνονται με απόφαση της Προϊσταμένης Αρχής, για την επίλυση συγκεκριμένου τεχνικού προβλήματος και ολιγοήμερη απασχόληση. Η δαπάνη εκ της αιτίας αυτής εξαρτάται από την απόφαση ορισμού των προσλαμβανόμενων πραγματογνωμόνων και από την υπουργική απόφαση που εγκρίνει τον πίνακα κλάσεων εμπειρογνωμόνων. (άρθρο 38 παρ. 2)

χ) καταβολή: α) αμοιβής σε δικηγόρους στους οποίους ανατίθεται η νομική στήριξη τεχνικών υπαλλήλων του Δημοσίου ή των ανωτέρω φορέων, σε περίπτωση άσκησης ποινικής δίωξης εναντίον τους για πράξεις ή παραλείψεις αυτών κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους και απαλλαγής τους εν συνεχείᾳ από την κατηγορία ή αθώωσή τους, με αμετάκλητη απόφαση, β) σχετικών με τα ανωτέρω εξόδων απαραιτήτων για τη διεξαγωγή της διαδικασίας. (άρθρο 42 παρ. 1)

Οι εν λόγω δαπάνες θα καλύπτονται από τις πιστώσεις των προϋπολογισμών των οικείων Υπουργείων και λοιπών φορέων (αναθετουσών Αρχών), κατά περίπτωση.

3. Απώλεια εσόδων από τόκους λόγω της χορήγησης στον ανάδοχο άτοκης προκαταβολής (15% της συμβατικής αμοιβής του σταδίου) με την υπογραφή της σύμβασης. (άρθρο 30 παρ. 2α)

Η ανωτέρω απώλεια εσόδων θα αναπληρώνεται από άλλες πηγές εσόδων του Κρατικού Προϋπολογισμού και του προϋπολογισμού των οικείων φορέων, κατά περίπτωση.

Αθήνα, 22 Δεκεμβρίου 2004

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

**ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**

**ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ,
ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ ΚΑΙ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ**

Γεώργιος Αλογοσκούφης

Γεώργιος Σουφλιάς

Αριθμ. 240/5/2004

ΕΚΘΕΣΗ

**Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους
(άρθρο 75 παρ. 1 του Συντάγματος)**

στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων «Ανάθεση και εκτέλεση δημοσίων συμβάσεων εκπόνησης μελετών και παροχής συναφών υπηρεσιών και άλλες διατάξεις»

Με τις διατάξεις του υπόψη νομοσχεδίου επανακαθορίζεται το νομικό πλαίσιο που διέπει τα θέματα ανάθεσης και εκτέλεσης των δημοσίων συμβάσεων εκπόνησης μελετών και παροχής υπηρεσιών. Ειδικότερα, προβλέπονται μεταξύ άλλων και τα εξής:

I. ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

1.α. Επαναπροσδιορίζεται η έννοια των δημοσίων συμβάσεων: i) εκπόνησης μελέτης, ii) παροχής υπηρεσιών και καθορίζονται ενδεικτικά οι συμβάσεις της δεύτερης κατηγορίας.

β. Προσδιορίζεται η έννοια των λοιπών όρων που αναφέρονται στις επί μέρους διατάξεις του νομοσχεδίου για την εφαρμογή του. (άρθρα 1 & 6 παρ. 1)

2.α. Καθορίζεται το πεδίο εφαρμογής των προτεινόμενων ρυθμίσεων. Συγκεκριμένα προβλέπεται ότι ο υπό ψήφιση νόμος εφαρμόζεται για τη σύναψη και εκτέλεση όλων των δημοσίων συμβάσεων ανεξαρτήτως οξείας για την εκπόνηση μελετών και παροχή υπηρεσιών μηχανικού και των άλλων ελευθερίων επαγγελμάτων, των μελετών που εμπίπτουν στα Παραρτήματα II Α και XVIIIA των Οδηγιών 2004/18/EK και 2004/17/EK αντίστοιχα, στην περίπτωση που οι μελέτες δεν εκπονούνται και οι υπηρεσίες δεν παρέχονται από το προσωπικό των αναθετουσών Αρχών (Δημόσιο, Ν.Π.Δ.Δ., Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμίδας, δημοτικές και δημόσιες επιχειρήσεις, καθώς και οργανισμοί δημοσίου δικαίου και ενώσεις, κάθε νομικής μορφής, που συγκροτούνται από τα ανωτέρω νομικά πρόσωπα).

β. Προσδιορίζονται οι κατηγορίες στις οποίες διακρίνονται οι μελέτες. Οι κατηγορίες αυτές μπορεί να τροποποιούνται με υπουργική ή κοινή υπουργική απόφαση που

εκδίδεται μετά από γνώμη της Γνωμοδοτικής Επιτροπής Μητρώου και του αρμόδιου τεχνικού συμβουλίου του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων ή και με προεδρικό διάταγμα κατά περίπτωση.

γ. Παρέχεται η δυνατότητα επέκτασης εν όλω ή εν μέρει του πεδίου εφαρμογής του υπό ψήφιση και σε δημόσιες συμβάσεις παροχής άλλων υπηρεσιών. (άρθρο 2)

3.α.i) Επανακαθορίζεται η διαδικασία ανάθεσης από τον κύριο του έργου σε άλλη αναθέτουσα Αρχή (εντολοδόχο) μέρους ή του συνόλου των αρμοδιοτήτων που αναφέρονται κυρίως στον καθορισμό των γενικών και τεχνικών όρων με τους οποίους θα εκτελεστεί η συγκεκριμένη σύμβαση, στη διεξαγωγή των διαδικασιών ανάθεσης έργου, μελέτης ή υπηρεσίας, στην εποπτεία της διοίκησης ή και στη διοίκηση των συμβάσεων, στην έγκριση των μελετών και στην παραλαβή του αντικειμένου της σύμβασης.

ii) Η ανάθεση των ανωτέρω αρμοδιοτήτων με σχετική προγραμματική σύμβαση είναι δυνατή στην περίπτωση που ο κύριος του έργου δε διαθέτει επαρκή τεχνική στελέχωση (όπως προβλέπεται και σήμερα) και επιπρόσθετα η εποπτεύουσα αυτόν αρχή ή η αρχή στην οποία υπάγεται ή η αρμόδια περιφέρεια εν τέλει αδυνατούν να ασκήσουν τις εν λόγω αρμοδιότητες.

β. Η εντολοδόχος ευθύνεται έναντι των τρίτων αλληλεγγύων και εις ολόκληρον με τον κύριο του έργου.

γ. Αποφαίνομενα όργανα της συγκεκριμένης προγραμματικής σύμβασης είναι τα αρμόδια όργανα της εντολοδόχου. (άρθρο 3)

II. ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

Επανακαθορίζονται οι διαδικασίες σύναψης συμβάσεων μελετών και παροχής υπηρεσιών. Ειδικότερα:

1.α. i) Προβλέπεται η δημιουργία φακέλου έργου, πριν από την έναρξη της διαδικασίας για τη σύναψη σύμβασης μελέτης ή παροχής υπηρεσιών, με μέριμνα της υπηρεσίας που έχει την ευθύνη διεξαγωγής του διαγωνισμού.

ii) Ο φάκελος του έργου, που περιλαμβάνει τα ενδεικτικώς οριζόμενα στοιχεία, εγκρίνεται από το αρμόδιο για την ανάθεση της σύμβασης όργανο, το οποίο και εντάσσει τις προς ανάθεση συμβάσεις σε πρόγραμμα χρηματοδότησης. Ο φάκελος αυτός συμπληρώνεται και επικαιροποιείται σε όλα τα στάδια έγκρισης των μελετών και ακολουθεί το έργο μέχρι την οριστική παραλαβή του.

iii) Παρέχεται στον κύριο του έργου η δυνατότητα να αναθέτει την εκτέλεση μέρους ή του συνόλου της προετοιμασίας του φακέλου του έργου, με δημόσια σύμβαση.

β. Επαναπροσδιορίζεται ο τρόπος υπολογισμού της προετοιμώμενης αμοιβής μελετών και των συναφών υπηρεσιών.

γ. Ορίζονται τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στα συμβατικά τεύχη και προβλέπεται ότι ο ειδικότερος προσδιορισμός του περιεχομένου του φακέλου του έργου και των τεχνικών εκθέσεων που αναφέρονται στο άρθρο 6 παρ. 3α και 7 παρ. 4α κ.λπ. καθορίζονται με υπουργικές αποφάσεις.

δ. i) Με αποφάσεις του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων: α) εγκρίνεται Κανονισμός Προετοιμήσεων Αμοιβών Μελετών και Υπηρεσιών που διέπονται από τις διατάξεις του υπό ψήφιση νόμου, β) ορίζονται τα ελάχιστα και μέγιστα όρια αμοιβών, ανά μονάδα φυσικού αντικειμένου ή ανά μονάδα χρόνου

απασχόλησης, για τις μελέτες και υπηρεσίες του υπό ψήφιση νόμου, εντός των οποίων πρέπει να κυμαίνεται, επί ποινή απαραδέκτου, η οικονομική προσφορά των υποψηφίων.

ii) Οι τιμές του Κανονισμού αναπροσαρμόζονται κάθε έτος με βάσει τον επίσημο δείκτη τιμών καταναλωτή του προηγούμενου έτους. Οι αναπροσαρμοζόμενες τιμές λαμβάνονται υπόψη για τον προσδιορισμό της προεκτιμημένης αμοιβής.

ε. Ορίζεται το περιεχόμενο του ανωτέρω Κανονισμού, τον οποίο υποχρεούνται να εφαρμόζουν οι αναθέτουσες Αρχές, για τον καθορισμό της προεκτιμώμενης αξίας των συμβάσεων που ανατίθενται με βάση τις διατάξεις του υπό ψήφιση νόμου. (άρθρο 4)

2. Ορίζονται επί νέας βάσεως οι διαδικασίες που θα ακολουθούνται για την ανάθεση των μελετών. Ειδικότερα προβλέπεται ότι η διαδικασία ανάθεσης επιλέγεται από την Προϊσταμένη Αρχή, με βάση τα στοιχεία του φακέλου του έργου και τις ιδιαιτερότητες της μελέτης, κατά τα αναφερόμενα κατωτέρω:

α. Τα προβλεπόμενα από τις κείμενες διατάξεις στάδια της μελέτης ανατίθενται σύμφωνα με τη διαδικασία ανάθεσης προκαταρκτικής μελέτης και προμελέτης με την ίδια προκήρυξη (άρθρο 6), σε περίπτωση μελέτης σύνθετου έργου που επιδέχεται εναλλακτικές λύσεις.

β. i) Ο κύριος του έργου μπορεί να αναθέτει μεμονωμένα την προκαταρκτική μελέτη προσαρμόζοντας αναλόγως τη σχετική προκήρυξη. Στην περίπτωση αυτή οι προκαταρκτικές μελέτες: α) περιλαμβάνουν συγκεκριμένα στοιχεία για την εκπόνηση της προμελέτης χωρίς οικονομική προσφορά, β) αξιολογούνται και βαθμολογούνται ως προς την προτεινόμενη τεχνική λύση, γ) κατατάσσονται και καταβάλλεται η ορισθείσα από την προκήρυξη αμοιβή. Στον ανάδοχο με την ανώτερη βαθμολογία καταβάλλεται η αμοιβή προσαυξημένη κατά 50%. Επί ισοβαθμίας η προσαύξηση κατανέμεται μεταξύ των ισοβαθμούντων.

ii) Ορίζονται οι κατηγορίες μελετών στις οποίες εφαρμόζονται οι ανωτέρω διαδικασίες, καθώς και οι διαδικασίες που εφαρμόζονται για την ανάθεση της προμελέτης και των μετά από αυτήν σταδίων της μελέτης στον ανάδοχο της προκριθείσας προκαταρκτικής μελέτης, στις λοιπές κατηγορίες μελετών.

γ. Η προκαταρκτική και η οριστική μελέτη μπορεί να προκηρύσσονται ενιαία, παραλειπομένου του ενδιάμεσου σταδίου, σε περίπτωση που ο κύριος του έργου προβλέπεται ότι το τεχνικό αντικείμενο της μελέτης θα προσδιοριστεί με σαφήνεια μετά τη σύνταξη της προκαταρκτικής μελέτης και εφόσον η φύση της κατηγορίας της μελέτης το επιτρέπει.

δ. Ο κύριος του έργου μπορεί να προκηρύσσει σε συγκεκριμένες περιπτώσεις την πλήρη μελέτη ή επί μέρους στάδια μελετών, με διαδικασία ανάλογη εκείνης που εφαρμόζεται για την ανάθεση της οριστικής μελέτης, χωρίς αξιολόγηση προκαταρκτικών μελετών.

ε. i) Διευρύνονται οι περιπτώσεις ανάθεσης μελετών στις οποίες η επιλογή του αναδόχου διενεργείται με αρχιτεκτονικό διαγωνισμό ή διαγωνισμό μελετών. Για το διαγωνισμό μελετών δεν υποβάλλονται οικονομικές προσφορές.

ii) Οι περιπτώσεις στις οποίες είναι υποχρεωτική η διενέργεια διαγωνισμού μελετών προσδιορίζονται ειδικότερα με υπουργική απόφαση, με την οποία καθορίζονται και οι λεπτομέρειες των σχετικών διαδικασιών.

στ. Επανακαθορίζονται τα στοιχεία που περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον η προκήρυξη για τους ανωτέρω διαγωνισμούς.

(άρθρο 5)

3. Περιγράφονται οι διαδικασίες για την ανάθεση: i) προκαταρκτικών μελετών και προμελέτης με την ίδια προκήρυξη, ii) της οριστικής μελέτης ή άλλων σταδίων, χωρίς αξιολόγηση προκαταρκτικών μελετών, iii) συμβάσεων παροχής υπηρεσιών, οι οποίες ανατίθενται από τον κύριο του έργου, μόνο εφόσον οι αναθέτουσες Αρχές αδυνατούν να ανταποκριθούν αποτελεσματικά στα καθήκοντα που αποτελούν αντικείμενο των συμβάσεων της κατηγορίας αυτής. Μεταξύ άλλων, προβλέπονται τα εξής:

α. Για τις ανωτέρω αναθέσεις μελετών εκδίδεται σχετική προκήρυξη η οποία περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον τα οριζόμενα στοιχεία, στα οποία περιλαμβάνεται και η προεκτιμώμενη από την υπηρεσία αμοιβή.

β. Ορίζονται: i) οι δικαιούχοι συμμετοχής στους σχετικούς διαγωνισμούς, ii) το περιεχόμενο του φακέλου των υποψηφίων και της τεχνικής και οικονομικής προσφοράς αυτού, όπου η τελευταία προβλέπεται, iii) τα κριτήρια ανάθεσης των μελετών και οι συντελεστές βαρύτητας αυτών, iv) οι εγγυήσεις συμμετοχής στους διαγωνισμούς, v) οι τυχόν υποβαλλόμενες ενστάσεις κατά των πρακτικών των αρμόδιων Επιτροπών Διαγωνισμού, vi) η διαδικασία κατακύρωσης του διαγωνισμού κ.λπ..

γ. Η ανάθεση των μελετών γίνεται στην πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά.

(άρθρα 6, 7, 9 και 14)

4.a. Προσδιορίζονται οι περιπτώσεις ανάθεσης της εκπόνησης μελετών ή της παροχής υπηρεσιών με συμφωνία - πλαίσιο και καθορίζεται η σχετική διαδικασία.

β. Η προεκτιμώμενη αμοιβή της συμφωνίας - πλαίσιο είναι το μέγιστο δυνατό οικονομικό αποτέλεσμα όλων των επί μέρους συμβάσεων που προβλέπεται να συναφθούν μέσα στη χρονική περίοδο ισχύος της.

γ. Ορίζονται: i) τα στοιχεία που περιλαμβάνει η σχετική προκήρυξη και ο φάκελος της τεχνικής προσφοράς, ii) τα κριτήρια ανάθεσης της συμφωνίας - πλαίσιο και η βαρύτητα αυτών, iii) η διαδικασία σύναψης των συμφωνιών - πλαισίων κ.λπ..

δ. Η μέγιστη αξία των συμβάσεων που συνάπτονται κατ' έτος με βάση συμφωνίες - πλαίσιο δεν μπορεί να υπερβαίνει το 15% των εγκεκριμένων ετήσιων πιστώσεων της αναθέτουσας Αρχής, για μελέτες και υπηρεσίες με εκτίμηση τριετίας.

ε. Τίθενται περαιτέρω περιορισμοί για τη σύναψη συμφωνίας - πλαίσιο.

(άρθρο 8)

5.a. Η εκπόνηση μελέτης και η παροχή των λοιπών υπηρεσιών μηχανικού γίνεται με τις τεχνικές προδιαγραφές που ισχύουν κατά τη σύναψη της σύμβασης, λαμβανομένων υπόψη των δεσμεύσεων των σχετικών κοινοτικών οδηγιών. Με κανονιστικές διοικητικές πράξεις (προεδρικά διατάγματα και υπουργικές αποφάσεις) καθορίζονται οι τεχνικές προδιαγραφές των μελετών και λοιπών υπηρεσιών μηχανικού που δεν καλύπτονται από τις κείμενες διατάξεις και ρυθμίζονται ειδικά θέματα και οι σχετικές λεπτομέρειες.

β. Ο προϋπολογισμός του έργου κατά τη μελέτη συντάσσεται με βάση τα ενιαία τιμολόγια του άρθρου 8 του ν. 3263/2004.

γ. Παρέχεται η δυνατότητα έγκρισης, με υπουργική απόφαση, πρότυπων πινάκων υποβαλλόμενων στοιχείων και λοιπών στοιχείων, για τις διαδικασίες ανάθεσης, που

προβλέπονται από τον υπό ψήφιση νόμο. (άρθρο 11)

III. ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

1. Ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τη δημοσίευση των προκηρύξεων. Μεταξύ άλλων ορίζονται τα εξής:

α. Δεν επιτρέπεται η δημοσίευση σε ελληνικό έντυπο ή στην ιστοσελίδα του Τ.Ε.Ε. περίληψης της προκήρυξης, πριν από την αποστολή της στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

β. Η δημοσίευση σε ελληνικά έντυπα περίληψη της προκήρυξης δεν επιτρέπεται να περιέχει πληροφορίες και στοιχεία διαφορετικά εκείνων που περιλαμβάνονται στην περίληψη που δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

γ. Οι αναθέτουσες αρχές αποστέλλουν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εντός συγκεκριμένης προθεσμίας, γνωστοποίηση με τα αποτελέσματα της διαδικασίας σύναψης, σε περίπτωση που η προεκτιμώμενη αμοιβή της σύμβασης υπερβαίνει τα όρια εφαρμογής των κοινοτικών οδηγιών 2004/18/EK και 2004/17/EK.

Για τις επί μέρους συμβάσεις που στηρίζονται σε συμφωνία - πλαίσιο δεν αποστέλλεται προς δημοσίευση περίληψη ή πρακτικό.

δ. Παρέχεται η δυνατότητα για την αποστολή, από τις αναθέτουσες Αρχές, στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, για δημοσίευση, προκηρύξεων συμβάσεων, που συνάπτονται στο πλαίσιο των προτεινόμενων ρυθμίσεων, και όταν τούτο δεν είναι υποχρεωτικό από την Κοινοτική Οδηγία.

(άρθρο 12)

2.a. Ορίζεται η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των προσφορών και των αιτήσεων συμμετοχής, καθώς και οι προθεσμίες εντός των οποίων: i) αποστέλλονται στους ενδιαφερόμενους τα τεύχη, που συνοδεύουν την προκήρυξη και αναπαράγονται με δαπάνη αυτών, ii) γνωστοποιούνται, σε όσους έλαβαν τα εν λόγω τεύχη, οι συμπληρωματικές πληροφορίες γι' αυτά και οι γραπτές διευκρινίσεις της αναθέτουσας Αρχής επί των ερωτημάτων των ενδιαφερόμενων, σχετικά με τα έγγραφα και τη διαδικασία του διαγωνισμού, iii) ασκούνται ενστάσεις κατά της προκήρυξης και των τευχών του διαγωνισμού και εκδίδονται οι σχετικές αποφάσεις.

β. Προσδιορίζονται τα στοιχεία που περιλαμβάνει η πρόσκληση προς τους επιλεγέντες υποψήφιους, στην περίπτωση τήρησης της κλειστής διαδικασίας. (άρθρο 13)

3.a. Καθορίζονται οι δικαιούχοι συμμετοχής στις διαδικασίες για την ανάθεση σύμβασης εκπόνησης μελέτης ή σύμβασης υπηρεσιών που αφορά σε μελέτες ή επιβλέψεις μελετών και έργων.

β. Ορίζεται ως αναγκαία προϋπόθεση, για την ανάληψη της εκπόνησης μελέτης, κατά τις διατάξεις του υπό ψήφιση νόμου, η εγγραφή στα Μητρώα και η διατήρηση σε ισχύ αυτής με τις νόμιμες αναθεωρήσεις.

γ. Προσδιορίζονται οι λόγοι αποκλεισμού από διαγωνισμό και ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τη συμμετοχή αλλοδαπών φυσικών και νομικών προσώπων, που δραστηριοποιούνται στην εκπόνηση μελετών και παροχή υπηρεσιών, στις διαδικασίες ανάθεσης των συμβάσεων του υπό ψήφιση νόμου.

δ. Ρυθμίζονται, επίσης, θέματα σχετικά με την απόδειξη της εμπειρίας στην κατασκευή ή επίβλεψη έργων που απαιτείται για τη συμμετοχή στη διαδικασία ανάθεσης υπηρεσιών επίβλεψης δημόσιου έργου.

ε. Καθορίζονται τα πρόσωπα που μπορούν να συμμετέχουν στις διαδικασίες για την ανάθεση σύμβασης παρο-

χής υπηρεσιών, για τις οποίες δεν τηρούνται μητρώα στην Ελλάδα.

(άρθρα 14 και 15 παρ. 4-6)

4. Απαριθμούνται τα δικαιολογητικά στοιχεία που υποβάλλονται από τους υποψηφίους για τον έλεγχο καταληλότητας και ποιοτικής επιλογής που διενεργείται κατά τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων του υπό ψήφιση νόμου.

(άρθρα 15 και 16 παρ. 3)

5. Καθορίζονται οι περιπτώσεις αποκλεισμού των υποψηφίων από το διαγωνισμό ή τη διαδικασία με διαπραγμάτευση, λόγω οριστικής καταδίκης τους για συγκεκριμένα αδικήματα ή για άλλους λόγους.

(άρθρο 16)

6.a. Επαναπροσδιορίζεται ο τρόπος ελέγχου και απόδειξης της τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας των υποψηφίων για την εκπόνηση της μελέτης ή την παροχή της υπηρεσίας, που μπορεί να αξιολογείται ίδιας βάσει της τεχνογνωσίας, της αποτελεσματικότητας, της εμπειρίας και της αξιοπιστίας αυτών.

β. Παρέχεται η δυνατότητα για τη διενέργεια του ανωτέρω ελέγχου είτε από την ίδια την αναθέτουσα Αρχή είτε για λογαριασμό της από αρμόδιο επίσημο οργανισμό της χώρας εγκατάστασης του υποψηφίου σε ειδικές περιπτώσεις.

γ. Οι υποψηφίοι μπορούν, για την απόδειξη της τεχνικής τους καταληλότητας, να στηρίζονται, για τη συγκεκριμένη σύμβαση, στις δυνατότητες άλλων επιχειρήσεων, χωρίς να είναι υποχρεωμένοι να διατηρούν με τις επιχειρήσεις αυτές δεσμούς συγκεκριμένης νομικής φύσης. Στην περίπτωση αυτή απόδειξη αποτελεί η δέσμευση του οργάνου που διοικεί την επιχείρηση, περί της διάθεσης των ζητούμενων τεχνικών μέσων της υπέρ του υποψηφίου, εάν αυτός επιλεγεί ανάδοχος.

(άρθρο 17)

7.a. Αποκλείεται αυτοδίκαια από τη διαδικασία ανάθεσης μελέτης ή σύμβασης υπηρεσιών υποψήφιος/φυσικό πρόσωπο, που πτωχεύει ή χάνει την ιδιότητα του μελετητή ή παρόχου υπηρεσιών, καθώς και εταιρεία / γραφείο μελετών ή παρόχων υπηρεσιών που πτωχεύει ή διαγράφεται από τα Μητρώα ή υποβιβάζεται το πτυχίο της/του σε τάξη κατώτερη των καλουμένων.

β. Ρυθμίζονται θέματα περαιτέρω συμμετοχής στις διαδικασίες διαγωνισμού εταιρείας/γραφείου μελετών και σύμπραξης ή κοινοπραξίας, μέλος των οποίων περιέρχεται στις ανωτέρω καταστάσεις.

(άρθρο 18)

8.a. Μελέτες δημοσίων έργων που εκπονούνται ή τροποποιούνται από τις εργοληπτικές επιχειρήσεις, που πρόκειται να εκτελέσουν ή εκτελούν δημόσιο έργο, εγκρίνονται, σε όλες τις περιπτώσεις, από την αναθέτουσα Αρχή ή τον εργοδότη μόνο εφόσον εκπονούνται και υπογράφονται νόμιμα από πρόσωπα που έχουν τη μελετητική ιδιότητα για την εκπόνηση μελετών δημοσίων έργων και έχουν γίνει αποδεκτά από την αναθέτουσα Αρχή.

β. Ρυθμίζονται θέματα υπολογισμού και καταβολής της αμοιβής μελετών που εκπονούνται κατά τα ανωτέρω.

(άρθρο 19)

9. Συμπληρώνονται οι διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας που αναφέρονται στη συμμετοχή στους διαγωνισμούς κοινοπραξιών και συμπράξεων. Μεταξύ άλλων, προβλέπονται τα ακόλουθα:

α. Τα μέλη της σύμπραξης υποβάλλουν, με την αίτηση εκδήλωσης ενδιαφέροντος, δήλωση για τον ορισμό του κοινού εκπροσώπου της σύμπραξης, ο οποίος είναι υποχρεωτικά και ο συντονιστής των μελών της.

β. Ρυθμίζονται θέματα σχετικά με την υποβαλλόμενη, από τους κοινοπρακτούντες ή συμπράττοντες, αίτηση εκδήλωσης ενδιαφέροντος, η οποία συνοδεύεται, επί

ποινή αποκλεισμού, από πίνακα κατανομής της αμοιβής στα μέλη της σύμπραξης. Η κατανομή της αμοιβής στις κοινοπραξίες γίνεται σύμφωνα με τη σύμβαση σύστασης της κοινοπραξίας.

γ. Ο έλεγχος που διενεργείται στην προσωπική κατάσταση του υποψηφίου ή του προσφέροντα αφορά όλους τους συμπράττοντες ή κοινοπρακτούντες, ενώ ο έλεγχος της τεχνικής καταληλότητας και η διαπίστωση εκπλήρωσης των επιπέδων που τίθενται στην προκήρυξη έναν τουλάχιστον εκ των συμπραττόντων ή κοινοπρακτούντων στην ίδια κατηγορία μελέτης.

δ. Επιτρέπεται, σε ειδικές περιπτώσεις μελετών για τις οποίες υφίσταται αποδειγμένα μικρός αριθμός εγγεγραμμένων μελετητών ή εταιρειών μελετών της καλούμενης τάξης, η συμμετοχή μελετητών ή εταιρειών μελετών της αμέσως κατώτερης ή / και ανώτερης, σύμφωνα με την προκήρυξη.

(άρθρο 20)

10.a. Για τη διεξαγωγή των διαγωνισμών, που προβλέπονται από τις διατάξεις του υπό ψήφιση νόμου, η Προϊσταμένη Αρχή συνιστά Επιτροπή Διαγωνισμού, η οποία έχει την οριζόμενη συγκρότηση.

β. Οι αμοιβές των μελών και του γραμματέα της ανωτέρω Επιτροπής καθορίζονται με κ.υ.α. σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις.

(άρθρο 21)

11.a. Ρυθμίζονται θέματα σχετικά με την ενημέρωση των υποψηφίων και ειδικότερα με την κοινοποίηση σ' αυτούς των πρακτικών της Επιτροπής Διαγωνισμού, των αποφάσεων της Προϊσταμένης Αρχής και των λοιπών εγγράφων της υπηρεσίας (διευκρινιστικά και ενημερωτικά έγγραφα και προσκλήσεις).

β. Οι αιτήσεις εκδήλωσης ενδιαφέροντος, οι προσφορές και τα δικαιολογητικά εν γένει που κατατίθενται κατά την ημέρα διεξαγωγής του διαγωνισμού υποβάλλονται κατά κανόνα σε πρωτότυπο, ενώ τα δικαιολογητικά που υποβάλλονται από τον ανάδοχο για την απόδειξη των προϋποθέσεων της ποιοτικής επιλογής υποβάλλονται σε επικυρωμένο αντίγραφο, πλην των κατά νόμο υποβαλλομένων αποκλειστικά σε πρωτότυπο.

γ. Ως γλώσσα συνεννόησης και αλληλογραφίας μεταξύ της αναθέτουσας Αρχής και των υποψηφίων ενδιαφερομένων ορίζεται η Ελληνική. Έγγραφα δε, που έχουν συνταχθεί σε άλλη γλώσσα συνυποβάλλονται κατά το διαγωνισμό επί ποινή αποκλεισμού, σε επίσημη μετάφραση τους στην Ελληνική.

(άρθρο 22)

IV. ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'

1. Ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τη σύναψη της σύμβασης. Ειδικότερα ορίζεται ότι:

α. Η σύμβαση περιλαμβάνει το σύνολο των όρων που προσδιορίζουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των αντισυμβαλλομένων και περιλαμβάνονται στα τεύχη του διαγωνισμού, στην εγκριτική απόφαση, στο σχετικό ιδιωτικό συμφωνητικό.

β. Η σύμβαση εκτέλεσης συνάπτεται με την κοινοποίηση στον ανάδοχο της απόφασης έγκρισης του αποτελέσματος του διαγωνισμού. Το έγγραφο της σύμβασης έχει συστατικό χαρακτήρα στις συμβάσεις που καταρτίζονται μετά από διαδικασία με διαπραγμάτευση.

γ. Αν ο ανάδοχος δεν προσέλθει εντός της οριζόμενης προθεσμίας για την υπογραφή του ιδιωτικού συμφωνητικού, κηρύσσεται έκπτωτος. Με την οριστικοποίηση της έκπτωσης επέρχεται και η κατάπτωση της εγγύησης συμμετοχής του αναδόχου υπέρ του κυρίου του έργου.

δ. Τέλος, ρυθμίζονται θέματα σχετικά με την έδρα και

τον αντίκλητο του αναδόχου.

(άρθρο 23)

2.a. Η κατάθεση της συμπληρωματικής εγγύησης, που προβλέπεται σε περίπτωση αύξησης του συμβατικού αντικειμένου, γίνεται από τον αναδόχο μετά την κοινοποίηση σε αυτόν της απόφασης της Προϊσταμένης Αρχής για έγκριση του Συγκριτικού Πίνακα και σε κάθε περίπτωση, πριν από την έκδοση της εντολής πληρωμής για τον πρώτο λογαριασμό που συντάσσεται καθ' υπέρβαση του ποσού της σύμβασης. Αν δεν κατατεθεί, η εγγύηση αυτή παρακρατείται από τους λογαριασμούς πληρωμής που αφορούν στην καταβολή ποσών επιπλέον του συμβατικού αντικειμένου. Εάν δε, το συμβατικό αντικείμενο μειωθεί, επέρχεται ανάλογη μείωση της εγγύησης μετά από σχετική απόφαση της Διευθύνουσας Υπηρεσίας.

β. Οι εγγυήσεις καλής εκτέλεσης αποδίδονται μετά την παραλαβή του συνόλου του αντικειμένου της σύμβασης.

γ. Ορίζονται ευθέως και όχι κατ' εξουσιοδότηση, όπως προβλέπεται σήμερα, τα θέματα αποδέσμευσης μέρους των εγγυήσεων, για σάδια της σύμβασης που έχουν περατωθεί.

δ. Η εγγύηση καλής εκτέλεσης της σύμβασης καταπίπτει υπέρ του κυρίου του έργου με απόφαση της Διευθύνουσας Υπηρεσίας, ιδίως μετά την οριστικοποίηση της έκπτωσης του αναδόχου. Ένσταση του αναδόχου κατά της αποφάσεως αυτής δεν έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα.

(άρθρο 24)

3. Ρυθμίζονται θέματα διοίκησης της σύμβασης μελέτης - παροχής υπηρεσιών. Ειδικότερα:

α. Η διοίκηση της σύμβασης, η παρακολούθηση και ο έλεγχος εκτέλεσης αυτής ασκούνται από την αρμόδια τεχνική υπηρεσία της Διευθύνουσας Υπηρεσίας και αποσκοπούν στην πιστή εκπλήρωση των όρων της σύμβασης από τον αναδόχο και στην εκπόνηση της μελέτης ή την παροχή των υπηρεσιών κατά τους κανόνες της τέχνης και της επιστήμης.

β. Παρέχεται η δυνατότητα για τον ορισμό, ως επιβλέποντος και του Προϊσταμένου της Διευθύνουσας Υπηρεσίας, εφόσον δεν υφίσταται επαρκές τεχνικό προσωπικό.

γ. Καθορίζονται, ενδεικτικά, τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες του επιβλέποντος ή των επιβλεπόντων ή του αναδόχου της σύμβασης παροχής υπηρεσιών συμβούλου της υπηρεσίας, εφόσον του ανατεθούν καθήκοντα επίβλεψης. Σε περίπτωση που ο τελευταίος είναι νομικό πρόσωπο, οι διοικούντες και οι υπάλληλοι του υπέχουν, κατά την εκτέλεση των συμβατικών τους υποχρεώσεων, ποινική ευθύνη δημοσίου υπαλλήλου.

δ. Η υπαίτια παράλειψη οφειλόμενης ενέργειας από όργανα του εργοδότη συνιστά πειθαρχικό αδίκημα.

ε. Προσδιορίζονται ενδεικτικά τα πειθαρχικά αδικήματα για τα οποία ο Υπουργός Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων ή το αρμόδιο όργανο των άλλων φορέων που εκτελούν συμβάσεις μελετών και παροχής υπηρεσιών είτε επιβάλλουν σε βάρος των υπαίτων την πειθαρχική ποινή του προστίμου μέχρι ποσού αντίστοιχου του μισθού των έξι μηνών είτε τους παραπέμπουν στο οικείο πειθαρχικό όργανο, για την επιβολή των κατά τις κείμενες διατάξεις προβλεπόμενων πειθαρχικών ποινών.

(άρθρο 25)

4.a. Επαναπροσδιορίζονται οι περιπτώσεις στις οποίες επιτρέπεται, κατ' εξαίρεση, η υποκατάσταση του αναδόχου στο σύνολο ή μέρος της σύμβασης της μελέτης ή

της υπηρεσίας και ρυθμίζονται τα θέματα συνέχισης της εκπόνησης του σταδίου μελέτης που έχει αρχίσει να εκπονείται στις περιπτώσεις:

i) Πτώχευσης ή διαγραφής από το Μητρώο Μελετητών ή θανάτου ή ανικανότητας ενός εκ των μελετητών αναδόχου εταιρείας μελετών.

ii) Πτώχευσης ή διαγραφής, από το Μητρώο, εταιρείας - μέλους αναδόχου σύμπραξης ή κοινοπραξίας ή πτώχευσης, διαγραφής, θανάτου ή ανικανότητας μελετητή - φυσικού προσώπου, μέλους αναδόχου σύμπραξης ή κοινοπραξίας.

β. Ο αρχικός ανάδοχος ή οι κληρονόμοι του που υποκαθίστανται ευθύνονται αιλληλεγγύως και εις ολόκληρον για τις υποχρεώσεις εκ της συμβάσεως με τον υποκατάστατο.

γ. Προβλέπεται η αυτοδίκαιη διάλυση της σύμβασης εκπόνησης μελέτης ή παροχής υπηρεσίας σε περίπτωση πτώχευσης του αναδόχου.

(άρθρο 26)

5.a. Προσδιορίζεται η έννοια της συνολικής προθεσμίας για την περάσωση του αντικειμένου της σύμβασης (καθαρός και επιπρόσθετος χρόνος) και προβλέπεται ότι η αναθέτουσα Αρχή καθορίζει στην προκήρυξη για την ανάθεση μελέτης ιδιαιτέρως τη συνολική προθεσμία και τον καθαρό χρόνο εκπόνησης της μελέτης.

β. Ο ανάδοχος υποχρεούται να υποβάλλει, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στη σύμβαση, χρονοδιάγραμμα εκπόνησης της μελέτης, με το οποίο δεσμεύεται για: i) τον καθαρό χρόνο σύνταξης της μελέτης για κάθε στάδιο και ii) τα ακριβή σημεία έναρξης κάθε μελετητικής δράσης, έτσι ώστε να τηρηθεί η συνολική προθεσμία. (άρθρο 27)

6.a. Καθορίζονται ευθέως και όχι κατ' εξουσιοδότηση, όπως προβλέπεται σήμερα, οι ποινικές ρήτρες που επιβάλλονται στον αναδόχο ο οποίος παραβιάζει με υπαιτιότητά του τις προθεσμίες της σύμβασης και η διαδικασία επιβολής τους.

β. Προβλέπεται η επιβολή ποινικών ρητρών και στην περίπτωση που ο ανάδοχος υπερβαίνει με υπαιτιότητά του τις τμηματικές προθεσμίες που ενδεχομένως ορίζονται στη σύμβαση.

γ. Οι ποινικές ρήτρες για υπέρβαση των τμηματικών προθεσμιών είναι ανεξάρτητες από τις επιβαλλόμενες για υπέρβαση του καθαρού χρόνου της σύμβασης και ανακαλούνται με αιτιολογημένη απόφαση της Διευθύνουσας Υπηρεσίας, αν η σύμβαση περατωθεί μέσα στον οριζόμενο καθαρό χρόνο της σύμβασης και τις εγκεκριμένες παρατάσεις του.

δ. Το ποσό των ποινικών ρητρών εισπράττεται μέσω της πιστοποίησης που εκδίδεται αμέσως μετά την επιβολή τους. Αν κατά της σχετικής αποφάσεως ασκηθεί εμπρόθεσμη ένσταση, το ποσό των ποινικών ρητρών εισπράττεται, μέσω της πιστοποίησης που εκδίδεται μετά την απόρριψή της με ρητή απόφαση της Προϊσταμένης Αρχής.

(άρθρο 28)

7.a. Καθορίζονται οι προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται για την έγκυρη σύναψη συμπληρωματικής σύμβασης.

β. Προσδιορίζεται ο τρόπος αμοιβής του αναδόχου για την εκπόνηση συμπληρωματικών μελετών ή υπηρεσιών. Ειδικότερα, ορίζονται τα ακόλουθα:

i) Για τις συμπληρωματικές μελέτες και υπηρεσίες που δεν περιλαμβάνονται στη σύμβαση κατά το μέγεθος, η αμοιβή εγκρίνεται με βάση την αντίστοιχη τιμή μονάδας που περιλαμβάνεται στην οικονομική προσφορά του αναδόχου.

ii) Για τις συμπληρωματικές μελέτες και υπηρεσίες που δεν περιλαμβάνονται στην προηγούμενη σύμβαση κατ' είδος, συντάσσεται μαζί με το Συγκριτικό Πίνακα και Πρωτόκολλο Κανονισμού Τιμών Μονάδας Νέων Εργασιών. Οι τιμές των νέων εργασιών κανονίζονται βάσει των αντίστοιχων τιμών μονάδας του Κανονισμού Αμοιβών Μελετών και Υπηρεσών που πολλαπλασιάζονται με το λόγο των μέσων τιμών της οικονομικής προσφοράς της αρχικής σύμβασης για ομοειδές εργασίες και του κανονισμού για τις ίδιες εργασίες. Σε περίπτωση δε, μη ύπαρξης τιμών μονάδας στον ανωτέρω κανονισμό, η αμοιβή για τις νέες εργασίες προσδιορίζεται κατόπιν συμφωνίας, μετά από διαπραγμάτευση.

γ. Ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τη σύνταξη και έγκριση του Συγκριτικού Πίνακα και του Πρωτοκόλλου Κανονισμού Τιμών Μονάδας Νέων Εργασιών, σε περίπτωση εκτέλεσης εργασιών συμπληρωματικής σύμβασης.

δ. Παρέχεται η δυνατότητα στην Προϊσταμένη Αρχή να διαλύσει αζημίως για τον κύριο του έργου τη σύμβαση, σε περίπτωση που ο ανάδοχος αρνηθεί να υπογράψει Συμπληρωματική Σύμβαση παρά τη νόμιμη έγκριση του Συγκριτικού Πίνακα. (άρθρο 29)

8. Καθορίζεται ο τρόπος καταβολής της αμοιβής του αναδόχου. Ειδικότερα, μεταξύ άλλων, προβλέπονται και τα ακόλουθα:

α. Η συμβατική αμοιβή του αναδόχου αναθεωρείται, στην περίπτωση που η υπογραφή της σύμβασης καθυστερήσει πέραν των δύο (2) μηνών από την έκδοση της απόφασης ανάθεσης. Στην περίπτωση αυτή η αναθεώρηση υπολογίζεται για το χρονικό διάστημα της καθυστέρησης, αφαιρουμένων των δύο (2) πρώτων μηνών.

β. Η κατ' αποκοπή αμοιβή του σταδίου της προκαταρκτικής μελέτης καταβάλλεται στους αναδόχους του σταδίου αυτού μετά την υποβολή της μελέτης και την παραλαβή της.

γ. Για τα λοιπά στάδια, η αμοιβή καταβάλλεται τμηματικά με βάση την ανάλυση της αμοιβής του αναδόχου, που περιλαμβάνεται στην οικονομική προσφορά του και κατανέμεται σε προκαταβολή και πληρωμές μετά την υποβολή, την έγκριση και παραλαβή της μελέτης, σύμφωνα με όσα ορίζονται ειδικότερα.

δ. Η αμοιβή για την παροχή υπηρεσιών καταβάλλεται με μηνιαίες πιστοποιήσεις για τις οποίες υποβάλλονται από τον ανάδοχο αντίστοιχοι λογαριασμοί, που βασίζονται στον πραγματικό χρόνο απασχόλησης των επιστημόνων και στις προσφερόμενες τιμές μονάδας για κάθε κατηγορία.

ε. i) Για την πληρωμή της αμοιβής του, ο ανάδοχος υποβάλλει στη Διευθύνουσα Υπηρεσία λογαριασμούς, οι οποίοι συντάσσονται διακριτά για την κύρια και τις συμπληρωματικές συμβάσεις, πάντοτε ανακεφαλαιωτικά, και περιλαμβάνουν ποσά μόνο για εργασίες που προβλέπονται στη σύμβαση (αρχική και τυχόν συμπληρωματικές) ή σε εγκεκριμένους Συγκριτικούς Πίνακες και αποζημιώσεις λόγω υπερημερίας του εργοδότη.

ii) Στους λογαριασμούς περιλαμβάνεται επίσης ανάλυση των διαφόρων ποσών, αναφέρονται τα στοιχεία στα οποία αυτή στηρίζεται, οι εγγυητικές επιστολές της προκαταβολής και της πρώτης τμηματικής πληρωμής, που ισχύουν κατά την υποβολή του λογαριασμού και το πληρωτέο ποσό.

ε. Ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τη διαδικασία έγκρισης των λογαριασμών και προβλέπεται ότι αν η πληρωμή λογαριασμού καθυστερήσει, χωρίς υπαιτιότητα του ανα-

δόχου, πέρα από έναν μήνα, μετά τη ρητή ή αυτοδίκαιη έγκρισή του, οφείλεται τόκος υπερημερίας που υπολογίζεται κατά το άρθρο 4 του π.δ. 166/2003. Επιπρόσθετα παρέχεται στον ανάδοχο το δικαίωμα να διακόψει τις εργασίες της σύμβασης, μέχρι την καταβολή της αμοιβής του. (άρθρο 30)

9.a. Επιβάλλεται στον ανάδοχο η υποχρέωση να χρησιμοποιήσει για την εκτέλεση της σύμβασης την ομάδα που δήλωσε κατά τη διαδικασία του διαγωνισμού και να δηλώσει άμεσα την αποχώρηση οποιουδήποτε μέλους της ομάδας από την εκτέλεση της σύμβασης.

β. Σε περίπτωση διαπίστωσης ελαττωμάτων και ελλείψεων του αντικειμένου της σύμβασης, που εμφανίζονται μέχρι την έναρξη της κατασκευής του έργου, η Διευθύνουσα Υπηρεσία καλεί τον ανάδοχο να τη διορθώσει ή / και συμπληρώσει. Εφόσον δε αυτός δε συμμορφώνεται, εκδίδει και του καινοποιεί πρόσκληση στην οποία αναφέρονται συγκεκριμένα στοιχεία.

γ. Η δαπάνη αποκατάστασης των ανωτέρω ελλείψεων ή ελαττωμάτων βαρύνει τον κύριο του έργου, εφόσον αποδεικνύεται ότι ο ανάδοχος δεν ευθύνεται γι' αυτά.

δ.i) Επιτρέπεται η τροποποίηση της εγκεκριμένης μελέτης, κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του έργου, για τη διόρθωση σφαλμάτων της ή τη συμπλήρωση ελλείψεών της ή εξαιτίας απρόβλεπτων περιστάσεων.

ii) Αν η τροποποίηση αποδίδεται σε σφάλματα και ελλείψεις της μελέτης και ο μελετητής αποδέχεται την ευθύνη, τροποποιεί τη μελέτη, εφόσον δεν έχουν παραγραφεί οι αξιώσεις του εργοδότη. Στις λοιπές περιπτώσεις την τροποποίηση αναλαμβάνει ο ανάδοχος του έργου, σε συνεργασία με μελετητή που διαθέτει τα νόμιμα προσόντα.

Περαιτέρω προβλέπεται ότι, εφόσον ο μελετητής αρνείται να αποκαταστήσει το ελάττωμα ή την έλλειψη και δεν έχουν παραγραφεί οι αξιώσεις του κυρίου του έργου κατ' αυτού, η τροποποίηση γίνεται από τον εργοδότη με απευθείας ανάθεση των σχετικών εργασιών σε μελετητή που διαθέτει τα νόμιμα προσόντα, σε βάρος και για λογαριασμό του αναδόχου μελετητή.

iv) Η άσκηση αίτησης θεραπείας κατά της απόφασης της Προϊσταμένης Αρχής, περί τροποποίησης της μελέτης, εξαιτίας σφαλμάτων ή παραλείψεων, αναστέλλει τις οικονομικές συνέπειες και την έναρξη της πειθαρχικής διαδικασίας, σε βάρος του μελετητή.

ε. Οι γενικές αρχές πρόληψης, σε θέματα ασφάλειας και υγείας, λαμβάνονται υπόψη, κατά την εκπόνηση των μελετών. Η σύνταξη των σχεδίων και των φακέλων ασφάλειας και υγείας (π.δ.305/1996) γίνεται από τον ανάδοχο κατασκευής. (άρθρο 31)

10. Καθορίζεται η διαδικασία που ακολουθείται για την αποζημίωση του αναδόχου λόγω υπερημερίας του εργοδότη χωρίς λύση της σύμβασης, η οποία (αποζημίωση) αφορά στις θετικές ζημιές που υφίσταται ο ανάδοχος κατά το χρονικό διάστημα που αρχίζει από την υποβολή έγγραφης όχλησης έως την άρση της υπερημερίας. Ειδικότερα, προβλέπονται τα εξής:

i) Η Διευθύνουσα Υπηρεσία συγκροτεί, μετά από έγγραφη όχληση του αναδόχου, τριμελή επιτροπή για τη διαπίστωση της υπερημερίας, των αιτίων της και του ύψους των ζημιών του αναδόχου για κάθε ημέρα κατά προσέγγιση. Το πρωτόκολλο που συντάσσει η επιτροπή υποβάλλεται για έγκριση στον Προϊσταμένο της Διευθύνουσας Υπηρεσίας και κοινοποιείται στον ανάδοχο, ο οποίος μπορεί να το προσβάλει με ένσταση.

ii) Μετά τη λήξη της υπερημερίας του εργοδότη, ο ανάδοχος υποβάλλει αίτηση για την αναγνώριση της ζημίας του, προσδιορίζοντας το ποσό αυτής. Επί της αιτήσεως αποφασίζει η Προϊσταμένη Αρχή. (άρθρο 32)

11. Ρυθμίζονται θέματα σχετικά με την έκπτωση του αναδόχου και την εκκαθάριση της σύμβασης. Συγκεκριμένα:

α. Προσδιορίζονται οι περιπτώσεις στις οποίες κινείται υποχρεωτικά η διαδικασία έκπτωσης.

β. Καθορίζεται η διαδικασία έκπτωσης και οι λοιπές κυρώσεις κατά του αναδόχου, καθώς και τα αρμόδια όργανα που επιβάλλουν τις κυρώσεις αυτές.

γ. Προβλέπεται ότι: i) ο ανάδοχος, σε περίπτωση απόδοχής της ένστασής του κατά της απόφασης έκπτωσης, δικαιούται παράταση, με αναθεώρηση, ισόχρονη με το διάστημα διακοπής, ενώ η διακοπή των εργασιών της σύμβασης δεν αποτελεί λόγο διάλυσης της σύμβασης.

ii) Ουδεμία εργασία εκτελούμενη μετά την ημέρα της υποχρεωτικής διακοπής των εργασιών και μέχρι την τυχόν θετική για τον ανάδοχο απόφαση πιστοποιείται για πληρωμή.

δ. Η Διευθύνουσα Υπηρεσία, μετά την κοινοποίηση της απόφασης στον ανάδοχο και μέχρι τον καθορισμό του τρόπου εκπόνησης των υπολειπόμενων εργασιών, επεμβαίνει προς αποτροπή των αρνητικών συνεπειών εκτελώντας τις απαραίτητες εργασίες σε βάρος και για λογαριασμό του έκπτωτου αναδόχου.

Περαιτέρω, με την κοινοποίηση της απόφασης οριστικοποίησης της έκπτωσης, ο ανάδοχος διακόπτει κάθε εργασία και δεν δικαιούται αμοιβή για το εκπονούμενο στάδιο. Η αμοιβή του αναδόχου για τις εργασίες του ημιτελούς σταδίου κανονίζεται με Πρωτόκολλο Κανονισμού Τιμών Μονάδας Νέων Εργασιών.

ε. Μετά την οριστικοποίηση της έκπτωσης εκκαθαρίζεται η σύμβαση και καταπίπτει υπέρ του εργοδότη η εγγύηση καλής εκτέλεσης ως ειδική ποινική ρήτρα. Αν επιβλήθηκαν ποινικές ρήτρες για υπέρβαση τμηματικών προθεσμιών μέχρι την οριστικοποίηση της έκπτωσης, αυτές οφείλονται από τον ανάδοχο αθροιστικά, ενώ επιβάλλεται και η ποινική ρήτρα για την υπέρβαση της συνολικής προθεσμίας, εφόσον υφίσταται αντίστοιχη περίπτωση.

στ. Η απόφαση με την οποία οριστικοποιείται η έκπτωση κοινοποιείται και στην υπηρεσία τήρησης του Μητρώου Μελετητών ή Εταιρειών Μελετών για την επιβολή των παρεπόμενων κυρώσεων. (άρθρο 33)

12.a. Επαναπροσδιορίζονται οι περιπτώσεις κατά τις οποίες ο ανάδοχος δικαιούται να διαλύσει τη σύμβαση.

β. Καθορίζονται τα στοιχεία που περιλαμβάνουν η ειδική δήλωση διακοπής εργασιών και η αίτηση για διάλυση της σύμβασης, οι οποίες υποβάλλονται από τον ανάδοχο σε συγκεκριμένες περιπτώσεις.

γ. Ορίζεται ότι, σε περίπτωση διάλυσης της σύμβασης, η οφειλόμενη αποζημίωση κανονίζεται με Πρωτόκολλο Κανονισμού Τιμής Μονάδας Νέων Εργασιών. (άρθρο 34)

13. Για την εξακρίβωση των θετικών ζημιών του αναδόχου, σε περίπτωση συνέχισης της σύμβασης από ανάδοχο, ο οποίος άσκησε μεν το δικαίωμα διάλυσης αυτής, συναινεί όμως στη ματαίωση της διάλυσης, η Προϊσταμένη Αρχή συγκροτεί επιτροπή, που ερευνά τη βασιμότητα των απαιτήσεων του αναδόχου και εκτιμά το ύψος των ζημιών αυτού. (άρθρο 35)

14.a. Καθορίζεται ευθέως η αποζημίωση του αναδόχου (όπου αυτή προβλέπεται), σε περίπτωση διάλυσης

της σύμβασης εκπόνησης μελέτης ή παροχής υπηρεσιών από τον εργοδότη. Ειδικότερα η εν λόγω αποζημίωση ανέρχεται:

i) Σε ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) επί της συμβατικής αμοιβής των υπολειπόμενων για την ολοκλήρωσή της σταδίων, στην περίπτωση που η σύμβαση διαλύεται από τον εργοδότη και δεν προβλέπεται διαφορετικά στη Σύμβαση.

ii) Σε ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%) του υπολειπόμενου χρηματικού αντικειμένου του υπό εκπόνηση σταδίου, σε περίπτωση λύσης της σύμβασης από τον εργοδότη κατά την εκπόνηση σταδίου μελέτης. Ως προς τα επόμενα στάδια εφαρμόζεται η προηγούμενη ρύθμιση. Για την αμοιβή των ήδη εκπονηθέντων τμημάτων του σταδίου της μελέτης, που διακόπτεται, συντάσσεται Π.Κ.Τ.Μ.Ν.Ε..

β. Για την πληρωμή της αποζημίωσης ο ανάδοχος υποβάλλει, εντός της οριζόμενης προθεσμίας, στη Διευθύνουσα Υπηρεσία αίτηση, με ανάλυση της αποζημίωσης. Η αποζημίωση προσδιορίζεται με Πρωτόκολλο Κανονισμού Τιμής Μονάδας Νέων Εργασιών (Π.Κ.Τ.Μ.Ν.Ε.).

γ. Οι καταβαλλόμενες κατά τα ανωτέρω αποζημιώσεις δε θίγουν την οφειλόμενη αμοιβή για τις εκτελεσθείσες εργασίες ή υπηρεσίες. (άρθρο 36)

15. Αναδιατυπώνονται οι διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας (άρθρα 25 και 26 του ν. 3164/2003) που αναφέρονται στην έγκριση της μελέτης και την παραλαβή του αντικειμένου της σύμβασης, καθώς και στη χρησιμοποίηση εμπειρογνωμόνων, για την υποστήριξη των υπηρεσιών του εργοδότη. Μεταξύ άλλων προβλέπεται ότι:

α. Η πιστοποίηση της τήρησης όλων των προδιαγραφών, κανονισμών και τεχνικών οδηγιών, που ισχύουν κατά το χρόνο της σύνταξης της μελέτης, γίνεται με τη σχετική εγκριτική απόφαση, που εκδίδεται εντός συγκεκριμένης προθεσμίας. Στην απόφαση αυτή βεβαιώνεται και η ποιοτική και ποσοτική της επάρκεια και η συμμόρφωση του αναδόχου προς τις συμβατικές εν γένει υποχρεώσεις του.

β. Η μελέτη εγκρίνεται κατά στάδια και στο σύνολό της, η δε έγκριση των ενδιάμεσων σταδίων αποτελεί και προσωρινή παραλαβή.

γ. Η αμοιβή προσλαμβανόμενου εμπειρογνώμονα βαρύνει τις πιστώσεις του έργου ή της μελέτης και καθορίζεται, με την απόφαση ορισμού του, με βάση την ημερήσια αποζημίωση που περιλαμβάνεται σε σχετικό πίνακα, ο οποίος εγκρίνεται με υπουργική απόφαση.

(άρθρα 37 και 38)

V. ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'

Ρυθμίζονται θέματα σχετικά με την οργάνωση των Μητρώων Μελετητών και Εταιρειών Μελετών και τον πειθαρχικό έλεγχο των μελετητών και των εταιρειών μελετών. Ειδικότερα:

1.a. Επαναπροσδιορίζονται τα φυσικά πρόσωπα που δεν έχουν δικαίωμα εγγραφής στο Μητρώο Μελετητών.

β. Απαγορεύεται να περιλαμβάνονται στους σκοπούς των εταιρειών μελετών δραστηριότητες συγκρουόμενες εξ αντικειμένου με τον κύριο σκοπό τους, όπως η ανάληψη (άμεσα ή έμμεσα) δημοσίων έργων ή προμηθειών.

γ. Καθορίζονται οι μονάδες στις οποίες υπολογίζεται το δυναμικό του εγγραφομένου στο Μητρώο Μελετών, για την κατάταξή του σε τάξεις ανά κατηγορία.

δ. Ορίζονται σε πέντε (5) οι τάξεις των πτυχίων Μελετών, τα οποία χορηγούνται για την εγγραφή και κατάταξη στα Μητρώα. Τα πτυχία αυτά κατηγοριοποιούνται,

ανάλογα με το ελάχιστο δυναμικό του εγγραφομένου.

ε. Επαναπροσδιορίζονται τα θέματα που ρυθμίζονται με προεδρικό διάταγμα και αναφέρονται στην εγγραφή και κατάταξη στα προαναφερόμενα Μητρώα, καθώς και στην τήρηση των Μητρώων αυτών.

στ. Αυξάνονται κατά δύο (2) τα μέλη της Γνωμοδοτικής Επιτροπής Μητρώου που λειτουργεί στη Γενική Γραμματεία Δημόσιων Έργων του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων. (άρθρο 39)

2.a. Οι μελετητές, οι εταιρείες μελετών και τα στελέχη των εταιρειών υπόκεινται στον πειθαρχικό έλεγχο του Κράτους μέσω και των υπηρεσιών της Γενικής Γραμματείας Δημόσιων Έργων του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων.

β. Καθορίζονται ενδεικτικά οι πράξεις, που συνιστούν πειθαρχικά αδικήματα και οι πειθαρχικές ποινές, που επιβάλλονται για τα αδικήματα αυτά.

γ. Παρέχεται η δυνατότητα επιβολής από το αρμόδιο για την επιβολή των πειθαρχικών ποινών όργανο και παρεπόμενων χρηματικών ποινών υπέρ του Δημοσίου, το ύψος των οποίων κυμαίνεται από 10.000 - 50.000 ευρώ, ανάλογα με τη βαρύτητα και τις συνθήκες τέλεσης του αδικήματος. Για τις ποινές αυτές η αρμόδια για την τήρηση των μητρώων υπηρεσία της Γ.Γ.Δ.Ε./ΥΠΕΧΩΔΕ συντάσσει χρηματικούς καταλόγους, τους οποίους αποστέλλει στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. για βεβαίωση και είσπραξη, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. (άρθρο 40)

VI. ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'

1. Συμπληρώνονται και τροποποιούνται οι διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας που αναφέρονται στη διοικητική επίλυση των διαφορών, οι οποίες ανακύπτουν μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών. Μεταξύ άλλων:

α. Καθορίζονται οι προϋποθέσεις για τη θεώρηση ως επιτρεπτής, της ένστασης του αναδόχου, κατά παραειψεως της Διευθύνουσας Υπηρεσίας, σε περίπτωση που δεν υφίσταται δέσμια αρμοδιότητα της Υπηρεσίας αυτής, για την έκδοση ρητής πράξης.

β. Προβλέπεται ότι, οι μη εκτελεστές πράξεις της Διεύθυνουσας Υπηρεσίας δεν προσβάλλονται με ένσταση.

γ. Επανακαθορίζονται: i) ο τρόπος άσκησης της αίτησης θεραπείας από τον ανάδοχο, στις προβλεπόμενες περιπτώσεις, ii) οι προθεσμίες που προβλέπονται για την άσκηση της αίτησης αυτής και για την έκδοση της σχετικής απόφασης.

δ. Προσδιορίζεται το περιεχόμενο της ασκούμενης αίτησης θεραπείας και τα στοιχεία που συνοδεύουν αυτήν.

ε. Ορίζεται ότι σε περίπτωση αποδοχής της αίτησης θεραπείας εν όλω ή εν μέρει η διαφορά θεωρείται λυμένη κατά το μέρος αυτό και η απόφαση είναι εκτελεστή. (άρθρο 41)

2.a.i) Επιτρέπεται η ανάθεση παροχής υπηρεσιών σε δικηγόρο της επιλογής τεχνικού υπαλλήλου, κατά του οποίου έχει ασκηθεί ποινική δίωξη, εξαιτίας πράξεων ή παραειψεων κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του, για την υπεράσπιση του σε όλα τα στάδια της σχετικής διαδικασίας, μέχρι την έκδοση αμετάκλητης απόφασης.

ii) Η κατά τα ανωτέρω ανάθεση παροχής υπηρεσιών, γίνεται με απόφαση του Υπουργού ή του οργάνου που ασκεί τη διοίκηση του κυρίου του έργου, η οποία εκδίδεται μετά από αίτηση του υπαλλήλου. Η αμοιβή του προσλαμβανόμενου δικηγόρου υπολογίζεται σύμφωνα με τα ισχύοντα κατώτερα όρια αμοιβών του Κώδικα περί Δικηγόρων.

iii) Το σύνολο της αμοιβής καταβάλλεται, σε περίπτωση απαλλαγής του υπαλλήλου από την κατηγορία ή αθώωσής του με αμετάκλητη απόφαση, με την προσκόμιση των αποδείξεων του οικείου δικηγορικού συλλόγου.

iv) Οι αμοιβές και οι λοιπές αναγκαίες για τη διεξαγωγή της διαδικασίας δαπάνες καλύπτονται από τις πιστώσεις της μελέτης ή του έργου.

v) Οι όροι και οι προϋποθέσεις για την εν λόγω ανάθεση, οι δαπάνες και οι υπηρεσίες που καλύπτονται, η διαδικασία καταβολής της αμοιβής κ.λπ. καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού στον οποίο υπάγεται ή από τον οποίο εποπτεύεται ο κύριος του έργου.

β. Παρέχεται η δυνατότητα για τη διάθεση του προσωπικού, που έχει προσληφθεί για την πλήρωση των εννιακοσίων (900) θέσεων εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου οι οποίες συστάθηκαν στο Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων με την παρ. 2 του άρθρου 20 του ν. 3212/2003, για τη στελέχωση των υπηρεσιών του Υπουργείου αυτού εν γένει, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

γ.i) Τα κυκλοφοριακά στοιχεία (μετρήσεις κυκλοφοριακών φόρτων και μέσων ταχυτήων, κυκλοφοριακή κατάσταση και ποσοστό κατάληψης των αρτηριών) που προέρχονται από το σύστημα ανίχνευσης της κυκλοφορίας που έχει εγκαταστήσει το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων σε οδικές αρτηρίες του Λεκανοπεδίου Αττικής, μπορεί να διατίθενται, με υπουργική απόφαση, σε τρίτους έναντι ανταλλάγματος.

ii) Με την ανωτέρω απόφαση καθορίζονται μεταξύ άλλων και η τιμή των διατιθέμενων στοιχείων, ο τρόπος διάθεσης, καταβολής και διαχείρισης των ποσών που εισπράττονται κ.λπ..

δ. Τροποποιούνται διατάξεις των άρθρων 16 και 17 του ν. 1418/1984 και ορίζονται τα εξής:

i) Οι δεικτες βιωσιμότητας τεχνικής επιχείρησης (παρ. 23 και 26 του άρθρου 16) λαμβάνονται υπόψη μόνο κατά την τακτική και με πρωτοβουλία της επιχείρησης, έκτακτη αναθεώρηση των επιχειρήσεων του Μητρώου Εργοληπτικών Επιχειρήσεων (Μ.Ε.Ε.Π.) και δεν θεωρούνται δυσμενές στοιχείο για τη διενέργεια έκτακτης αναθεώρησης από την Υπηρεσία τήρησης του Μητρώου αυτού.

ii) Η εισφορά που καταβάλλεται υπέρ του Ειδικού Λογαριασμού της παρ. 14 του άρθρου 17 του ν. 1418/1984 για την εγγραφή, κατάταξη, αναθεώρηση εγγραφής στα Μητρώα Μ.Ε.Κ., Μ.Ε.Ε.Π. και Μητρώα Μελετητών, καταβάλλεται και για οποιαδήποτε άλλη διαδικασία που λαμβάνει χώρα ενώπιον της Διεύθυνσης Μητρώων και Τεχνικών Επαγγελμάτων της Γενικής Γραμματείας Δημόσιων Έργων του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων.

ε. Συμπληρώνονται οι διατάξεις της παρ.2 του άρθρου 4 του π.δ. 27 Νοεμ. /14 Δεκ. 1926 και παρέχεται η δυνατότητα στο Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος να συγκροτεί τεχνική υπηρεσία εποπτείας και διοίκησης δημοσίων συμβάσεων μελετών, υπηρεσιών και δημοσίων έργων καινά αναλαμβάνει, με προγραμματικές συμβάσεις, ως εντολοδόχος, τις σχετικές αρμοδιότητες της αναθέτουσας Αρχής κατά την ανάθεση του εντολέα. (άρθρο 42)

VII. ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ'

Περιλαμβάνονται οι καταργούμενες διατάξεις καθώς και ρυθμίσεις μεταβατικού χαρακτήρα με τις οποίες:

1.a. Καθορίζεται ο τρόπος εφαρμογής των διατάξεων

του υπό ψήφιση νόμου.

β. Ορίζεται ότι οι περί μητρώων διατάξεις του ν. 716/1977 και των κανονιστικών πράξεων που εκδόθηκαν για την εφαρμογή του, εξακολουθούν να ισχύουν, μέχρις ότου τεθεί σε ισχύ το προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται κατ' εξουσιοδότηση των διατάξεων της παρ.7 του άρθρου 39 του υπό ψήφιση νόμου και εφόσον δεν ανατίθενται στις προτεινόμενες ρυθμίσεις. Επίσης, εξακολουθούν να ισχύουν και οι βεβαιώσεις εγγραφής στα μητρώα (πτυχία), που έχουν εκδοθεί υπό την ισχύ του ν. 716/1977 μέχρι την έκδοση νέων, κατ' εφαρμογή του ανωτέρω προεδρικού διατάγματος.

γ. Η προεκτιμώμενη αμοιβή των συμβάσεων, που συνάπτονται σύμφωνα με τις διατάξεις του υπό ψήφιση νόμου, υπολογίζεται με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία από παρόμοιες μελέτες και τις κείμενες σχετικές διατάξεις, μέχρι την έκδοση των σχετικών υπουργικών αποφάσεων.

δ. Οι αμοιβές μηχανικών για μελέτες και συναφείς υπηρεσίες, που έχουν ανατεθεί πριν από την έναρξη ισχύος του υπό ψήφιση νόμου, υπολογίζονται με τους προϋπολογισμούς που εξάγονται σύμφωνα με τις διατάξεις οι οποίες ίσχυαν κατά το χρόνο σύναψης των σχετικών συμβάσεων. Στις συμβάσεις αυτές οι ανάδοχοι μελέτης οφείλουν να υποβάλλουν, χωρίς πρόσθετη αμοιβή και προϋπολογισμούς των μελετηθέντων έργων, για τις ανάγκες της δημοπράτησής τους.

2. Καταργείται μεταξύ άλλων και η διάταξη της παρ.7 του άρθρου 6 του ν. 1418/1984, που προβλέπει την παρακράτηση από τους λογαριασμούς πληρωμής των αναδόχων μελετών ποσοστού 20%, ως εγγύηση, για την επανόρθωση από το μελετητή σφαλμάτων και ελλείψεων της μελέτης, που παρουσιάζονται στα επόμενα δύο (2) χρόνια, μετά την έγκριση της μελέτης.

(άρθρα 44 και 45)

B. Από τις προτεινόμενες διατάξεις προκαλούνται τα ακόλουθα οικονομικά αποτελέσματα:

I. Επί του Κρατικού Προϋπολογισμού

1. Ενδεχόμενη δαπάνη από την καταβολή εξόδων μετάθεσης σε υπαλλήλους του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων που υπηρετούν σε θέσεις ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου της παρ. 2 του άρθρου 6 του ν.3212/2003, σε περίπτωση μετάθεσής τους από την υπηρεσία που υπηρετούν.

(άρθρο 42 παρ. 2)

2. Απώλεια εσόδων από την περιέλευση του τέλους που καταβάλλεται από τους ενδιαφερομένους μελετητές για την εγγραφή, κατάταξη και αναθεώρηση του πτυχίου τους στον ειδικό λογαριασμό της παρ.14 του άρθρου 17 του ν.1418/1984 όπως ισχύει, με αντίστοιχη αύξηση των εσόδων του λογαριασμού αυτού.

(άρθρο 42 παρ. 5)

3. Ενδεχόμενη αύξηση εσόδων από τυχόν:

i) επιβολή παρεπόμενων χρηματικών ποινών (10.000 - 50.000 ευρώ ανάλογα, με την περίπτωση) που επιβάλλονται παράλληλα με τις πειθαρχικές ποινές, σε βάρος μελετητών, εταιρειών μελετών και στελεχών των εταιρειών αυτών, για τη διάπραξη συγκεκριμένων πειθαρχικών αδικημάτων. (άρθρο 33 παρ. 10 και 40 παρ. 4)

ii) Διάθεση σε τρίτους έναντι ανταλλάγματος κυκλοφοριακών στοιχείων του Λεκανοπεδίου Αττικής.

(άρθρο 42 παρ. 3)

II. Επί του Κρατικού Προϋπολογισμού και επί του προϋπολογισμού Ν.Π.Δ.Δ., Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού, δημοτικών και δημοσίων επιχειρήσεων, οργανισμών δημοσίου δικαίου και ενώσεων κάθε νομικής μορφής των φορέων αυτών.

1. Δαπάνη από την:

i) Κατ' έτος αναπροσαρμογή των τιμών του Κανονισμού Προεκτιμώμενων Αμοιβών Μελετών και Υπηρεσιών και την ως εκ τούτου αναπροσαρμογή της προεκτιμώμενης αμοιβής μελετών και υπηρεσιών. (άρθρο 4 παρ.8)

ii) Καταβολή προσαύξησης, ίσης με το 50% της ορισθείσας με την προκήρυξη αμοιβής, στον ανάδοχο προκαταρκτικής μελέτης, ο οποίος συγκεντρώνει την ανώτερη βαθμολογία. (άρθρο 5 παρ. 2)

iii) Ανάθεση της προκαταρκτικής μελέτης σε αναδόχους (3-5) έναντι κατ' αποκοπήν αμοιβής, χωρίς την υποβολή οικονομικής προσφοράς. (άρθρο 6 παρ. 2ε)

iv) Αποζημίωση των μελών και του γραμματέα των συγκροτούμενων Επιτροπών Διαγωνισμού από την αρμόδια Προϊσταμένη Αρχή κατά περίπτωση, για τη διεξαγωγή των διαγωνισμών που προβλέπονται από τον υπό ψήφιση νόμο (άρθρο 21 παρ. 1,2 και 5). Η δαπάνη εκ της αιτίας αυτής εξαρτάται από την έκδοση κ.υ.α. και είναι ανάλογη με τον αριθμό των μελών (3 ή 5) των ανωτέρω Επιτροπών. Σημειώνεται, πάντως, ότι η δαπάνη αυτή αντιρροπείται από την κατάργηση των προβλεπόμενων από το άρθρο 14 του ν. 3164/2003 Επιτροπών Αξιολόγησης.

v) Την κοινοποίηση στους υποψηφίους των πρακτικών της Επιτροπής Διαγωνισμού, των αποφάσεων της Προϊσταμένης Αρχής και των λοιπών εγγράφων της υπηρεσίας (διευκρινιστικών και ενημερωτικών εγγράφων και προσκλήσεων). (άρθρο 22 παρ.2)

2. Ενδεχόμενη δαπάνη από τυχόν:

i) Ανάθεση της εκτέλεσης μέρους ή του συνόλου της προετοιμασίας του φακέλου του έργου με δημόσια σύμβαση. (άρθρο 4 παρ.6)

ii) Δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα των Ε.Κ. προκρύξεων συμβάσεων του υπό ψήφιση νόμου, των οποίων δεν είναι υποχρεωτική, κατά την Κοινοτική Οδηγία, η δημοσίευση. (άρθρο 12 παρ. 6)

iii) Ανάθεση, σε αρμόδιους επίσημους οργανισμούς της χώρας εγκατάστασης των υποψηφίων, του ελέγχου της τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας αυτών, σε περίπτωση που οι προς ανάθεση υπηρεσίες είναι σύνθετες ή πρέπει, για εξαιρετικούς λόγους, να ανταποκρίνονται σε κάποιο ιδιαίτερο σκοπό. (άρθρο 17 παρ. 2)

iv) Ανάθεση της τροποποίησης μελετών στην εργοληπτική εταιρεία που πρόκειται να εκτελέσει δημόσιο έργο. (άρθρο 19 και 31 παρ. 5)

v) Αναθεώρηση της συμβατικής τιμής του αναδόχου, κατά το πέραν των δύο (2) πρώτων μηνών χρονικού διάστημα της καθυστέρησης υπογραφής της σύμβασης. (άρθρο 30 παρ. 1)

vi) Καταβολή τόκου υπερημερίας, υπολογιζόμενου κατά τις διατάξεις του άρθρου 4 του π.δ. 166/2003, σε περιπτώσεις καθυστέρησης της πληρωμής λογαριασμών, χωρίς υπαιτιότητα των αναδόχων, πέραν του ενός (1) μήνα. (άρθρο 30 παρ. 6)

vii) Αποκατάσταση ελλείψεων ή ελαττωμάτων του αντικειμένου της σύμβασης που εμφανίζονται κατά την εκτέλεσή της, σε περίπτωση μη ευθύνης του αναδόχου. (άρθρο 31 παρ. 4)

viii) Παράταση των εργασιών σε περίπτωση αποδοχής της ένστασης αναδόχου, κατά της απόφασης έκπτωσης αυτού και ισόχρονης αναθεώρησης της συμβατικής αμοιβής.

ix) Καταβολή αμοιβής σε ειδικούς πραγματογνώμονες, που προσλαμβάνονται με απόφαση της Προϊσταμένης Αρχής, για την επίλυση συγκεκριμένου τεχνικού προβλήματος και ολιγοήμερη απασχόληση. Η δαπάνη εκ της αιτίας αυτής εξαρτάται από την απόφαση ορισμού των προσλαμβανόμενων πραγματογνωμόνων και από την υπουργική απόφαση που εγκρίνει τον πίνακα κλάσεων εμπειρογνωμόνων.

(άρθρο 38 παρ. 2)

x) Καταβολή: α) αμοιβής σε δικηγόρους στους οποίους ανατίθεται η νομική στήριξη τεχνικών υπαλλήλων του Δημοσίου ή των ανωτέρω φορέων, σε περίπτωση άσκησης ποινικής δίωξης εναντίον τους για πράξεις ή παραλείψεις αυτών κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους και απαλλαγής τους εν συνεχεία από την κατηγορία ή αθώωσής τους, με αμετάκλητη απόφαση, β) σχετικών με τα ανωτέρω εξόδων απαραίτητων για τη διεξαγωγή της διαδικασίας.

(άρθρο 42 παρ. 1)

3. Αποτροπή δαπάνης από την: i) ενίσχυση της βαρύτητας του κριτηρίου της οικονομικής προσφοράς στην τελική βαθμολογία των υποψηφίων αναδόχων για την εκπόνηση μελετών ή παροχή υπηρεσιών έναντι των λοιπών κριτηρίων αξιολόγησης, ii) την αποφυγή υπερβολικά υψηλών οικονομικών προσφορών, λόγω της επιβολής ανώτατου ορίου στην προεκτιμώμενη αμοιβή, iii) αναμενόμενη βελτίωση της ποιότητας των μελετών και τη συνακόλουθη ακρίβεια και χωρίς υπερβάσεις εκτέλεση του προϋπολογισμού των δημοσίων έργων, λόγω της εισαγωγής του νέου νομοθετικού πλαισίου.

4. Απώλεια εσόδων από τόκους λόγω της χορήγησης στον ανάδοχο άτοκης προκαταβολής (15% της συμβατικής αμοιβής του σταδίου) με την υπογραφή της σύμβασης.

(άρθρο 30 παρ. 2a)

5. Ενδεχόμενη αύξηση εσόδων από τυχόν: i) καταπτώσεις εγγυητικών επιστολών συμμετοχής, υπέρ του κυρίου του έργου και στις περιπτώσεις μη εμπρόθεσμης: α) υποβολής της προκαταρκτικής μελέτης, β) προσέλευσης του αναδόχου για την υπογραφή της σύμβασης προμελέτης, καθώς και στην περίπτωση έκπτωσης του αναδόχου λόγω της μη εμπρόθεσμης προσέλευσης του για την υπογραφή του σχετικού, με τη σύμβαση εκτέλεσης, ιδιωτικού συμφωνητικού.

(άρθρο 6 παρ. 7 και 23 παρ. 4)

6. Ενδεχόμενη αποτροπή δαπάνης από:

i) Την καταβολή αποζημίωσης μόνο για τις θετικές ζημιές που υφίσταται ο ανάδοχος (και όχι για όλες, όπως προβλέπεται σήμερα) σε περίπτωση υπερημερίας του εργοδότη ως προς την εκπλήρωση των συμβατικών ή των νόμιμων υποχρεώσεων του.

(άρθρο 32 παρ. 1)

ii) τη μη αποζημίωση τριών (3) έως πέντε (5) μελετών κατ' εφαρμογή της παρ. 3 του άρθρου 8 του ν.3164/2003 (όταν με την προκήρυξη ζητείται η υποβολή και τεχνικής λύσης μαζί με την τεχνική προσφορά).

(άρθρο 44 παρ. 2a)

iii) Τη μη καταβολή πρόσθετης αμοιβής (μέχρι 5% της συμβατικής αμοιβής του αναδόχου) στις περιπτώσεις που η ταχύτερη εκτέλεση του αντικειμένου της σύμβασης ή τμήματος αυτής, έχει ιδιαίτερη σημασία, κατ' εφαρμογή της παρ. 4 του άρθρου 20 του ν.3164/2003.

(άρθρο 44 παρ. 2a)

III. Επί του Ειδικού Λογαριασμού της παρ. 14 του άρθρου 17 του ν. 1418/1984 όπως ισχύει.

1. Ετήσια δαπάνη από την αύξηση κατά δύο (2) των μελών της Γνωμοδοτικής Επιτροπής Μητρώου της ΓΓΔΕ/ΥΠΕΧΩΔΕ. Η δαπάνη αυτή εξαρτάται από την έκδοση κ.υ.α. και εκτιμάται στο ποσό των 14.500 ευρώ.

(άρθρο 39 παρ. 8)

2. Αύξηση εσόδων από την επιβολή, με υπουργική απόφαση, εισφοράς στους ενδιαφερόμενους και για οποιαδήποτε άλλη, πλην εγγραφής, κατάταξης και αναθεώρησης εγγραφής, διαδικασία που λαμβάνει χώρα στη Διεύθυνση Μητρώων και Τεχνικών Επαγγελμάτων της Γενικής Γραμματείας Δημόσιων Έργων του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων.

(άρθρο 42 παρ. 5)

IV. Επί του προϋπολογισμού του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος (Ν.Π.Δ.Δ. μη επιχορηγούμενο από τον Κρατικό Προϋπολογισμό).

1. Ενδεχόμενη δαπάνη από τυχόν συγκρότηση στο Επιμελητήριο, τεχνικής υπηρεσίας εποπτείας και διοικητής δημοσίων συμβάσεων μελετών, υπηρεσιών και δημοσίων έργων.

(άρθρο 42 παρ.8)

2. Ενδεχόμενη αύξηση εσόδων από τυχόν ανάληψη, με προγραμματικές συμβάσεις, αρμοδιοτήτων αναθέτουσας αρχής.

(άρθρο 42 παρ. 8)

Αθήνα, 22 Δεκεμβρίου 2004

Ο Γενικός Διευθυντής
κ.α.α.

Βασίλειος Λέτσιος

ΤΡΟΠΟΠΟΙΟΥΜΕΝΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

N. 1418/1984

N. 3263/2004